M. VAL.

MARTIALIS

EPIGRAMMATON LIBRI XIIII.

Adiecta Græcarum uocum, quibus autor utitur, interpretatione.

APVD SEB. GRYPHIVM
LVGDVNI,
1553.

M. VAL. MARTIALIS VITA EX PETRO CRINITO.

ARCVS Valerius Martialis genere Hispanus fuit, Bilbili natus haud ignobili oppido Celtiberiæ, ut ueteres autores tradunt, & ipse Martialis cùm pluribus locis demonstrat, tum maximè his uersibus ad Licianum municipem suum:

Vir Celtiberis non tacende gentibus,
Nostræq; laus Hispaniæ,
Videbis altam Liciane Bilbilim
Equis & armis nobilem.

Sub primam ætatem profectus est ad urbem Romam quò facilius in literarum studio uersari posset: suumq; ingenium erudire. Sed cùm agendis causis minimè se idoneum uideret: omnem operam atque diligentiam retulit ad scribenda epigrammata: in quibus magnopere excelluit iudicio ueterum. Maximè autem ualuit in promerendis sibi atque conciliandis hominum studijs: adeo urbanitate & salibus præstitit. Relata sunt à C. Plinio permula de ingenio & eruditione Val. Martialis: quibus satis colligere possumus quanti fecerit hunc ipsum poëtam, quantum'que illius uersibus oblectari consueuit: sic enim scribit: Fuit Martialis ingenio acri, & qui plurimum in scribendo & salis haberet, & fellis: neque candoris minus. Itaque minimè mirari oportet, si Aelius Verus Imperator (qui Cæsari Hadriano gratissimus fuit) solitus est singulari affectu prosequi lepôres atq; iocos poëtæ Martialis, suumq; Virgilium uocare. Neque dubium est illum Romæ publicis honoribus ornatum

natum atque honestatum fuisse. Nam equestri dignitate donatus est, & prætura, & iure trium liberorum: ut ipse de se testatur. Libros XII. epigrammaton composuit miro ingenio, & singulari urbanitate: quibus adiecit Xenia & Apophoreta libellis duobus absoluta. In his secutus est Marsum Poëtam, Pedonem, atque Getulicum: quorum exemplo seipsum tuetur, ac lasciuam uerborum licentiam excusat. Valerium quoque Catullum & Licinium Caluum plurimi fecit: qui in hoc scribendi genere insignes habiti sunt. In duodecimo libro Neruæ atque Traiano Imperatori blanditus est, damnatis temporibus Domitiani Cæsaris. Ad eundem refertur spectaculorum liber: qui extra ordinem aliorum habetur à nostris Grammaticis: ut uetusti codices probant. Inter amicos præcipuè habuit Stellam, Patauinum, Decianum, Silium Italicum, Val. Flaccum, Parthenium, aliosq; complures, ad quos sæpenumero scribit. Stertinius uir clarissimus (quem Martialis mutato nomine Auitum appellat) tantum concessit ipsius ingenio atque doctrinæ, ut uiuenti adhuc illi imaginem more ueterum in sua bibliotheca posuerit. Postremò cùm Martialis foret prouectior, tædio rerum urbanarum affectus in patriam redijt: atque in natali solo paulò pòst interijt: non sine lacrymis ac magno mœrore C. Plinij, ut ingenuè testatus est scripta epistola ad Corn. Priscum. De Gagilio Martiale dicemus suo loco: qui libros composuit de gestis Imperatorum.

PLINIVS IVNIOR CORN. PRISCO SALVTEM.

Audio Valerium Martialem decessisse, & molestè fero. Erat homo ingeniosus, acutus, & qui plurimum in scribendo, & salis haberet, & fellis, nec candoris minus. Prosecutus eram uiatico secedentem, dederam hoc ami-

citiæ,dederam etiam uersiculis, quos de me compoſuit. Fuit moris antiqui, eos qui uel ſingularum laudes, uel urbium ſcripſerant, aut honoribus, aut pecunia ornare. Noſtris uerò temporibus,ut alia ſpecioſa, & egregia,ita hoc in primis exoleuit. Nam poſtquam deſiuimus facere laudanda, laudari quoq; ineptum putamus. Quæris qui ſint uerſiculi, quibus gratiam retulerim? mitterem ad te ipſum uolumen, niſi quoſdam tenerem. Tu ſi placuerint hi, cæteros in libro requires. Alloquitur muſam. Mandat,ut domum meam in Exquilijs quærat,adeatq; reuerenter.

Sed ne tempore non tuo diſertam
Pulſes ebria ianuam,uideto.
Totos dat tetricæ dies Mineruæ,
Dum centum ſtudet auribus uirorum,
Hoc,quod ſecula,poſteriq; poſſint
Arpinis quoq; comparare chartis.
Seras tutior ibis ad lucernas.
Hæc hora eſt tua,dum furit Lyæus,
Dum regnat roſa,dum madent capilli,
Tum me uel rigidi legant Catones.

Meritó'ne eum, qui hoc de me ſcripſit, & tunc dimiſi amiciſſimè, & nunc amiciſſimum defunctum eſſe doleo? dedit enim mihi, quantum maximè potuit: daturus amplius,ſi potuiſſet. Tametſi quid homini poteſt dari maius quàm gloria,laus,& æternitas? Aeterna,quæ ſcripſit non erũt fortaſſe:Ille tamẽ ſcripſit tanquam futura.

Vale.

*

M. VAL. MARTIALIS EPIGRAMMATA.

In Amphitheatrum Cæsaris. 1

ARBARA Pyramidum ſileat miracula Memphis,
Aſſiduus* iactet nec Babylona labor, *Aſſyrius
Nec Triuiæ templo molles laudentur honores,
Diſſimulet{q;} Deum cornibus ara frequens.
Aëre nec uacuo pendentia mauſolea
Laudibus immodicis Cares in aſtra ferant.
Omnis Cæſareo cedat labor amphitheatro.
Vnum pro cunctis fama loquatur opus.

Ad eundem Cæsarem. 2

Hic, ubi ſydereus* propius uidet aſtra coloſſus, *propior
Et creſcunt media pægmata celſa uia,
Inuidioſa feri radiabant atria Regis,
Vna{q;} iam tota ſtabat in urbe domus.
Hîc, ubi conſpicui uenerabilis amphitheatri
Erigitur moles, ſtagna Neronis erant.
Hîc, ubi miramur uelocia munera thermas,
Abſtulerat miſeris tecta ſuperbus ager.
Claudia diffuſas ubi porticus explicat umbras:
Vltima pars aulæ deficientis erat.
Reddita Roma ſibi eſt: & ſunt, te præſide Cæſar,
Deliciæ populi, quæ fuerant domini.

Ad eundem. 3

Quæ tam seposita est, quæ gens tam barbara, Cæsar,
Ex qua spectator non sit in urbe tua?
Venit ab Orpheo cultor Rhodopeius Hæmo,
Venit & epoto Sarmata pastus equo,
Et qui prima bibit deprensi flumina Nili,
Et quem supremæ Tethyos unda ferit.
Festinauit Arabs, festinauere Sabæi,
Et Cilices nimbis hîc maduere suis.
Crinibus in nodum tortis uenere Sicambri,
Atq; aliter tortis crinibus Aethiopes.
Vox diuersa sonat: populorum est uox tamen una,
Cùm uerus patriæ diceris esse pater.

Ad eundem, quòd expulerit delatores. 4

Turba grauis paci, placidæq; inimica quieti,
Quæ semper miseras sollicitabat opes,
Tradita Getulis, nec cepit arena nocentes:
Et delator habet, quod dabat, exilium.
Exulat Ausonia profugus delator ab urbe.
Impensis uitam principis annumeres.

Blanditur Cæsari. 5

Iunctam Pasiphaên Dictæo (credite) tauro,
Vidimus: accepit fabula prisca fidem.
Nec se miretur, Cæsar, longæua uetustas:
Quicquid fama canit, donat arena tibi.

Blanditur eidem. 6

Belliger inuictis quòd Mars tibi sæuit in armis,
Non satis est, Cæsar: sæuit & ipsa Venus.
Prostratum Nemees & uasta in ualle leonem,
Nobile & Herculeum fama canebat opus.

Prisca

Prisca fides taceat. nam post tua munera, Cæsar,
Hæc iam fœminea uidimus acta manu.

Pœna Laureoli. 7

Qualiter in Scythica religatus rupe Prometheus
Assiduam nimio pectore pauit auem:
Nuda Calidonio sic pectora præbuit urso,
Non falsa pendens in cruce, Laureolus.
Viuebant laceri membris stillantibus artus,
Inq; omni nusquam corpore corpus erat.
Deniq; supplicium dederat necis ille paternæ,
Vel domini iugulum foderat ense nocens:
Templa uel arcano demens spoliauerat auro,
Subdiderat sæuas uel tibi Roma faces.
Vicerat antiquæ sceleratus crimina famæ:
In quo, quæ fuerat fabula, pœna fuit.

De Dædalo. 8

Dædale, Lucano cùm sic lacereris ab urso,
Quàm cuperes, pennas nunc habuisse tuas.

De Rhinocerote. 9

Præstitit exhibitus tota tibi, Cæsar, arena,
Quæ non promisit, prælia Rhinoceros.
O quàm terribiles exarsit pronus in iras!
Quantus erat cornu, cui pila taurus erat!

De Leone, qui gubernatorem offendit. 10

Læserat ingrato Leo perfidus ore magistrum,
Ausus tam notas contemerare manus.
Sed dignas tanto persoluit crimine pœnas:
Et qui non tulerat uerbera, tela tulit.
Quos decet esse hominum, tali sub principe, mores,
Qui iubet, ingenium mitius esse feris?

De Vrso. 11

Præceps sanguinea dum se rotat ursus arena,
Implicitam * uisco perdidit ille fugam.
Splendida iam tecto cessent uenabula ferro,
Nec uolet excussa lancea torta manu.
Deprendat uacuo uenator in aëre prædam:
Si, captare feras aucupis arte, placet.

*Implicitus

De sue, quæ ex uulnere peperit. 12

Inter Cæsareæ discrimina sæua Dianæ
Fixisset grauidam cùm leuis hasta suem,
Exilijt partus miseræ de uulnere matris.
O Lucina ferox, hoc peperisse fuit?
Pluribus illa mori uoluisset saucia telis,
Omnibus ut natis triste pateret iter.
Quis negat esse satum materno funere Bacchum?
Sic genitum numen credite, nata fera est.

De eadem. 13

Icta graui telo, confossaq; uulnere mater
Sus pariter uitam perdidit, atq; dedit.
O quam certa fuit librato dextera ferro.
Hanc ego Lucinæ credo fuisse manum.
Experta est numen moriens utriusq; Dianæ,
Quaq; soluta parens, quaq; perempta fera est.

De eadem. 14

Sus fera iam grauior, maturi pignora uentris
Emisit fœtum, uulnere facta parens.
Nec iacuit partus: sed matre cadente cucurrit.
O quantum est subitis casibus ingenium.

De Carpophoro. 15

Summa tuæ, Meleagre, fuit quæ gloria famæ?

Quant

Quantula Carpophori portio fusus aper.
Ille & præcipiti uenabula condidit urso,
Primus in Arctoi qui fuit arce poli:
Strauit & ignota spectandum mole leonem,
Herculea potuit qui decuisse manus:
Et uolucrem longo porrexit uulnere pardum,
Præmia cùm laudis ferret, adhuc poterat.

De Tauro. 16

Raptus abit media quòd ad æthera taurus arena,
Non fuit hoc artis, sed pietatis opus.
Vexerat Europen fraterna per æquora taurus,
At nunc Alciden taurus in astra tulit.
Cæsaris, atq; Iouis confer nunc stemma iuuentus:
Par onus ut tulerint, altius iste tulit.

De supplice Elephante. 17

Quòd pius, & supplex elephas te, Cæsar, adorat,
Hic modo, qui tauro tam metuendus erat:
Non facit hoc iussus, nulloq; docente magistro:
Crede mihi numen sentit & ille tuum.

De Tigride, & Leone. 18

Lambere securi dextram consueta magistri
Tigris ab Hyrcano gloria rara iugo,
Sæua ferum rabido lacerauit dente leonem:
Res noua, non ullis cognita temporibus.
Ausa est tale nihil, syluis dum uixit in altis:
Postquam inter nos est, plus feritatis habet.

De Elephante. 19

Qui modo per totam, flammis stimulatus, arenam
Sustulerat raptas taurus in astra pilas,
Occubuit tandem cornuto ardore potitus:
Dum facilem tolli sic elephanta putat.

Assentatur Cæsari. 20

Dum peteret pars hæc Myrinum, pars illa triumphum:
Promisit pariter Cæsar utraq; manu.
Non potuit melius litem finire iocosam.
O dulce inuicti principis ingenium.

Ad Cæsarem. 21

Quicquid in Orphæo Rhodope spectasse theatro
Dicitur, exhibuit, Cæsar, arena tibi.
Repserunt scopuli, mirandaq; sylua cucurrit,
Quale fuisse nemus creditur Hesperidum.
Affuit immistum pecudum genus omne ferarum,
Et supra uatem multa pependit auis.
Ipse sed ingrato iacuit laceratus ab urso.
Hæc tamen ut res est facta, ita ficta alia est.

De Rhinocerote. 22

Sollicitant pauidi dum Rhinocerota magistri,
Seq; diu magnæ colligit ira feræ:
Desperabantur promissi prælia Martis:
Sed tamen is redijt cognitus antè furor.
Nanq; grauem gemino cornu sic extulit ursum,
Iactat ut impositas taurus in astra pilas.

De Carpophoro. 23

Dorica quàm certo uenabula dirigit ictu
Fortis adhuc teneri dextera Carpophori.
Ille tulit geminos facili ceruice iuuencos.
Illi cessit atrox bubalus, atq; bison.
Hunc leo cùm fugeret, præceps in tela cucurrit.
I nunc: & lentas corripe, turba, moras.

De Naumachia Domitiani. 24

Si quis ades longis serus spectator ab oris,

Cui

Cui lux prima sacri muneris ipsa fuit:
Ne te decipiat ratibus naualis Enyo,
Et par unda fretis: hic modo terra fuit.
Non credis? species, dum laxent æquora Martem:
Parua mora est, dices, Hic modo pontus erat.

De Leandro. 25

Quòd nocturna tibi, Leandre, pepercerit unda,
Desine mirari: Cæsaris unda fuit.
Cùm peteret dulces audax Leandrus amores,
Et fessus tumidis iam premeretur aquis:
Sic miser instantes affatus dicitur undas:
Parcite, dum propero: mergite, dum redeo.

De Natatoribus. 26

Lusit Nereidum docilis chorus æquore toto,
Et uario facilis ordine pinxit aquas.
Fuscina dente minax nexu fuit anchora curuo:
Credidimus remum, credidimusq; ratem,
Et gratum nautis sydus fulgere Laconum,
Lataq; perspicuo uela tumere sinu.
Quis tantas liquidis artes inuenit in undis?
Aut docuit lusus hos Thetis, aut didicit.

Blanditur Cæsari. 27.

Secula Carphorum, Cæsar, si prisca tulissent:
Iam nullum monstris orbe fuisset opus.
Non Marathon taurum, Nemee frondosa leonem,
Arcas Mænalium non timuisset aprum.
Hæc* armata manus hydræ mors una fuisset, *Hoc armate manus
Huic percussa foret tota Chimæra semel.
Ignipedes* posset sine Colchide uincere tauros: *Igniferos
Soluere & Hesionem solus, & Andromeden.
Herculeæ laudis numeretur gloria: plus est,

Bis denas pariter perdomuisse feras.

Laus Augusti. 28

Augusti laudes fuerant, committere classes,
Et freta nauali sollicitare tuba.
Cæsaris hæc nostri pars est quota? Vidit in undis
Et Thetis ignotas, & Galathea feras.
Vidit in æquoreo feruentes puluere currus,
Et domini Triton ipse putauit equos.
Dumq; parat sæuis ratibus fera prælia Nereus,
Abnuit in liquidis ire pedester aquis.
Quicquid & in circo spectatur, & amphitheatro,
Diues Cæsarea præstitit unda tibi.
Fucinus, & pigri taceantur stagna Neronis:
Hanc norint unam secula Naumachiam.

M. VAL. MARTIALIS EPIGRAMMATON LIBER PRIMVS.

SPERO, *me secuturum in libellis meis tale temperamentum, ut de illis queri non possit, quisquis de se bene senserit: cùm salua infimarum quoque personarum reuerentia, ludant, quæ antiquis autoribus defuit: ut nominibus non tantùm ueteris abusi sint, sed etiam magnis. At mihi fama uilius constet, & probetur in me nouissimum ingenium. Absit à iocorum nostrorum simplicitate malignus interpres, nec epigrãmata mea*

mea scribat. Improbè facit, qui in alieno libro ingeniosus est. Lasciuam uerborum licentiam, id est, epigrammaton linguam excusarem, si meum esset exemplum. Sic scripsit Catullus, sic Marsus, sic Pedo, sic Getulicus, sic quicunque perlegitur. Si quis tamen tam ambitiosè tristis est, ut apud illum in nulla pagina Latinè loqui fas sit: potest epistola uel potius titulo contentus esse. Epigrammata illis scribuntur, qui solent spectare Florales. Non intret Cato theatrum nostrum: aut, si intrauerit, spectet. Videor mihi meo iure facturus, si epistolam uersibus clausero.

Ad Catonem. 1

Nosses iocosæ dulce cùm sacrum Floræ,
Festosq; lusus, & licentiam uulgi:
Cur in theatrum Cato seuerè, uenisti?
An ideo tantum ueneras, ut exires?

Ad lectorem. 2

Hic est, quem legis, ille, quem requiris,
Toto notus in orbe Martialis,
Argutis epigrammaton libellis:
Cui, lector studiosè, quod dedisti
Viuenti decus, atque sentienti,
Rari post cineres habent Poëtæ.

Ad librum suum. 3

Argiletanas mauis habitare tabernas:
Cùm tibi, parue liber, scrinia nostra uacent.
Nescis, heu, nescis dominæ fastidia Romæ:
Crede mihi nimium Martia turba sapit.
Maiores nusquam rhonchi: iuuenesq;, senesq;,
Et pueri nasum Rhinocerotis habent.
Audieris cùm grande sophos, dum basia captas:
Ibis ab excusso missus in astra sago.

Sed

Sed tu, ne toties domini patiare lituras,
Ne'ue notet lusus tristis arundo tuos:
Aethereas lasciue cupis uolitare per auras,
I, fuge: sed poteras tutior esse domi.

Ad lectorem, ubi libri uenales. 4

Qui tecum cupis esse meos ubicunq; libellos,
Et comites longæ quæris habere uiæ:
Hos eme, quos arctat breuibus membrana tabellis.
Scrinia da magnis, me manus una capit.
Ne tamen ignores ubi sim uenalis, & erres
Vrbe uagus tota: me duce, certus eris.
Libertum docti Lucensis quære, Secundum:
Limina post Pacis, Palladiumq; forum.

Ad Cæsarem. 5

Contigeris nostros, Cæsar, si fortè libellos:
Terrarum dominum pone supercilium.
Consueuere iocos uestri quoq; ferre triumphi:
Materiam dictis nec pudet esse ducem.
Qua Thymelen spectas, derisoremq; Latinum:
Illa fronte, precor, carmina nostra legas.
Innocuos censura potest permittere lusus:
Lasciua est nobis pagina, uita proba est:

Ad Marcum. 6

Do tibi naumachiam, tu das epigrammata nobis.
Vix, puto cum libro, Marce, natare tuo.

De Leone Cæsaris. 7

Aethereas aquila puerum portante per auras,
Illæsum timidis unguibus hæsit onus.
Nunc sua Cæsareos exorat præda leones,
Tutus & ingenti ludit in ore lepus.

Quæ

Quæ maiora putas miracula? summus utrisq;
Autor adest: hæc sunt Cæsaris, illa Iouis.

Ad Maximum, de columba Stellæ. 8

Stellæ delicium mei columba,
Verona licet audiente dicam,
Vicit, Maxime, passerem Catulli.
Tanto Stella meus tuo Catullo,
Quanto passere maior est columba.

Deciani dogma laudat. 9

Quòd magni Thraseæ, consummatiq; Catonis
Dogmata sic sequeris, saluus ut esse uelis:
Pectore nec nudo strictos incurris in enses:
Quod fecisse uelim te, Deciane, facis.
Nolo uirum, facili redimit qui sanguine famam.
Hunc uolo, laudari qui sine morte potest.

Iocatur in Cottam. 10

Bellus homo, & magnus uis idem Cotta uideri.
Sed qui bellus homo est, Cotta, pusillus homo est.

De Gemello, & Maronilla. 11

Petit Gemellus nuptias Maronillæ:
Et cupit, & instat, & precatur, & donat.
Adeo ne pulchra est? immo fœdius nil est.
Quid ergo in illa appetitur, & placet? tussit.

Ad Sextilianum potorem. 12

Cùm data sint equiti bis quinq; nomismata, quare
Bis decies solus, Sextiliane, bibis?
Iam defecisset portantes calda ministros:
Si non potares, Sextiliane, merum.

De Regulo. 13

Itur ad Herculei gelidas qua Tyburis arces,

Canaq;

Canáq; ſulphureis Albula fumat aquis,
Rura nemuſq; ſacrum, delectaq; iugera muſis
Signat uicina quartus ab urbe lapis.
Hic rudis æſtiuas præſtabat porticus umbras,
Heu quàm penè nouum porticus auſa nephas.
Nam ſubitò collapſa ruit: cùm mole ſub illa
Geſtatus bijugis Regulus eſſet equis.
Nimirum timuit noſtras fortuna querelas,
Quæ par tam magnæ non erat inuidiæ.
Nunc & damna iuuant, ſunt ipſa pericula tanti:
Stantia non poterat tecta probare Deos.

De Arria, & Pæto. 14

Caſta ſuo gladium cùm traderet Arria Pæto,
Quem de uiſceribus traxerat ipſa ſuis,
Si qua fides, Vulnus, quod feci, non dolet, inquit:
Sed quod tu facies, hoc mihi, Pæte, dolet.

Ad Cæſarem. 15

Delicias, Cæſar, luſuſq;, iocoſq; leonum
Vidimus: hoc etiam præſtat arena tibi,
Cùm prenſus blando toties à dente rediret,
Et per aperta uagus curreret ora lepus.
Vnde poteſt auidus captæ leo parcere prædæ?
Sed tamen eſſe tuus dicitur, ergo poteſt.

De Leone, & Lepore. 16

Rictibus his tauros non eripuere magiſtri,
Per quos præda fugax, itq; reditq; lepus.
Quodq; magis mirum, uelocior exit ab hoſte,
Nec nihil à tanta nobilitate refert,
Tutior in ſola non eſt cùm currit arena,
Nec caueæ tanta conditur ille fide.
Si uitare canum morſus, lepus improbe, quæris:

Ad

Ad quæ confugias, ora leonis habes.

Ad Licianum, de Hispaniæ locis. 17

Vir Celtibêris non tacende gentibus,
Nostræq; laus Hispaniæ,
Videbis altam Liciane Bilbilim,
Equis, & armis nobilem:
Sterilemq; canum niuibus effractis sacrum
Vada Veronem montibus:
Et delicati dulce Botrodi nemus,
Pomona quod felix amat.
Tepida notabis lenè Cogedi Vada,
Mollesq; nympharum lacus,
Quibus remissum corpus astringes breui
Salone, qui ferrum gelat.
Præstabit illic ipsa figendas prope
Voberta prandenti feras.
Aestus serenos aureo franges Tago
Obscurus umbris arborum.
Auidam rigens Dircenna placabit sitim,
Et Nemea, quæ uincit niues.
At cùm December canus, & Bruma impotens
Aquilone rauco mugiet,
Aprica repetes Tarraconis littora.
Tuamq; Laletaniam.
Ibi illigatas mollibus damas plagis
Mactabis, & uernas apros,
Leporemq; forti callidum rumpes equo:
Ceruos relinques uillico:
Vicina in ipsum sylua descendet focum,
Infante cinctum sordido.

Vocabitur uenator, & ueniet tibi
Conuiua clamatus propè.
Lunata nusquam pellis, & nusquam toga,
Olidæq; uestes murice.
Procul horridus Liburnus, & querulus cliens,
Imperia uiduarum procul.
Non rumpet altum pallidus somnum reus,
Sed mane totum dormies.
Mercetur alius grande, & insanum sophos:
Miserere tu felicium.
Veroq; fruere non superbus gaudio,
Dum Sura laudatur tuus.
Non impudenter uita, quod reliquum est, petit:
Cùm fama, quod satis est, habet.

Iocus ex Homero in Cocum. 18

Si tibi Mistyllus cocus Aemiliane uocatur,
Dicetur quare non taratalla mihi?

Ad Leporem. 19

Non facit ad sæuos ceruix, nisi prima, leones:
Quid fugis hos dentes, ambitiose lupus?
Scilicet, à magnis ad te descendere tauris,
Et quæ non cernunt, frangere colla, uelint.
Desperanda tibi est ingentis gloria fati:
Non potes hoc tenuis præda sub hoste mori.

Quintianum facit assertorem. 20

Commendo tibi, Quintiane, nostros,
Nostros dicere si tamen libellos
Possum, quos recitat tuus poëta.
Si de seruitio graui queruntur,
Assertor uenias. satisq; præstes.
Et cùm se dominum uocabit ille,

Dicas

Dicas esse meos, manuq; missos.
Hoc si terq;, quaterq; clamitaris:
Impones plagiario pudorem.

Ad Fidentinum. 21

Vna est in nostris tua, Fidentine, libellis
Pagina, sed certa domini signata figura,
Quæ tua traducit manifesto carmina furto.
Sic interposito uilis contaminat uncto
Vrbica Lingonicus Tyrianthina bardocucullus:
Sic Arretinæ uiolant crystallina testæ:
Sic niger in ripis errat cùm forte Caystri,
Inter Ledæos ridetur coruus olores:
Sic, ubi multisona feruet sacer * Atthide lucus,
Improba Cecropias offendit pica querelas.
Indice non opus est nostris, nec uindice, libris.
Stat contrà, dicitq; tibi tua pagina, fur es.

*Aliâs Ite

De amicorum iudicio. 22

Si quid Fusce uacas adhuc amari.
(Nam sunt hinc tibi, sunt & hinc amici)
Vinum, si supereſt, locum rogamus.
Nec me, quòd tibi sum nouus recuses.
Omnes hoc ueteres tui fuerunt.
Tu tantum inspice, qui nouus paratur,
An possit fieri uetus sodalis.

Ad Frontonem, de uoto uitæ suæ. 23

Vota tui breuiter si uis cognoscere Marci,
Clarum militiæ, Fronto, togæq; decus:
Hoc petit, esse sui, nec magni, ruris arator:
Sordidaq; in paruis otia rebus amat.
Quisquam picta colit Spartani frigora saxi,

Et matutinum portat ineptus aue:
Cui licet exigui nemoris ruriſq; beati
Ante focum plenas explicuiſſe plagas?
Et piſcem tremula ſalientem ducere ſeta,
Flauaq; de rubro promere mella cado?
Pinguis inæquales onerat cui uillica menſas,
Et ſua non emptus præparat oua cinis?
Non amet hanc uitam, quiſquis me non amat, opto:
Viuat & Vrbanis albus in officijs.

Ad Cauponem. 24

Continuis uexata madet uindemia nimbis.
Non potes, ut cuperes, uendere, Caupo, merum.

Ad Flaccum. 25

Qualem Flacce uelim, quæris, nolim'ue puellam?
Nolo nimis facilem, difficilemq; nimis.
Illud quod medium eſt, atq; inter utrunq;, probamus.
Nec uolo, quod cruciat: nec uolo, quod ſatiat.

De pueri pretio. 26

Millia pro puero centum me mango popoſcit.
Riſi ego, ſed Phœbus protinus illa dedit.
Hoc dolet, & queritur, dolet hoc mea mentula mecum.
Laudaturq; meam Phœbus in inuidiam.
Sed ſeſtertiolum donauit mentula Phœbo
Bis decies. hoc da tu mihi, pluris emam.

Ad Flaccum de ſportula. 27

Dat Baiana mihi quadrantes ſportula centum.
Inter delicias quid facit iſta fames?
Redde Lupi nobis, tenebroſaq; balnea Grylli.
Tam male cùm cœnem, cur bene Flacce lauor?

De Lepore, & Leone. 28

Intres ampla licet torui Lepus ora Leonis,

Eſſe

Esse tamen uacuo se Leo dente putat.
Quod ruet in tergum, uel quos procumbet in armos?
Alta iuuencorum uulnera figet ubi?
Quid frustra nemorum dominum, regemq; fatigas?
Non nisi delecta pascitur ille fera.

Ad Licianum, Scriptores unde. 29

Verona docti syllabas amat uatis:
Marone felix Mantua est:
Censetur Apona Liuio suo tellus,
Stellaq;, nec Flacco minus:
Apollodoro plaudit imbrifer Nilus:
Nasone Peligni sonant:
Duosq; Senecas, unicumq; Lucanum
Facunda loquitur Corduba:
Gaudent iocosæ Canio suo Gades,
Emerita Deciano meo.
Te Liciane gloriabitur nostra,
Nec me tacebit Bilbilis.

De Leuina casta, & ad Baias adultera. 30

Casta, nec antiquis cedens Leuina Sabinis,
Et quamuis tetrico tristior ipsa uiro:
Dum modò Lucrino, modò se permittit Auerno,
Et dum Baianis sæpe fouetur aquis,
Iucidit in flammas: iuuenemq; secuta, relicto
Coniuge, Penelope uenit, abit Helene.

Ad Celerem. 31

Vt recitem tibi nostra rogas epigrammata. nolo:
Non audire, Celer, sed recitare cupis.

Ad Fabullam ambitiosam.

Bella es, nouimus, & puella, uerum est:

Et diues, quis enim poteſt negare?
Sed dum te nimium, Fabulla, laudas,
Nec diues, neq; bella, nec puella es.

Ad Cæcilianum. De genere, & declinatione ficus. 33

Cùm dixi ficus, rides quaſi barbara uerba:
Et dici ficos, Cæciliane, iubes.
Dicemus ficus, quas ſcimus in arbore naſci:
Dicemus ficos, Cæciliane tuos.

Ad furem de libro ſuo. 34

Erras, meorum fur auare librorum,
Fieri Poëtam poſſe qui putas tanti,
Scriptura quanti conſtat, & tomus uilis.
Non ſex paratur, aut decem ſophos nummis,
Secreta quære carmina, & rudes curas,
Quas nouit unus, ſcrinioq; ſignatas,
Cuſtodit ipſe uirginis pater chartæ,
Quæ trita duro non inhorruit mento.
Mutare dominum non poteſt liber notus:
Sed punicata fronte ſi quis eſt nondum,
Nec umblicis cultus, atq; membrana,
Mercare tales ab eo, nec ſciet quiſquam.
Aliena quiſquis recitat, & quærit famam,
Non emere librum, ſed ſilentium debet.

Ad Chærulum. 35

Liber homo es nimium, dicis mihi, Chærule, ſemper.
In te qui dicit, Chærule, liber homo eſt.

De Ruffo & Næuia. 36

Quicquid agit Ruffus, nihil eſt, niſi Næuia Ruffo,
Si gaudet, ſi flet, ſi tacet, hanc loquitur.
Cœnat, propinat, poſcit, negat, innuit, una eſt

Næuia

Næuia : si non sit Næuia, mutus erit.
Scriberet hesterna patri cùm luce salutem:
Næuia lux, inquit, Næuia numen aue.
Hæc legit, & ridet demisso Næuia uultu.
Næuia non una est : quid uir inepte furis?

Ad Maximum. 37

Cepit Maxime Pana, quæ solebat
Nunc ostendere Canium, Terentos.

Ad Librum. 38

Vade salutatum : pro me liber ire iuberis,
Ad Proculi nitidos officiose lares.
Quæris iter? dicam. Vicinum Castora canæ
Transibis Vestæ, uirgineamq; domum:
Inde sacro ueneranda petes pallatia cliuo,
Plurima qua summi fulget imago ducis.
Nec te detineat *miri radicata Colossi,
Quæ Rhodium moles uincere gaudet opus.
Flecte uias hàc, quà madidi sunt tecta Lyæi,
Et Cybeles picto stat Corybante tholus.
Protinus à læua clari sub fronte penates,
Atriaq; excelsæ sunt adeunda domus,
Hanc pete. ne metuas fastus, limenq; superbum:
Nulla magis toto ianua poste patet:
Nec propior quàm Phœbus amat, doctæq; sorores.
Si dicet, Quare non tamen ipse uenit?
Sic licet excuses, Quia qualiacunq; leguntur
Ista, salutator scribere non potuit.

*Aliàs, miro radiata colore

Ad Somnum. 39

Næuia sex cyathis, septem Iustina bibatur,
Quinq; Lycas, Lyde quattuor, Ida tribus.
Omnis ab infuso numeretur amica falerno:

Et quia nulla uenit, tu mihi Somne ueni.

Ad Fidentinum. 40

Noſtris uerſibus eſſe te poëtam,
Fidentine, putas, cupisq; credi.
Sic dentata ſibi uidetur Aegle,
Emptis oſsibus, Indicoq; cornu.
Sic, quæ nigrior eſt candente moro,
Cerussata ſibi placet Lycoris.
Hac & iam ratione, qua poëta es,
Caluus cùm fueris, eris comatus.

Ad Cæcilianum. 41

Nullus in urbe fuit tota, qui tangere uellet
Vxorem gratis, Cæciliane, tuam,
Dum licuit: ſed nunc poſitis cuſtodibus, ingens
Turba [illegible] eſt. ingenioſus homo es.

Ad Paulam. 42

Mœchus erat: poteras tamen hoc tu Paula negare.
Ecce uir eſt: nunquid, Paula, negare potes?

De Lino. 43

Dimidium donare Lino, quàm credere totum,
Qui mauult: mauult perdere dimidium.

Ad Flaccum. 44

O mihi curarum pretium non uile mearum,
Flacce Antenorei ſpes, & alumne laris.
Pierios differ cantusq;, chorosq; ſororum:
Aes dabit ex iſtis nulla puella tibi.
Quid petis à Phœbo? nummos habet arca Mineruæ,
Hæc ſapit, hæc omnis fœnerat una deos.
Qui poſſunt hederæ Bacchi dare? Palladis arbor
Inclinat uarias pondere nigra comas.
Præter aquas Helicon, & ſerta, lyrasq; deorum
Nil habet, & magnum ſemper inane ſophos.

Quid tibi cum Cirrha? quid cum Permeſsidos undis?
Romanum propiùs, diuitiusq; forum eſt.
Illic æra ſonant. at circum pulpita noſtra,
Et ſteriles cathedras baſia ſola crepant.

De Carino. 45

Pulchrè ualet Carinus, & tamen pallet.
Parcè bibit Carinus, & tamen pallet.
Bene concoquit Carinus, & tamen pallet.
Tingit cutem Carinus, & tamen pallet.
Cunnum Carinus lingit, & tamen pallet.

De Feſto. 46

Indignas premeret peſtis cùm tabida fauces,
Inq; ipſos uultus ſerperet atra lues:
Siccis ipſe genis flentes hortatus amicos,
Decreuit Stygios Feſtus adire lacus.
Nec tamen obſcuro pia polluit ora ueneno,
Aut torſit lenta triſtia fata fame.
Sanctam Romana uitam ſed morte peregit,
Dimiſitq; animam nobiliore rogo.
Hanc mortem fatis magni præferre Catonis
Fama poteſt. huius Cæſar amicus erat.

Ad Attalum. 47

Semper agis cauſas, & res agis Attale ſemper.
Eſt, non eſt, quod agas, Attale, ſemper agis.
Si res, & cauſæ deſunt: agis, Attale, nulas.
Attale, ne quod agas deſit, * agas animam.

* Cælius legit, agas aſinam.

Ad Canum. 48

Sportula, Cane, tibi ſuprema nocte petita eſt.
Occidit, puto, te Cane, quòd una fuit.

Ad Soſibianum. 49

E ſeruo ſcis te genitum, blandeq; fateris:

Cùm dicis dominum, Sosibiane, patrem.

De Regulo. 50

Hæc, quæ puluere dissipata multo
Longas porticus explicat ruinas,
En quanto iacet absoluta casu.
Tectis nam modò Regulus sub illis
Gestatus fuerat, receßeratq;:
Victa est pondere cum suo repentè,
Et postquam dominum nihil timebat,
Securo ruit incruenta damno.
Tantæ, Regule, post metum querelæ,
Quis curam neget esse te deorum,
Propter quem fuit innocens ruinæ?

De Manuella. 51

Os, & labra tibi lingit, Manuella, catellus.
Non miror, merdas si libet esse cani.

De Quirinali. 52

Vxorem habendam non putat Quirinalis,
Cùm uult habere filios: & inuenit.
Quo posit istud more? facit ancillas,
Domumq;, & agros implet equitibus uernis.
Pater familiæ uerus est Quirinalis.

De Mario. 53

Venderet excultos colles cùm præco facetus,
Atq; suburbani iugera pulchra soli:
Errat, ait, si quis Mario putat esse necesse
Vendere: nil debet, fœnerat immo magis.
Quæ ratio est igitur: Seruos ubi perdidit omnes,
Et pecus, & fructus, non amat inde locum.
Quis faceret pretium, nisi qui sua perdere uellet
Omnia? sic Mario noxius hæret ager.

De

De Nouio Microſpico. 54

Vicinus meus eſt, manuq; tangi
De noſtris Nouius poteſt feneſtris.
Quis non inuideat mihi? puteiq;
Horis omnibus eſſe me beatum,
Iuncto cui liceat frui ſodale?
Tam longè eſt mihi, quàm Terentianus,
Qui nunc Niliacam regit Syenen.
Non conuiuere, nec uidere ſaltem,
Non audire licet: nec urbe tota
Quiſquam eſt tam propè, tam proculq; nobis.
Migrandum eſt mihi longius, uel illi.
Vicinus Nouio, uel inquilinus
Sit, ſi quis Nouium uidere non uult.

Ad Feſcenniam. 55

Ne grauis heſterno flagres, Feſcennia, uino,
Paſtillos Coſmi luxurioſa uoras.
Iſta linunt dentes ientacula: ſed nihil obſtat,
Extremo ructus cùm uenit à barathro.
Quid quod olet grauius miſtum diapaſmate uirus,
Atq; duplex animæ longius exit odor?
Notas ergo nimis fraudes, deprenſaq; furta
Iam tollas, & ſis ebria ſimpliciter.

Ad Alcimum. 56

Alcime, quem raptum domino creſcentibus annis
Labicana leui ceſpite uelat humus:
Accipe non * Phario nutantia pondere ſaxo, *paruo
Quæ cineris uanus dat ruitura labor:
Sed fragiles buxos, & opacas palmitis umbras,
Quæq; uirent lacrymis humida prata meis.
Accipe, chare puer, noſtri monumenta doloris:

Hic

Hic tibi perpetuo tempore uiuit honor.
Cùm mihi supremos Lachesis peruenerit annos,
Non aliter cineres mando iacere meos.

Ad Cinnam. 57

Garris in aurem semper omnibus, Cinna:
Garris, & illud, teste quod licet turba,
Rides in aurem, quereris, arguis, ploras:
Cantas in aurem, iudicas, taces, clamas.
Adeó ne penitus sedit hic tibi morbus,
Vt sæpe in aurem Cinna Cæsarem laudes?

Ad Bassam tribadem. 58

Quòd nunquam maribus iunctam te, Bassa, uidebam:
Quodq; tibi mœchum fabula nulla dabat:
*Omne sed *Omnis & officium circa te semper obibat
Turba tui sexus, non adeunte uiro:
Esse uidebaris (fateor) Lucretia nobis:
At tu, prò facinus, Bassa [illegible] eras.
Inter se geminos audes committere [illegible],
Mentiturq; uirum prodigiosa Venus.
Commenta es dignum Thebano ænigmate monstrum:
Hîc ubi uir non est, ut sit adulterium.

Ad Lælium. 59

Cùm tua non edas, carpis mea carmina, Læli.
Carpere uel noli nostra, uel ede tua.

Ad Mamurianum. 60

Sæpe mihi queritur non siccis Cestos ocellis,
Tangi se digito, Mamuriane, tuo.
Non opus est digito: totum tibi Cestos habeto,
Si deest nil aliud, Mamuriane, tibi.
Sed si nec focus est, nudi nec sponda grabati,
Nec curtus Chiones, Antiopesue calix:

Cerea si pendet lumbis, & trita lacerna:
Dimidiasq; nates Gallica palla tegit:
Pasceris & nigræ solo nidore culinæ:
Et bibis immundam cum cane pronus aquam:
Non culum (neq; enim est culus, qui non cacat) olim,
Sed fodiam digito, qui supereſt, oculum.
Nec me zelotypum, nec dixeris esse malignum.
Deniq; pædica, Mamuriane, satur.

De Aquino. 61

Fabritio iunctus fido requiescit Aquinus,
Qui prior Elysias gaudet abisse domos.
Ara duplex primi testatur munera pili.
Plus tamen est, titulo quod breuiore legis.
Functus uterq; sacro laudatæ fœdere uitæ,
Famaq; quod raro nouit, amicus erat.

Ad Aeglen fellatricem. 62

Cantasti male, dum facem es, Aegle.
Iam cantas bene, basianda non es.

Ad Helium. 63

Quòd clamas semper, quòd agentibus obstrepis, Heli,
Non facis hoc gratis: accipis, ut taceas.

Ad Scazontem de fellatore quodam. 64

Si non molestum est, teq; non piget Scazon,
Nostro, rogamus, pauca uerba Materno
Dicas in aurem: sic ut audiat solus.
Amator ille tristium lacernarum,
Et bæticatus, atq; leucophæatus,
Qui coccinatos non putat uiros esse,
Amethystinasq; mulierum uocat uestes,
Natiua laudat, habeat, & licet semper

Fuscos

Fuscos colores, Galbanos habet mores,
Rogabit, unde suspicer uirum mollem.
Vnà lauamur, aspicit nihil sursum:
Sed spectat oculis deuorantibus draucos,
Nec otiosis uidet labris.
Quæris quis hic sit? excidit mihi nomen.

Ad Næuolum causidicum. 65

Cùm clamant omnes, loqueris tu, * Næuole, semper:
Et te patronum, causidicumq; putas.
Hac ratione potest nemo non esse disertus.
Ecce tacent omnes: Næuole dic aliquid.

*tunc Nævole tantum

Ad Flaccum. 66

Litigat, & Podagra Diodorus, Flacce, laborat.
Sed nil patrono porrigit, hæc chiragra est.

Ad Calenum auarum. 67

Non plenum modò uicies habebas:
Sed tam prodigus, atq; liberalis,
Ettam lautus eras, Calene: ut omnes
Optarent tibi centies amici.
Audit uota Deus, precesq; nostras:
Atq; intra puto septimas calendas
Mortes hoc tibi quatuor dederunt.
At tu sic, quasi non foret relictum,
Sed raptum tibi centies, abisti
In tantam miser esuritionem:
Vt conuiuia sumptuosiora,
Toto quæ semel apparas in anno,
Nigræ sordibus explices monetæ,
Et septem uctores tui sodales
Constemus tibi plumbea selibra.
Quid dignum meritis precemur istis?

Opt

Optemus tibi millies, Calene.
Hoc si contigerit, fame peribis.

De Afra uetula. 68

Mammas, atq; tatas habet Afra. sed ipsa tatarum
Dici, & mammarum maxima mamma potest.

De Demetrio. 69

Illa manus quondam studiorum fida meorum,
Et felix domino, notaq; Cæsaribus,
Destituit primos uirides Demetrius annos,
Quarta tribus lustris addita messis erat.
Ne tamen ad Stygias famulus descenderet umbras,
Vreret implicitum cùm scelerata lues,
Cauimus: & domini ius omne remisimus ægro,
Munere dignus erat conualuisse meo.
Sensit deficiens sua præmia, meq; patronum
Dixit ad infernas liber iturus aquas.

Ad Lycorim. 70

Qui pinxit Venerem tuam Lycori,
Blanditus, puto, pictor est Mineruæ.

Ad Scæuolam. 71

Si dederint superi decies mihi millia centum,
Dicebas nondum, Scæuola, factus eques:
Qualiter ô uiuam? quàm large? quamq; beatè?
Riserunt faciles, & tribuere Dei.
Sordidior multò post hoc toga, penula peior:
Calceus est sarta terq;, quaterq; cute:
Deq; decem plures semper seruantur oliuæ:
Explicat & cœnas unica mensa duas:
Et Veientani bibitur fæx crassa Rubelli:
Asse cicer tepidum constat, & asse Venus.
In ius, ô fallax, atq; inficiator, eamus:

Aut

Aut uiue: aut decies, Scæuola, redde Deis.

Ad Iulium. 72

O mihi post nullos, Iuli, memorande sodales,
Si quid longa fides, canaq; iura ualent:
Bis iam penè tibi consul trigesimus instat,
Et numerat paucos uix tua uita dies.
Non bene distuleris, uideas quod posse negari:
Et solum hoc ducas, quod fuit, esse tuum
Expectant curæq; catenatiq; labores:
Gaudia non remanent, sed fugitiua uolant.
Hæc utraque manu, complexuq; asserе toto:
Sæpe fluunt imo sic quoq; lapsa sinu.
Non est, crede mihi, sapientis dicere, Viuam.
Sera nimis uita est, crastina: uiue hodie.

Ad Auitum. 73

Sunt bona, sunt quædam mediocria, sunt mala plura,
Quæ legis hîc: aliter non fit Auite liber.

Ad Titum. 74

Cogit me Titus actitare causas:
Et dicit mihi sæpe, magna res est.
Res magna est Tite, quam facit colonus.

Ad Tuccam. 75

Quid te Tucca iuuat, uetulo miscere falerno
In Vaticanis condita musta cadis?
Quid tantum fecere boni tibi pessima uina?
Aut quid fecerunt optima uina mali?
De nobis facile est. scelus est iugulare falernum,
Et dare Campano toxica sæua mero.
Conuiuæ meruere tui, fortasse perire:
Amphora non meruit tam pretiosa mori.

Ad Aeliam. 76

Si memini, fuerant tibi quattuor, Aelia dentes.

Expuit una duos tußis, & una duos.
Iam ſecura potes totis tußire diebus,
Nil iſtic quod agat, tertia tußis habet.

Ad Cæcilianum. 77

Dic mihi, quis furor eſt, turba ſpectante uocata,
Solus boletos, Cæciliane, uoras?
Quid dignum tanto, uentriq; gulæq; precabor?
Boletum qualem Claudius edit, edas.

De Porſena, & Scæuola. 78

Dum peteret regem, decepta ſatellite dextra,
Iniecit ſacris ſe peritura focis.
Sed tam ſæua pius miracula non tulit hoſtis:
Et raptum flammis iußit abire uirum.
Vrere quam potuit contempto Mutius igne,
Hanc ſpectare manum Porſena non potuit.
Maior deceptæ fama eſt, & gloria dextræ.
Si non erraſſet, fecerat illa minus.

De Leone, & Lepore. 79

Quid nunc ſæua fugis placidi, lepus, ora leonis?
Frangere tam paruas non didicere feras.
Seruantur magnis iſti ceruicibus ungues,
Nec gaudet tenui ſanguine tanta ſitis.
Præda canum lepus eſt, uaſtos non implet hiatus.
Non timeat Dacus Cæſaris arma puer.

Ad Cottam. 80

Inuitas nullum, niſi cum quo Cotta lauaris,
Et dant conuiuam balnea ſola tibi.
Mirabar, quare nunquam me Cotta uocaſſes.
Iam ſcio, me nudum diſplicuiſſe tibi.

Ad Decianum, de Ilo. 81

Aſpicis incomptis Ilum, Deciane, capillis:
Cuius & ipſe times triſte ſupercilium:

Qui loquitur Curios, assertoresq; Camillos.
Nolito fronti credere, nupsit heri.

Ad Faustinum. 82

Ede tuos tandem populo, Faustine, libellos,
Et cultum docto pectore profer opus:
Quod nec Cecropiæ damnent Pandionis arces:
Nec sileant nostri, prætereantq; senes.
Ante fores stantem dubitas admittere famam,
Teq; piget curæ præmia ferre tuæ?
Post te uicturæ, per te quoq; uiuere chartæ
Incipiant, cineri gloria sera uenit.

Ad Sextilianum. 83

Sextiliane bibis quantum subsellia quinq;
Solus. aqua toties ebrius esse potes.
Nec concessorum uicina nomismata tantum,
Aera sed à cuneis ulteriora petis.
Non hæc Pelignis agitur uindemia prælis:
Vua nec in Tuscis nascitur ista iugis.
Testa sed antiqui felix siccatur Opimi,
Egerit & nigros Maßica cella cados.
A caupone tibi fæx Laletana petatur:
Si plusquam decies, Sextiliane, bibis.

Ad Procillum 84

Hesterna tibi nocte dixeramus,
Quincunces, puto, post decem peractos,
Cœnares hodie ut Procille mecum.
Tu factum tibi rem statim putasti,
Et non sobria uerba subnotasti,
Exemplo nimium periculoso.
Μισῶ μνήμονα συμπότην Procille.

De Acerra. 85

Hesterno fœtere mero qui credit Acerram,

Fallitur, in lucem semper Acerra bibit.

Ad Fidentinum. 86

Fama refert, nostros te, Fidentine, libellos,
Non aliter populo, quàm recitare tuos.
Si mea uis dici, gratis tibi carmina mittam.
Si dici tua uis: hæc eme, ne mea sint.

De Diaulo medico. 87

Chirurgus fuerat, nunc est uespillo Diaulus.
Cœpit, quod poterat, Clinicus esse modo.

De Encolpo. 88

Hos tibi, Phœbe, uouet totos à uertice crines
Encolpus, domini Centurionis amor.
Grata Pudens meriti tulerit cùm præmia pili,
Quàm primum longas, Phœbe, recide comas.
Dum nulla teneri sordent lanugine uultus,
Dumq; decent fusæ lactea colla iubæ:
Vtq; tuus longum, dominusq;, puerq; fruatur
Muneribus: tonsum fac citò, serò uirum.

Ad Sabidium. 89

Non amo te, Sabidi: nec possum dicere, quare.
Hoc tantum possum dicere, non amo te.

De Gellia. 90

Amissum non flet, cùm sola est Gellia, patrem:
Si quis adest, iussæ prosiliunt lacrymæ.
Non luget, quisquis laudari, Gellia quærit.
Ille dolet uerè, qui sine teste dolet.

Ad Lesbiam. 91

Incustoditis, & apertis, Lesbia, semper
Liminibus peccas, nec tua furta tegis.
Et plus spectator, quàm te delectat adulter:
Nec sunt grata tibi gaudia, si qua latent.

At meretrix abigit testem ueloq́, seraq́:
Raraq́ Summenij fornice rima patet.
A Chione saltem, uel Laide discе pudorem:
Abscondunt spurcas hæc monimenta lupas.
Nunquid dura tibi nimium censura uidetur?
Deprendi ueto te, Lesbia, non futui.

Ad Cornelium. 92

Versus scribere me parum seueros,
Nec quos perlegat in schola magister,
Corneli quereis: sed ij libelli,
Tanquam coniugibus suis mariti,
Non possunt sine mentula placere.
Quid si me iubeas Thalasionem
Verbis dicere non Thalasionis?
Quis floralia uestit, & stolatum
Permittit meretricibus pudorem?
Lex hæc carminibus data est iocosis,
Ne possint, nisi pruriant, iuuare.
Quare, deposita seueritate,
Parcas lusibus, & iocis, rogamus:
Nec castrare uelis meos libellos,
Gallo turpius est nihil Priapo.

Ad Lucanum & Tullium. 93

Si, Lucane, tibi, uel si tibi, Tulle, darentur,
Qualia Ledæi fata Lacones habent:
Nobilis hæc esset pietatis rixa duobus,
Quòd pro fratre mori uellet uterq; prior.
Diceret, infernas si quis prior isset ad umbras:
Viue tuo frater tempore, uiue meo.

Ad Bassam. 94

Ventris onus misero, nec te pudet, excipis auro

Bassa

Bassa: bibis uitro. carius ergo cacas. Caca aue bragina.

Ad Fidentinum. 95

Quem recitas, meus est, ô Fidentine, libellus.
Sed malè cùm recitas, incipit esse tuus.

Ad Decianum. 96

Si quis erit raros inter numerandus amicos,
Quales prisca fides, famaq; nouit auos:
Si quis Cecropiæ madidus, Latiæq; Mineruæ
Artibus, & uera simplicitate bonus:
Si quis erit recti custos, *imitator honesti, *mirator
Et nihil arcano qui roget ore deos:
Si quis erit magnæ subnixus robore mentis:
Dispeream, si non hic Decianus erit.

Ad Liuidum. 97

Qui ducis uultus, & non legis ista libenter,
Omnibus inuideas, Liuide, nemo tibi.

In Cæcilium. 98

Vrbanus tibi, Cæcili, uideris.
Non es, crede mihi: quid ergo? uerna es.
Hoc quod Transtyberinus ambulator,
Qui pallentia sulphurata fractis
Permutat uitreis: quod otiosæ
Vendit qui madidum cicer coronæ:
Quod custos, dominusq; uiperarum:
Quod uiles pueri salariorum:
Quod fumantia qui tomacla raucus
Circunfert tepidis cocus popinis:
Quod non optimus Vrbicus Poëta:
Quod de Gadibus improbus magister.
Quod bucca est uetuli loquax cynædi,
Quare desine iam tibi uideri,

Quod soli tibi, Cæcili, uideris:
Qui Galbam salibus tuis, & ipsum
Posses uincere Sextium Caballum.
Non cuicunq; datum est habere nasum.
Ludit qui stolida procacitate,
Non est Cestius ille, sed Caballus.

De Portia. 99

Coniugis audisset fatum cùm Portia Bruti,
Et subtracta sibi quæreret arma dolor:
Nondum scitis, ait, mortem non posse negari?
Credideram, satis hoc uos docuisse patrem.
Dixit, & ardentes auido bibit ore fauillas.
I nunc, & ferrum turba molesta nega.

In Mancinum. 100

Bis tibi triceni, fuimus, Mancine, uocati:
Et positum est nobis nil here, præter aprum.
Non quæ de tardis seruantur uitibus uuæ,
Dulcibus aut certant quæ melimela fauis.
Non pyra, quæ lenta pendent religata genesta:
Aut imitata breues punica mala rosas.
Rustica lactantes nec misit fiscina metas,
Nec de Picenis uenit oliua cadis.
Nudus aper: sed & hic minimus, qualisq; necari
A non armato pumilione potest.
Et nihil inde datum est. tantum spectauimus omnes
Ponere aprum nobis: sic & arena solet.
Ponatur tibi nullus aper post talia facta:
Sed tu ponaris, cui Caridemus, apro.

Ad Stellam. 101

Lasciuos leporum cursus, lususq; leonum,
Quod maior nobis charta, minorq; gerit.

Et

Et bis idem facimus, nimium si, Stella, uidetur
Hoc tibi: bis leporem tu quoq; pone mihi.

De Libro suo. 102

Edita ne breuibus pereat mihi charta libellis,
Dicatur potius, τὸν δ' ἀπαμειβόμενος.

Ad Aedilum. 103

Cùm dicis, propero, fac, si facis, Aedile: languet
Protinus, & cessat debilitata Venus.
Expectare iube, uelocius ibo retentus.
Aedile, si properas, dic mihi ne properem.

De Diaulo medico. 104

Nuper erat medicus, nunc est uespillo Diaulus,
Quod uespillo facit, fecerat & medicus.

De littoribus Altini. 105

Aemula Baianis Altini littora uillis,
Et Phaëthontei conscia sylua rogi.
Quæq; Antenoreo Dryadum pulcherrima Fauno,
Nupsit ad Euganeos sola puella lacus.
Et tu Ledæo felix Aquileia Timauo,
Hîc ubi septenas Cyllarus hausit aquas.
Vos eritis nostræ portus, requiesq; senectæ,
Si iuris fuerint otia nostra sui.

Ad Posthumum. 106

Quòd te manè domi toto non uidimus anno:
Vis dicam, quantum, Posthume, perdiderim?
Tricenos, puto, bis: uicenos ter puto nummos.
Ignosces: togulam, Posthume, pluris emo.

Ad Augustum. 107

Sæpe meos laudare soles, Auguste, libellos.
Inuidus ecce negat, non minus ergo soles.
Quid, quòd honorato non sola uoce dedisti,

Non alius poterat quæ dare dona mihi.
Ecce iterum nigros contorsit liuidus ungues.
Da, Cæsar, tanto tu magis: ut doleat.

Ad Cloen. 108

Donasti tenero, Cloe, Luperco
Hispanas, Tyriasq́, coccinasq́,
Indos Sardonycas, Scythas Smaragdos,
Et lotam tepido togam Galeso,
Et centum numeros nouæ monetæ,
Et quicquid petit, usq́; & usq́; donas.
Væ Glabraria, uæ tibi Misella:
Nudam te statuet tuus Lupercus.

Ad Pudentem. 109

Obstat, chara Pudens, nostris sua turba libellis:
Lectoremq́; frequens lassat, & implet opus.
Rara iuuant. primis sic maior gratia pomis:
Hybernæ pretium sic meruere rosæ.
Sic spoliatricem commendat fastus amicam,
Ianua nec iuuenem semper aperta tenet.
Sæpius in libro memoratur Persius uno,
Quàm leuis in tota Marsus Amasonide.
Tu quoq; de nostris releges quæcunq; libellis,
Esse puta solum: sic tibi pluris erit.

Ad Piscatorem. 110

Baiano procul à lacu monemus
Piscator fuge, ne nocens recedas.
Sacris piscibus hæ notantur undæ,
Qui norunt dominum: manumq́; lambunt
Illam, qua nihil est in orbe maius.
Quid quòd nomen habent? & ad magistri
Vocem quisq; sui uenit citatus.
Hoc quondam Libys impius profundo,

Dum prædam calamo tremente ducit,
Raptis luminibus repentè cæcus
Captum non potuit uidere piscem:
Et nunc sacrilegos perosus hamos,
Baianos sedet ad lacus rogator.
At tu, dum potes, innocens recede
Iactis simplicibus cibis in undas,
Et pisces uenerare dedicatos.

Ad Hippodamum. 111

Quod cupis in nostris, dicíq; legíq; libellis:
Et non ullus honos creditur esse tibi.
Ne ualeam, si non res est gratissima nobis,
Et uolo te chartis inseruisse meis.
Sed tu nomen habes, auerso fonte sororum
Impositum, mater quod tibi dura dedit:
Quod neq; Melpomene, quod nec Polyhymnia posit,
Nec pia cum Phœbo dicere Calliope.
Ergo aliquod gratum Musis tibi nomen adopta.
Non semper belle dicitur Hippodamus.

De Ape electro inclusa. 112

Et latet, & lucet Phaëthontide condita gutta,
Vt uideatur apis nectare clausa suo.
Dignum tantorum pretium tulit illa laborum:
Credibile est ipsam sic uoluisse mori.

Ad Sosibianum. 113

Plena laboratis habeas cùm scrinia libris:
Emittis quare, Sosibiane, nihil?
Edent hæredes, inquis, mea carmina. quando?
Tempus erat iam te, Sosibiane, legi.

Ad Attalum. 114

Sordida cùm tibi sit: uerum tamen, Attale, dicit

Quiſquis te niueam dicit habere togam.

De Pugna damarum. 115

Frontibus aduerſis molles concurrere damas
Vidimus, & fati ſorte iacere pari.
Spectauere canes prædam: ſtupuitq; ſuperbus
Venator, cultro nil ſupereſſe ſuo.
Vnde leues animi tanto caluere furore?
Sic pugnant tauri, ſic cecidere uiri.

Ad Olum. 116

Cana eſt barba tibi, nigra eſt coma: tingere barbam
Non potes, hæc cauſa eſt: ſed potes, Ole, comam.

Ad Afrum. 117

Centum Coranus, & ducenta Mancinus,
Trecenta debet Tityus, hoc bis Albinus,
Decies Sabellus, alterumq; Seranus:
Ex inſulis, fundisq; tricies ſoldum,
Ex pecore redeunt ter ducenta Parmenſi.
Totis diebus Afer hoc mihi narras:
Et teneo melius iſta, quàm meum nomen.
Numeres oportet aliquid, ut pati poßim.
Quotidianam refice nauſeam nummis.
Audire gratis, Afer, iſta non poſſum.

Ad Gallam. 118

Galla nega: ſatiatur amor, niſi gaudia torquent:
Sed noli nimium, Galla, negare diu.

Ad Charinum. 119

Argenti genus omne comparaſti,
Et ſolus ueteres Myronis artes,
Solus Praxitelis manus, Scopæq;
Solus Phidiaci toreuma cœli,
Solus Mentoreos habes labores.

Nec

Nec deſunt tibi *uera Glaniana, *ferra
Nec quæ Callaico linuntur auro,
Nec menſis anaglypta de paternis.
Argentum tamen inter omne miror,
Quare non habeas Charine putum.

Ad Poſthumum. 120

Atria Piſonum ſtabant cum ſtemmate toto,
Et docti Senecæ ter numeranda domus.
Prætulimus tantis ſolum te, Poſthume, regnis:
Pauper eras, & eques, ſed mihi conſul eras.
Tecum ter denas numeraui, Poſthume, brumas:
Communis nobis lectus, & unus erat.
Iam donare potes, iam perdere, plenus honorum,
Largus opum: expecto, Poſthume, quid facias.
Nil facis: & ſerum eſt, alium mihi quærere regem
Hoc fortuna placet? Poſthumus impoſuit.

In malè recitantem. 121

Quic recitaturus circundas uellera collo?
Conueniunt noſtris auribus illa magis.

Ad Flaccum. 122

Si quis fortè mihi poſſet præſtare roganti:
Audi, quem puerum, Flacce, locare uelim.
Niliacis primum puer hic naſcatur in oris:
Nequitiam tellus ſcit dare nulla magis.
Sit niue candidior: nanq; in Mareotide fuſca
Pulchrior eſt, quanto rarior iſte color.
Lumina ſyderibus certent, molleſq; flagellent
Colla comæ: tortas non amo, Flacce, comas.
Frons breuis, atq; modus breuiter ſit naribus uncis:
Peſtanis rubeant æmula labra roſis.
Sæpe & nolentem cogat, nolitq; uolentem:

Lib

Liberior domino sæpe sit ille suo.
Et timeat pueros, excludat sæpe puellas:
Vir reliquis, uni sit puer ille mihi.
Iam scio, nec fallis: nam me quoq; iudice uerum est:
Talis erat, dices, noster Amazonicus.

In Coracinum. 123.

Non dixi, Coracine, te cynædum:
Non sum tam temerarius, nec audax,
Nec mendacia qui loquar libenter.
Si dixi, Coracine, te cynædum,
Iratam mihi Pontiæ lagœnam,
Iratum calicem mihi Metelli.
Iuro per Syrios tibi tumores,
Iuro per Berecynthios furores,
Quod dixi tamen hoc leue, & pusillum est:
Quod notum est, quod & ipse non negabis,
Dixi te, Coracine, cucurbitam.

De Vesuio monte. 124

Hic est pampineis, uiridis modò, Vesuius umbris:
Presserat hic madidos nobilis uua lacus.
Hæc iuga, quàm Nysæ colles, plus Bacchus amauit.
Hoc nuper Satyri monte dedere choros.
Hæc Veneris sedes, Lacedæmone gratior illi:
Hic locus Herculeo nomine clarus erat.
Cuncta iacent flammis, & tristi mersa fauilla:
Nec superi uellent hoc licuisse sibi.

Ad Phœbum. 125

Hæc tibi pro nato plena dat lætus acerra,
Phœbe, Palatinus munera Pathenius,
Vt qui prima nouo signat quinquennia lustro,
Impleat innumeras Burrus Olympiadas.

Fac

Fac rata uota patris : sic te tua diligat uxor,
Gaudeat & certa uirginitate soror:
Perpetuo sic flore mices : sic deniq; non sint
Tam longæ Bromio, quàm tibi Phœbe comæ.

De Sabello. 126

Saturnalia diuitem Sabellum
Fecerunt. meritò tumet Sabellus:
Nec quenquam putat esse, predicatq;
Inter causidicos beatiorem.
Hos fastus, animosq; dat Sabello
Farris semodius, fabæq; fresæ,
Et thuris, piperisq; tres selibræ,
Et lucanica uentre cum faliſco,
Et nigri Syra defruti lagœna,
Et ficus Libycæ galata testæ,
Cum bulbis, cochlæisq;, caseoq;.
Piceno quoq; uenit à cliente,
Parcæ ciſtula non capax oliuæ,
Et crasso figuli polita cœno
Septenaria syntheſis Sagunti,
Hiſpanæ luteum rotæ toreuma,
Et lato uariata mappa clauo,
Saturnalia fructuoſiora
Annis non habuit decem Sabellus.

De Phaëthonte. 127

Encaustus Phaëthon tabula tibi pictus in hac eſt.
Quid tibi uis, Dipyron, qui Phaëthonta facis?

In Papilum. 128

Præcidi gaudes : præciſus, Papile, ploras.
Cur quæ uis fieri, Papile, facta doles?
Pœnitet obſcœnæ pruriginis? an magis illud

Fles

Fles: quod præcidi, Papile, desieris?

Ad Flaccum. 129

Nescis, crede mihi, quid sint epigrammata, Flacce:
Qui tantum lusus illa, iocosq; putas.
Ille magis ludit, qui scribit prandia sæui
Thereos: aut cœnam, crude Thyeste, tuam.
Aut puero liquidas optantem Dædalon alas,
Pascentem Siculas aut Polyphemon oues.
A nostris procul est omnis uesica libellis.
Musa nec insano syrmate nostra tumet.
Illa tamen laudant omnes, mirantur, adorant.
Confiteor: laudant illa, sed ista legunt.

Ad Thaidem. 130

Quid me, Thai, senem subinde dicis?
Nemo est, Thai, senex ad [illegible].

In Cæcilianum. 131

Cùm tibi non essent sex millia, Cæciliane:
Ingenti latè uectus es hexaphoro.
Postquàm bis decies tricuit Dea cæca, sinumq;
Ruperunt nummi: factus es, ecce pedes.
Quid tibi pro meritis, & tantis laudibus optem?
Dij reddant sellam, Cæciliane, tibi.

In Aedilum. 132

Gestari iunctis nisi desinis, Aedile, capris:
Qui modò ficus eras, iam caprificus eris.

Ad Cosmum. 133

Hunc, quem sæpe uides inter penetralia nostræ
Pallados, & templi limina, Cosme, noui
Cum baculo, peraq; senem: cui cana putrisq;
Stat coma, & in pectus sordida barba cadit.
Cærea quem nudi tegit uxor abolla grabati,

Cui

Cui dat latratos obuia turba cibos:
Esse putat Cynicum, deceptus imagine falsa.
Non est hic Cynicus, Cosme: quid ergo? canis.

Ad Colinum. 134

O, cui Tarpeias licuit contingere quercus,
Et meritas prima cingere fronde comas:
Si sapis utaris totis, Coline, diebus:
Extremumq; tibi semper adesse putes.
Lanificas nulli tres exorare puellas
Contigit: obseruant, quem statuêre, diem.
Diuitior Crispo, Thrasea constantior ipso,
Lautior & nitido sis Meliore licet:
Nil dicit penso Lachesis, fusoq; sororum:
Explicat, & semper de tribus una necat.

Ad Lucium. 135

Luci, gloria temporum tuorum,
Qui Gaurum ueterem, Tagumq; nostrum
Arpeis cedere non finis disertis,
Argiuas generatus inter urbes:
Thebas carmine cantet, aut Mycenas,
Aut claram Rhodon, aut libidinosæ
Ledæas Lacedæmonis palæstras,
Nos, Celtis genitos, & ex Iberis,
Nostræ nomina duriora terræ
Grato non pudeat referre uersu:
Sæuo Bilbilin optimam metallo,
Quæ uincit Chalybasq; Noricosq;,
Et ferro Plateam suo sonantem,
Quam fluctu tenui, sed inquieto
Armorum Salo temperator ambit,
Tutelamq; chorosq; Risamorum,

Et

Et conuiuia festa Carduarum,
Et textis Peteron rosis rubentem,
*rigas Atq; antiqua patrum theatra*ripas,
Et certos iaculo leui Sucuos,
Turgentisq; lacus, Petusiæq;,
Et paruæ uada pura Toueniſſæ,
Et ſanctum Duratonis ilicetum,
Per quod uel piger ambulat uiator,
Et quæ fortibus excolit iuuencis
Curuæ Manlius arua Matineſſæ.
Hæc tam ruſtica, delicate lector,
Rides nomina? rideas, licebit.
Hæc tam ruſtica malo, quàm Britannos.

In Gargilianum. 136

Munera quòd ſenibus, uiduisq; ingentia mittis:
Vis te munificum Gargiliane uocem?
Sordidius nihil eſt, nihil eſt te ſpurcius uno,
Qui potes inſidias dona uocare tuas.
Sic auidis fallax indulget piſcibus hamus,
Callida ſic ſtultas decipit eſca feras.
Quid ſit largiri, quid ſit donare, docebo,
Si neſcis: dona, Gargiliane, mihi.

Ad Fauſtinum. 137

Dum nos blanda tenent laſciui ſtagna Lucrini,
Et quæ pumiceis fontibus antra calent:
Tu colis Argiui regnum Fauſtine coloni,
Quo te bis decimus ducit ab urbe lapis.
Horrida ſed feruent Nemeæi pectora monſtri:
Nec ſatis eſt, Baias igne calere ſuo.
Ergo ſacri fontes, & littora ſacra ualete,
Nympharum pariter, Nereïdumq; domus.

Hercu

Herculeos colles gelida uos uincite bruma,
Nunc Tyburtinis cedite frigoribus.

In Gallam. 138

In tenebris luges amissum, Galla, maritum.
Num plorare pudet? te puto, Galla, uirum.

De uipera electro inclusa. 139

Flentibus Heliadum ramis dum uipera serpit,
Fluxit in obstantem succina gemma feram:
Quæ dum miratur pingui se rore teneri,
Concreto riguit uincta repente gelu.
Ne tibi regali placeas, Cleopatra, sepulcro:
Vipera si tumulo nobiliore iacet.

De Curatio. 140

Ardea solstitio, Pæstanáq; rura petantur,
Quiq; Cleonæo sidere feruet ager:
Cùm Tyburtinas damnet Curatius auras,
Inter laudatas ad Styga missus aquas.
Nullo fata loco possis excludere: cùm mors
Venerit, in medio Tybure Sardinia est.

In Mancinum. 141

Donasse amicum tibi ducenta, Mancine,
Nuper superbo lætus ore iactasti.
Quartus dies est, in schola poëtarum
Cùm fabulamur, millibus decem dixti
Emptas lacernas munus esse Pompillæ,
Sardonychas auro, lineisq; ter cinctum,
Duasq; similes fluctibus maris gemmas
Dedisse Bassam, Cæliamq; iurasti.
Here, de theatro Pollione cantate,
Cùm subitò abires, dum fugis, loquebaris,
Hæreditatis tibi trecenta uenisse:

Et manè centum, & post meridiem centum.
Quid tibi sodales fecimus mali tantum?
Miserere iam crudelis, & sile tandem.
Aut, si tacere lingua non potest ista:
Aliquando narra, quod Mancine uelimus.

De Lycori. 142

Tybur in Herculeum migrauit nigra Lycoris,
Omnia dum fieri candida credit ibi.

De Cærelia. 143

Dum petit à Baulis mater Cærelia Baias,
Occidit insani crimine mersa freti.
Gloria quanta perit nobis? hæc monstra Neroni,
Nec quondam iussæ præstiteratis aquæ.

De hortis Martialis. 144

Tulli iugera pauca Martialis,
Hortis Hesperidum beatiora,
Longo Ianiculi iugo recumbunt:
Lati collibus eminent recessus:
Et planus modico tumore uertex
Cœlo perfruitur sereniore:
Et curuas nebula tegente ualles,
Solus luce nitet peculiari:
*austris Puris leniter admouentur*astris
Celsæ culmina delicata uillæ.
Hinc septem dominos uidere montes,
Et totam licet æstimare Romam,
Albanos quoq; Tusculosq; colles,
Et quodcunq; iacet sub urbe frigus,
Fidenas ueteres, breuesq; Rubras,
Et quod uirgineo cruore gaudet,
Annæ pomiferum nemus Perennæ.

Illic

Illic Flaminiæ, Salariæq;
Gestator patet, essedo tacente:
Ne blando rota sit molesta somno,
Quem nec rumpere nauticum celeuma,
Nec clamor ualet helcyariorum.
Cùm sit tam propè Miluius, sacrumq;
Lapsæ per Tyberim uolent carinæ:
Hoc rus, seu potius domus uocanda est,
Commendat dominus, tuam putabis,
Tam non inuida, tamq; liberalis,
Tam Comi patet hospitalitate.
Credas Alcinoi pios penates,
Aut facti modo diuitis Molorchi.
Vos nunc omnia parua qui putatis,
Centeno gelidum ligone Tybur.
Vel Præneste domate, pendulamq;
Vni dedite Sætiam colono.
Dum, me iudice, proferantur istis
Tulli iugera pauca Martialis.

De Philæne. 145

Oculo Philænis semper altero plorat.
Quo fiat istud quæritis modo? lusca est.

Ad Linum. 146

Egisti uitam semper, Line, municipalem:
Qua nihil omnino dulcius esse potest.
Idibus, & raris togula est excussa calendis:
Duxit ad æstates syntheses una decem.
Saltus aprum, campus leporem tibi misit ineptum:
Sylua grauis turdos exagitata dedit.
Raptus flumineo uenit de gurgite piscis:
Vina rubens fudit non peregrina cadus.

Nec tener Argolica missus de gente minister,
Sed stetit inculti rustica turba foci.
Villica, uel duri compressa est nupta coloni:
Incaluit quoties saucia uena mero.
Nec nocuit tectis ignis, nec Sirius agris:
Nec mersa est pelago, nec fluit ulla ratis.
Supposita est blando nunquam tibi tessera talo:
Alea sed parcæ sola fuere nuces.
Dic ubi sit decies, mater quod auara reliquit?
Nusquam est, fecisti rem, Line, difficilem.

In Prætorem. 147

Prætorem pauper centum sestertia Gaurus
Orabat, chara notus amicitia:
Dicebatq; suis hæc tantum deesse trecentis,
Vt posset domino plaudere *iussus eques.
Prætor ait, Scis me Scorpo, Talioq; daturum:
Atq; utinam centum millia sola darem.
Ah pudet ingratæ, pudet ah male diuitis arcæ:
Quod non das equiti, uis dare, prætor, equo?

*iustus

Ad Sextum. 148

Inuitas centum quadrantibus, & bene cœnas.
Vt cœnem inuitor, Sexte, an ut inuideam?

De Spectaculo. 149

Picto quòd iuga delicata collo
Pardus sustinet, improbæq; tigres
Indulgent patientiam flagello:
Mordent aurea quòd lupata cerui:
Quòd fræno Libyci domantur ursi:
Et, quantum Calydon tulisse fertur,
Paret purpureis aper capistris:
Turpes esseda quod trahunt bisontes:
Et molles dare iussa quòd choreas

Nigro bellua nil negat magistro:
Quis spectacula non putet deorum?
Hæc transit tamen, ut minora, quisquis
Venatus humiles uidet leonum,
Quos uelox leporum timor fatigat.
Dimittunt, repetunt, amantq; captos:
Et securior est in ore præda,
Laxos cui dare, peruiosq; rictus
Gaudent, & timidos tenere dentes,
Mollem frangere dum pudet rapinam,
Stratis cùm modo uenerint iuuencis,
Hæc clementia non paratur arte,
Sed norunt cui seruiant leones.

Ad Ouidium. 150

In Nomentanis Ouidi quod nascitur agris,
Accepit quoties tempora longa merum,
Exuit annosa mores, nomenq; senectæ:
Et quicquid uoluit, testa uocatur anus.

Ad Ruffum. 151

Interponis aquam subinde, Ruffe:
Et si cogeris à sodale, raram
Diluti bibis unciam falerni.
Nunquid pollicita est tibi beatam
Noctem Næuia? sobriasq; mauis
Certæ nequitiæ futuitionis?
Suspiras, retices, gemis, negauit.
Crebros ergo bibas licet trientes,
Et durum iugules mero pudorem.
Quid parcis tibi, Ruffe? dormiendum est.

Ad Lucium Iulium. 152

Sæpe mihi dicis, Luci charissime Iuli,

Scribe aliquid magnum: desidiosus homo es.
Otia da nobis: sed qualia fecerat olim
Mecœnas Flacco, Vergilioq; suo.
Condere uicturas tentem per secula curas?
Et nomen flammis eripuisse meum?
In steriles campos nolunt iuga ferre iuuenci:
Pingue solum lassat, sed iuuat ipse labor.

Ad Gallum. 153

Est tibi, sitq;, precor multos, crescatq; per annos,
Pulchra quidem, uerum Transtyberina domus.
At mea Vipsanas spectant cœnacula laurus:
Factus in hac ego sum iam regione senex.
Migrandum est: ut manè domi te, Galle, salutem:
Es tanti, uel si longius illa foret.
Sed tibi non multum est, unum si præsto togatum:
Multum est, hunc unum si mihi, Galle, nego.
Ipse salutabo decima, uel serius, hora:
Manè tibi pro me dicat Auere liber.

De Catella Publij. 154

Issa est passere nequior Catulli.
Issa est purior osculo columbæ.
Issa est blandior omnibus puellis.
Issa est charior Indicis lapillis.
Issa est deliciæ catella Publi.
Hanc tu, si queritur, loqui putabis:
Sentit tristitiamq;, gaudiumq;.
Collo nixa cubat, capitq; somnos:
Vt suspiria nulla sentiantur.
Et desiderio coacta uentris,
Gutta pallia non fefellit ulla:
Sed blando pede suscitat, toroq;

Depo

Deponi monet, & rogat lauari:
Castæ tantus ineſt pudor Catellæ,
Ignorat Venerem: nec inuenimus
Dignum tam tenera uirum puella.
Hanc ne lux rapiat ſuprema totam,
Pictam Publius exprimat tabella:
In qua tam ſimilem uidebis Iſſam,
Vt ſit tam ſimilis ſibi nec ipſa.
Iſſam deniq; pone cum tabella:
Aut utranq; putabis eſſe ueram,
Aut utranq; putabis eſſe pictam.

Ad Velocem. 155

Scribere me quereris, Velox, epigrammata longa:
Ipſe nihil ſcribis, tu breuiora facis.

Ad Regulum. 156

Cùm tibi ſit ſophiæ par fama, & cura deorum,
Ingenio pietas nec minor ipſa tuo:
Ignorat meritis dare munera, qui tibi librum,
Et qui miratur Regule thura dari.

In Priſcum. 157

Dum te non noſſem, dominum, regemq; uocabam:
Cùm bene te noui, iam mihi Priſcus eris.

Ad Lectorem. 158

Quæcunq; luſi iuuenis, & puer quondam,
Apinasq; noſtras, quas nec ipſe iam noui:
Malè collocare ſi bonas uoles horas,
Et inuidebis otio tuo lector:
A Valeriano Pollio petes Quinto,
Per quem perire non licet meis nugis.

Ad Fauſtinum. 159

Hos tibi uicinos, Fauſtine, Teleſphorus hortos

Fœnius, & breue rus, udaq; prata tenet:
Condidit hic natæ cineres, nomenq; sacrauit,
Quod legis, Antullæ, dignior ipse legi.
Et Stygias æquum fuerat patrem isse sub umbras:
Sed quia non licuit, uiuit, ut offa colat.

In Procillum. 160

Quædam me cupit inuide Procille
Toto candidior puella cygno,
Argento, niue, lilio, ligustro.
Sed quandam uolo nocte nigriorem,
Formica, pice, graculo, cicada.
Iam suspendia sæua cogitabas:
Si noui bene te, Procille, uiues.

De Antulla. 161

Hoc nemus æterno cinerum sacrauit honore
Fœnius, & culti iugera pauca soli.
Hoc tegitur cito rapta suis Antulla sepulcro.
Hoc erit Antullæ mistus uterq; parens.
Si cupit hunc aliquis, moneo, ne speret agellum.
Perpetuo dominis seruiet iste suis.

In Lupercum. 162

Occurris quoties, Luperce, nobis:
Vis mittam puerum subinde dicis,
Cui tradas epigrammaton libellum,
Lectum quem tibi protinus remittam?
Non est quòd puerum, Luperce, uexes.
Longum est, si uelit ad pyrum uenire:
Et scalis habito tribus, sed altis.
Quod quæris, propius petas licebit:
Argi nempe soles subire lethum.
Contra Cæsaris est forum taberna,

Script

Scriptis postibus hinc, & inde totis:
Omnes ut citò perlegas poëtas.
Illic me pete: me roges Atrectum:
Hoc nomen dominus gerit tabernæ.
De primo dabit, alteróue nido
Rasum pumice, purpuraq́; cultum
Denarijs tibi quinque Martialem,
Tanti non es, ais. sapis, Luperce.

Ad Cæcilianum. 163

Cui legisse satis non est epigrammata centum,
Nil illi satis est, Cæciliane, mali.

M. VAL. MARTIALIS EPIGRAMMATON LIBER II.

QVID *nobis, inquis, cum epistola? paruḿne tibi præstamus, si legimus epigrammata? Quid hìc porrò dicturus es, quod non posis uersibus dicere? Video quare Tragœdi epistolam accipiant, quibus pro se loqui non licet. Epigrammata Curione non egent: & contenta sunt sua, id est, mala, lingua. In quacunque pagina uisum est, epistolam faciunt. Noli ergo (si tibi uidetur) rem facere ridiculam: & togam saltanti inducere personæ. Deniq; uideas, an te delectet contra retiarium ferula. Ego inter illos sedeo, qui protinus reclamant. Puto, mehercule, Deciane, uerum dicis. Quid si scias, cum qua, & quàm longa epistola negotium fueris habiturus? Itaque quod exigis, fiat. Debebunt tibi, si qui in hunc librum inciderint, quòd ad primam paginam non lassi peruenient.*

Ad Librum suum. 1

Tercenta quidem poteras epigrammata ferre:
Sed quis te ferret, perlegeretq; liber?
At nunc succincti quæ sunt, bona disce, libelli
Hoc primum est, breuior quòd mihi charta perit:
Deinde quòd hæc una peragit librarius hora:
Nec tantum nugis seruiet ille meis.
Tertia res hæc est, quòd si cui forte legêris,
Sis licet usq; malus, non odiosus eris.
Te conuiua leget misto quincunce: sed antè
Incipiat positus quàm tepuisse calix.
Esse tibi tanta cautus breuitate uideris:
Hei mihi, quàm multis sic quoq; longus eris.

Ad Cæsarem Domitianum. 2

Creta dedit magnum: maius dedit Africa nomen,
Scipio quod uictor, quodq; Metellus habet.
Nobilius domito tribuit Germania Rheno:
Et puer hoc dignus nomine, Cæsar, eras.
Frater Idumæos meruit cum patre triumphos.
Quæ datur ex Dacis laurea, tota tua est.

Ad Sextum. 3

Sexte, nihil debes: nil debes, Sexte: fatemur.
Debet enim, si quis soluere, Sexte, potest.

In Amianum. 4

O quàm blandus es, Amiane, matri?
Quàm blanda est tibi mater, Amiane?
Fratrem te uocat, & soror uocatur.
Cur uos nomina nequiora tangunt?
Quare non iuuat hoc, quod estis, esse?
Lusum creditis hoc, iocumq;, non est
Mater, quæ cupit esse se sororem.

Nec

Nec matrem iuuat esse, nec sororem.

Ad Decianum. 5

Ne ualeam, si non totis, Deciane, diebus,
Et tecum totis noctibus esse uelim.
Sed duo sunt, quæ nos distinguunt, millia passúm
Quattuor hæc fiunt, cùm rediturus* eam. *eo
Sæpe domi non es: cùm sis quoque sæpe negaris:
Vel tantum causis, uel tibi sæpe uacas.
Te tamen ut uideam, duo millia non piget ire:
Vt te non uideam, quattuor ire piget.

Ad Seuerum. 6

I nunc, edere me iube libellos,
Lectis uix tibi paginis duabus,
Spectas ἐσχαλοπωλικὸν Seuere,
Et longas trahis oscitationes.
Hæc sunt, quæ relegente me solebas
Raptim scribere, sed uitellianis.
Hæc sunt singula, quæ sinu ferebas
Per conuiuia cuncta, per theatra:
Hæc sunt, aut meliora, si qua nescis.
Quid prodest mihi tam macer libellus:
Nullo crassior ut sit umbilico,
Si totus tibi triduo legatur?
Nunquam deliciæ supiniores.
Lassus tam cito deficis uiator,
Et cùm currere debeas Bouillas,
Iter iungere quæris ad Camœnas.
I nunc, edere me iube libellos.

In Attalum. 7

Declamas bellè: causas agis, Attale bellè.
Historias bellas, carmina bella, facis.

Comp

Componis bellè mimos, epigrammata bellè.
Bellus Grammaticus, bellus es astrologus.
Et bellè cantas, & saltas, Attale, bellè.
Bellus es arte lyræ, bellus es arte pilæ.
Nil bene cùm facias, facis attamen omnia bellè.
Vis dicam, quid sis? magnus es ardelio.

Ad Lectorem. 8

Si qua uidebuntur chartis tibi, lector, in istis
Siue obscura nimis, siue Latina parum:
Non meus est error, nocuit librarius illis,
Dum properat uersus annumerare tibi.
Quòd si non illum, sed me peccasse putabis:
Tunc ego credam cordis habere nihil.
Ista tamen mala sunt: quasi nos manifesta negemus.
Hæc mala sunt: sed tu non meliora facis.

De Næuia. 9

Scripsi, rescripsit nil Næuia: non dabit ergo?
Sed puto quod scripsi, legerit: ergo dabit.

In Posthumum. 10

Basia dimidio quòd das mihi, Posthume, labro,
Laudo: licet demas hinc quoq; dimidium.
Vis dare maius adhuc & inenarrabile munus?
Hoc tibi habe totum, Posthume, dimidium.

Ad Ruffum de Selio. 11.

Quòd fronte Selium nubila uides, Ruffe:
Quòd ambulator porticum terit serus:
Lugubre quiddam quòd tacet piget uultus:
Quòd penè terram tangit indecens nasus:
Et dextra pectus pulsat, & comam uellit:
Non ille amici fata luget, aut fratris:
Vterq; natus uiuit, & precor uiuat:
Salua est & uxor, sarcinæq;, seruiq;:

Nihil colonus, uillicusq; decoxit.
Mœroris igitur causa quæ est? domi cœnat.

In Posthumum. 12

Esse quid hoc dicam, quòd olent tua basia myrrham.
Quodq; tibi est semper non alienus odor?
Hoc mihi suspectum est, quod oles bene, Posthume, semper:
Posthume non bene olet, qui bene semper olet.

Ad Sextum. 13

Et iudex petit, & petit patronus.
Soluas censeo Sexte creditori.

In Selium. 14

Nil intentatum Selius, nil linquit inausum,
Cœnandum quoties iam uidet esse domi.
Currit ad Europen: & te Pauline, tuosq;
Laudat Achilleos, sed sine fine pedes.
Si nihil Europe fecit, tum septa petuntur,
Si quid Phillyrides præstet, & Aesonides.
Hinc quoq; deceptus Memphitica templa frequentat,
Aßidet & cathedris mœsta iuuenca tuis.
Inde petit centum pendentia tecta columnis:
Illinc Pompeij dona, nemusq; duplex.
Nec fortunati spernit, nec balnea Fausti,
Nec Grylli tenebras, Aeoliamq; Lupi.
Nam thermis iterum cunctis, iterumq; lauatur:
Omnia cum fecit, sed renuente Deo.
Lotus ad Europes tepidæ buxeta recurrit.
Si quis ibi serum carpat amicus iter.
Per te, perq; tuam, uector lasciue, puellam,
Ad Cœnam Cælium tu, rogo, Taure uoca.

In Hermum. 15

Quòd nulli calicem tuum propinas,

Humanè facis, Herme: non superbè.

In Zoilum. 16

Zoilus ægrotat. faciunt hanc stragula febrem.
Si fuerit sanus, coccina quid facient?
Quid torus à Nilo, quid sindone tinctus olenti?
Ostendit stultas quid nisi morbus opes?
Quid tibi cum medicis? Dimitte Machaonas omneis.
Vis fieri sanus? stragula sume mea.

Ad Amianum. 17

Tonstrix Suburræ faucibus sedet primis,
Cruenta pendent quà flagella tortorum,
Argiq; lethum multus obsidet sutor.
Sed ista tonstrix Amiane non tondet.
Non tondet, inquàm. ergo quid facit? radit.

In Maximum. 18

Capto tuam, pudet heu, sed capto, Maxime, cœnam.
Tu captas alias. iam sumus ergo pares.
Manè salutatum uenio: tu diceris isse
Antè salutatum. iam sumus ergo pares.
Sum comes ipse tuus, tumidiq; anteambulo regis:
Tu comes alterius. iam sumus ergo pares.
Esse sat est seruum: iam nolo uicarius esse.
Qui rex est, regem, Maxime, non habeat.

In Zoilum. 19

Felicem fieri credis me, Zoile, cœna:
Felicem cœna Zoile deinde tua?
Debet Aricino conuiua recumbere cliuo,
Quem tua felicem, Zoile, cœna facit.

De Paulo. 20

Carmina Paulus emit, recitat sua carmina Paulus.
Nam quod emas, possis dicere iure tuum.

In

In Posthumum. 21

Basia das alijs, alijs das, Posthume, dextram.
Dicis, utrum mauis elige. malo manum.

De eodem. 22

Quid mihi uobiscum est, ô Phœbe, nouemq; sorores?
Ecce nocet uati Musa iocosa suo.
Dimidio nobis dare Posthumus antè solebat
Basia, nunc labro cœpit utroq; dare.

De eodem. 23

Non dicam, licet usq; me rogetis,
Quis sit Posthumus in meo libello.
Non dicam. quid enim mihi necesse est,
Has offendere basiationes,
Quæ se tam bene uindicare possunt?

In Candidum. 24

Si det iniqua tibi tristem fortuna reatum:
Squallidus hærebo, pallidiorq; reo.
Si iubeat, patria damnatum excedere terra:
Per freta, per scopulos exulis ibo comes.
Dat tibi diuitias. ecquid sunt ista duorum?
Das partem, multum est: Candide, das aliquid.
Mecum ergo miser es. Quòd si Deus ore sereno
Annuerit: felix, Candide. solus eris.

Ad Gallam. 25

Das nunquam: semper promittis, Galla roganti.
Si semper fallis: iam, rogo, Galla, nega.

Ad Bithynnicum. 26

Quòd querulum spirat, quòd acerbum Næuia tussit:
Inq; * suos mittit sputa subinde sinus: * tuos
Iam te rem factam, Bithynnice, credis habere?
Erras. blanditur Næuia, non moritur.

De

De Cælio. 27

Laudantem Cælium, cœnæ cùm retia tendit
Accipe siue legas, siue patronus agas.
Effectè, grauiter, citò, nequiter, euge, beatè,
Hoc nolui: facta est iam tibi cœna. tace.

In Sextillum. 28

Rideto multum, qui te, Sextille, cynædum
Dixerit: & digitum porrigito medium.
Sed nec pædico es, nec tu, Sextille, fateor,
Calda Vetustinæ nec tibi bucca placet.
Ex istis nihil es fateor, Sextillæ. quid ergo es?
Nescio: sed tu scis, res superesseduas.

Ad Ruffum. 29

Ruffe uides illum subsellia prima tenentem,
Cuius & hinc lucet sardonychata manus:
Quæq; Tyron toties epotauere lacernæ,
Et toga non tactas uincere iussa niues:
Cuius olet toto pinguis coma Marceliano,
Et splendent uulso brachia trita pilo.
Non extrema sedet lunata ligula planta,
Coccina non læsum pingit aluta pedem,
Et numerosa linunt stellantem splenia frontem.
Ignoras quid sit? splenia tolle, leges.

In Caium. 30

Mutua uiginti sestertia forte rogabam,
Quæ uel donanti non graue munus erant.
*felixq; Quippe rogabatur, *fidusq;, uetusq; sodalis,
Et cuius laxas arca flagellat opes.
Is mihi: Diues eris si causas egeris, inquit.
Quod peto, da Cai, non peto consilium.

Ad Marianum. 31

Sæpe ego Christinam fassi. Det quàm bene, quæris?

Supra quod fieri nil, Mariane, poteſt.

In Ponticum. 32

Lis mihi cum Balbo *eſt : tu Balbum offendere noli,*
Pontice. cum Licino, *hic quoq; magnus homo eſt.*
Vexat ſæpe meum Patrobas *confinis agellum:*
Contra libertum Cæſaris ire times.
Abnegat, & retinet noſtrum Laronia *ſeruum:*
Reſpondes, orba eſt, diues, anus, uidua.
Non bene (crede mihi) ſeruo ſeruitur amico.
Sit liber, dominus qui uolet eſſe meus.

In Philænim. 33

Cur non baſio te, Philæni ? *calua es.*
Cur non baſio te, Philæni ? *ruffa es.*
Cur non baſio te, Philæni ? *luſca es.*
Te qui baſiat ò Philæni, *fellat.*

In Gallam. 34

Cùm placeat Philerós, *tota tibi dote redemptus,*
Tres pateris natos, Galla, perire fame.
Præſtatur cano tanta indulgentia [illegible],
Quem nec caſta poteſt iam decuiſſe uenus?
Perpetuam Dij te faciant Philerotis *amicam:*
O mater, qua nec Pontia *deterior.*

Ad Phœbum. 35

Cùm ſint crura tibi, ſimulent quæ cornua lunæ:
In Rhytio *poteras,* Phœbe *leuare pedes.*

In Pannicum. 36

Pectere te nolim, ſed nec turbare capillos:
Splendida ſit nolo, ſordida nolo cutis.
Nec tibi mitrarum, nec ſit tibi barba reorum.
Nolo uirum nimium, Pannice, *nolo parum.*
Nunc tibi crura pilis, & ſunt tibi pectora ſetis

Horrida: sed mens est, Pannice, uulsa tibi.

In Cæcilianum. 37

Quicquid ponitur hinc, & inde, uerris:
Mammas suminis, imbricemq; porci,
Communemq; duobus attagenam,
Mullum dimidium, lupumq; totum,
Murænæq; latus, femurq; pulli,
Stillatemq; alica sua palumbum.
Hæc cùm condita sunt madente mappa,
Traduntur puero domum ferenda.
Nos accumbimus otiosa turba.
Vllus si pudor est, repone cœnam.
Cras te Cæciliane non uocabo.

In Linum. 38

Quid mihi reddat ager, quæris, Line, Nomentanus.
Hoc mihi reddit ager: te, Line, non uideo.

De muneribus Mœchæ. 39

Coccina famosæ donas, & ianthina mœchæ.
Vis dare, quæ meruit, munera? mitte togam.

In Tongilium. 40

Vri Tongilius male dicitur hemitritæo.
Noui hominis mores: esurit, atq; sitit.
Subdola tenduntur crassis modò retia turdis,
Hamus & in mullum muttitur, atq; lupum.
Cecuba siccentur, quæq; annus coxit Opimi,
Condantur parco fusca falerna uitro.
Omnes Tongilium medici iussere lauari.
O stulti, febrem creditis esse? gula est.

In Maximinam. 41

Ride, si sapis, ô puella, ride,
Pelignus puto dixerat poëta:

Sed

Sed non dixerat omnibus puellis.
Quamuis dixerit omnibus puellis,
Non dixit tibi: tu puella non es.
Nam tres sunt tibi, Maximina, dentes,
Sed planè piceiq́; buceiq́;.
Quare si speculo, mihiq́; credis,
Debes non aliter timere risum,
Quàm uentum Spanius, manumq́; Priscus.
Quàm cretata timet Fabula nimbum,
Cerussata timet Sabella Solem.
Vultus indue tu magis seueros,
Quàm coniux Priami, nurusq́; maior.
Mimos ridiculi Philistionis,
Et conuiuia nequiora uita,
Et quicquid lepida procacitate
Laxat perspicuo labella risu.
Te mœstæ decet aßidere matri
Lugenti'ue uirum, piumq́; fratrem,
Et tantum tragicis uacare musis.
At tu, iudicium sequuta nostrum,
Plora (si sapis) ô puella, plora.

In Zoilum. 42

Zoile, quid solium subluto podice perdis?
Spurcius ut fiat, Zoile, merge caput.

In Candidum. 43

Candide, κοινὰ φίλων, hæc sunt tua, Candide, πάντα:
Quæ tu magniloquus nocte, dieq́; sonas.
Te Lacedæmonio uelat toga lota Galeso,
Vel quem sepositò de grege Parma dedit:
At me, quæ passa est furiosi cornua tauri,
Noluerit dici quam pila prima suam.

Misit Agenoreas Cadmi tibi terra lacernas:
Non uendes nummis coccina nostra tribus.
Tu Libycos Indis suspendis dentibus orbes:
Fulcitur testa fagina mensa mihi.
Inmodici tibi flaua tegunt chrysendeta mulli:
Concolor in nostra cammare lance rubes.
Grex tuus Iliaco poterat certare cinædo:
At mihi succurrit pro Ganymede, manus.
Ex opibus tantis ueteri, fidoq; sodali
Das nihil: & dicis, Candide, κοινὰ φίλων?

In Sextum. 44

Emi seu puerum, togamue pexam,
Seu tres uel puto, quattuorue libras:
Sextus protinus ille fœnerator,
Quem nostis ueterem meum sodalem,
Ne quid forte petam, timet, cauetq;.
Et secum sic ut audiam, susurrat:
Septem millia debeo Secundo,
Phœbo quattuor, undecim Phileto,
Et quadrans mihi nullus est in arca.
O grande ingenium mei sodalis.
Durum est, Sexte, negare, cùm rogeris.
Quanto durius, antequam rogeris?

Ad Glyptum. 45

Quæ tibi non stabat, præcisa est mentula, Glypte.
Demens, cum ferro quid tibi? Gallus eras.

In Næuolum. 46

Florida per uarios ut pingitur Hybla colores,
Cùm breue Sicaniæ uer populantur apes:
Sic tua suppositis perlucent præda lacernis,
Sic micat innumeris arcula syntheſibus.

Atq;

Atq; unam uestire tribum tua uellera poßunt,
Appula non uno quæ grege terra tulit.
Tu ßpectas hyemem ßuccincti lentus amici:
Prò ßcelus, & lateris frigora tuta times.
Quantum erat infelix, pannis fraudare duobus?
Non metuas mortem, Næuole, ßed tineas.

In Gallum. 47

Subdola fàmoßæ (moneo) fuge retia mœchæ,
Leuior ô conchis, Galle, Cytheriacis.
Confidis natibus? non eßt pædico maritus.
Quæ faciat duo ßunt: [illegible]

Ad Ruffum. 48

Coponem, laniumq;, balneumq;,
Tonßorem, tabulamq;, calculoßq;,
Et paucos, ßed ut eligam, libellos,
Vnum non nimium rudem ßodalem,
Et grandem puerum, diuq; leuem.
Et charam puero meo puellam.
Hæc præßta mihi, ruffe: uel Bitontis,
Et thermas tibi habe Neronianas.

De Theleßina. 49

Vxorem nolo Theleßinam ducere. quare?
Mœcha eßt. ßed pueris dat Theleßina. uolo.

In Lesbiam. 50

Quòd fellas, & aquam potas: nil, Leßbia, peccas.
Qua tibi parte opus eßt, Leßbia, ßumis aquam.

In Hylum. 51

Vnus ßæpe tibi tota denarius arca
Cùm ßit, & hic culo tritior, Hyle, tuo:
Non tamen hunc pißtor, non auferet hunc tibi copo:
Sed ßi quis nimio penè ßuperbus erit.

Infelix uenter ſpectat conuiuia culi:
Et ſemper miſer hic eſurit, ille uorat.

De Spatale. 52

Nouit loturos Daſius numerare. poposcit
Mammoſam Spatalem pro tribus. illa dedit.

In Maximum. 53

Vis fieri liber? mentiris, Maxime: non uis:
Sed fieri ſi uis, hac ratione potes.
Liber eris, cœnare foris ſi, Maxime, nolis:
Veientana tuam ſi domat uua ſitim.
Si ridere potes miſeri chryſendeta Cinnæ:
Contentus noſtra ſi potes eſſe toga:
Si plebeia Venus gemino tibi uincitur aſſe:
Si tua non rectus tecta ſubire potes.
Hæc tibi ſi uis eſt, ſi mentis tanta potestas:
Liberior Partho uiuere Rege potes.

In Linum. 54

Quid de te, Line, ſuſpicetur uxor,
Et qua parte uelit pudiciorem,
Certis indicijs ſatis probauit:
Cuſtodem tibi quæ dedit ſpadonem.
Nil naſutius hac, maligniusq; eſt.

Ad Sextum. 55

Vis te, Sexte, coli. uolebam amare.
Parendum eſt tibi: quòd iubes, colêris.
Sed ſi te colo, Sexte: non amabo.

De Vxore Galli. 56

Gentibus in Libycis uxor tua, Galle, malè audit,
Immndicæ fœdo crimine auaritiæ.
Sed mera narrantur mendacia: non ſolet illa
Accipere omnino. quid ſolet ergo? dare.

In

In Fictum diuitem. 57

Hic, quem uidetis greßibus uagis lentum,
Amethyſtinatus media qui ſecat ſepta:
Quem non lacernis Publius meus uincit,
Non ipſe Codrus alpha penulatorum:
Quem grex togatus ſequitur, & capillatus,
Recenſq; cella, linteisq; lorisq;:
Oppignerauit ad modò Claudi menſam,
Vix octo nummis anulum, unde cœnaret.

In Zoilum. 58

Pexatus pulchrè, rides mea, Zoile, trita.
Sunt hæc trita quidem, Zoile: ſed mea ſunt.

De Cœnatione Micæ. 59

Mica uocor. quid ſim, cernis? cœnatio parua,
Et me Cæſareum proſpicis ecce tholum.
Strange toros, pete uina, roſas cape, tingere nardo:
Ipſe iubet mortis te meminiſſe Deus.

In Hylum. 60

Vxorem armati ſutum, puer Hyle, tribuni:
Supplicium tantum dum puerile times.
Væ tibi, dum ludis, caſtrabere. iam mihi dices,
Non licet hoc. quid, tu quod facis, Hyle, licet?

In Maledicum. 61

Cùm tibi uernarent dubia lanugine malæ,
Lambebat medios improba lingua uiros.
Poſtquam triſte caput faſtidia ueſpillonum,
Et miſeri meruit tædia carnificis:
Vteris ore aliter, nimiaq; ærugine captus,
Adlatras nomen, quod tibi cunq; datum eſt.
Hæreat inguinibus potius tam noxia lingua:
Nam cùm fellaret, purior illa fuit.

In Labienum. 62

Quòd pectus, quòd crura tibi, quòd brachia uellis,
Quòd cincta est breuibus mentula tonsa pilis:
Hoc præstas, Labiene, tuæ (quis nescit) amicæ.
Cui præstas culum, quem, Labiene, pilas?

In Melichum. 63

Sola tibi fuerunt sestertia, Meliche, centum,
Quæ tulit è sacra Leda redempta uia.
Meliche luxuria est, si tanti diues amares.
Non amo, iam dices: hæc magè luxuria est.

In Taurum. 64

Dum modò causidicum, dum te modò rhetora fingis:
Et non decernis, Taure, quid esse uelis:
Peleos, & Priami transit, uel Nestoris ætas:
Et fuerat serum iam tibi, desinere.
Incipe, tres uno perierunt rhetores anno:
Si quid habes animi, si quid in arte uales.
Si schola damnatur, fora litibus omnia feruent.
Ipse potest fieri Marsia causidicus.
Eia age, rumpe moras: quo te spectabimus usq;?
Dum quid sis, dubitas, iam potes esse nihil.

In Saleranum. 65

Cur tristiorem cernimus Saleranum?
An causa leuis est? extuli, inquis, uxorem.
O grande fati crimen, ô grauem casum.
Illa, illa diues mortua est Secundilla,
Centena decies quæ tibi dedit dotis?
Nollem accidisset hoc tibi Salerane.

In Lalagen. 66

Vnus de toto peccauerat orbe comarum
Anulus, incerta non bene fixus acu.
Hoc facinus Lalage, speculo quod uiderat, ulta est:

Et cecidit sectis icta Plecusa comis.
Desine iam, Lalage, tristeis ornare capillos,
Tangat & insanum nulla puella caput,
Hoc salamandra notet, uel sæua nouacula nudet:
Vt digna speculo fiat imago tua.

In Posthumum. 67

Occurris quocunq; loco mihi, Posthume, clamas
Protinus, & prima est hæc tua uox, Quid agis?
Hoc, si me decies una conueneris hora,
Dicis: habes puto tu, Posthume, nil quod agas.

Ad Olum. 68

Quòd te nomine iam tuo saluto,
Quem regem & dominum prius uocabam:
Ne me dixeris esse contumacem.
Tritis pilea sarcinis redemi.
Reges & dominos habere debet,
Qui se non habet: atq; concupiscit,
Quod reges, dominiq; concupiscunt.
Seruum si potes, Ole, non habere:
Et regem potes, Ole, non habere.

In Classicum. 69

Inuitum cœnare foris te, Classice, dicis.
Si non mentiris, Classice, dispeream.
Ipse quoq; ad cœnam gaudebat Apitius ire.
Cum cœnaret, erat tristior ille, domi.
Si tamen inuitus uadis: cur, Classice, uadis?
Cogor, ais? uerum est. cogitur & Selius.
En rogat ad cœnam Melior te, Classice, rectam.
Grandia uerba ubi sunt? si uir es, ecce nega.

In Cotilum. 70

Non uis in solio prius lauari

Quenquam, Cotile: causa quæ nisi hæc est?
Vndis ne fouearis irrumatis.
Te primus licet abluas, necesse est,
Antè hîc mentula, quàm caput lauetur.

Ad Cæcilianum. 71

Callidius Candidius nihil est te, Cæciliane: notaui,
Si quando ex nostris disticha pauca legis.
Protinus aut Marci recitas, aut scripta Catulli.
Hæc mihi das, tanquam deteriora legas?
Vt collata magis placeant mea? credimus illud:
Malo tamen recites, Cæciliane, tua.

In Posthumum. 72

Hesterna factum narratur, Posthume, cœna,
Quod nollem: quis enim talia facta probet?
Os tibi præcisum, quanto non ipse Latinus
Vilia Panniculi percutit ora sono.
Quodq; magis mirum est, autorem criminis huius
Cæcilium tota rumor in urbe sonat.
negas Esse negat factum. uis hoc me credere? credo.
Quid? quòd habet testes Posthume Cæcilius.

In Lyrim. 73

Quid faciat uis scire Lyris? quòd sobria: fellat.

In Saufellum. 74

Cinctum togatis pòst, & antè Saufellum,
Quanta reduci regulus solet turba,
Ad alta tonsum templa cùm reum misit,
Materne cernis? inuidere nolito.
Comitatus iste sit, precor, tuus nunquam.
Hos illi amicos, & greges togatorum
Fusiculenus præstat, & Fauentinus.

De Leone. 75

Verb

Verbera ſecuri ſolitus leo ferre magiſtri,
Inſertamq; pati blandus in ora manum.
Dedidicit pacem, ſubitò feritate reuerſa,
Quanta nec in Libycis debuit eſſe iugis.
Nam duo de tenera puerilia corpora turba,
Sanguineam raſtris quæ renouabat humum,
Sæuus, & infelix furiali dente peremit.
Martia non uidit maius arena nefas.
Exclamare libet: Crudelis, perfide, prædo,
A noſtra pueris parcere diſce lupa.

De Mario. 76

Argenti libras Marius tibi quinque reliquit.
Cui nihil ipſe dabas, is tibi uerba dedit.

In Coſconium. 77

Coſconi, qui longa putas epigrammata noſtra,
Vtilis ungendis axibus eſſe potes.
Hac tu credideris longum ratione Coloſſum,
Et puerum Bruti dixeris eſſe breuem.
Diſce, quod ignoras: Marſi, doctiq; Pedonis,
Sæpe duplex unum pagina tractat opus.
Non ſunt longa, quibus nihil eſt, quod demere poſſis:
Sed tu, Coſconi, diſticha longa facis.

Ad Cæciliánum. 78

Aeſtiuo ſerues ubi piſcem tempore, quæris?
In thermis ſerua, Cæciliane, tuis.

In Naſicam. 79

Inuitas tunc me, cùm ſcis, Naſica, uocatum.
Excuſatum habeas me, rogo: cœno domi.

De Fannio. 80

Hoſtem cùm fugeret, ſe Fannius ipſe peremit.
Hic rogo, non furor eſt, ne moriare, mori?

In

In Zoilum. 81

Laxior hexaphoris tua sit lectica licebit:
Cùm tamen hæc tua sit, Zoile, sandapila.

Ad Ponticum. 82

quod figis Abscissa seruum fugias quid Pontice lingua?
Nescis tu populum, quod tacet ille, loqui?

In Sæuum maritum 83

Fœdasti miserum, marite, mœchum.
Et se, qui fuerant prius, requirunt
Trunci naribus, auribusq; uultus.
Credis te satis esse uindicatum?
Erras, iste potest & irrumare.

In Sertorium. 84

Mollis erat, facilisq; uiris Pæantius heros,
Vulnera sic Paridis dicitur ulta Venus.
Cur lingat Siculus Sertorius, hoc est,
Ex hoc occisus, Ruffe, uidetur Eryx.

De præposteris donis. 85

Vimine clausa leui niueæ custodia costæ,
Hoc tibi Saturni tempore munus erit.
Dona quòd æstatis misi tibi mense Decembri
Si quereris, rasam tu mihi mitte togam.

Ad Classicum. 86

Quòd nec carmine glorior supino,
Nec retro lego Sotaden cinædum,
Nusquam Græcula quòd recantat Echo,
Nec dictat mihi luculentus Atis
Mollem debilitate Choliambon:
Non sum, Classice, tam malus Poëta.
Petauris Quid si per graciles uias Petauri
Inuitum iubeas subire Ladam?

Turpe

Turpe eſt difficiles habere nugas,
Et Sultus labor eſt ineptiarum,
Scribat carmina circulis Palæmon,
Me raris iuuat auribus p̃lacere.

In Phœbum. 87

Dicis, amore tui bellas ardere puellas,
Qui faciem ſub aquâ Phœbe natantis habes?

In Mamercum. 88

Nil recitas: & uis, Mamerce, Poëta uideri.
Quicquid uis eſto, dum modò nil recites.

In Gaurum. 89

Quòd nimio gaudes noctem producere uino,
Ignoſco: uitium, Gaure, Catonis habes.
Carmina quòd ſcribis, muſis, & Apolline nullo,
Laudari debes: hoc Ciceronis habes:
Quòd uomis, Antoni: quòd luxuriaris, Apici:
Quòd fellas, uitium dic mihi cuius habes?

Ad Quintilianum. 90

Quintiliane, uagæ moderator ſumme iuuentæ,
Gloria Romanæ, Quintiliane, togæ:
Viuere quòd propero pauper, nec inutilis annis,
Da ueniam: properat uiuere nemo ſatis.
Differat hoc, patrios optat qui uincere cenſus,
Atriaq; immodicis arctat imaginibus.
Me focus, & nigros non indignantia fumos
Tecta iuuant, & fons uiuus, & herba rudis.
Sit mihi uerna ſatur, ſit non doctiſſima coniux,
Sit nox cum ſomno, ſit ſine lite dies.

Ad Cæſarem Domitianum. 91

Rerum certa ſalus, terrarum gloria, Cæſar,
Soſpite quo magnos credimus eſſe deos:

Si

Si festinatis toties tibi lecta libellis
Detinuere oculos carmina nostra tuos:
Quod fortuna uetat fieri, permitte uideri,
Natorum genitor credar ut esse trium.
Hæc, si displicui, fuerint solatia nobis:
Hæc fuerint nobis præmia, si placui.

Ad Vxorem. 92

Natorum mihi ius trium roganti
Musarum pretium dedit mearum,
Solus qui poterat: ualebis uxor,
Non debet domini perire munus.

Ad Regulum. 93

Primus ubi est, inquis, cùm sit liber iste secundus?
Quid faciam, si plus ille pudoris habet?
Tu tamen hunc fieri si mauis, Regule, primum:
Vnum de titulo tollere iota potes.

M. VAL. MARTIALIS EPIGRAMMATON LIBER III.

Ad Lectorem de libro Gallicano. 1

HOC tibi, quicquid id est, longinquis mittit ab oris
Gallia, Romanæ nomine dicta togæ.
Hunc legis, & laudas librum fortasse priorem.
Illa, uel hæc mea sunt, quæ meliora putas,
Plus sanè placeat, domina qui natus in urbe est.
Debet enim Gallum uincere uerna liber.

Ad

Ad librum suum. 2

Cuius uis fieri libelle munus?
Festina tibi uindicem parare:
Ne nigram cito raptus in culinam
Cordillas madida tegas papyro,
Vel thuris, piperisq; sis cucullus.
Faustini fugis in sinum? sapisti.
Cedro nunc licet ambules perunctus,
Et frontes gemino decens honore
Pictis luxurieris umbilicis,
Et te purpura delicata uelet,
Et cocos rubeat superbus index.
Illo uindice, nec Probum timeto.

In mulierem deformem. 3

Formosam faciem nigro medicamine uelas:
Sed non formoso corpore lædis aquas.
Ipsam crede Deam uerbis tibi dicere nostris:
Aut aperi faciem, uel tunicata laua.

Ad Librum suum. 4

Romam uade liber: si, ueneris unde, requiret,
Aemiliæ dices de regione uiæ.
Si quibus in terris, qua simus in urbe rogabit:
Corneli referas me, licet, esse foro.
Cur absim, quæret: breuiter, tu multa fatere,
Non poterat uanæ tædia ferre togæ.
Quando uenit, dicet: tu respondeto, poëta
Exierat: ueniet, cùm citharœdus erit.

Ad eundem. 5

Vis commendari, sine me cursurus in urbem,
Parue liber multis, an satis unus erit?
Vnus erit (mihi crede) satis cui non eris hospes

Iulius,

Iulius, aßiduum nomen in ore meo.
Protinus hunc adeas: primiq; in limine tecti,
Quos tenuit Daphnis, nunc tenet ille lares.
Eſt illi coniux, quæ te manibusq;, sinuq;
Excipiet, uel ſi puluerulentus eas.
Hos tu ſeu pariter, ſiue hanc, illum'ue priorem
Videris: hoc dices, Marcus auere iubet.
Hoc ſatis eſt. alios commendat epiſtola. peccat,
Qui commendandum ſe putat eſſe ſuis.

Ad Marcellinum. 6

Lux tibi poſt idus numeratur tertia Maias,
Marcelline, tuis bis celebranda ſacris.
Imputat æthereos hæc ortus prima parenti,
Libat florentes hæc tibi prima genas.
Magna licet dederit iucundæ munera uitæ,
Plus nunquam patri præſtitit illa dies.

De Sportula. 7

Centum miſelli iam ualete quadrantes,
Anteambulonis congiarium laßi,
Quos diuidebat balneator elixus.
Quid cogitatis ô fames amicorum?
Regis ſuperbi ſportulæ receſſerunt.
Nihil ſtropharum eſt, iam ſalarium dandum eſt.

In Quintum. 8

Thaida Quintus amat. quam Thaida? Thaida luſcam.
Vnum oculum Thais non habet, ille duos.

In Cinnam. 9

Verſiculos in me narratur ſcribere Cinna.
Non ſcribit, cuius carmina nemo legit.

In Philomuſum. 10

Conſtituit, Philomuſe, pater tibi millia bina

Menſt

Menstrua, perq; omnes præstitit illa dies.
Luxuriam premeret cùm crastina semper egestas,
Et uitijs essent danda diurna tuis:
Idem te moriens hæredem ex asse reliquit:
Exhæredauit te, Philomuse, pater.

Ad Quintum. 11

Si tua nec Thais, nec lusco est, Quinte, puella,
Cur in te factum distichon esse putas?
Sed simile est aliquid: pro Laide, Thaida dixi.
Dic mihi, quid simile est, Thais, & Hermione?
Tu tamen es Quintus: mutemus nomen amantis.
Si non uult Quintus Thaida, Sextus amet.

In Fabullum. 12

Vnguentum fateor bonum dedisti
Conuiuis here: sed nihil scidisti.
Res falsa est bene olere, & esurire.
Qui non cœnat, & ungitur, Fabulle,
Hic * uerò mihi mortuus uidetur. * uerè

In Næuiam. 13

Dum non uis leporem, dum non uis carpere mullum,
Et plusquam patri, Næuia, parcis apro.
Accusas, rumpisq; coquum, tanquam omnia cruda
Attulerit. nunquam sic ego crudus ero.

De Tutio. 14

Romam petebat esuritor Tutius
Profectus ex Hispania.
Occurrit illi sportularum fabula,
A ponte redijt Miluio.

De Codro. 15

Plus credit nemo, quàm tota Codrus in urbe.
Cùm sit tam pauper, quomodo? cæcus amat.

In Cerdonem. 16

Das gladiatores, sutorum Regule cerdo:
Quodq; tibi tribuit subula, sica rapit.
Ebrius es.nec enim faceres id sobrius unquam:
Vt uelles corio ludere,cerdo, tuo.
Lusisti,satis est: sed te,mihi crede,memento
Nunc in pellicula cerdo tenere tua.

In Sabidium. 17

Circumlata diu mensis scriblita secundis
Vrebat nimio sæua calore manus.
Sad magis ardebat Sabidi gula: protinus ergo
Sufflauit buccis,terq; quaterq; suis.
Illa quidem tepuit,digitosq; admittere uisa est.
Sed nemo potuit tangere: merda fuit.

In Maximum. 18

Perfrixisse tuas questa est præfatio fauces.
Cùm te excusaris Maxime,quid recitas?

De Vipera in ore Vrsæ. 19

Proxima centenis ostenditur Vrsa columnis,
Exornant pictæ qua Platanona feræ.
Huius dum patulos alludens tentat hiatus
Pulcher Hylas,teneram mersit in ora manum.
Vipera sed cæco scelerata latebat in ore,
Viuebatq; anima deteriore fera.
Non sensit puer esse dolos: nisi,dente recepto
Dum perit,ô facinus ausa quod ursa fuit.

De Canio. 20

Dic musa,quid agat Canius meus Ruffus?
Vtrum'ne chartis tradit ille uicturis
Legenda temporum acta Claudianorum?
An quæ Neroni falsus astruit scriptor?
An æmulatur improbi iocos Phædri?

Lasciuus elegis, an seuerus heroïs?
An in cothurnis horridus Sophocleis,
An otiosus in schola poëtarum,
Lepore tinctos Attico sales narrat?
Hinc si recessit, porticum terit templi:
An spatia carpit lentus Argonautarum?
An delicatæ sole rursus Europæ
Inter tepentes post meridiem buxos
Sedet, ambulat ue liber acribus curis?
Titi ne thermis, an lauatur Agrippæ,
An impudici balneo Tigillini?
An rure Tulli fruitur, atque Lucani?
An Pollionis dulce currit ad Quartum?
An æstuantes iam profectus ad Baias
Piger Lucrino nauiclatur in stagno?
Vis scire, quid agat Canius tuus? ridet.

In crudelem dominum. 21

Proscriptum famulus seruauit fronte notatus.
Non fuit hæc domini uita, sed inuidia.

Ad Cassianum. 22

Sirenas hilarem nauigantium pœnam,
Blandasq; mortes, gaudiumq; crudele,
Quas nemo quondam deserebat auditas,
Fallax Vlysses dicitur reliquisse.
Non miror. illud, Cassiane, mirarer:
Si fabulantem Caniam reliquisset.

Ad Diadumenum. 23

Quod spirat tenera malum mordente puella,
Quod de Corycio quæ uenit aura croco,
Vinea quod primis floret cùm cana racemis,
Gramina quod redolent, quæ modo carpsit ouis:

Quod myrtus, quod messor Arabs, quod succina trita,
Pallidus Eoo thure quod ignis olet:
Gleba quod æstiuo leuiter cùm spargitur imbre,
Quod madidis nardo sparsa corona comis:
Hoc tua, sæue puer Diadumene, basia fragrant.
Quid, si tota dares illa, sine inuidia?

In M. Antonium. 24

Par scelus admisit Pharijs Antonius armis:
Abscidit uultus ensis uterq; sacros.
Illud, laurigeros ageres cùm læta triumphos:
Hoc tibi, Roma, caput, cùm loquereris, erat.
Antoni tamen est peior, quàm causa Photini,
Hic facinus domino præstitit, ille sibi.

De Pigris nautis. 25

Cessatis pueri, nihilq; nostis
*remoraq; Veterno, * resinaq; pigriores.
Quarum per uada tarda nauigantes
Lentos fugitis ad celeuma remos.
Iam prono Phaëthonte sudat Aethon,
Exarsitq; dies, & hora lassos
Interiungit equos meridiana.
At uos tam placidas uagi per undas
Tutæ luditis otium carinæ.
Non nautas puto uos, sed argonautas.

Ad Matronas. 26

Huc est usq; tibi scriptus Matrona libellus.
Cui sint scripta rogas interiora? mihi.
Gymnasium, thermæ, stadium est hac parte: recedæ.
Exuimur, nudos parce uidere uiros.
Hic iam deposito, post uina, rosasq;, pudore
Quid dicat, nescit saucia Terpsichore.
Schemate nec dubio, sed apertè nominat illam,

Quam recipit sexto mense superba Venus:
Custodem medio statuit quam uillicus horto,
Opposita spectat quam proba uirgo manu.
Si bene te noui, longum iam lassa libellum
Ponebas: totum nunc studiosa legis.

Ad Cosconium. 27

Omnia quòd scribis castris epigrammata uerbis,
Inq; tuis nulla est mentula carminibus:
Admiror, laudo: nihil est te sanctius uno.
At mea luxuria pagina nulla uacat.
Hæc igitur iuuenes nequam, faciles q; puellæ:
Hæc senior, sed quem torquet amica, legat.
At tua, Cosconi, uenerandaq;, sanctaq; uerba
pueris debent, uirginibusq; legi.

Ad Ceruinum. 28

Mœchus es Aufidiæ, qui uir, Ceruine, fuisti.
Riualis fuerat qui tuus, ille uir est.
Cur aliena placet tibi, quæ tua non placet uxor?
Nunquid securus non potes arrigere?

In Næuolum. 29

Mentula cùm doleat puero, tibi Næuole culus:
Non sum diuinus, sed scio, quid facias.

Ad Laufellam. 30

Vis fieri: nec uis mecum, Laufella, lauari.
Nescio quod magnum suspicor esse nefas.
Aut tibi pannosæ * pendent à pectore mammæ,
Aut sulcos uteri prodere nuda times,
Aut infinito lacerum patet inguen hiatu,
Aut aliquid cauum prominet ore tui.
Sed nihil est horum: credo, pulcherrima nuda es.
Si uerum est, uitium peius habes, fatua es.

* dependent pectore

In Phœbum. 31

Dormis cum pueris mutoniatis:
Et non ſtat tibi, Phœbe, quod ſtat illis.
Quid uis me, rogo Phœbe, ſuſpicari?
Mollem credere te uirum uolebam:
Sed rumor negat, eſſe te cinædum.

In Gargilianum. 32

Pſilothro faciemq; lauas, & dropace caluam.
Nunquid tonſorem, Gargiliane, times?
Quid faciem tingis? nam certè non potes illos
Reſina, Veneto nec reſecare luto.
Deſine (ſi pudor eſt) miſeram traducere caluam.
Hoc fieri [illegible], Gargiliane, ſolet.

In Lupercum. 33

Stare, Luperce, tibi iam pridem mentula deſit:
Luctaris demens tu tamen arrigere.
Sed nihil erucæ faciunt, bulbiq; ſalaces,
Improba nec proſunt iam ſatureia tibi.
Cœpiſti puras opibus corrumpere buccas.
*uenit Sic quoq; non * uiuit ſollicitata Venus.
Mirari ſatis hoc quiſquam, uel credere poſſit:
Quæ non ſtat, magno ſtare Luperce tibi?

In Baſſum. 34

Arrigis ad uetulas: faſtidis, Baſſe, puellas.
Nec formoſa tibi, ſed moritura placet.
Hic, rogo, non furor eſt, non eſt hæc mentula demens?
Cùm poſſis Hecubam, non potes Andromachen.

In Beticum. 35

Nec mullus, nec te delectat, Betice, turdus.
Nec lepus eſt unquam, nec tibi gratus aper.
Nec te liba iuuant, nec ſectæ quadra placentæ.

Nec

Nec Libye mittit, nec tibi Phasis aues.
Capparin, & putri cæpas alece natantes,
Et pulpam dubio de petasone uoras.
Teq; iuuant gerres, & pelle melandria cana,
Resinata bibis uina, falerna fugis.
Nescio quod stomachi uitium secretius esse
Suspicor: ut quid enim Betice saprofagis?

Ad Paulinum. 36

Minxisti currente semel, Pauline, carina.
Meiere uis iterum, iam Palinurus eris.

De Sertorio. 37

Rem peragit nullam Sertorius, inchoat omnes.
Hunc ego cùm [illegible], non puto perficere.

In Apicium. 38

De nullo quereris: nulli maledicis, Apici:
Rumor ait linguæ te tamen esse malæ.

In Beticum. 39

Quid cum fœmineo tibi, Betice Galle, barathro?
Hæc debet medios lambere lingua uiros.
Abscissa est quare Samia tibi [illegible] testa:
Si tibi tam gratus, Betice, [illegible] erat?
Castrandum caput est. nam sis licet inguine Gallus:
Sacra tamen Cybeles decipis ore, uir es.

In Zoilum. 40

Conuiua quisquis Zoili potest esse,
Summenianas cœnet inter uxores.
Curtaq; Ledæ sobrius bibat testa.
Hoc esse leuius, puriusq; contendo.
Iacet occupato galbanatus in lecto:
Cubitisq; trudit hinc, & inde conuiuas,
Effultus ostro, sericisq; puluinis.

Stat exoletus, ſuggeritq; ructanti
Pinnas rubentes, cuſpidesq; lentiſci:
Et æſtuanti tenue uentilat frigus
Supina praſino concubina flabello:
Fugatq; muſcas myrtea puer uirga:
Percurrit agili corpus arte tractatrix:
Manumq; doctam ſpargit omnibus membris:
Digiti crepantis ſigna nouit eunuchus,
Et delicatæ ſuſcitator urinæ
Domini bibentis ebrium regit penem.
At ipſe retroflexus ad pedum turbam
Inter catellas anſerum exta lambentes
Partitur apri glandulas palæſtritis,
Et concubino turturum nates donat.
Ligurumq; nobis ſaxa cum miniſtrentur,
Vel cocta fumis muſta Maſſilianis:
Opimianum morionibus nectar
Cryſtallinisq;, myrrhinisq; propinat.
Et Coſmianis ipſe fuſus ampullis,
Non erubeſcit murice aureo nobis
Diuidere mœchæ pauperis capillare.
Septunce multo deinde perditus ſtertit:
Nos accubamus, & ſilentium ronchis
Præſtare iuſſi nutibus propinamus.
Hos Malchionis patimur improbi faſtus.
Nec uindicare Ruffe poſſumus, fellat.

In Coclitem. 41

Vt faciam breuiora mones epigrammata, Cocles:
Fac mihi quod Chione: non potui breuius.

In Tongilionem. 42

Quid narrat tua mœcha? non puellam
Dixi, Tongilion, quid ergo? linguam.

Ad Maritum. 43

Quis tibi persuasit, nares abscindere mœcho?
Non hac peccatum est parte, marite, tibi.
Stulte, quid egisti? nihil hîc tua perdidit uxor:
Cùm sit salua tibi [illegible] *Deiphobi.*

Ad Castam matronam. 44

Ne legeres partem lasciui casta libelli,
Prædixi, & monui: tu tamen ecce legis.
Sed si Panniculum, si spectas casta Latinum:
Non sunt hæc mimis improbiora: lege.

In Chionem. 45

Narrat te rumor, Chione, nunquam esse [illegible],
Atq; nihil [illegible] *purius esse tuo.*
Tecta tamen non hac, qua debes, parte lauaris.
Si pudor est, transfer subligar in faciem.

In Fratres fellatores. 46

Sunt gemini fratres, diuersa sed inguina lingunt.
Dicite, dissimules sint magis, an simules?

Ad Phœbum. 47

Vtere lactucis, & mollibus utere maluis:
Nam faciem durum, Phœbe, cacantis habes.

De Galla. 48

Vult, non uult dare Galla mihi: nec dicere possum,
Quòd uult, & non uult, quid sibi Galla uelit.

De Misitio. 49

Cùm peteret patriæ Misitius arua Rauennæ,
Semiuiro Cybeles cum grege iunxit iter.
Huic comes hærebat domini fugitiuus Achillas,
Insignis forma, nequitiaq; puer.
Hoc steriles sensere uiri, qua parte cubaret,
Quærunt: sed tacitos sensit & ille dolos.

Mentitur, credunt: somni post uina petuntur.
Continuo ferrum noxia turba rapit,
Exciduntq; senem, sponde qui parte iacebat.
Nanq; puer pluteo uindice tutus erat.
Suppositum (fama est) quondam pro uirgine ceruam:
At nunc pro puero mentula supposita est.

Ad Gallum. 50

Vt patiar mœchum, rogat uxor, Galle: sed unum,
Huic ego, non oculos eruo, Galle, duos.

In Vetustinam. 51

Cùm tibi trecenti consules Vetustina,
Et tres capilli, quattuor'ue sint dentes,
Pectus cicadæ, crusculumq; formicæ:
Rugosiorem cùm geras stola frontem,
Et aranearum cassibus pares mammas:
Cùm comparata rictibus tuis ora
Niliacus habet crocodilus angusta:
Meliusq; ranæ garriant Rauennates,
Et * Adriaticus dulcius culex cantet: * atrianus
Videasq; quantum noctuæ uident mane:
Et illud oleas, quod uiri capellarum:
Et anatis habeas uropygium macræ:
Senemq; cynicum uincat osseus cunnus:
Cùm te lucerna balneatot extincta
Admittat inter bustuarias mœchas:
Cùm bruma mensem sit tibi per augustum,
Relegare nec te pestilentia posit:
Gaudes ducentas ire nuptum post mortes,
Virumq; demens cineribus tuæ quæris
Prurire. Quid sarrire si uelit saxum?
Quis coniugem, quis te uocabit uxorem,

Philo

Philomelus auiam quam uocauerit nuper?
Quòd si cadauer exigis tuum scalpi:
Sternatur à Coride triclinio lectus,
Thalassionem qui tuum dicet solus:
Vstorq; tedas præferat nouæ nuptæ,
Intrare in istum sola fax potest cunnum.

In Ruffum. 52

Esse negas coctum leporem, poscisq; flagella.
Mauis, Ruffe, coquum scindere, quàm leporem.

In Næuolum. 53

Nunquam dicis aue: sed reddis, Næuolæ, semper:
Quod prior & * Curius dicere sæpe solet. *coruus
Cur hoc expectas à me? rogo, Næuole, dicas:
Nam, puto, nec melior, Næuole, nec prior es.
Præmia laudato tribuit mihi Cæsar utercq;,
Natorumq; dedit iura paterna trium.
Ore legor multo, notumq; per oppida nomen
Non expectato dat mihi fama rogo.
Est & in hoc aliquid, uidit me Roma Tribunum:
Et sedeo, qua te suscitat Oceanus.
Quot mihi Cæsareo facti sunt munere ciues?
Nec famulos totidem suspicor esse tibi.
Sed pædicaris: sed pulchrè, Næuole, cæues.
Iamiam sic prior es, Næuole: uincis: aue.

In Gargilium. 54

Lingis, non [illegible] meam puellam:
Et garris, quasi mœchus, & [illegible].
Si te prendero, Gargili, tacebis.

Ad Ruffum. 55

Ne legat hunc Chione, mando tibi, Ruffe, libellum.
Carmine læsa meo est, lædere & ipsa potest.

In

In Sabellum. 56

Sit culus tibi quàm macer, requiris?
Pædicare potes, Sabelle, culo.

Ad Cerdonem. 57

Rasci nostro non debes, cerdo, libello.
Ars tua, non uita est carmine læsa meo.
Innocuos permitte sales. cur ludere nobis
Non liceat: licuit si iugulare tibi.

Ad Ruffum. 58

Cursorem sexta tibi, Ruffe, remisimus hora:
Carmina quem madidum nostra tulisse reor.
Imbribus immodicis cœlum nam forte ruebat.
Non aliter mitti debuit iste liber.

M. VAL. MARTIALIS EPIGRAMMATON LIBER IIII.

De Natali Domitiani. 1

CAESARIS alma dies, & luce sacratior illa,
Conscia Dictæum qui tulit Ida Iouem,
Lõga, precor, Pylioq; ueni numerosior æuo:
Semper & hoc uultu, uel meliore nite.
Hic colat Albano Tritonida cultus in auro,
Perq; manus tantas plurima quercus eat:
Hic colat ingenti redeuntia secula lustro,
Et quæ Romuleus sacra Terentus habet.
Magna quidem superi petimus, sed debita terris.
Pro tanto quæ sunt improba uota Deo?

De

De Oratio. 2

Spectabat modò solus inter omneis
Nigris munus Oratius *lacernis,*
Cùm plebs, & minor ordo, maximusq́;
Sancto cum duce candidus sederet.
Toto nix cecidit repente cœlo:
Albis spectat Oratius *lacernis.*

De Niuibus. 3

Aspice quàm densum tacitarum uellus aquarum
Defluat in uultus Cæsaris, inq́; sinus.
Indulget tamen ille Ioui, *nec uertice moto*
Concretas pigro frigore ridet aquas:
Sidus Hyperborei *solitus lassare* Bootæ,
Et madidis Helicen *dissimulare comis.*
Quis siccis lasciuit aquis, & ab æthere ludit?
Suspicor has pueri Cæsaris esse niues.

In Bassam. 4

Quod siccæ redolet palus lacunæ,
Crudarum nebulæ quod albularum,
Piscinæ uetus aura quod marinæ,
Quod pressa piger hircus in capella,
Lassi bardiaci os quod euocati,
Quod bis murice uellus inquinatum,
Quod ieiunia Sabatariorum,
Mœstorum quod anhelitus reorum,
Quod spurcæ moriens lucerna Ledæ,
Quod ceromata fæce de Sabina,
Quod uulpis fuga, uiperæ cubile,
Malles, quàm quod oles, olere Bassa.

Ad Fabianum. 5

Vir bonus, & pauper, linguaq́;, & pectore uerus,

Quid

Quid tibi uis, urbem qui Fabiane petis?
Qui nec leno potes, nec comessator haberi,
Nec pauidos tristi uoce citare reos.
Nec potes uxorem chari corrumpere amici,
Nec potes algentes arrigere ad uetulas.
Vendere nec uanos circum pallatia fumos:
Plaudere nec Cano, plaudere nec Glaphyro.
Vnde miser uiues, homo fidus, certus amicus:
Hoc nihil est: nunquam sic Philomelus eris.

In Macilianum. 6

Credi uirgine castior pudica,
Et frontis teneræ cupis uideri:
Cùm sis improbrior Maciliane,
Quàm qui compositos metro Tibulli
In Stellæ recitat domo libellos.

Ad Hilum. 7

Cur here quod dederas, hodie puer Hile negasti,
Durus tam subitò, qui modo mitis eras?
Sed iam causaris barbamq; annosq; pilosq;.
O nox quàm longa es, quæ facis una senem.
Quid nos derides? here qui puer Hile fuisti,
Dic nobis, hodie qua ratione uir es?

Ad Euphemum. 8

Prima salutantes, atq; altera continet hora.
Exercet raucos tertia causidicos.
In quintam uarios extendit Roma labores.
Sexta quies lassis, septima finis erit.
Sufficit in nonam nitidis octaua palæstris,
Imperat extructos frangere nona toros.
Hora libellorum decima est Eupheme meorum:
Temperat ambrosias cum tua cura dapes,

Et

Et bonus æthereo laxatur nectare Cæsar,
Ingentiq; tenet pocula parca manu.
Tunc admitte iocos, gressu timet ire licenti,
Ad matutinum nostra Thalia Iouem.

In Labullam. 9

Sotæ filia Clinici Labulla,
Deserto sequeris Clitum marito,
Et donas, & amas, ἔχῃς ἀσώτως.

Ad Faustinum. 10

Dum nouus est, nec adhuc rasa mihi fronte libellus,
Pagina dum tangi non bene sicca timet:
I puer, & charo perfer leue munus amico,
Qui meruit nugas primus habere meas.
Curre sed instructus: comitetur Punica librum
Spongia, muneribus conuenit illa meis.
Non possunt nostros multæ Faustine lituræ
Emendare iocos, una litura potest.

In Antonium Saturninum. 11

Dum nimium uano tumefactus nomine gaudes,
Et Saturninum te miser esse pudet:
Impia Parrhasia mouisti bella sub ursa,
Qualia qui Phariæ coniugis arma tulit.
Excideratne adeò fatum tibi nominis huius,
Obruit Actiaci quod grauis ira freti?
An tibi promisit Rhenus, quod non dedit illi
Nilus, & Arctois plus licuisset aquis?
Ille etiam nostris Antonius occidit armis,
Qui tibi collatus, perfide, Cæsar erat.

In Thaidem. 12

Nulli Thai negas. sed si te non pulet istud:
Hoc saltem pudeat, Thai, negare nihil.

De

De Nuptijs Pudentis, & Claudiæ. 13

Claudia Ruffe meo nupſit peregrina Pudenti:
Macte eſto tedis, ô Hymenæe, tuis.
Tam bene rara ſuo miſcentur cinnama nardo,
Maſſica Theſæis tam bene uina fauis.
Nec melius teneris iunguntur uitibus ulmi,
Nec plus lotos aquas, littora myrtus amat.
Candida perpetuo reſide Concordia lecto,
Tamq; pari ſemper ſis Venus æqua iugo:
Diligat ipſa ſenem, quondam: ſed & ipſa marito,
Tunc quoq;, cùm fuerit, non uideatur anus.

Ad Silium. 14

Sili Caſtalidum decus ſororum,
Qui periuria barbari furoris
Ingenti premis ore, perfidoſq;
Faſtus Annibalis, leuesq; Pœnos
Magnis cedere cogis Africanis:
Paulum depoſita ſeueritate,
Dum blanda uagus alea December
Incertis ſonat hinc, & hinc fritillis,
Et ludit rota nequiore talo,
Noſtris otia commoda camœnis.
Nec torua lege fronte, ſed remiſſa
Laſciuis madidos iocis libellos.
Sic forſan tener auſus eſt Catullus
Magno mittere paſſerem Maroni.

Ad Cæcilianum. 15

Mille tibi nummos heſterna nocte roganti,
In ſex, aut ſeptem, Cæciliane, dies.
Non habeo, dixi. ſed tu cauſatus amici
Aduentum, lancem, paucaq; uaſa rogas.

Stultus

Stultus es, an ſtultum me credis amice? negaui
Mille tibi nummos: millia quinq; dabo?

In Gallum. 16

Priuignum non eſſe tuæ te, Galle, nouercæ,
Rumor erat, coniunx dum fuit illa patris.
Non tamen hoc poterat uiuo genitore probari.
Iam nuſquam pater eſt, Galle: nouerca domi eſt.
Magnus ab infernis reuocetur Tullius umbris,
Et te defendat Regulus ipſe licet:
Non potes abſolui. nam quæ non deſinit eſſe,
Poſt patrem, nunquam, Galle, nouerca fuit.

Ad Paulum. 17

Facere in Lyciſcam, Paule, me iubes uerſus,
Quibus illa lectis rubeat, & ſit irata.
O Paule, malus es: irrumare uis ſolus.

De puero glacie occiſo. 18

Qua uicina pluit Dipſanis porta columnis,
Et madet aſſiduo lubricus imbre lapis,
In iugulum pueri, qui roſida* templa ſubibat, *tecta
Decidit hyberno præ grauis unda gelu.
Cumq; peregiſſet miſeri crudelia fata,
Tabuit in calido uulnere mucro tener.
Quid non ſæua ſibi uoluit fortuna licere?
Aut ubi mors non eſt, ſi iugulatis, aquæ?

De Endromide. 19

Hanc tibi Sequanicæ pinguem textricis alumnam,
Quæ Lacedæmonium barbara nomen habet,
Sordida, ſed gelido non aſpernanda decembri,
Dona peregrinam mittimus Endromida.
Seu lentum ceroma teris, tepidumue trigona,
Siue harpaſta manu puluerulenta rapis.

Plumea ſeu laxi partiris pondera ſollis:
Siue leuem curſu uincere quæris Atham:
Ne madidos intret penetrabile frigus in artus:
Neue grauis ſubita te premat Iris aqua.
Ridebis uentos hoc munere tectus, & imbres.
Nec ſic in Tyria ſindone tutus eris.

De Cærelia & Gellia. 20

Dicit ſe uetulam, cùm ſit Cærelia puppa.
Puppam ſe dicit Gellia, cùm ſit anus.
Ferre nec hanc poßis, poßis, Coline, nec illam.
Altera ridicula eſt, altera putidula.

De Selio. 21

Nullos eſſe deos, inane cœlum,
Affirmat Selius, probatq; : quòd ſe
Factum, dum negat hoc, uidet beatum.

De Cleopatra. 22

Primos paſſa toros, & adhuc placanda marito.
Miſerat in nitidos ſe Cleopatra lacus.
Dum fugit amplexus, ſed prodidit unda latentem,
Lucebat totis cùm tegeretur aquis.
*Candida *Condita ſic puro numerantur lilia uitro:
Sic prohibet tenues gemma latere roſas.
Inſilui, merſusq; uadis luctantia carpſi
Baſia. perſpicuæ plus uetuiſtis aquæ.

Ad Thaliam. 23

Dum tu lenta nimis, diuq;, quæris,
Quis primus tibi, quiſue ſit ſecundus,
Gratum quiſue epigramma comparabit:
Palmam Callimachus, Thalia, de ſe
Facundo dedit ipſe Brutiano.
Qui ſi Cecropio ſatur lepore

Rom

Romanæ ſale luſerit Mineruæ:
Illi me facias, precor, ſecundum.

Ad Fabianum. 24

Omneis, quas habuit, Fabiane, Lycoris amicas,
Extulit. uxori fiat amica meæ.

Ad Pamphilum. 25

Tu Setina quidem ſemper, uel Maßica ponis,
Pamphile: ſed rumor tam bona uina negat.
Diceris hac factus cœlebs quater eſſe lagœna.
Nec puto, nec credo, Pamphile, nec ſitio.

De Amiano, ad Maronillum. 26

Nihil Amiano præter aridam ueſtem,
Moriens reliquit ultimus pater cæris.
Fieri putet potuiſſe quis, Maronille,
Vt Amianus mortuum patrem nolit?

Ad Sophronium. 27

Quæro diu totam, Sophroni Ruffe, per urbem
Si qua puella neget: nulla puella negat.
Tanquam fas non ſit, tanquam ſit turpe negare,
Tanquam non liceat: nulla puella negat.
Caſta igitur nulla eſt? caſtæ ſunt mille. quid ergo
Caſta facit? non dat, non tamen illa negat.

Ad Quintum. 28

Exigis, ut donem noſtros tibi, Quinte, libellos.
Non habeo, ſed habet bibliopola Triphon.
Aes dabo pro nugis, & emam tua carmina ſanus?
Non, inquis, faciam tam fatue, nec ego.

De Veſtino. 29

Cùm grauis extremas Veſtinus duceret horas,
Et iam per Stygias eſſet iturus aquas,
Vltima uoluentes orauit penſa ſorores,

Vt traherent parua ſtamina pulla mora.
Iam ſibi defunctus, charis dum uiuit amicis,
Mouerunt tetrica tam pia uota deas.
Tum largas partitus opes, à luce receſſit:
Seq; mori, poſt hoc, credidit ille ſenem.

De Damis 30

Aſpicis, imbelles tentent quàm fortia damæ
Prælia? tam timidis quanta ſit ira feris?
*ardent In mortem paruis concurrere frontibus *audent,
Vis, Cæſar, damis parcere? mitte canes.

De Nigrina. 31

O felix animo, felix Nigrina marito,
Atq; inter Latias gloria prima nurus:
Te patrios miſere iuuat cum coniuge ſenſus,
Gaudentem ſocio, participemq; uiro.
Arſerit Euadne flammis iniecta mariti,
Nec minus Alceſtim fama ſub aſtra ferat:
Tu melius certè meruiſti pignore uitæ,
Vt tibi non eſſet morte probandus amor.

In auarum amicum. 32

Millia miſiſti mihi ſex bis ſena petenti.
Vt bis ſena feram, bis duodena petam.

In Zoilum inuidum. 33

Nunquam diuitias deos rogaui,
Contentus modicis, meoq; lætus.
Paupertas ueniam dabis: recede.
Cauſa eſt quæ ſubiti, nouiq; uoti?
Pendentem uolo Zoilum uidere.

In Afrum. 34

Candida cùm tibi ſit iam ſexageſima meſſis,
Et facies multo ſplendeat alba pilo,

Diſcur

Discurris tota uagus urbe: nec ulla cathedra est,
Cui non mane feras irrequietus, aue.
Et sine te nulli fas est prodire Tribuno,
Nec caret officio Consul uterq; tuo.
Et sacro decies repetis pallatia cliuo,
Sigeriosq; modos, Partheniosq; sonas.
Hæc faciant sane iuuenes. deformius Afer
Omnino nihil est ardelione sene.

Ad Mathonem. 35

Hospes eras nostri semper, Matho, Tiburtini.
Hoc emis: imposui: rus tibi uendo tuum.

In Mathonem. 36

Declamas in febre Mathon. Hanc esse phrenesin
Si nescis, non es sanus, amice Mathon.
Declamas æger, declamas hemetritæos.
Si sudare aliter non potes, est ratio.
Magna tamen res est: erras, cùm uiscera febris
Exurit. Res est magna tacere Mathon.

De Fabulla. 37

Epigramma nostrum cùm Fabulla legisset,
Negare nullam quo queror puellarum:
Semel rogata bisq; terq; neglexit
Preces amantis. Iam Fabulla promitte.
Negare iussi, pernegare non iussi.

Ad Ruffum. 38

Hos quoq; commenda Venuleio, Ruffe, libellos.
Imputet* & nobis otia parua, roga.
Immemor & paulum curarum, operumq; suorum,
Non tetrica nugas exigat aure meas.
Sed nec post primum legat hæc, summum'ue trientem:
Sed sua cùm medius prælia Bacchus amat.

Si nimis est, legisse duos: tibi charta plicetur
Altera: diuisum sic breue fiet opus.

In Næuolum. 39

Securo nihil est te, Nævole, peius: eodem
sollicito nihil est, Nævole, te melius.
Securus nullum resalutas, despicis omnes:
Nec quisquam liber, nec tibi gratus homo est.
Sollicitus donas, dominum, regemq; salutas,
Inuitas. esto, Nævole, sollicitus.

In Thaidem. 40

Non est in populo, nec urbe tota,
*A se Thaida qui probet *fututam:*
Cùm multi cupiant, rogentq; multi.
Tam casta est, rogo, Thais? immo fellat.

*salitam

In Ponticum. 41

Nos bibimus uitro, tu myrrha Pontice. quare?
Probat perspicuus ne duo uina calix.

Ad Librum suum. 42

Si uis auribus Atticis probari,
Exhortor moneoq; te, libelle,
Vt docto placeas Apollinari.
Nil exactius, eruditiusq; est,
Sed nec candidius, benigniusq;,
Si te pectore, si tenebit ore:
Nec ronchos metues maligniorum,
Nec scombris tunicas dabis molestas.
Si damnauerit ad salariorum
Curras scrinia protinus licebit,
Inuersa pueris arande charta.

De Bassa. 43

Infantem secum semper tua, Bassa, Fabulle,

Colloc

Collocat, & luſus, deliciasq; uocat.
Et, quod mireris magis, infantaria non eſt.
Ergo quid in cauſa eſt? pedere Baſſa ſolet.

In Diſsimulatorem. 44

Nulla remiſiſti paruo pro munere dona,
Et iam Saturni quinq; fuere dies.
Ergo nec argenti ſex ſcrupula Septitianæ
Miſſa, nec à querulo mappa cliente fuit.
Antipolitani, nec quæ de ſanguine thynni
Teſta rubet, nec quæ coctana parua gerit,
Nec rugoſarum uimen breue picenarum:
Dicere te poſſes ut meminiſſe mei.
Decipies alios uerbis, ultuq; benigno.
Nam mihi iam notus diſsimulator eris.

De Ruſticatione. 45

Rure morans quid agam, reſpondeo pauca, rogatus:
Luce deos oro, famulos poſt arua reuiſo,
Partibus atq; meis iuſtos indico labores.
Inde lego, Phœbumq; cio, muſamq; laceſſo.
Hinc oleo corpus frico, molliq; palæſtra
Stringo libens, animo gaudens, ac fœnore liber.
Pondero, poto, cano, ludo, lauo, cœno, quieſco.
Dum paruus lychnus modicum conſumit oliui,
Hæc dat nocturnis nox lucubrata camœnis.

Ad Librum. 46

Ohe iam ſatis eſt, ohe libelle:
Iam peruenimus uſq; ad umbilicos.
Tu procedere adhuc, & ire quæris,
Nec ſumma potes in ſcheda teneri:
Sic, tanquam tibi res peracta non ſit,
Quæ prima quoq; pagina peracta eſt.

Iam lector queritur q̃, deficit q̃,
Iam librarius hoc & ipse dicit:
Ohe iam satis est, ohe libelle.

M. VAL. MARTIALIS EPIGRAMMATON LIBER V.

Ad Cæsarem. 1

HOC tibi (Palladiæ seu collibus uteris Albæ
Cæsar, & hinc Triuiam prospicis, inde Tethyn:
Seu tua ueridicæ discunt responsa sorores,
Plana suburbani quà cubat unda freti:
Seu placet Aeneæ nutrix, seu filia Solis,
Siue salutiferis candidus Anxur aquis)
Mittimus, ô rerum felix tutela, salusq̃,
Sospite quo gratum credimus esse Iouem.
Tu tantum accipies: ego te legisse putabo,
Et tumidus Galla credulitate fruar.

Ad Lectores. 2

Matronæ, pueriq̃, uirginesq̃,
Vobis pagina nostra dedicatur.
Tu quem nequitiæ procaciores
Delectant nimium, salesq̃ nudi,
Lasciuos lege quattuor libellos:
Quintus cum domuno liber iocetur,
Quem Germanicus ore non rubenti
Coram Cecropia legat puella.

Ad

Ad Domitianum. 3

Accola iam noſtræ degis, Germanice, ripæ,
A famulis Iſtri qui tibi uenit aquis,
Lætus & attonitus, uiſo modo præſide mundi,
Affatus comites dicitur eſſe ſuos:
Sors mea, quàm fratris melior: cui tam propè fas eſt
Cernere, tam longè quem colit ille Deum.

In Myrtalen. 4

Fœtere multo Myrtale ſolet uino:
Sed fallat ut nos, folia deuorat lauri,
Merumq; cauta fronde non aqua miſcet.
Hanc tu rubentem prominentibus uenis
Quoties uenire, Paule, uideris contrà:
Dicas licebit, Myrtale bibit laurum.

Ad Sextum. 5

Sexte, Palatinæ cultor facunde Mineruæ,
Ingenio frueris qui propiore Dei:
(Nam tibi naſcentes domini cognoſcere curas,
Et ſecreta ducis pectora noſſe licet)
Sit locus & noſtris aliqua tibi parte libellis,
Qua Pedo, qua Marſus, quaq; Catullus erit.
Ad Capitolini cœleſtia carmina belli
Grande cothurnati pone Maronis opus.

Ad Muſas. 6

Si non eſt graue, nec nimis moleſtum,
Muſæ Parthenium rogate ueſtrum:
Sic te ſerior, & beata quondam,
Saluo Cæſare, finiat ſenectus:
Et ſis, inuidia fauente, felix:
Sic Burrus citò ſentiat parentem:
Admittas timidam, breuemq; chartam

Intra limina ſanctioris aulæ.
Noſti tempora tum Iouis ſereni,
Cùm fulget placidus, ſuoq; uultu,
Quo nil ſupplicibus ſolet negare.
Non eſt, quod metuas preces iniquas.
Nunquam grandia, nec moleſta poſcit,
Quæ cedro decorata, purpuráq;
Nigris pagina creuit umbilicis,
Nec porrexeris iſta: ſed teneto
Sic, tanquam nihil offeras, agasq;.
Si noui dominum nouem ſororum,
Vltro purpureum petet libellum.

Ad Vulcanum. 7

Qualiter Aſſyrios renouant incendia nidos,
Vna decem quoties ſecula uixit auis:
Taliter exuta eſt ueterem noua Roma ſenectam,
Et ſumpſit uultus præſidis ipſa ſui.
Iam precor oblitus noſtræ, Vulcane, querelæ
Parce: ſumus Martis turba, ſed & Veneris.
Parce pater: ſic Lemniacis laſciua catenis
Ignoſcat coniux, & patienter amet.

De Phaſide. 8

Edictum domini, Deiq; noſtri,
Quo ſubſellia certiora fiunt,
Et puros eques ordines recepit,
Dum laudat modo Phaſis in theatro,
Phaſis purpureis ruber lacernis:
Et iactat tumido ſuperbus ore,
Tandem commodius licet ſedere,
Nunc eſt reddita dignitas equeſtris,
Turba non premimur, nec inquinamur:

Hæc

Hæc,& talia dum refert supinus,
Illas pupureas,& arrogantes
Iussit surgere Lectius lacernas.

In Symmachum. 9

Languebam: sed tu comitatus protinus ad me
Venisti centum, Symmache, discipulis.
Centum me tetigere manus, Aquilone gelatæ.
Non habui febrem, Symmache: nunc habeo.

Ad Regulum. 10

Esse quid hoc dicam, uiuis quòd fama negatur?
Et sua quòd rarus tempora lector amat?
Hi sunt inuidiæ nimirum, Regule, mores:
Præferat antiquos semper ut ille nouis.
Sic ueterem ingrati Pompeij quærimus umbram:
Et laudant Catuli* Iulia templa senis. *uilia
Ennius est lectus, saluo tibi Roma Marone:
Et sua riserunt secula Mæonidem.
Rara coronato plausere theatra Menandro:
Norat Nasonem sola Corynna suum,
Vos tamen, ô nostri* non festinate libelli: *ne
Si post fata uenit gloria, non propero.

De Stella. 11

Sardonychas, smaragdos, adamantas, iaspidas uno
Portat in articulo Stella, Seuere, meus.
Multas in digitis, plures in carmine gemmas
Inuenies: inde est hæc, puto, culta manus.

De eodem. 12

Quòd nutantia fronte pertinaci
Gestat pondera Masclion superbus,
Aut grandis Linus omnibus lacertis
Septem quòd pueros leuat, uel octo:

Res

Res non difficilis mihi uidetur:
Vno cùm digito, uel hoc uel illo
Portet Stella meus decem puellas.

In Calliſtratum. 13

Sum (fáteor) ſemperq́; fui, Calliſtrate, pauper:
Sed non obſcurus, nec malè notus eques:
Sed toto legor orbe frequens: & dicitur, Hic eſt.
Quodq́; cinis paucis, hoc mihi uita dedit.
At tua centenis incumbunt tecta columnis,
Et libertinas arca flagellat opes:
Magnaq́; Niliacæ ſeruit tibi gleba Syenes,
Tondet & innumeros Gallica Parma greges.
Hoc ego, tuq́; ſumus: ſed quod ſum, non potes eſſe.
Tu quod es, è populo quilibet eſſe poteſt.

De Manneio. 14

Sedere primo ſolitus in gradu ſemper,
Tunc cùm licebat occupare, Manneius,
Bis excitatus, terq́; tranſtulit caſtra:
Et inter ipſas penè tertius ſellas
Poſt Caiumq́;, Luciumq́; conſedit.
Illinc cucullo proſpicit caput tectus,
Oculoq́; ludos ſpectat indecens uno.
Et hinc miſer deiectus in uiam tranſit,
Subſellioq́; ſemifultus extremo,
Et male receptus altero genu iactat
Equiti, ſedere ſe: Lectioq́;, ſe ſtare.

Ad Cæſ. Domitianum. 15

Quintus noſtrorum liber eſt, Auguſte, iocorum.
Et queritur læſus carmine nemo meo.
Gaudet honorato, ſed multus nomine lector,
Cui uictura meo munere fama datur.

Quid

Quid tamen hæc prosunt, quamuis uenerantia multos?
Non prosint sanè, me tamen ista iuuant.

Ad Lectorem. 16

Seria cùm posßim, quòd delectantia malim
Scribere, tu causa es, lector amice, mihi:
Qui legis, & tota cantas mea carmina Roma.
Sed nescis, quanti stet mihi talis amor.
Nam si falciferi defendere templa tonantis,
Sollicitisq; uelim uendere uerba reis:
Plurimus Hispanas mittet mihi nauta metretas,
Et fiet uario sordidus ære sinus.
At nunc conuiua est, commessatorq; libellus,
Et tantum gratis pagina nostra placet.
Sed non hac ueteres contenti laude fuerunt,
Cùm minimum uati munus Alexis erat.
Belle, inquis, dixti: satis est: laudabimur usq;.
Dißimulas? facies me puto causidicum.

In Gelliam. 17

Dum proauos, atauosq; refers, & nomina magna:
Dum tibi noster eques sordida conditio est:
Dum te posse negas, nisi lato, Gellia, clauo,
Nubere: nupsisti, Gellia, cistifero.

Ad Quintianum. 18

Quòd tibi Decembri mense, quo uolant mappæ,
Gracilesq; ligulæ, cæreiq;, chartæq;,
Et acuta senibus testa cum damascenis,
Præter liberos uernulas nihil misi:
Fortasse auarus uidear, aut inhumanus.
Odi dolosas munerum, & malas arteis.
Imitantur hamos dona: nanq; quis nescit,
Auidum uorata decipi scarum musca?

Quoties

Quoties amico diuiti nihil donat,
O Quintiane, liberalis est pauper.

Ad Cæs. Domitianum. 19

Si qua fides ueri, præferri, Maxime Cæsar,
Temporibus possunt secula nulla tuis.
Quando magis dignos licuit spectare triumphos?
Quando Palatini plus meruere Dei?
Pulchrior & maior quo sub duce Martia Roma:
Sub quo libertas principe tanta fuit?
Est tamen hoc uitium, sed non leue, sit licet unum:
Quòd colit ingratas pauper amicitias.
Quis largitur opes ueteri, fidoq; sodali?
Aut quem prosequitur non alienus eques?

Ad eundem. 20

Saturnalitiæ ligulam misisse selibræ,
Flammatæue togæ scrupula tota decem,
Luxuria est: tumidiq; uocant hæc munera reges.
Qui crepet aureolos, forsitan unus erit.
Quatenus hi non sunt, esto tu, Cæsar, amicus.
Nulla ducis uirtus dulcior esse potest.
Iandudum tacito rides Germanice naso:
Vtile, quod non uis, do tibi consilium.

Ad Martialem. 21

Si tecum mihi, chare Martialis,
Securis liceat frui diebus,
Si disponere tempus otiosum,
Et ueræ pariter uacare uitæ:
Nec nos atria, nec domos potentum,
Nec lites tetricas, forumq; triste
Noscemus, nec imagines superbas:
Sed gestatio, fabulæ, libelli,

Camp

Campus, porticus, umbra, uirgo, thermæ,
Hæc essent loca semper, hi labores.
Nunc uiuit sibi neuter heu, bonosq;
Soles effugere, atq; abire sentit,
Qui nobis pereunt, & imputantur,
Quisquam uiuere cùm sciat, moratur?

De Apollonio. 22

Quintum, pro Decimo *: pro Crasso,* Regule, *Marcum*
Antè salutabat rhetor Apollonius.
Nunc utrunq; suo resalutat nomine : quantum
Cura, laborq; potest? scripsit, & edidicit.

In Paulum. 23

Mane domi nisi te merui, uoluiq; uidere:
Sint mihi, Paule, *tuæ longius exquiliæ.*
Sed Tiburtinæ sum proximus accola pylæ,
Qua uidet antiquum rustica Flora *Iouem,*
Alta suburbani uincenda est semita cliui,
Et nunquam sicco sordida saxa gradu.
Vixq; datur longas mulorum uincere mandras,
Quæq; trahi multo marmora fune uides.
Illud adhuc grauius : quòd te post mille labores,
Paule, negat lasso ianitor esse domi.
Exitus hinc operis uani, togulæq; madentis,
Vix tanti Paulum *mane uidere fuit.*
Semper inhumanos habet officiosus amicos.
Rex, nisi dormieris, non potes esse meus.

Ad Bassum. 24

Herbarum fueras indutus, Basse, *colores,*
Iura theatralis dum siluere loci,
Quæ postquàm placidi censoris cura renasci
Iussit, & Oceanum certior audit eques:

Non

Non nisi uel cocco madida, uel murice tincta
Veste nites, & te sic dare uerba putas.
Quadringentorum nullæ sunt, Basse lacernæ,
Aut meus, ante omnes Codrus haberet equum.

De Hermete. 25

Hermes Martia seculi uoluptas,
Hermes omnibus eruditus armis,
Hermes & gladiator, & magister,
Hermes turba sui, tremorq; ludi,
Hermes, quem timet Aelius, sed unum,
Hermes, cui cadit Aduolans, sed uni,
Hermes uincere, sed ferire doctus,
Hermes suppositius sibi ipsi,
Hermes diuitiæ locariorum,
Hermes cura, laborq; ludiarum,
Hermes belligera superbus hasta,
Hermes æquoreo minax tridente,
Hermes casside languida timendus,
Hermes gloria Martis uniuersi,
Hermes omnia solus, & ter unus.

De Chærestrato. 26

Quadringenta tibi non sunt, Chærestrate: surge.
Lectius ecce uenit: sta, fuge, curre, late.
Ecquis, Io, reuocat: discedentemq; reducit?
Ecquis, Io, largas pandit amicus opes?
Quem chartis, famæq; damus, populisq; loquendum,
Qui Stygios non uult totus adire lacus.
Hoc, rogo, non melius, quàm rubro pulpita nimbo
Spargere, & effuso permaduisse croco?
Quam non sensuro dare quadringenta caballo,
Aureus ut Scorpi nasus ubiq; micet?

O frust

O fruſtra locuples, ò diſſimulator, amice:
Hæc legis, & laudas? quæ tibi fama perit?

Ad Codrum. 27

Quòd Alpha dixi, Codre, penulatorum
Te nuper, aliqua cum iocarer in charta.
Si forte bilem mouit hic tibi uerſus,
Dicas licebit Beta me togatorum.

In Fictum equitem. 28

Ingenium, ſtudiumq; tibi, moresq;, genusq;
Sunt equitis, fateor: cætera plebis habes.
Biſſeptem tibi iam non ſunt ſubſellia tanti,
Vt ſedeas uiſo pallidus Oceano.

In Mamercum. 29

Vt bene loquatur, ſentiatq; Mamercus,
Efficere nullis, Aule, moribus poſſis:
Pietate fratres Curios licet uincas,
Quiete Neruas, comitate Druſones,
Probitate Marcos, æquitate Mauricos,
Oratione Regulos, iocis Paulos.
Rubiginoſis cuncta dentibus rodit.
Hominem malignum forſan eſſe tu credas:
Ego eße miſerum credo, cui placet nemo.

Ad Gelliam. 30

Si quando leporem mittis mihi Gellia: dicis,
Formoſus ſeptem, Marce, diebus eris.
Si non derides: ſi uerum, lux mea, narres:
Ediſti nunquam, Gellia, tu leporem.

Ad Varronem. 31

Varro, Sophocleo non inficiande cothurno,
Nec minus in Calabra ſuſpiciende lyra,
Differ opus: nec te facundi ſcena Catulli

Detineat,cultis aut elegia comis.
Sed lege fumoſo non aſpernanda Decembri
Carmina,mittuntur quæ tibi menſe ſuo.
Commodius niſi forte tibi,potiuſq; uidetur,
Saturnalitias perdere,Varro,nuces.

De ludo puerorum cum iuuencis. 32

Aſpice, quàm placidis inſultet turba iuuencis,
Et ſua quàm facilis pondera Taurus amet.
Cornibus hic pendet ſummis : uagus ille per armos
Currit, & in toto uentilat arma boue.
At feritas immota riget.non eſſet arena
Tutior, & poſſent fallere plana magis.
*geſtus Nec trepidant*greſſus:ſed de diſcrimine palmis
Securus puer eſt,ſollicitumq; pecus.

De Criſpo. 33

Quadrantem Criſpus tabulis,Fauſtine,ſupremis
Non dedit uxori.cui dedit ergo? ſibi.

In Cauſidicum. 34

Carpere Cauſidicus fertur mea carmina. qui ſit,
Neſcio : ſi ſciero, uæ tibi cauſidice.

De Herotionte. 35

Hanc tibi, Fronto pater,genitrix Flacilla puellam,
Oſcula,commendo,deliciasq; meas.
Pallida nec nigras horreſcat Herotion umbras,
Oraq; tartarei prodigioſa canis.
Impletura fuit ſextæ modò frigora brumæ,
Vixiſſet totidem ni minus illa dies.
Inter tam ueteres ludat laſciua patronos,
Et nomen blæſo garriat ore meum.
Mollia nec rigidus ceſpes tegat oſſa,nec illi
Terra grauis fueris,non fuit illa tibi.

De

De Euclide, ad Fabullum. 36

Cùm sibi redire de patruelibus fundis
Ducenta, clamat coccinatus Euclides,
Corinthioq; plura de suburbano:
Longumq; pulchra stemma repetit Leda,
Et suscitanti Lectio reluctatur:
Equiti superbo, nobili, locupleti,
Cecidit repentè magna de sinu clauis.
Nunquam, Fabulle, nequior fuit clauis.

Ad Faustinum. 37

Laudatus nostro quidam, Faustine, libello
Dissimulat: quasi nil debeat. imposuit.

De Herotionte puella. 38

Puella, senibus dulcior mihi cygnis,
Agna Galesi mollior Phalanini,
Concha Lucrini delicatior stagni:
Cui nec lapillos præferas Erythræos,
Nec modo politum pecudis Indicæ dentem,
Niuesq; primas, liliumq; non tactum:
Quæ crine uincit Bætici gregis uellus,
Rheniq; nodos, aureamq; nitellam,
Fragrauit ore, quod rosarium Pæsti,
Quod Atticarum prima mella cerarum,
Quod succinorum rapta de manu gleba:
Cui comparatus indecens erat pauo,
Inamabilis sciurus, & frequens Phœnix:
Adhuc recenti tepet Herotion busto,
Quàm pessimorum lex auara fatorum?
Sexta peregit hyeme, nec tamen tota.
Nostros amores, gaudiumq;, lususq;.
Et esse tristem me meus uetat Pætus:

Pectusq; pulsans, pariter & comam uellens,
Deflere non te uernulæ pudet mortem?
Ego coniugem, inquit, extuli, (& tamen uiuo)
Notam, superbam, nobilem, locupletem.
Quid esse nostro fortius potest Pæto?
Ducenties accepit, & tamen uiuit.

In Calliodorum. 39

Calliodorus habet censum (quis nescit?) equestrem,
Sexte: sed & fratrem Calliodorus habet.
Quadringenta secat, qui dicit, σῦκα μέτρε.
Vno credis equo posse sedere duos?
Quid cum fratre tibi, quid cum Polluce molesto?
Non esset Pollux si tibi, Castor eras.
Vnus cùm sitis: duo, Calliodore, sedetis.
Surge: solœcismum, Calliodore, facis.
Aut imitare genus Ledæ: cum fratre sedere
Non potes, alternis Calliodore sede.

In Carinum. 40

Supremas tibi tricies in anno
Signanti tabulas, Carine, misi
Hyblæis madidas thymis placentas.
Defeci: miserere iam Carine.
Signa rarius, aut semel fac illud,
Mentitur tua quod subinde tussis.
Excussi loculosq;, sacculumq;
Crœso diuitior licet fuissem:
Iro pauperior forem, Carine:
Si concham toties meam comesses.

Ad Artemidorum. 41

Pinxisti Venerem: colis, Artemidore, Mineruam.
Et miraris, opus displicuisse tuum?

In

In Didymum. 42

Spadone cùm ſis euiratior fluxo,
Et concubino mollior Celænæo,
Quem ſectus ululat matris Entheæ Gallus:
Theatra loqueris, & gradus, & edicta,
Trabeasq́, & idus, fibulasq́, ſenſusq́:
Et pumicata pauperes manu monſtras.
Sedere in equitum liceat an tibi ſcamnis,
Videbo Didyme: non licet, maritorum.

Amicis eſſe donandum. 43

Callidus effracta nummos fur auferet arca:
Proſternet patrios impia flamma lares:
Debitor uſuram pariter, ſortemq́ negabit:
Non reddet ſterilis ſemina iacta ſeges:
Diſpenſatorem fallax ſpoliabit amica:
Mercibus extructas obruet unda rates.
Extra fortunam eſt quicquid donatur amicis.
Quas dederis, ſolas ſemper habebis opes.

De Thaide & Lecania. 44

Thais habet nigros, niueos Lecania dentes.
Quæ ratio eſt? emptos hæc habet, illa ſuos.

In Dentonem. 45

Quid factum eſt rogo, quid repentè factum:
Ad cœnam mihi, Dento, quòd uocanti
(Quis credat) quater auſus es negare.
Sed nec reſpicis, & fugis ſequentem:
Quem thermis modo quærere, & theatris,
Et conclauibus omnibus ſolebas.
Sic eſt: captus es uncliore cœna,
Et maior rapuit canem culina.
Iam te, ſed citò cognitum, & relictum,

Cùm fastidierit popina dives,
Antiquæ uenies ad ossa cœnæ.

In Bassam. 46

Dicis formosam, dicis te Bassa puellam.
Istud, quod non est, dicere Bassa soles.

Ad Diadumenum. 47

Basia dum nolo, nisi quæ luctantia carpsi:
Et placet ira mihi plus tua, quàm facies:
Vt te sæpe rogem, cedo, Diadumene, sæpe.
Consequor hoc, ut me nec timeas, nec ames.

De Philone. 48

Nunquam se cœnasse domi Philo iurat. & hoc est:
Non cœnat, quoties nemo uocauit eum.

De Encolpo. 49

Quid non cogit amor? secuit nolente capillos
Encolpus domino, nec prohibente tamen.
Permisit, fleuitq; pudens: sic cessit habenis
Audaci questus de Phaëthonte pater.
Talis raptus Hylas, talis deprensus Achilles
Deposuit gaudens, matre dolente, comas.
Sed tu nec propera, breuibus nec crede capillis,
Tardaq; pro tanto munere, barba ueni.

Ad Labienum. 50

Vidissem modò forte cùm sedentem
Solum te, Labiene: treis putaui.
Caluæ me numerus tuæ fefellit,
Sunt illinc tibi, sunt & hinc capilli,
* uel Quales * nec puerum decere possint.
Nudum est in medio caput, nec ullus
In longa pilus area notatur.
Hic error tibi profuit Decembri,

Tunc

Tunc, cùm prandia misit imperator:
Cum panariolis tribus redisti.
Talem Geryonem fuisse credo.
Vites censeo porticum Philippi.
Si te uiderit Hercules peristi.

In Charopinum. 51

Cœno domi quoties, nisi te, Charopine, uocaui:
Protinus ingentes sunt inimicitiæ:
Meq; petis stricto medium transfigere ferro:
Si nostrum, sine te, scis caluisse focum.
Nec semel ergo mihi furtum feciſſe licebit?
Improbius nihil est hac, Charopine, gula.
Desine iam, nostram (precor) obseruare culinam,
Atq; aliquando meus det tibi uerba coquus.

Ad Ruffum. 52

Hic, qui libellis per grauem gerit læuam,
Notariorum quem premit chorus leuis,
Qui codicillis hinc, & inde prolatis,
Epistolisq; commendat grauem uultum,
Similis Catoni, Tullioq;, Brutoq;:
Exprimere Ruffe, fidiculæ licet cogant,
Aue Latinum, χαῖρε non potest Græcum.
Si fingere me istud putas, salutemus.

In Posthumum. 53

Quæ mihi præstiteris memini, semperq; tenebo.
Cur igitur taceo, Posthume, tu loqueris?
Incipio quoties alicui tua dona referre:
Protinus exclamat, Dixerat ipse mihi,
Non belle quædam faciunt duo: sufficit unus
Huic operi. si uis ut loquar, ipse tace.
Crede mihi, quamuis ingentia, Posthume, dones:

Autoris pereunt garrulitate sui.

Ad Bassum 54

Colchida quid scribis, quid scribis amice Thyestem?
Quid tibi uel Niobe, Basse, uel Andromache?
Materia est (mihi crede) tuis aptissima chartis
Deucalion: uel, si non placet hic, Phaëthon.

De Rhetore. 55

Extemporalis factus est meus Rhetor:
Calphurnium non scripsit, & salutauit.

De aquila. 56

Dic mihi quem portas uolucrum regina? Tonantem.
Nulla manu quare fulmina gestat? amat.
Quo calet igne deus? pueri. cur mitis aperto
Respicis ore Iouem? de Ganymede loquor.

Ad Lupum. 57

Cui tradas, Lupe, filium magistro,
Quæris sollicitus, diuq; tentas
Omnes Grammaticosq;, rhetorasq;.
Deuites, moneo. nihil sit illi
Cum libris Ciceronis, aut Maronis,
Famæ Rutilium suæ relinquat.
Si uersus facit, abdices poëtam.
Artes discere uult pecuniosas?
Fac, discat citharœdus, aut choraules.
Si duri puer ingeni uidetur,
Præconem facias, uel architectum.

Ad Cinnam. 58

Cùm uoco te dominum: nolo tibi, Cinna, placere.
Sæpe etiam seruum sic reſaluto meum.

Ad Posthumum. 59

Cras te uicturum, cras dicis, Posthume, semper.

Dic

Dic mihi,cras istud, Posthume, quando uenit?
Quàm longè cras istud ubi est,aut unde petendum?
Nunquid apud Parthos,Armeniosq; latet?
Iam cras istud habet Priami,uel Nestoris annos.
Cras istud quanti,dic mihi,possit emi?
Cras uiues:hodie iam uiuere,Posthume,serum est.
Ille sapit,quisquis,Posthume,uixit heri.

Ad Stellam. 60

Quòd non argentum,quòd non tibi mittimus aurum,
Hoc facimus causa.Stella diserte,tua.
Quisquis magna dedit,uoluit sibi magna remitti.
Fictilibus nostris exoneratus eris.

Ad Detractorem. 61

Allatres licet usq; nos, & usq;,
Et gannitibus improbis lacessas:
Certum est,hanc tibi pernegare famam,
Olim quam petis in meis libellis.
Qualiscunq; legaris ut per orbem.
Nam te cur aliquis sciat fuisse?
Ignotus pereas,miser necesse est.
Non deerunt tamen hac in urbe forsan
Vnus,uel duo, tres ue,quattuor ue,
Pellem rodere qui uelint caninam.
Nos hac à scabie tenemus ungues.

In Marianum. 62

Crispulus iste quis est, uxori semper adhæret
Qui,Mariane,tuæ? crispulus iste quis est:
Nescio quid dominæ teneram qui garrit in aurem,
Et sellam cubito dexteriore premit?
Per cuius digitos currit leuis annulus omnes,
Crura gerit nullo qui uiolata pilo?

Nil mihi respondes? Vxoris res agit inquis,
Iste meæ: sanè certus, & asper homo est,
Procuratorem uultu qui præferat ipso:
Acrior hoc Chius non erit Ausidius.
O quam dignus eras alapis Mariane Latini,
Te successurum credo ego Panniculo.
Res uxoris agit? res nullas crispulus iste,
Res non uxoris, res agit iste tuas.

Ad Hospites. 63

Iure tuo nostris maneas, licet hospes, in hortis:
Si potes in nudo ponere membra solo:
Aut si portatur tecum tibi magna supellex.
Nam mea iam digitum, sustulit hospitibus.
Nulla tegit fractos, nec inanis culcitra lectos:
Putris & abrupta fascia reste iacet.
Sit tamen hospitium nobis commune duobus,
Emi hortos, plus est: instrue tu, minus est.

Ad Ponticum. 64

Quid sentis, inquis, de nostris Marce libellis?
Sic me sollicitus, Pontice, sæpe rogas.
Admiror, stupeo, nihil est perfectius illis,
Ipse tuo cedit Regulus ingenio.
Hoc sentis? inquis, faciat tibi sic bene Cæsar,
Sic Capitolinus Iuppiter. immò tibi.

Ad suos ministros. 65

Sextantes, Calliste, duos infunde falerni.
Tu super æstuas, Alcine, funde niues.
Pinguescat nimio madidus mihi crinis amomo,
Lassenturq; rosis tempora sutilibus.
Iam uicina iubent nos uiuere mausolea:
Cùm doceant, ipsos posse perire Deos.

Ad

Ad Cæsarem. 66

Astra, polumq; dedit, quamuis obstante nouerca,
Alcidæ, Nemeæ terror, & Arcas aper:
Et castigatum Libycæ ceroma palæstræ:
Et grauis in Siculo puluere fusus Erix:
Syluarumq; tremor, tacita qui fraude solebat
Ducere nec rectas Cacus in antra boues.
Ista tuæ, Cæsar, quota pars spectatur arenæ?
Dat maiora nouus prælia mane dies.
Quot graviora cadunt Nemeæo pondera monstro?
Quot tua Mænalios collocat hasta sues?
Reddatur si pugna triplex pastoris Iberi,
Est tibi, qui posit uincere Geryonem.
Sæpe licet Graiæ numeretur bellua Lernæ,
Improba Niliacis quid fecit hydra feris?
Pro meritis cœlum tantis, Auguste, dederunt
Alcidæ citò Dij: se tibi serò dabunt.

In Pontilianum. 67

Sæpe salutatus, nunquam prior ipse salutas:
Sic erit æternum, Pontiliane, uale.

De Hirundine. 68

Hybernos peterent solito cùm more recessus
Atthides, in nidis una remansit auis.
Deprehendêre nefas ad tempora uerna reuersæ,
Et profugam uolucres diripuere suæ.
Serò dedit pœnas: discerpi noxia mater
Debuerat: sed tunc, cùm lacerauit Itim.

De Apicio. 69

Dederas, Apici, bis trecenties uentri,
Sed adhuc supererat centies tibi laxum.
Hoc tu grauatus, ne famem, & sitim ferres,

Summa

Summa uenenum potione duxisti.
Nil est, Apici, tibi gulosius factum.

In Inuitatorem. 70

Omnia cùm retro pueris obsonia tradas:
Cur non mensa tibi ponitur à pedibus?

De Tusco haruspice. 71

Vite nocens rosa stabat moriturus ad aras
Hircus, Bacche, tuis uictima grata * *sacris.* *fœcis
Quem Tuscus mactare Deo cùm uellet haruspex,
Dixerat agresti fortè, rudiq; uiro,
Vt citò testiculos & acuta falce secaret,
Teter ut immundæ carnis abiret odor.
Ipse super uirides aras luctantia pronus
Dum resecat cultro colla, premitq; manu:
Ingens iratus apparuit hernia sacris.
Occupat hanc ferro rusticus, atq; secat:
Hoc ratus antiquos sacrorum poscere ritus,
Talibus & fibris numina prisca coli.
Sic modò, qui Tuscus fueras, nunc Gallus haruspex
Dum iugulas hircum, factus es ipse caper.

Ad Faustinum. 72

Si temperari balneum cupis feruens
Faustine, quod uix Iulianus intraret:
Rogo lauet uti rhetorem Sabineum.
Neronianas refrigerat thermas.

In Candidum. 73

Prædia solus habes, & solus, Candide, nummos:
Aurea solus habes, myrrhina solus habes:
Massica solus habes, & opimi cæcuba solus:
Et cor solus habes, solus & ingenium.
Omnia solus habes, hoc me puto uelle negare:

Vxorem sed habes, Candide, cum populo.

In Gallum. 74

Nunquam me reuocas, uenias cùm sæpe uocatus:
Ignosco, nullum si modò, Galle, uocas.
Inuitas alios. uitium est utriusq;. quod? inquis.
Et mihi cor non est: & tibi, Galle, pudor.

In Nestorem. 75

Auriculam Mario grauiter miraris olere.
Tu facis hoc: garris, Nestor, in auriclam.

In Zoilum. 76

Has cum gemina compede dedicat catenas,
Saturne, tibi Zoilus, annulos priores.

Ad Gargilianum. 77

Sportula nulla datur: gratis conuiua recumbis.
Dic mihi quid Romæ, Gargiliane, facis?
Vnde tibi togula est, & fuscæ pensio cellæ?
Vnde datur quadrans? unde? uir es Chiones?
Cùm ratione licet dicas te uiuere summa:
Quòd uiuis, nulla cum ratione facis.

Ad Ruffinum. 78

Sunt tibi (confiteor) diffusi iugera campi,
Vrbaniq; tenent prædia multa lares:
Et seruit dominæ numerosus debitor arcæ,
Sustentatq; tuas aurea mensa dapes,
Fastidire tamen noli, Ruffine, minores.
Plus habuit Didymus, plus Philomelus habet.

In Matriniam. 79

Non possum uetulam: quereris, Matrinia? possum
Et uetulam: sed tu mortua, non uetula es.
Possum Hecubam, possum Nioben, Matrinia: sed si
Nondum erit illa canis, nondum erit illa lapis.

Qual

Qualem puellam uelit. 80

Ingenuam malo. sed si tamen illa negetur,
Libertina mihi proxima conditio est.
Extremo est ancilla loco, sed uincet utranq;,
Si facie nobis hæc erit ingenua.

Ad Chionen. 81

Digna tuo cur sis, indignaq; nomine, dicam:
Frigida es, & nigra es: non es, & es, Chione.

De Piscibus sculptis. 82

Artis Phidiacæ toreuma clarum,
Pisces aspicis: adde aquam natabunt.

In Fabianum. 83

Quod nouus, & nuper factus tibi præstat amicus:
Hoc præstare iubes me, Fabiane, tibi.
Horridus ut primo semper te mane salutem,
Per mediumq; trahat me tua sella lutum:
Lassus ut in thermas decima, uel serius, hora
Te sequar Agrippæ, cùm lauer ipse Titi.
Hoc per triginta merui, Fabiane, decembres:
Vt sim tyro tuæ semper amicitiæ?
Hoc merui, Fabiane, toga tritaq;, meaq;:
Vt nondum credas me meruisse rudem?

In irascentes amicos. 84

Irasci tantùm felices nostis amici.
Non bellè facitis: sed iuuat hoc facere.

Ad Sextum. 85

Quæ te causa trahit, uel quæ fiducia Romam,
Sexte? quid aut speras, aut petis inde? refer.
Causas, inquis, agam Cicerone disertius ipso,
Atq; erit in triplici par mihi nemo foro.
Egit Atestinus causas, & Ciuis: utrunq;
Noras, sed neutri pensio tota fuit.

Si nihil inueniet, pangentur carmina nobis:
Audieris, dices esse Maronis opus.
Insanis, omnes gelidis quicunq; lacernis
Sunt tibi, Nasones, Vergiliosq; uides.
Atria magna colam, uix treis aut quattuor ista
Res aluit: pallet cætera turba fame.
Quid faciam? suade: nam certum est: uiuere Romæ.
Si bonus es, casu uiuere Sexte potes.

De Lycori. 86

Iliaco similem puero, Faustine, ministro
Lusca Lycoris amat: quàm bene lusca uidet?

In Thelesinum. 87

Mutua quòd nobis ter quinquaginta dedisti
Ex opibus tantis, quas grauis arca premit:
Esse tibi magnus, Thelesine, uideris amicus.
Tu magnus, quòd das? immo ego, quòd recipis.

De Lacerta cælata. 88

Inserta phialæ Mentoris manu ducta,
Lacerta uiuit, & timetur argentum.

In Pollam. 89

Lomento rugas uteri quòd condere tentas,
Polla: tibi uentrem, non mihi labra linis.
Simpliciter pateat uitium fortasse pusillum.
Quod tegitur, maius creditur esse malum.

In Lentinum. 90

Mentiris iuuenem tinctis, Lentine, capillis,
Tam subitò coruus, qui modo cygnus eras.
Non omneis fallis. scit te Proserpina canum:
Personam capiti detrahet illa tuo.

In Ligurinum. 91

Occurrit tibi nemo quòd libenter:

Quòd

Quòd quacunq; uenis, fuga est, & ingens
Circa te, Ligurine, solitudo:
Quid sit scire cupis? nimis poëta es.
Hoc ualde uitium periculosum est.
Non tigris catulis citata raptis,
Non dipsas medio perusta Sole,
Nec si scorpius improbus timetur,
Nam tantos, rogo, quis ferat labores?
Et stanti legis, & legis sedenti:
Currenti legis, & legis cacanti.
In thermas fugio, sonas ad aurem.
Piscinam peto, non licet natare.
Ad cœnam propero, tenes euntem.
Ad cœnam uenio, fugas sedentem.
Lassus dormio, suscitas iacentem.
Vis quantum facias mali, uidere?
Vir iustus, probus, innocens, timeris.

De Eodem. 92

Fugerit an mensas Phœbus, cœnamq; Thyestæ,
Ignoro: fugimus nos, Ligurine, tuam.
Illa quidem lauta est, dapibusq; instructa superbis:
Sed nihil omnino, te recitante, placet.
Nolo mihi ponas rhombum, mullumue bilibrem,
Nolo boletos, ostrea nolo: tace.

Ad Candidum. 93

Exigis à nobis operam sine fine togatam.
Non eo, libertum sed tibi mitto meum,
Non est, inquis, idem, multo plus esse probabo.
Vix ego lecticam subsequar: ille feret.
In turbam incideris, cunctos umbone repellet:
Inualidum est nobis, ingenuumq; latus.

Quid

Quidlibet in causis narraueris, ipse tacebo:
At tibi tergeminum mugiet ille sophos.
Lis erit, ingenti faciet conuitia uoce:
Esse pudor uetuit fortia uerba mihi.
Ergo nihil nobis, inquis, præstabis amicus?
Quicquid libertus, Candide, non poterit.

De Basso, ad Faustinum. 94

Capena grandi porta qua pluit gutta,
Phrygiumq; matris Almo qua lauat ferrum,
Horatiorum qua uiret sacer campus,
Et qua pusilli feruet Herculis fanum,
Faustine, plena Bassus ibat in rheda
Omneis beati copias trahens ruris.
Illic uideres frutice nobili caules,
Et utrunq; porrum, * sesileſq; lactucas, *sectilesq;
Pigroq; uentri non inutiles betas.
Illic coronam pinguibus grauem turdis,
Leporemq; læsum Gallici canis dente,
Nondumq; *uicta lacteum faba porcum, *uisa
Nec feriatas ibat ante carrucam,
Sed tuta fœno cursor oua portabat.
Romam petebat Bassus, imò rus ibat.

De Ollo. 95

Pauperis extruxit cellam, sed uendidit Ollus
Prædia: nunc cellam pauperis Ollus habet.

In inuitatorem. 96

Veientana mihi musces, tibi Massica potas:
Olfacere hæc malo pocula, quàm bibere.

In Lygurinum. 97

Hæc tibi, non alia est ad cœnam causa uocandi,
Versiculos recites ut Lygurine tuos.

Depoſui ſoleas, affertur protinus ingens
Inter lactucas, oxigarumq; liber.
Alter perlegitur, dum fercula prima morantur.
Tertius eſt, nec adhuc menſa ſecunda uenit.
Et quartum recitas & quintum deniq; librum.
Putidus eſt, toties ſi mihi ponis aprum.
Quòd ſi non ſcombris ſcelerata poëmata dones:
Cœnabis ſolus iam, Lygurine, domi.

Ad Gallam. 98

Cùm faciem laudo: cùm miror crura manusq;:
Dicere, Galla, ſoles: nuda placebo magis.
Et ſemper uitas communia balnea nobis.
Nunquid Galla times, ne tibi non placeam?

Ad Tongilianum. 99

Empta domus fuerat tibi, Tongiliane, ducentis.
Abſtulit hanc nimium caſus in urbe frequens.
Collatum eſt decies. Rogo non potes ipſe uideri
Incendiſſe tuam, Tongiliane, domum?

Ad Chloën. 100

Et uultu poteram tuo carere,
Et collo, manibusq;, cruribusq;,
Et mammis, natibusq;, clunibusq;:
Et, ne ſingula perſequi laborem,
Tota te poteram, Chloë, carere.

Ad Gallam. 101

Cùm dare non poßim, quod poſcis: Galla, rogantem:
Multo ſimplicius, Galla, negare potes.

In Gelliam. 102

Quòd quacunq; uenis, Coſmum migrare putamus,
Et fluere excuſſo cinnama fuſa uitro:
Nolo peregrinis placeas tibi, Gellia, nugis.

Sic

*Sic puto posse meum, sic bene olere canem. *Scis

De Caupone Rauennate. 103

Sit cisterna mihi, quàm uinea, malo Rauennæ:
Cùm possim multò uendere pluris aquam.
Callidus imposuit nuper mihi caupo Rauennæ:
Cùm peterem mistum, uendidit ille merum.

De uilla Faustini, ad Bassum. 104

Baiana nostri uilla, Basse, Faustini
Non otiosis ordinata myrtetis,
Viduaq; platano, tonsiliq; buxeto
Ingrata lati spatia detinet campi.
Sed rure uero, barbaroq; lætatur.
Hic farta premitur angulo Ceres omni:
Et multa fragrat testa senibus autumnis.
Hic post nouembres, imminente iam bruma,
Seras putator horridus refert uuas.
Truces in alta ualle mugiunt tauri,
Vitulusq; inermi fronte prurit in pugnam.
Vagatur omnis turba sordidæ cortis,
Argutus anser, gemmeiq; pauones,
Nomenq; debet quæ rubentibus pennis,
Et picta perdix, Numidicæq; guttatæ,
Et impiorum phasiana Colchorum.
Rhodias superbi fœminas premunt Galli,
Sonantq; turres plausibus columbarum.
Gemit hinc palumbus, inde cereus turtur.
Auidi sequuntur uillicis sinum porci,
Matremq; plenam mollis agnus expectat.
Cingunt serenum lactei focum uernæ,
Et larga festos lucet ad lares sylua.
Non segnis albo pallet otio caupo.

Nec perdit oleum lubricus palæstrita.
Sed tendit auidis rete subdolum turdis,
Tremula'ue captum linea trahit piscem,
Aut impeditam cassibus refert damam.
Exercet hilares facilis hortus umbras,
Et pædagogo non iubente lasciui
Parêre gaudent uillico capillati,
Et delicatus opere fruitur eunuchus.
Nec uenit inanis rusticus salutator.
Fert ille ceris cana cum suis mella,
Metamq; lactis Sassinate de sylua.
Somniculosos ille porrigit glires,
Hic uagientem matris hispidæ fœtum,
Alius coactos non amare capones.
Et dona matrum uimineo ferunt texto
Grandes proborum uirgines colonorum,
Facto uocatur lætus opere uicinus,
Nec auara seruat crastinas dapes mensa,
Vescuntur omnes, ebrioq; non nouit
Satur minister inuidere conuiuæ.
At tu sub urbe possides famem mundam,
Et turre ab alta prospicis meras laurus,
Furem Priapo non timente, securus.
Et uinitorem farre pascis urbano,
Pictamq; portas otiosus ad uillam.
Olus, oua, pullos, poma, caseum, mustum,
Rus hoc uocari debet, an domus longè?

De Sutore & Fullone. 105

Sutor cerdo dedit tibi, culta Bononia, munus.
*tibi Fullo dedit Mutinæ, nunc *ubi copo dabit?

In Ponticum. 106

Cùm uocor ad cœnam, non iam uenalis, ut antè,

Cur mihi non eadem, quæ tibi, cœna datur?
Ostrea tu sumis stagno saturata Lucrino:
*Sumitur inciso mytilus ore mihi. *Suggitur
Sunt tibi boleti: fungos ego sumo* suillos. *pusillos
Res tibi cum rhombo est: at mihi cum sparulo.
Aureus immodicis turtur te clunibus implet:
Ponitur in cauea mortua pica mihi.
Cur sine te cœno, cùm tecum, Pontice, cœnem?
Sportula* quod non est, prosit, edamus idem. *quæ

In Cinnam. 107

Esse nihil dicis, quicquid petis, improbe Cinna.
Si nil, Cinna, petis: nil tibi, Cinna, nego.

In Quintum. 108

Centenis quòd emis pueros, & sæpe ducentis:
Quòd sub rege Numa condita uina bibis:
Quòd constat decies tibi non speciosa supellex:
Libra quòd argenti millia quinq; rapit:
Aurea quòd fundi pretio carruca paratur:
Quòd pluris* nulla est, quàm domus empta tibi. *nulli
Hæc animo magno credis te, Quinte, parare?
Falleris. hæc animus, Quinte, pusillus emit.

In Cotilum. 109

Cotile, bellus homo es. dicunt hoc, Cotile, multi.
Audio: sed quid sit, dic mihi, bellus homo?
Bellus homo est, pexos qui digerit ordine crines?
Balsama qui semper, Cinnama semper olet?
Cantica qui Nili, qui Gaditana susurrat?
Qui mouet in uarios brachia uolsa modos?
Inter fœmineas tota qui luce cathedras
Desidet, atq; aliqua semper in aure sonat?
Qui legit, hinc illinc missas, scribitq; tabellas?

Pallia uicini qui refugit cubiti?
Qui scit, quam quis amet, qui per conuiuia currit?
Hirpini ueteres qui bene nouit auos?
Quid narras? hoc est, hoc est homo, Cotile, bellus?
Res petricosa est, Cotile, bellus homo.

Ad Lesbiam. 110

Arctoa de gente comam tibi, Lesbia, misit:
Vt scires quanto sit tua flaua magis.

In M. Antonium. 111

Antoni, Pharios nil obiecture Photino,
Et leuius tabula, quàm Cicerone nocens:
Quid gladium demens Romana stringis in ora?
Hoc admisisset nec Catilina nefas.
Impius infando miles corrumpitur auro:
Et tantis opibus uox tacet una tibi.
Quid prosunt sacræ pretiosa silentia linguæ?
Incipient omnes pro Cicerone loqui.

De Syrisco, ad Maximum. 112

Infusum sibi nuper à patrono
Plenum, Maxime, centies Syriscus
In sellariolis uagus popinis
Circa balnea quattuor peregit.
O quanta est gula, centies comesse?
Quanto maior adhuc, nec accubare?

Ad Faustinum. 113

Humida qua gelidas summittit Trebula ualles,
Et uiridis Cancri mensibus alget ager,
Rura Cleonæo nunquam temerata leone,
Et domus Aeolio semper amica Noto,
Te Faustine uocat: longas his exige messes
Collibus. hybernum iam tibi Tibur erit.

De

De origine Bacchi. 114

Qui potuit Bacchi matrem dixisse Tonantem,
Ille potest Semelen dicere, Ruffe, patrem.

Ad Theodorum. 115

Non donem tibi cur meos libellos
Oranti toties, & exigenti,
Miraris Theodore? magna causa est:
Dones tu mihi ne tuos libellos.

De Pompeio, & filijs. 116

Pompeios iuuenes Asia, atq; Europa, sed ipsum
Terra tegit Libyes: si tamen ulla tegit.
Quid mirum, toto si spargitur orbe? iacere
Vno non poterat tanta ruina loco.

Ad Quintum. 117

Quæ legis causa nupsit tibi Lælia, Quinte,
Vxorem potes hanc dicere legitimam.

Ad Cinnam. 118

Profecit poto Mithridates sæpe ueneno,
Toxica ne possent sæua nocere sibi.
Tu quoq; cauisti cœnando tam male semper:
Ne posses unquam, Cinna, perire fame.

Ad Marullum. 119

Narratur bellè quidam dixisse, Marulle,
Qui te ferre oleum dixit in auriculam.

Ad Toranium. 120

Si tristi domicœnio laboras,
Torani: potes esurire mecum.
Noc deerunt tibi, si soles ὠροπίναν,
Viles Cappadocæ, graues; porri,
Diuisis cybium latebit ouis.
Ponetur digitis tenendus ustis

Nigra coliculus uirens patella,
Argentem modo qui reliquit hortum,
Et pultem niueam premens botellus,
Et pallens faba cum rubente lardo.
Mensæ munera si uoles secundæ,
Marcentes tibi porrigentur uuæ,
Et nomen pyra quæ ferunt Syrorum.
Et quas docta Neapolis creauit,
Lento castaneæ uapore tostæ,
Vinum tu facies bonum bibendo.
Post hæc omnia fortè si mouebit
Bacchus, quam solet, esuritionem,
Succurrent tibi nobiles oliuæ,
Piceni modo quas tulere rami,
Et feruens cicer, & tepens lupinus.
Parua est cœnula, quis potest negare?
Sed finges nihil, audies ue fictum.
Et uultu placidus tuo recumbes,
Nec crassum dominus leget uolumen.
Nec de Gadibus improbis puellæ
Vibrabunt sine fine purientes
Lasciuos docili tremore lumbos.
Sed, quod non graue sit, nec infacetum,
Parui tibia condili sonabit.
Hæc est cœnula, Claudiam sequeris,
Quam nobis cupis esse *tu priorem.

*aliâs, turpiorem

In Zoilum. 120

Vndecies una surrexti, Zoile, cœna:
Et mutata tibi est syntheſis undecies:
Sudor inhæreret madida ne ueste retentus,
Et laxam tenuis læderet aura cutem.

Quare

Quare ego non ſudo, qui tecum, Zoile, cœno?
Frigus enim magnum ſyntheſis una facit.

Ad Seuerum. 121

Non totam mihi ſi uacabis horam
Dones, & licet imputes Seuere,
Dum noſtras legis, exigiſq; nugas,
Durum eſt perdere ferias: rogamus,
Iacturam patiaris hanc, ferasq;.
Quòd ſi legeris *ipſa cum diſerto, *ipſe
(Sed nunquid ſumus improbi?) Secundo
Plus multò tibi debiturus hic eſt,
Quàm debet domino ſuo libellus.
Nam ſecurus erit, nec inquieta
Laſſi marmora Siſyphi uidebit:
Quem cenſoria cum meo Seuero
Docti lima momorderit Secundi.

Ad Aemilianum. 122

Semper eris pauper, ſi pauper es, Aemiliane.
Dantur opes nullis nunc, niſi diuitibus.

In Gaurum. 123

Quid promittebas mihi millia, Gaure, ducenta:
Si dare non poteras millia, Gaure, decem?
An potes & non uis? rogo non eſt turpius illud?
I, tibi *diſpereas, Gaure: puſillus homo es. *deſperas

Ad Dindymum. 124

Inſequeris, fugio, fugis, inſequor. Hæc mihi mens eſt:
Velle tuum nolo, Dindyme: nolle uolo.

Ad Gallam. 125

Iam triſtis nucibus puer relictis
Clamoſo reuocatur à magiſtro,
Et blando male perditus fritillo

Arcana modò raptus è popina
Aedilem rogat udus aleator.
Saturnalia transire tota,
Nec munuscula parua, nec minora,
Misisti mihi, Galla, quæ solebas.
Sanè sic habeat meus december.
Scis certè, puto, uestra iam uenire
Saturnalia, Martias Kalendas.
Tunc reddam tibi, Galla, quod dedisti.

M. VAL. MARTIALIS EPIGRAMMATON LIBER VI.

I

EXTVS mittitur hic tibi libellus,
In primis mihi chare Martialis:
Quem si terseris aure diligenti,
Audebit minus anxius, tremensq;
Magnas Cæsaris in manus uenire.

Adulatorium. 2

Lusus erat, sacræ connubia fallere tedæ:
Lusus & immeritos execuisse mares.
*pueriscq; Vtraq; tu prohibes, Cæsar: *populisq; futuris
Succurris, nasci quos sine fraude iubes.
Nec spado iam, nec mœchus erit, te præside, quisquam.
At prius, ò mores, & spado mœchus erat.

De Filio Domitiani. 3

Nascere Dardanio promissum nomen Iulo,
Vera Deûm soboles: nascere magne puer:
Cui pater æternas, post secula, tradat habenas:
Quiq; regas orbem cum seniore senex.

Ipsa

Ipſa tibi niueo trahet aurea pollice fila,
Et totam Phryxi Iulia nebit ouem.

Adulatorium. 4

Cenſor maxime, principumq; princeps,
Cùm tot iam tibi debeat triumphos,
Tot naſcentia templa, tot renata,
Tot ſpectacula, tot Deos, tot urbes:
Plus debet tibi Roma, quòd pudica eſt.

Ad Cæcilianum. 5

Ruſtica mercatus nummis ſum prædia multis:
Mutua des centum, Cæciliane, rogo.
Nil mihi reſpondes. tacitum te dicere credo:
Non reddes. Ideo, Cæciliane, rogo.

Ad Lupercum. 6

Comœdi tres ſunt: ſed amat tua Paula, Luperce,
Quattuor: & κωφὸν Paula πρόσωπον amat.

De Theleſina, ad Fauſtinum. 7

Iulia lex populis ex quo, Fauſtine, renata eſt,
Atq; intrare domos iuſſa pudicitia:
Aut minus, aut certè non plus trigeſima lux eſt:
Et nubit decimo iam Theleſina uiro.
Quæ nubit toties, non nubit: adultera lege eſt:
Offendor mœcha ſimpliciore minus.

Ad Seuerum. 8

Prætores duo, quattuor tribuni,
Septem cauſidici, decem poëtæ,
Cuiuſdam modo nuptias petebant
A quodam ſene. Non moratus ille
Præconi dedit Eulogo puellam.
Dignum quid fatuo, Seuere, fecit?

Ad

Ad Leuinum. 9

In Pompeiano dormis, Leuine, theatro:
Et quereris, si te suscitat Oceanus?

Petit latenter à Do. pecuniam. 10

Pauca Iouem nuper cùm millia forte rogarem:
Ille dabit, dixit, qui mihi templa dedit.
Templa quidem dedit ille Ioui, sed millia nobis
Nulla dedit: pudeat pauca rogasse Iouem.
At quàm non tetricus, quàm nulla nubilus ira,
Quàm placidò nostras legerat ore preces?
Talis supplicibus tribuit diademata Dacis:
Et Capitolinas itq; reditq; uias.
Dic precor ô nostri, dic conscia uirgo Tonantis:
Si negat hoc uultu, quo solet ergo dare?
Sic ego, sic breuiter, posita mihi Gorgone Pallas:
Quæ nondum data sunt, stulte, negata putas?

In Marcum. 11

Quòd non sit Pylades hoc tempore, non sit Orestes,
Miraris? Pylades, Marce, bibebat idem.
pauus Nec melior panis, turdus'ue dabatur Oresti:
Sed par, atq; eadem cœna duobus erat.
Tu Lucrina uoras: me pascit aquosa Peloris:
Non minus ingenua est at mihi Marce gula.
Te Cadmea Tyros, me pinguis Gallia uestit:
Vis te purpureum, Marce, sagatus amem?
Vt præstem Pyladen, aliquis mihi præstet Orestem.
Hoc non fit uerbis: Marce, ut ameris, ama.

De Fabulla ad Paulum. 12

Iurat capillos esse, quos emit, suos
Fabulla: nunquid illa, Paule, peierat?

De Statua Iuliæ. 13

Quis te Phidiaco formatam, Iulia, cœlo:

Vel quis Palladiæ non putet artis opus?
Candida non tacita respondet imagine Lygdos,
Et placido fulget uiuus in ore decor.
Ludit Acidalio, sed non manus aspera nodo,
Quem rapuit collo parue Cupido tuo.
Vt Martis reuocetur amor, summiq; Tonantis:
A te Iuno petat cestos, & ipsa Venus.

In Laberium. 14

Versus scribere posse te disertos
Affirmas Laberi, quid ergo non uis?
Versus scribere qui potest disertos,
Non scribat, Laberi: uirum putabo.

De Formica electro inclusa. 15

Dum Phaëthontæa formica uagatur in umbra,
Implicuit tenuem succina gutta feram.
Sic, modò quæ fuerat uita contempta manente,
Funeribus facta est nunc pretiosa suis.

Ad Priapum. 16

Tu, qui penè uiros terres, & falce cinædos,
Iugera sepositi pauca tuere loci.
Sic tua non intrent uetuli pomaria fures:
Sed puer, *aut longis pulchra puella comis. *&

In Cinnamum. 17

Cinnam, Cinname, te iubes uocari.
Non est hîc, rogo, Cinna, barbarismus?
Tu si Furius antè dictus esses,
Fur ista ratione dicereris.

Ad Priscum, de Salonino. 18

Sancta Solonini terris requiescit Iberis.
Qua melior Stygias non uidet umbra domos.
Sed lugere nefas. nam, qui te, Prisce, reliquit,

Viuit

Viuit, qua uoluit uiuere parte magis.

In Posthumum. 19

Non de ui, neq; cæde, nec ueneno,
Sed lis est mihi de tribus capellis.
Vicini queror has abesse furto:
Hoc iudex sibi postulat probari.
Tu Cannas, Mithridaticumq; bellum,
Et periuria Punici furoris,
Et Syllas, Mariosq;, Mutiosq;
Magna uoce sonas, manuq; tota.
Iam dic, Posthume, de tribus capellis.

In Phœbum. 20

Mutua te centum sestertia, Phœbe, rogaui:
Cùm mihi dixisses, Exigis ergo nihil?
Inquiris, dubitas, cunctaris: meq; diebus,
Teq; decem crucias. Iam rogo, Phœbe, nega.

De Hiantide, & Stella. 21

Perpetuam Stellæ dum iungit Hiantida uati
Læta Venus: dixit, Plus dare non potui.
Hæc coram domina: sed nequius illud in aurem,
Tu ne quid pecces exitiose, uide.
Sæpe ego lasciuum Martem furibunda cæcîdi,
Legitimos esset cùm uagus ante toros.
Sed postquam meus est, nulla me pellice læsit:
Tam frugi Iuno uellet habere Iouem.
Dixit, & arcano percußit pectora loro.
Plaga iuuat, sed tu iam Dea cæde duos.

In Proculînam. 22

Quòd nubis, Proculina, concubino,
Et mœchum modo, nunc facias maritum,
Ne lex Iulia te notare posßit:

Non

Non nubis Proculina, sed fateris.

In Lesbiam. 23

Stare iubes nostrum semper tibi, Lesbia, penem.
Crede mihi, non est mentula, quod digitus.
Tu licet & manibus blandis, & uocibus instes,
Contra*te facies imperiosa tua est. *Te contrà

De Carisiano. 24

Nil lasciuius est Carisiano.
Saturnalibus ambulat togatus.

Ad Marcellinum. 25

Marcelline boni soboles syncera parentis,
Horrida Parrhasio quem*tegit ursa iugo: *tenet
Ille uetus pro te, patriusq; quid optet amicus,
Accipe, & hæc memori pectore uota tene:
Cauta sit ut uirtus: nec te temerarius ardor
In medios enses, sæuaq; tela ferat.
Bella uelint, Martemq; ferum rationis egentes:
Tu potes & patriæ mules, & esse decus.

De Sotade. 26

Periclitatur capite Sotades noster.
Reum putatis esse Sotadem, non est.
Arrigere desit posse Sotades: lingit.

Ad nepotem. 27

Bis uicine Nepos (nam tu quoq; proxima Floræ
Incolis, & ueteres tu quoq; Ficelias)
Est tibi, quæ patrij signatur imagine uultus,
Testis maternæ nata pudicitiæ.
Tu tamen annoso ninium ne parce falerno:
Et potius plenos ære relinque cados.
Sit pia, sit locuples, sed potet filia mustum.
Amphora cum domina nunc noua fiat anus.

Cæcub

Cæcuba non ſolos uindemia nutriat orbes.
Poſſunt & patres uiuere, crede mihi.

Epitaphium Glauciæ. 28

Libertus Melioris ille notus,
Tota qui cecidit dolente Roma,
Chari deliciæ breues patroni,
Hoc ſub marmore Glaucias humatus
Iuncto Flamineæ iacet ſepulcro:
Caſtus moribus, integer pudore,
Velox ingenio, decore felix.
Biſſenis modo menſibus peractis
Vix unum puer applicabat annum.
Qui fles talia, nil fleas uiator.

De Eodem. 29

Non de plebe domus, nec auaræ uerna cataſtæ,
Sed domini ſancto dignus amore puer:
Munera cùm poſſet nondum ſentire patroni,
Glaucia libertus iam Melioris erat.
Moribus hoc, formæq; datum. quis blandior illo?
Aut quis Apollineo pulchrior ore fuit?
Immodicis breuis eſt ætas, & rara ſenectus.
Quicquid amas, cupias non placuiſſe nimis.

In Pætum. 30

Sex ſeſtertia ſi ſtatim dediſſes,
Cùm dixti mihi: Sume, tolle, dono:
Deberem tibi, Pæte, pro ducentis.
At nunc cùm dederis diu moratus,
Poſt ſeptem puto, uel nouem Kalendas:
Vis dicam tibi ueriora ueris,
Sex ſeſtertia, Pæte, perdidiſti.

In Charidemum. 31

Vxorem, Charideme, tuam ſcis ipſe, ſiniſq;

A medico *fumi:uis sine febre mori. *subigi

De morte Othonis. 32

Cùm dubitaret adhuc belli ciuilis Enyo
Forsitan,& posset uincere mollis Otho,
Damnauit multo saturum iam sanguine Martem,
Et fodit certa pectora nuda manu.
Sit Cato,dum uiuit,sanè uel Cæsare maior:
Dum moritur,nunquid maior Othone fuit?

De Sabello,ad Mathonem. 33

Nil miserabilius,Matho,pædicone Sabello
Vidisti,quo nil lætius antè fuit.
Furta,fugæ,mortes seruorum,incendia,luctus
Affligunt hominem: tam miser? & futuit?

Ad Diadumenum. 34

Fassia da nobis,Diadumene,pressa.quot,inquis?
Oceani fluctus me numerare iubes:
Et maris Aegæi sparsas per littora conchas,
Et quæ Cecropio monte uagantur apes:
Quæq; sonant pleno uocesq;,manusq; theatro,
Cùm populus subiti Cæsaris ora uidet.
Nolo quod arguto dedit exorata Catullo
Lesbia:pauca cupit,qui numerare potest.

In Cæcilianum. 35

Septem clepsydras magna tibi uoce petenti
Arbiter inuitus,Cæciliane,dedit.
At tu multa diu dicis:uitreisq; tepentem
Ampullis potas semisupinus aquam.
Vn tandem* facias uocemq;,sitimq;: rogamus, *saties
Iam de clepsydra,Cæciliane,bibas.

Ad Papilum. 36

Nasus tam magna est,tantus tibi,Papile,nasus:

Vt poßis, quoties arrigis, olfacere.

In Carinum. 37

Secti podicis uſq; ad umbilicum
Nullas relliquias habet Carinus:
Et prurit tamen uſq; ad umbilicum.
O quanta ſcabie miſer laborat:
Culum non habet, eſt tamen cinædus.

De filio Reguli. 38

Aſpicis ut paruus, nec adhuc trieteride plena
Regulus auditum laudet & ipſe patrem?
Maternos q; ſinus, uiſo genitore, relinquat:
Et patrias laudes ſentiat eſſe ſuas?
Iam clamor, centumq; uiri, denſumq; corona
Vulgus, & infanti lulia tecta placent.
Acris equi ſoboles magno ſic puluere gaudet,
Sic uitulus molli prælia fronte cupit.
Dij ſeruate, precor, matri ſua uota, patriq;:
Audiat ut natum Regulus, illa duos.

In Cinnam. 39

Pater ex Marulla, Cinna, factus es ſeptem.
Non liberorum (nanq; nec tuus quiſquam,
Nec eſt amici, filiúe uicini)
Sed in grabatis, tegetibusq; concepti
Materna produnt capitibus ſuis furta.
Hic, qui retorto crine Maurus incedit,
Sobolem fatetur eſſe ſe Cogiſantræ.
At ille ſima nare, turgidis labris,
Ipſa eſt imago Pannici palæſtritæ.
Piſtoris eſſe tertium quis ignorat,
Quicunq; lippum nouit, & uidet, Dammam?
Quartus cinæda fronte, candido uultu,

Ex

Ex concubino natus est tibi Lygdo:
Præcide, si uis filium: nephas non est.
Hunc uerò acuto capite, & auribus longis,
Quæ sic mouentur, ut solent asellorum,
Quis morionis filium neget Gyrthæ?
Duæ sorores, illa nigra, & hæc rufla
Croti choraulæ, uilliciq; sunt Carpi.
Iamq; hybridarum grex tibi foret plenus,
Si spado Coreusus, Dindymus non esset.

Ad Lycorim. 40

Fœmina præferri potuit tibi nulla, Lycori:
Præferri Glyceræ fœmina nulla potest.
Hæc erit hoc, quod tu: tu non potes esse, quod hæc est,
Tempora quid faciunt? hanc uolo, te nolui.

In Paucum Poetam. 41

Qui recitat lana fauces, & colla reuinctus,
Hic se posse loqui, posse tacere negat.

De Hetrusci thermis. 42

Hetrusci nisi thermulis laueris,
Illotus moriceris, Oppiane.
Nullæ sic tibi blandientur undæ,
Nec fontes Aponi rudes puellis,
Non mollis Sinuessa, feruidiq;
Fluctus Passeris, aut superbus Anxur,
Non Phœbi uada, principesq; Baiæ.
Nusquam tam nitidum micat serenum:
Lux ipsa est tibi longior, diesq;
Nullo tardius à loco recedit.
Siccos pinguis onyx anhelat æstus.
Illic Taygeti uirent metalla,
Et certant uario decore saxa.

Quæ Phryx, & Libys altius cecîdit.
Et flamma tenui calent Ophitæ.
Ritus si placeant tibi Laconum,
Contentus potes arido uapore,
Cruda uirgine, Martiaq; mergi:
Quæ tam candida, tam serena lucet,
Vt nullas ibi suspiceris undas,
Et credas uacuam nitere Lygdon.
Non attendis, & aure me supina,
Iam dudum quasi negligenter audis:
Illotus morieris, Oppiane.

Ad Castricum. 43

Dum tibi felices indulgent, Castrice, Baiæ:
Canaq; sulphureis Nympha natatur aquis:
Me Nomentani confirmant otia ruris,
Et casa iugeribus non onerosa suis.
Hîc mihi Baiani soles, mollisq; Lucrinus:
Hîc nostræ mihi sunt, Castrice, diuitiæ.
Quondam laudatas quocunq; libebat ad undas
Currere, nec longas pertimuisse uias.
Nunc urbi uicina iuuant, facilesq; recessus:
Et satis est, pigro si licet esse mihi.

In Calliodorum. 44

Festiuè credis te, Calliodore, iocari,
Et solum multo permaduisse sale.
Omnibus arrides, dicteria dicis in omnes,
Sic te conuiuam posse placere putas.
At si ego non bellè, sed uerè dixero quiddam:
Nemo propinabit, Calliodore, tibi.

In Lectoriam. 45

Lusistis, satis est: lasciui nubite ludi.
Permissa est nobis non nisi casta Venus.

Hæc eſt caſta Venus? nubit Lectoria Lygdo:
Turpior uxor erit, quàm modo mœcha fuit.

Ad Catianum. 46

Vapulat aſſiduo Veneti quadriga flagello.
Nec currit: magnam rem, Catiane, facit.

Ad Hiantida Nympham. 47

Nympha mei Stellæ, quis fonte domeſtica puro
Laberis, & domini gemmea tecta ſubis:
Siue Numæ coniux Triuiæ te miſit ab antro,
Siue Camœnarum de grege nona uenis:
Exoluit uotis hac ſe tibi uirgine porca
Marcus, furtiuam quòd bibit æger aquam.
Tu contenta meo iam crimine, gaudia fontis
Da ſecura tui: ſit mihi ſana ſatis.

In Pomponium. 48

Quòd tam grande ſophos clamat tibi turba togata:
Non tu, Pomponi, cœna diſerta tua eſt.

De Priapo. 49

Non ſum de fragili dolatus ulmo:
Nec quæ ſtat rigida ſupina uena,
De ligno mihi quolibet columna eſt,
Sed uiua generata de cupreſſo.
Quæ nec ſecula centies peracta,
Nec longæ cariem timet ſenectæ.
Hanc, tu quiſquis es ò malus, timeto.
Nam ſi uel minimos manu rapaci
Hoc de palmite læſeris racemos:
Naſcetur, licet hoc uelis negare,
Inſerta tibi ficus in cupreſſo.

De Theleſino. 50

Cùm coleret puros pauper Theleſinus amicos,

Errabat gelida sordidus in togula.
Obscœnos postquam cœpit curare cinædos,
Argentum, mensas, prædia solus emit.
Vis fieri dives, Bithynice? conscius esto.
Nil tibi, uel minimum, basia pura dabunt.

Ad Lupercum. 51

Quòd conuiuaris, sine me, tam sæpe, Luperce:
Inueni, noceam qua ratione tibi.
Irascar, licet usq; uoces, mittasq; rogesq;.
Quid facies? inquis. quid faciam? ueniam.

Epitaphium Pantagathi. 52

Hoc iacet in tumulo raptus puerilibus annis
Pantagathus, domini cura, dolorq; sui,
Vix tangente uagos ferro resecare capillos
Doctus, & hirsutas excoluisse genas.
*Scis licet ut debes tellus *Sit licet inde sibi tellus placata, leuisq;,
Artificis leuior non potes esse manu.

De Andragora, ad Faustinum. 53

Lotus nobiscum est hilaris, cœnauit & idem:
Inuentus mane est mortuus Andragoras.
Tam subitæ mortis causam, Faustine, requiris?
In somnis medicum uiderat Hermocratem.

De Sextiliano, ad Aulum. 54

Tantos, & tantas si dicere Sextilianum,
Aule, uetes: iunget uix tria uerba miser.
Quid sibi uult? inquis. dicam, quid suspicer esse:
Tantos, & tantas Sextilianus amat.

In Coracinum. 55

Quòd semper casiaq;, cinnamoq;,
Et nido niger alitis superbæ
Fragras plumbea Niceroniana:

Rid

Rides nos, Coracine, nil olentes:
Malo, quàm bene olere, nil olere.

In Charidemum. 56

Quòd tibi crura rigent setis, & pectora uillis:
Verba putas fœmæ te, Charideme, dare.
Extirpa (mihi crede) pilos de corpore toto,
Teq; pilare tuas testificare nates.
Quæ ratio est? inquis. scis multos dicere multa.
Fac pædicari te, Charideme, putent.

In Phœbum. 57

Mentiris fictos unguento, Phœbe, capillos,
Et tegitur pictis sordida calua comis.
Tonsorem capiti non est adhibere necessum:
Radere te melius spongia, Phœbe, potest.

Ad Aulum Pudentem. 58

Cernere Parrhasios dum te iuuat, Aule, triones
Comminus, & Scythici sydera ferre poli:
O quàm penè tibi Stygias ego raptus ad undas
Elysiæ uidi nubila fusca plagæ?
Quamuis lassa tuos quærebant lumina uultus,
Atq; erat in gelido plurimus ore Pudens.
Si mihi lanificæ ducunt non pulla sorores
Stamina, nec surdos uox habet ista deos:
Sospite me sospes Latias reuehêris ad urbes,
Et referes pili præmia clarus eques.

In Baccaram. 59

Et dolet, & queritur, sibi non contingere frigus
Propter sexcentas Baccara gausapinas:
Optat & obscuras luces, uentosq;, niuesq;:
Odit & hybernos, si tepuere, dies.
Quid fecere mali nostræ tibi, sæua, lacernæ

Tollere de scapulis quas leuis aura potest?
Quanto simplicius, quanto est humanius illud:
Mense uel Augusto sumere gausapinas?

De Pompillo. 60

Rem factam Pompillus habet, Faustine: legetur,
Et nomen toto sparget in orbe suum.
Sic leue flauorum ualeat genus Vsipiorum,
Quisquis & Ausonium non amat imperium.
Ingeniosa tamen Pompilli scripta feruntur:
Sed famæ non est hoc (mihi crede) satis.
Quàm multi tineas pascunt blattasq; diserti?
Et redimunt soli carmina docta coci?
Nescio quid plus est, quod donant secula chartis.
Victurus Genium debet habere liber.

In Inuidum. 61

Laudat, amat, cantat nostros mea Roma libellos:
Meq; sinus omnis, me manus omnis habet.
Ecce rubet quidam, pallet, stupet, oscitat, odit.
Hoc uolo: nunc nobis carmina nostra placent.

Ad Apianum, de Silano. 62

Amisit pater unicum Silanus.
Cessas mittere munera Apiane?
Heu crudele nefas, malæq; Parcæ,
Cuius uulturis hoc erit cadauer?

Ad Marianum. 63

Scis te captari: scis hunc, qui captat, auarum:
Et scis qui captat, quid, Mariane, uelit:
Tu tamen hunc tabulis hæredem, stulte, supremis
Scribis: & esse tuo uis, furiose, loco.
Munera magna quidem misit, sed misit in hamo.
Et piscatorem piscis amare potest?

Hiccine

Hiccine deflebit uero mea fata dolore?
Si cupis, ut ploret: des Mariane, nihil.

In Detractorem. 64

Cùm sis nec rigida Fabiorum gente creatus:
Nec qualem Curio, dum prandia portat aranti,
Hirsuta peperit rubicunda sub Ilice coniunx:
Sed patris ad speculum tonsi, matrisq; togatæ
Filius: & sponsam posßit te sponsa uocare:
Emendare meos, quos nouit fama, libellos,
Et tibi permittis felices carpere nugas:
Has, inquam, nugas, quibus aurem aduertere totam,
Non aspernantur proceres urbisq;, foriq;:
Quas & perpetui dignantur scrinia Sili,
Et repetit toties facundo Regulus ore,
Quiq; uidet propius magni certamina Circi,
Laudat Auentinæ uicinus Sura Dianæ:
Ipse etiam tanto dominus sub pondere rerum
Non dedignatur bis, terq; reuoluere Cæsar.
Sed tibi plus mentis, tibi cor limante Minerua
Acrius, & tenues finxerunt pectus Athenæ.
Ne ualeam, si non multò sapit altius istud,
Quod* cum panticibus laxis, & cum pede grandi, *Qui
Et rubro pulmone uetus, nasisq; timendum
Omnia crudelis Lanius per compita portat.
Audes præterea, quos nullus nouerit, in me
Scribere uersiculos, miseras & perdere chartas.
At si quid uostræ tibi bilis inusserit ardor,
Viuet, & hærebit, totoq; legetur in orbe.
Stigmata nec uafra delebit Cinnamus arte
Sed miserere tui, rabido nec perditus ore
Fumantem nasum uiui tentaueris ursi.

Sit placidus licet, & lambat, digitosq́;, manusq́;:
Si dolor, & bilis, si iusta coëgerit ira.
Vrsus erit: uacua dentes in pelle fatiges,
*tacitam Et*tacitus quæras, quam possis rodere carnem.

Ad Tuccam. 65

Hexametris epigramma facis, scio dicere Tuccam.
Tucca, solet fieri: deniq;, Tucca, licet.
licetq̃ Sed tamen hoc longum est. solet hoc quoq;, Tucca, licere.
Si breuiora probas, disticha sola legas.
Conueniant nobis, ut fas, epigrammata longa.
Sit transire tibi: scribere, Tucca, mihi.

De Præcone puellam uendente. 66

Famæ non nimium bonæ puellam,
Quales in media sedent Saburra
Vendebat modo præco Gellianus.
Paruo cùm pretio diu liceret,
Dum puram cupit approbare cunctis:
Attraxit prope se manu negantem:
Et bis, terq;, quaterq; basiauit.
Quid profecerit osculo requiris?
Sexcentos modò qui dabat, negauit.

Ad Pannicum. 67

Cur tantum eunuchos habeat tua Gellia, quæris
Pannice? uult [illegible] Gellia, non parere.

De morte Eutychi pueri. 68

Flete nefas uestrum, sed toto flete Lucrino
Naiades, & luctus sentiat ipsa Thetis.
Inter Baianas raptus puer occidit undas
Eutychus: ille tuum, Castrice, dulce latus.
Hic tibi curarum socius, blandumq́; leuamen,
Hic amor, hic nostri uatis Alexis erat.
Nunquid te uitreis nudum lasciua sub undis

Vidit, & Alcidæ Nympha remisit Hylam?
An Dea fœmineum iam negligit Hermaphroditum,
Amplexu teneri sollicitata uiri?
Quicquid id est, subitæ quæcunq; est causa rapinæ,
Sit precor & tellus mitis, & unda tibi.

De Bassa, ad Catullum. 69

Non miror, quòd potat aquam tua Bassa, Catulle.
Miror quòd Bassi filia potat aquam.

Ad Martianum. 70

Sexagesima, Martiane, messis
Acta est, puto iam secunda Cottæ,
Nec se tædia lectiuli calentis
Expertum meminit die uel uno.
Ostendit digitum, sed impudicum,
Siconti, Dasioq; Symmachoq;.
At nostri bene computentur anni,
Et quantum tetricæ tulere febres,
Aut languor grauis, aut mali dolores,
A uita meliore separantur:
Infantes sumus, & senes uidemur.
Aetatem Priamiq;, Nestorisq;
Longam qui putat esse, Martiane:
Multum decipiturq;, fallituրq;.
Non est uiuere, sed ualere, uita.

De Thelesina. 71

Edere lasciuos, & Bethica crusmata gestus,
Et Gaditanis ludere docta modis:
Tendere quæ tremulum Peliam, Hecubæq; maritum
Posset ad Hectoreos sollicitare rogos.
Vrit, & excruciat dominum, Thelesina, priorem.
Vendidit ancillam, nunc redimit dominam.

De

De Cilice fure. 72

Fur notæ nimium rapacitatis
Compilare Cilix uolebat hortum,
Ingenti sed erat, Fabulle, in horto
Præter marmoreum nihil Priapum.
Dum non uult uacua manu redire:
Ipsum surripuit Cilix Priapum.

De Priapo. 73

Non rudis indocta fecit me falce colonus.
Dispensatoris nobile cernis opus.
Nam Ceretani cultor notissimus agri,
Hos Hilarus colles & iuga læta tenet.
Aspice, quàm certo uidear non ligneus ore,
Nec deuota focis inguinis arma geram:
Sed mihi perpetua nunquam moritura cupresso
Phidiaca rigeat mentula digna manu.
Vicini (moneo) sanctum celebrate Priapum,
Et bis septenis parcite iugeribus.

Ad Esculanum. 74

Medio recumbit imus ille qui lecto,
Caluam triphillen segmentatus unguento,
Foditq; tonsis ora laxa lentiscis:
Mentitur, Esculane: non habet dentes.

In Pontiam. 75

Cùm mittis turdum ue mihi, quadram ue placentæ,
Siue femur leporis, siue quid his simile,
Buccellas mississe tuas te, Pontia, dicis.
Has ego nec mittam, Pontia, sed nec edam.

Epitaphium Fusci. 76

Ille sacri lateris custos, Martisq; togati,
Credita cui summi castra fuere ducis:

Hic

Hic situs est Fuscus. licet hoc fortuna fateri,
Non timet hostiles iam lapis iste minas.
Grande iugum domita Dacus ceruice recepit,
Et famulum uictrix possidet umbra nemus.

In Aphrum. 77

Cùm sis tam pauper, quàm nec miserabilis Irus:
Tam iuuenis, quàm nec Parthenopæus erat:
Tam fortis, quàm nec, cùm uinceret, Artemidorus:
Quid te Cappadocum sex onus esse iuuat?
Rideris, multoq; magis traduceris, Apher,
Quàm nudus medio si spatiere foro.
Non aliter monstratur Atlas cum compare mulo,
Quæq; uehit similem bellua nigra Libyn.
Inuidiosa tibi quàm sit lectica, requiris?
Non debes ferri mortuus hexaphoro.

Ad Aulum, de Lusco. 78

Potor nobilis, Aule, lumine uno
Luscus Phryx erat, alteroq; lippus,
Huic dicit medicus, Bibas caueto
Vinum: si biberis, nihil uidebis.
Ridens Phryx oculo, Valebis, inquit.
Misceri sibi protinus deunces,
Sed crebros iubet. exitum requiris?
Vinum Phryx, oculus bibit uenenum.

Ad Lupum. 79

Tristis es, & felix, sciat hoc fortuna, caueto.
Ingratum dicet te, Lupe, si scierit.

De rosis ad Cæs. missis. 80

Vt noua dona tibi, Cæsar, Nilotica tellus
Miserat hybernas ambitiosa rosas:
Nauita derisit Pharios Memphiticus hortos,

Vrb

Vrbis ut intrauit limina prima tuæ.
Tantus ueris honos, & odoræ gratia Floræ,
Tantaq; Pæstani gloria ruris erat.
Sic quacunq; uagus gressumq;, oculosq; ferebat,
Textilibus sertis omne rubebat iter.
At tu Romanæ iussus iam cedere brumæ,
Mitte tuas messes, accipe Nile rosas.

In Charidemum. 81

Iratus tanquam populo, Charideme, lauaris:
Inguina sic toto subluis in solio.
Nec caput hîc uellem sic te, Charideme, lauare,
Et caput ecce lauas: inguina malo laues.

Ad Ruffum. 82

Quidam me modo, Ruffe, diligenter
Inspectum, uelut emptor, aut lanista:
Cùm uultu, digitoq; subnotasset,
Tu'ne es, tu'ne, ait, ille Martialis,
Cuius nequitias, iocosq; nouit
Aurem qui modo non habet seueram?
Subrisi modicè: leuiq; nutu
Me, quem dixerat, esse non negaui.
Cur ergo, inquit, habes malas lacernas?
Respondi: quia sum malus poëta.
Hoc ne sæpius accidat poëtæ:
Mittas, Ruffe, mihi bonas lacernas.

Ad Cæsarem Domitianum. 83

Quantum sollicito fortuna parentis Hetrusco,
Tantum, summe ducum, debet uterq; tibi.
Nam tu missa tua reuocasti fulmina dextra:
Hos cuperem mores ignibus esse Iouis.
Si tua sit summo Cæsar natura Tonanti,

Vtetur toto fulmine rara manus.
Muneris hoc utrunq; tui testatur Hetruscus,
Esse quod & comiti contigit, & reduci.

De Philippo. 84

Octaphoro sanus portatur, Auite, Philippus.
Huc tu si sanum credis, Auite, furis.

Flet mortem Ruffi. 85

Editus est Sextus sine te, mi Ruffe camœnis:
Nec te lectorem sperat amice liber.
Impia Cappadocum tellus, & numine læuo
Visa tibi, cineres reddit, & ossa patri.
Funde tuo lacrymas, orbata Bononia, Ruffo:
Et resonet tota planctus in Aemylia.
Heu qualis pietas: heu quàm breuis occidit ætas:
Viderat Alphæi præmia quinq; modo.
Pectore tu memori nostros euoluere lusus:
Tu solitus nostros, Ruffe, tenere iocos.
Accipe cum fletu mœsti breue carmen amici,
Atq; hæc absentis thura fuisse puta.

In bibentes aquam. 86

Setinum, dominæq; niues, densiq; trientes,
Quando ego uos, medico non prohibente, bibam?
Stultus, & ingratus, nec tanto munere dignus,
Qui mauult hæres diuitis esse Midæ.
Possideat Libycas messes, Hermumq;, Tagumq;,
Et potet calidam, qui mihi laudat aquam.

Ad Cæsarem. 87

Dij tibi dent, & tu Cæsar, quæcunq; mereris,
Dij mihi dent, & tu, quæ uolo: si merui.

Ad Cæcilianum. 88

Mane salutaui uero te nomine casu:

Nec

Nec dixi dominum, Cæciliane, meum.
Quanti libertas constet mihi tanta, requiris?
Centum quadrantes abstulit illa mihi.

De Paraneto potore. 89

Cùm peteret seram media iam nocte matellam,
Arguto madidus pollice Panaretus:
Spoletina data est, sed quam siccauerat ipse:
Nec fuerat soli tanta lagœna satis.
Ille fide summa testæ sua uina remensus,
Reddidit œnophori pondera plena sui.
Miraris, quantum biberat, cepisse lagœnam?
Desine mirari, Ruffe: merum biberat.

De Gellia. 90.

Mœchum Gellia non habet, nisi unum.
Turpe est hoc magis, uxor est duorum.

In Zoilum. 91

Sancta ducis summi prohibet censura, uetatq;
Mœchari: gaude Zoile, non furuis.

In Amianum. 92

Cælatus tibi cùm sit, Amiane,
Serpens in patera Myronis arte:
Vaticana bibis. bibis uenenum.

De Thaide. 93

Tam male Thais olet, quàm non Fullonis auari
Testa uetus, media sed modo fracta uia.
Non ab amore recens hircus, non ora Leonis,
Non detracta cani transtyberina cutis.
Pullus abortiuo nec cùm putrescit in ouo,
Amphora corrupto nec uitiata Garo.
Virus ut hoc alio fallax permutet odore,
Deposita quoties balnea ueste petit:
Psilothro nitet, aut acida latet oblita creta:

Aut tegitur pingui terq; quaterq; faba.
Cùm bene se tutam per fraudes mille putauit,
Omnia cùm fecit, Thaida Thais olet.

De Calpetiano. 94

Ponuntur semper chrysendeta Calpetiano:
Siue foris, seu cùm cœnat in urbe domi.
Sic etiam in stabulo semper sic cœnat in agro.
Non habet ergo aliud? non habet immo suum.

M. VAL. MARTIALIS EPIGRAMMATON LIBER VII.

Ad Loricam Domitiani. 1

ACCIPE belligeræ crudum thoraca Mineruæ,
Ipsa Medusææ quem timet ira deæ.
Dum uacat hæc, Cæsar, poterit lorica uocari:
Pectore cùm sacro sederit, Aegis erit.
Inuia Sarmaticis domini lorica sagittis.
Et Martis Getico tergore fida magis:
Quam uel ad Aetolæ securam cuspidis ictus,
Texuit innumeri lubricus unguis apri:
Felix sorte tua es: sacrum cui tangere pectus
Fas erit, & nostri mente calere Dei.
I comes, & magnos illæsa merere triumphos:
Palmataq; ducem, sed citò, redde togæ.

Ad Pontilianum. 2

Cur non mitto meos tibi, Pontiliane, libellos?
Ne mihi tu mittas, Pontiliane, tuos.

De Oppiano ad Castricum. 3

Esset, Castrice, cùm mali coloris,
Versus scribere cœpit Oppianus.

Ad Cæsarem Domitianum. 4

Si desiderium, Cæsar, populiq́, patrumq́;
Respicis, & Latiæ gaudia uera togæ:
Redde deum uotis poscentibus: inuidet hosti
Roma suo, neniat laurea multa licet.
Terrarum dominum propius uidet ille: tuoq́;
Terretur uultu barbarus, & fruitur.

De fama reditus Domitiani. 5

Ecquid Hyperboreis ad nos conuersus ab oris
Ausonias Cæsar iam parat ire uias?
Certus abest autor, sed uox hoc nuntiat omnis,
Credo tibi uerum dicere, Fama, soles.
Publica uictrices testantur gaudia chartæ,
Martia laurigera cuspide pila uirent.
Rursus Io magnos clamat tibi Roma triumphos:
Inuictusq́; tua, Cæsar, in urbe sonas.
Sed iam lætitiæ quo sit fiducia maior,
Sarmaticæ laurus nuntius ipse ueni.

Ad Cæsarem Domitianum. 6

Hyberna quamuis Arctos, & rudis Peuce:
Et ungularum pulsibus calens Ister,
Fractusq́; cornu iam ter improbo Rhenus,
Teneat domantem regna perfidæ gentis,
Te summe mundi rector, te parens orbis:
Abesse nostris non tamen potes uotis.
Illic & oculis, & animis sumus, Cæsar,
Adeoq́; mentes omnium tenes unus:
Vt ipsa magni turba nesciat circi

Vtrum

Vtrum'ne currat Passerinus an Tigris.

De reditu Domitiani. 7

Nunc hilares, si quando, mihi nunc ludite, Musæ:
Victor ab Odrysio redditur orbe Deus.
Certa facis populi tu primus uota, December:
Iam licet ingenti dicere uoce, Venit.
Felix sorte tua, poteras non cedere Iano:
Gaudia si nobis, quæ dabat ille, dares.
Festa coronatus ludet conuitia miles,
Inter laurigeros cùm comes ibit equos.
Fas audire iocos leuioraq; carmina, Cæsar,
Sit tibi: si lusus ipse triumphus amat.

De Casselio. 8

Cùm sexaginta numeret Cassellius annos,
Ingeniosus homo est: quando disertus erit?

In Olum. 9

Prædicatur Oros, fellat Linus, Ole, quid ad te,
De cute quid faciat ille, uel ille sua?
Centenis Matho millibus, Ole quid ad te?
Non tu propterea, sed Matho pauper erit.
In lucem cœnat Sertorius, Ole quid ad te,
Cùm liceat tota stertere nocte tibi?
Septingenta Tito debet Lupus, Ole quid ad te?
Assem ne dederis, crediderisue Lupo.
Illud dissimulas, ad te quod pertinet, Ole:
Quodq; magis curæ conuenit esse tuæ.
Pro togula debes: hoc ad te pertinet, Ole.
Quadrantem nemo iam tibi credet: & hoc.
Vxor mœcha tibi est: hoc ad te pertinet, Ole.
Poscit iam dotem filia grandis: & hoc.
Dicere quindecies poteram, quod pertinet ad te:

Sed quid agas, ad me pertinet, Ole, nihil.

Ad Pudentem. 10

Cogis me calamo, manuq; nostra
Emendare meos, Pudens, libellos.
O quàm me nimium probas, amasq;:
Qui uis Archetypas habere nugas.

Ad Fauſtinum. 11

Sic me fronte tegat dominus, Fauſtine, ſerena:
Excipiatq; meos qua ſolet aure iocos:
Vt mea, nec iuſtè quos odit, pagina læſit:
Et mihi de nullo fama robore placet.
Quid prodeſt, cupiant cùm quidam noſtra uideri,
Si qua Lycambeo ſanguine tela madent?
Vipereumq; uomant noſtro ſub nomine uirus,
Qui Phœbi radios ferre, diemq; negant?
Ludimus innocuis uerbis: hoc iuro potentis
Per Genium famæ, Caſtalidumq; gregem:
Perq; tuas aures, magni mihi numinis inſtar,
Lector, inhumana liber ab inuidia.

De Lycoride. 12

Dum Tyburtinis albeſcere collibus audit
Antiqui dentis, fuſca Lycoris, ebur,
Venit in Herculeos colles: quid Tiburis alti
Aura ualet? paruo tempore nigra redit.

De ſua puella ad Aulum. 13

Accidit infandum noſtræ ſcelus, Aule, puellæ:
Amiſit luſus, deliciasq; ſuas:
Non quales teneri plorauit amica Catulli
Leſbia, nequitijs paſſeris orba ſui:
Vel Stellæ cantata meo, quam fleuit, Hiantis,
Cuius in Elyſio nigra columba uolat.

Lux

Lux mea non capitur nugis, nec amoribus istis,
Nec dominæ pectus talia damna mouent.
Bis denos puerum numerantem perdidit annos,
Mentula cui nondum sesquipedalis erat.

Ad Arginum puerum. 14

Quis puer hic nitidis adsistit Hiantidos undis,
Et fugit ad dominam Naida? nunquid Hylas?
O bene, quòd sylua colitur Tirynthius ista,
Et quòd amatrices tam propè seruat aquas.
Securus licet hos fontes, Argiue, ministres,
Nil faciunt Nymphæ: ne uelit ipse, caue.

Ad Regulum. 15

Aera domi non sunt, superest hoc, Regule, tantum:
Vt tua uendamus munera. nunquid emis?

Ad Bibliothecam Iulij Mar. 16

Ruris bibliotheca delicati,
Vicinam uidet unde lector urbem,
Inter carmina sanctiora si quis
Lasciuæ fuerit locus Thaliæ,
Hos nido licet inferas uel imo,
Septem quos tibi misimus libellos,
Autoris calamo sui notatos.
Hæc illis pretium facit litura.
At tu munere dedicata paruo,
Quæ cantaberis orbe nota toto,
Pignus pectoris hoc mei tuere
Iuli bibliotheca Martialis.

In Gallam. 17

Cùm tibi sit facies, de qua nec fœmina possit
Dicere, cùm corpus nulla litura notet.
Cùm *te tam rarus cupiat, repetatq; [illegible] *Cur

Miraris : uitium est non leue, Galla, tibi.
Acceßi quoties ad opus, mistisq; mouemur
Inguinibus : [illegible] non tacet, ipsa taces.
Dij facerent, ut tu loquereris, & ipse taceret.
Offendor [illegible] garrulitate tui.
Perdere te mallem : nanq; hoc nec inutile dicit
Symmachus, & risum res mouet ista simul.
Quis ridere potest fatui poppysmata [illegible]:
Cùm sonat hic, cui non [illegible], mensq; cadit?
Dic aliquid saltem, clamosoq; obstrepe [illegible]:
Et, si adeò muta es, discе uel inde loqui.

De fragmento Argus. 18

Fragmentum, quod uile putas, & inutile lignum,
Hæc fuit ignoti prima carina maris:
Quam nec Cyaneæ quondam potuere ruinæ
Frangere, nec Scythici tristior, unda freti.
Secula uicerunt, sed quamuis cesserit annis,
Sanctior est salua parua tabella rate.

In Sanctram. 19

Nihil est miserius, nec gulosius Sanctra.
Rectam uocatus cùm recurrit ad cœnam,
Quam tot diebus, noctibusq; captauit:
Ter poscit apri glandulas, quater lumbum,
Et utranq; coxam leporis, & duos armos:
Nec erubescit peierare de turdo.
Et ostreorum rapere liuidos cirros.
Dulci placenta sordidam lingit mappam.
Illic & uuæ collocantur ollares,
Et Punicorum pauca grana malorum,
Et excauatæ pellis indecens uluæ,
Et lippa ficus, debilisq; boletus.

Sed

Sed mappa cùm iam mille rumpitur furtis
Rosos tepenti spondylos sinu condit,
Indeuorato capite turturem truncum
Colligere longa turpe nec pudet dextra
Analecta, quicquid & canes reliquerunt.
Nec esculenta sufficit gulæ præda,
Misto lagœnam replet ad pedes uino.
Hæc per ducentas cùm domum tulit scalas,
Seq; obserata clusit anxius cella:
Gulosus ille, postero die uendit.

De natali Lucani. 20

Hæc est illa dies, quæ magni conscia partus,
Lucanum populis, & tibi, Polla dedit.
Heu Nero crudelis, nullaq; inuisior umbra:
Debuit hoc saltem non licuisse tibi.

De eodem. 21

Vatis Apollinei magno memorabilis ortu
Lux redit: Aonidum turba, fauete sacris.
Hæc meruit, cùm te terris Lucane dedisset,
Mistus Castaliæ Betis ut esset aquæ.

De eodem. 22

Phœbe ueni, sed quantus eras, cùm bella canenti
Ipse dares Latiæ plectra secunda lyræ.
Quid tanta pro luce precer? tu Polla maritum
Sæpe colas, & se sentiat ipse coli.

In Maledicum. 23

Cum Iuuenale meo quæ me committere tentas?
Quid non audebis perfida lingua loqui?
Te fingente negas, Pyladen odisset Orestes:
Theseа Pirithoi destituisset amor.
Tu Siculos fratres, & maius nomen Atridas,

Et Ledæ poteras dissociare genus.
Hoc tibi pro meritis, & talibus imprecor ausis:
Vt facias illud, quod puto, lingua facis.

In Malum poëtam. 24

Dulcia cùm tantum scribas epigrammata semper,
Et cerussata candidiora cute:
Nullaq; mica salis, nec amari fellis in illis
Gutta sit: ò demens: uis tamen illa legi.
Nec cibus ipse iuuat morsu fraudatus aceti:
Nec grata est facies, cui gelasinus abest.
Infanti melimela dato, fatuasq; mariscas:
Nam mihi, quæ nouit pungere, Chia sapit.

Scazonta mittit ad Apollinarem. 25

Apollinarem conueni meum, Scazon,
Et si uacabit, nec molestus accedes,
Hoc qualecunq;, cuius aliqua pars ipse est,
Dabis: hoc facetum carmen imbuant aures.
Si te receptum fronte uideris tota.
Noto rogabis ut fauore sustentet.
Quanto mearum scis amore nugarum
Flagret, nec ipse plus amare te possum.
Contra malignos esse si cupis tutus,
Apollinarem conueni meum, Scazon.

In Aprum à se occisum. 26

Tuscæ glandis aper populator, & ilice multa
Iam piger, Aetolæ fama secunda feræ,
Quem meus intrauit splendenti cuspide culter,
Præda iaces nostris inuidiosa focis.
Pingueſcant madidi læto nidore penates,
Flagret & exciso festa culina ingo.
Sed coquus ingentem piperis consumet aceruum,

Addet

Addet & arcano mista falerna garo,
Ad Dominum redeas: noster te non capit ignis,
Conturbator aper, uilius esurio.

Ad Fuscum. 27

Sic Tiburtinæ crescat tibi sylua Dianæ,
Et properet cæsum sæpe redire nemus,
Nec Tarteſiacis Pallas tua, Fusce, trapetis
Cedat, & immodici dent bona musta lacus:
Sic fora mirentur, sic te pallatia laudent,
Excolat & geminas plurima palma fores:
Otia dum medius præstat tibi parua December,
Excipe, sed certa quos legis aure iocos.
Scire licet uerum, res est hæc ardua: sed tu
Quod tibi uis dici, dicere, Fusce, potes.

Ad Testilum puerum. 28

Testile, Victoris tormentum dulce Voconi,
Quo nemo est toto notior orbe puer:
Sic etiam positis formosus amere capillis,
Et placeat uati nulla puella tuo:
Paulisper domini doctos sepone libellos,
Carmina Victori dum lego pauca tuo.
Et Mecœnati Maro cùm cantaret Alexin,
Nota tamen Marsi fusca Melænis erat.

In Cæliam. 29

Das Cattis, das Germanis, das Cælia Dacis:
Nec Cilicum spernis, Cappadocumq; toros:
Et tibi de Pharia Memphiticus urbe [illegible]
Nauigat à rubris & niger Indus aquis:
Nec recutitorum fugis inguina Iudæorum,
Nec te Sarmatico transit Alanus equo.
Qua ratione facis, cùm sis Romana puella,

Quod Romana tibi [illegible] nulla placet?

Ad Regulum. 30

Raucæ cortis aues, & oua matrum,
Et flauas medio uapore chias,
Et fœtum quærulæ rudem capellæ,
Nec iam frigoribus pares oliuas,
Et canum gelidis olus pruinis
De nostro tibi rure missa credis.
O quàm, Regule, diligenter erras.
Nil nostri, nisi me, ferunt agelli.
Quicquid uillicus Vmber, aut colonus,
Aut Tusci tibi, Tusculi'ue mittunt,
Aut rus marmore tertio notatum?
Id tota mihi nascitur Suburra.

Ad Atticum. 31

Attice, facundæ renouas qui nomina gentis,
Nec finis ingentem conticuisse domum:
Te pia Cecropiæ comitatur turba Mineruæ,
Te secreta quies, te sophos omnis amat.
Ad iuuenes alios fracta colit aure magister,
Et rapit immeritas sordidus unctor opes.
Non pila, non follis, non te paganica thermis
Præparat, aut nudi stipitis ictus habes:
Rara nec iniecto ceromate brachia tendis:
Non harpasta uagus puluerulenta rapis.
Sed curris niueas tantum propè uirginis undas,
Aut ubi Sidonio taurus amore calet.
Per uarias arteis, omneis quibus area seruit,
Ludere cùm liceat, currere pigritia est.

In Cinnam. 32

Sordidior cœno cùm sit toga, calceus autem

Cand

Candidior prima sit tibi, Cinna, niue:
Deiecto quid inepte pedes perfundis amictu?
Collige Cinna togam, calceus ecce perit.

Ad Seuerum. 33

Quo posit fieri modo, Seuere,
Vt uir pessimus omnium Charinus
Vnam rem bene fecerit, requiris?
Dicam, sed citò. quid Nerone peius?
Quid thermis melius Neronianis?
Non deest protinus ecce de malignis,
Qui si rancidulo loquatur ore:
Vt quid tu domini, Deiq; nostri
Præfers muneribus Neronianas?
Thermas præfero balneis cinædi.

In Matronam. 34

Inguina succinctus nigra tibi seruus aluta
Stat, quoties calidis tota foueris aquis.
Sed meus, ut de me taceam, Lecania seruus
Iudæum nulla sub cute pondus habet.
Sed nudi tecum iuuenesq;, senesq; lauamur:
An sola est serui uera tui?
Ecquid fœmineos sequeris, matrona, recessus?
Secretusq; tua lauaris aqua?

Ad Stellam. 35

Cùm pluuias, madidumq; Iouem perferre negaret,
Et rudis hybernis uilla nataret aquis,
Plurima quæ posset subitos effundere nimbos,
Muneribus uenit tegula missa tuis.
Horridus ecce sonat Boreæ stridore December:
Stella tegis uillam, non tegis agricolam.

Ad Castricum de theta. 36

Nosti mortiferum quæstoris, Castrice, signum?

Est operæpretium discere theta nouum.
Exprimeret quoties rorantem frigore nasum,
Lethalem iuguli iusserat esse notam:
Turpis ab inuiso pendebat stiria naso,
Cùm flaret madida fauce December atrox.
Collegæ tenuere manus. quid plura requiris?
Emungi misero, Castrice, non licuit.

De Polyphemo. 37

Tantus es, & talis nostri Polypheme Seueri:
Vt te mirari possit & ipse Cyclops.
Sed nec Scylla minus. quòd si fera monstra duorum
Iunxeris, alterius fiet uterq; timor.

De Cælio. 38

Discursus uarios, uagumq; mane,
Et fastus, & aue potentiorum
Cùm perferre, patiq; iam negaret,
Cœpit fingere Cælius podagram.
Quam dum uult nimis approbare ueram,
Et sanas linit, obligatq; plantas,
Inceditq; gradu laborioso:
(Quantum cura potest, & ars doloris)
Desit fingere Cælius podagram.

Epitaphium patris Hetruscæ. 39

Hic iacet ille senex augusta notus in aula,
Pectore non humili passus utrunq; deum,
Natorum pietas sanctis quem coniugis umbris
Miscuit: Elisium possidet umbra nemus,
Occidit illa prior uiridi fraudata iuuenta:
uixit Hic propè ter senas uidit Olympiadas.
Sed festinatis raptum te credidit annis,
Aspexit lacrymas quisquis, Hetrusce, tuas.

Ad

Ad Sempronium Tuccam. 40

Cosmicos esse tibi Semproni Tucca uideris:
Cosmica Semproni tam mala, quàm bona sunt.

Ad Castricum. 41

Muneribus cupiat si quis contendere tecum,
Audeat hic etiam, Castrice, carminibus.
Nos tenues in utroq; sumus, uinciq; parati:
Inde sopor nobis, & placet alta quies.
Tam mala cur igitur dederim tibi carmina, quæris?
Alcinoo nullum poma dedisse putas?

In Cinnam. 42

Primum est, ut præstes si quid te, Cinna, rogabo.
Illud deinde sequens, ut citò, Cinna, neges.
Diligo præstantem: non odi, Cinna, negantem.
Sed tu nec præstas, nec citò, Cinna, negas.

Ad Ouidium. 43

Maximus ille tuus, Ouidi, Cæsonius hic est,
Cuius adhuc multum uiuida cæra tenet.
Hunc Nero damnauit. sed tu damnare Neronem
Ausus es, & profugi, non tua fata sequi.
Aequora per Scyllæ magnus comes exulis isti:
Qui modo noluerat consulis ire comes.
Si uictura meis mandantur nomina chartis,
Et fas est cineri me superesse meo:
Audiet hæc præsens, uenturaq; turba: fuisse
Illi te, Senecæ quod fuit ille suo.

Ad Eundem. 44

Facundi Senecæ potens amicis,
Caro proximus, aut prior sereno,
Hic est maximus ille, quem frequenti
Felix littera pagina salutat,

Hunc

Hunc tu per Siculas secutus undas
O nullis Ouidi tacende linguis,
Spreuisti domini furentis iras.
Miretur Pyladen suum uetustas,
Hæsit qui comes exuli parentis.
Quis discrimina comparet duorum?
Hæsisti comes exuli Neronis.

Ad Priscum. 45

Commendare tuum dum uis mihi carmine munus,
Mæonioq; cupis doctius ore loqui:
Excrucias multis pariter me, teq; diebus:
Et tua de nostro, Prisce, Thalia placet.
Diuitibus poteris musas, elegosq; sonantes
Mittere: pauperibus munera pexa dato.

Ad Licinium. 46

Doctorum, Licini celeberrime, summe uirorum,
Cuius prisca graues lingua reduxit auos:
Redderis heu quanto fatorum munere nobis,
Gustata Lethes pene remissus aqua.
Perdiderant iam uota metum, securaq; flebat
Tristitia: & lacrymis iamq; peractus eras,
Non tulit inuidiam taciti regnator Auerni,
Et raptas fatis reddidit ipse colos.
Scis igitur, quantas hominum mors falsa querelas
Moueritq; & frueris posteritate tua.
Viue uelut rapto, fugitiuaq; gaudia carpe:
Perdiderit nullum uita reuersa diem.

De Annio. 47

Cùm mensas habeat ferè ducentas,
Pro mensis habet Annius ministros:
Transcurrunt gabatæ, uolantq; lances,

Has

Has uobis epulas habete lauti.
Nos offendimur ambulante cœna.

Ad Seuerum. 48

Parua suburbani munuscula mittimus horti:
Faucibus oua tuis: poma, Seuere, gulæ.

Ad fontem Hiantidos. 49

Fons dominæ, regina loci, quo gaudet Hiantis,
Gloria conspicuæ, deliciumq; domus?
Cùm tua tot niueis ornetur ripa ministris,
Et Ganymedæo luceat unda choro:
Quid facit Alcides sylua sacratus in ista?
Tam uicina tibi cur tenet antra Deus?
Nunquid Nympharum notos obseruat amores?
Tam multi pariter ne rapiantur Hylæ?

Ad Vrbicum. 50

Mercari nostras si te piget, Vrbice, nugas:
Et lasciua tamen carmina nosse libet:
Pompeium quæras: & nosti forsitan Auctum.
Vltoris prima Martis in æde sedet.
Iure madens, uarioq; togæ limatus in usu,
Non lector meus hic, Vrbice, sed liber est.
Sic tenet absentis nostros, cantatq; libellos:
Vt pereat chartis littera nulla meis.
Deniq;, si uellet, poterat scripsisse uideri:
Sed famæ mauult ille fauere meæ.
Hunc licet à decima (nec enim satis ante uacabit)
Sollicites: capiet cœnula parua duos.
Ille leget, bibe tu: nolis licet, ille sonabit:
Et cùm, Iam satis est, dixeris: ille leget.

Ad Auctum. 51

Gratum est, quòd Celeri nostros legis, Aucte, libellos:

Si

Si tamen & Celerem, quod legis, Aucte, iuuat.
Illa meas gentes, & Celtas rexit Hiberos,
Nec fuit in nostro certior orbe fides.
Maior me tanti reuerentia turbat: & aures
Non auditoris, iudicis esse puto.

In Vmbrum. 52

Omnia misisti mihi Saturnalibus, Vmber,
Munera, contulerant quæ tibi quinq; dies:
Bissenos triplices, & dentiscalpia septem:
His comes accessit spongia, mappa, calix:
Semodiusq; fabæ cum uimine Picenarum,
Et Laletanæ nigra lagœna sapæ:
Paruaq; cum canis uenerunt coctana prunis,
Et Libycæ fici pondere testa grauis.
Vix puto triginta nummorum tota fuisse
Munera, quæ grandes octo tulere Syri.
Quanto commodius nullo mihi ferre labore
Argenti potuit pondera quinq;, puer?

In Nasidianum. 53

Semper manè mihi de me mera somnia narras,
Quæ moueant animum, sollicitentq; meum.
Iam prior ad fæcem, sed & hæc uindemia uenit:
Exorat noctes dum mihi saga tuas.
Consumpsi salsasq; molas, & thuris aceruos:
Decreuere greges, dum cadit agna frequens.
Non porcus, non cortis aues, non oua supersunt.
Aut uigila: aut dormu, Nasidiane, tibi.

In Crestum. 54

Nulli munera, Creste, si remittis:
Nec nobis dederis, remiseris q;:
Credam te satis esse liberalem.

Sed

Sed si reddis Apicio, Lupoq;,
Et Gallo, Titioq;, Gellioq;:
Lingas, non mihi (nam proba, & pusilla est)
Sed quæ de Solymis uenit perustis
Damnatam modo mentulam tributis.

Ad Rabirium. 55

Astra polumq; tua cepisti mente, Rabiri:
Parrhasiam mira qui struis arte domum.
Phidiaco si digna Ioui dare templa parauit,
Has petat à nostra Pisa Tonante manus.

De Achilla. 56

Castora, de Polluce Gabinia fecit Achillam:
Pyxagathos fuerat, nunc erit Hippodamus.

Ad Gallam. 57

Iam sex, aut septem nupsisti, Galla, cinædis:
Dum coma te nimium, pexaq; barba iuuat.
Deinde experta latus, madidoq; simillima loro
Inguina, nec lassa stare coacta manu,
Deseris imbelles thalamos, mollemq; maritum:
Rursus & in similes decidis usq; toros.
Quære aliquem Curios semper, Fabiosq; loquentem,
Hirsutum, & dura rusticitate trucem.
Inuenies: sed habet tristis quoq; turba cinædos:
Difficile est uero nubere, Galla, uiro.

De Cæciliano. 58

Non cœnat sine Apro noster, Tite, Cæcilianus.
Bellum conuiuam Cæcilianus habet.

Ad Iouem. 59

Turpeiæ uenerande rector aulæ,
Quem saluo duce credimus Tonantem:
Cùm notis sibi quisq; te fatiget,

Et poſcat dare, quæ Dei poteſtis:
Nil pro me mihi Iuppiter petenti,
Ne ſuccenſueris, uelut ſuperbo.
Te pro Cæſare debeo rogare:
Pro me debeo Cæſarem rogare.

Ad Cæſarem Domitianum. 60

Abſtulerat totam temerarius inſtitor urbem,
Inq; ſuo nullum limine limen erat.
Iuſſiſti tenues, Germanice, creſcere uicos:
Et modo quæ fuerat ſemita, facta uia eſt.
Nulla catenatis pila eſt præcincta lagœnis:
Nec prætor medio cogitur ire luto:
Stringitur in denſa nec cæca nouacula turba:
Occupat aut totas nigra popina uias.
Tonſor, caupo, coquus, lanius ſua limina ſeruant.
Nunc Roma eſt, nuper magna taberna fuit.

In Amillum. 61

Recluſis foribus grandes præcidis, Amille:
Et te deprendi, cùm facis iſta, cupis:
Ne quid liberti narrent ſeruiq; paterni,
Et notet obliqua garrulitate cliens.
Non pædicari ſe qui teſtatur, Amille,
Illud ſæpe facit, quod ſine teſte facit.

De Silio. 62

Perpetui nunquam moritura uolumina Sili
Qui legis, & Latia carmina digna toga,
Pierios tantum uati placuiſſe receſſus
Credis, & Aoniæ bacchica ſerta comæ?
Sacra coturnati non attigit antè Maronis,
Impleuit magni quàm Ciceronis opus.
Hunc miratur adhuc centum grauis haſta uirorum,

Hunc

Hunc loquitur grato plurimus ore cliens.
Postquàm bissenis ingentem fascibus annum
Rexerat, asserto qui sacer orbe fuit,
Emeritos Musis, & Phœbo tradidit annos:
Proq; suo celebrat nunc Helicona foro.

In Cinnamum. 63

Qui tonsor fueras tota notissimus urbe,
Es post hæc, dominæ munere, factus eques:
Sicanias urbes, Aetnæaq; regna petisti
Cinname: cùm fugeres tristia iura fori.
Qua nunc arte graues tolerabis inutilis annos?
Quid facit infelix, & fugitiua quies?
Non rhetor, non Grammaticus, ludiue magister,
Non Cynicus, non tu Stoicus esse potes.
Vendere nec uocem Siculis, plausumq; theatris.
Quod superest, iterum, Cinname, tonsor eris.

In Gargilianum. 64

Lis te bis decimæ numerantem frigora brumæ
Conterit una tribus, Gargiliane, foris.
Ah miser, & demens, uiginti litigat annis
Quisquam, cui uinci, Gargiliane, licet?

De Labieno. 65

Hæredem Fabius Labienum ex asse reliquit.
Plus meruisse tamen se Labienus ait.

In Philænim. 66

Pædicat pueros tribas Philænis,
Et tentigine sæuior mariti
Vndenas uorat in die puellas.
Harpasto quoq; subligata ludit,
Et flauescit Aphe, grauesq; draucos
Alterno facili rotat lacerto.

Et putri lutulenta de palæstra
Vncti uerbere uapulat magistri,
Nec cœnat prius, aut recumbit antè,
Quàm septem uomuit meros deunces:
Ad quos fas sibi tunc putat reuerti,
Cùm Coliphia sexdecim comedit.
Post hæc omnia cùm libidinatur,
Non fellat: putat hoc parum uirile:
Sed planè medias uorat puellas.
Dij mentem tibi dent tuam, Phileni:
Cunnum lingere, quæ putas uirile.

Ad Ruffum. 67

Commendare meas, Instanti Ruffe, camœnas
Parce precor socero, seria forsan amat.
Quòd si lasciuos admittit & ille libellos:
Hæc ego uel Curio, Fabricioq; legam.

De Theophila ad Canium. 68

Hæc est illa tibi promissa Theophila, Cani:
Cuius Cecropia pectora uoce madent.
Hanc sibi iure petat magni senis altus in hortis,
Nec minus esse suam Stoica turba uelit.
Viuet opus quodcunq; per istas miseris aures:
Tam non fœmineum, nec populare sapit.
Non tua Parthenium nimium se præferat illi,
Quamuis Pierio sit bene nota choro.
Carmina fingentem Sappho laudauit amatrix.
Castior hæc, & non doctior illa fuit.

In Philænim. 69

Ipsarum tribadum tribas Philæni
Rectè, quam futuis, uocas amicam.

De familia Ficosa. 70

Ficosa est uxor, ficosus & ipse maritus,

Filia ficosa est, & gener, atq; socer:
Nec dispensator, nec uillicus ulcere turpi,
Nec rigidus fossor, sed nec arator eget.
Cùm sint ficosi pariter iuuenesq;, senesq;:
Res mira est. Ficos non habet unus ager.

Ad Paulum. 71

Gratus sic tibi, Paule, sit December:
Nec uani triplices, breuesq; mappæ,
Nec thuris ueniant leues selibræ,
Sed lances ferat, aut scyphos auorum,
Aut grandis reus, aut potens amicus:
Seu quod te potius iuuat, capitq;,
Sic uincis Nouiumq;, Publiumq;
Mandris, & uitreo latrone clusos:
Sic palmam tibi de trigone nudo
Vnctæ det fauor arbiter coronæ,
Nec laudet Polybi magis sinistras:
Si quisquam mea dixerit malignus,
Atro carmina quæ madent ueneno,
Vt uocem mihi commodes patronam:
Et quantum poteris, sed usq; clames,
Non scripsit meus ista Martialis.

Ad Maximum. 72

Esquilijs domus est, domus est tibi colle Dianæ,
Et tua patritius culmina uicus habet:
Hinc uiduæ Cybeles, illinc sacraria Vestæ,
Inde nouum, ueterem prospicis inde Iouem.
Dic, ubi conueniam: dic, qua te parte requiram.
Quisquis ubiq; habitat, Maxime, nusquam habitat.

Ad Mercurium. 73

Cyllenes, cœliq; decus facunde minister,

Aurea cui torto uirga dracone uiret:
Sic tibi lasciui non desit copia furti,
Siue cupis Paphien, seu Ganymede cales:
Maternæq; sacris ornentur frondibus idus,
Et senior parca mole prætextur auus:
Hunc semper Norbana diem cum coniuge charo
Læta colat, primis qua coiere toris.
Hic pius antistes sophiæ sua dona ministrat:
Hic te thure uocat, fidus & ipse Ioui.

In Anum deformem. 74

Vis fieri gratis, cùm sis deformis, anusq;.
Res perridicula est: uis dare, nec dare uis.

Ad Philomusum. 75

Quòd te diripiunt potentiores
Per conuiuia, porticus, theatra:
Et tecum, quoties ita incidisti,
Gestari iuuat, & iuuat lauari:
Nolito nimium tibi placere,
Delectas, Philomuse: non amaris.

In Tuccam. 76

Exigis, ut nostros donem tibi, Tucca, libellos.
Non faciam: nam uis uendere, non legere.

In Papilum. 77

Cùm Saxetani ponatur cauda lacerti,
Et bene si cœnas, conchis iuncta tibi est:
Sumen, aprum, leporem, boletos, ostrea, mullos
Mittis. habes nec cor, Papile, nec genium.

Ad Seuerum. 78

Potaui modo consulare uinum.
Quæris quàm uetus, atq; liberalem?
Ipso consule conditum: sed ipse,

Qui

Qui ponebat, erat, Seuere consul.

Ad Faustinum. 79

Quatenus Odrysios iam pax Romana triones
Temperat, & tetricæ conticuere tubæ,
Hunc Marcellino poteris, Faustine, libellum
Mittere: iam chartis, iam uacat ille iocis.
Sed si parua tui munuscula quæris amici
Commendare, ferat carmina nostra puer:
Non qualis Geticæ satiatus lacte iuuencæ
Sarmatica gelido ludit in amne rota:
Sed Mithylenæi roseus mangonis ephebus,
Vel non cæsus adhuc matre iubente Lacon.
At tibi captiuo famulus mittetur ab Istro,
Qui tiburtinas pascere possit oues.

Ad Lausum. 80

Triginta toto mala sunt epigrammata libro,
Si totidem bona sunt, Lause, liber bonus est.

De Menophilo. 81

Menophili penem tam grandis fibula uestit,
Vt sit comœdis omnibus una satis.
Hunc ego credideram (nam sæpe lauamur in uno)
Sollicitum uoci parcere, Flacce, suæ.
Dum ludit media, populo spectante, palæstra,
Delapsa est misero fibula, uerpus erat.

De Eutrapelo. 82

Eutrapelus tonsor dum circuit ora Luperci,
Expungitq; genas, altera barba subit.

Ad librum. 83

Dum mea Cæcilio formatur imago Secundo,
Spirat & arguta picta tabella manu:
I liber ad Geticam Peucen, Istrumq; tacentem.

Hæc loca perdomitis gentibus ille tenet.
Parua dabis charo, sed dulcia dona sodali:
Certior in nostro carmine uultus erit.
Casibus hic nullis, nullis delebilis annis
Viuet, Apellæum cùm morietur opus.

Ad Sabellum. 84

Quòd non insulsè scribis tetrasticha quædam:
Disticha quòd bellè pauca, Sabelle, facis:
Laudo, nec admiror. facile est epigrammata bellè
Scribere: sed librum scribere, difficile est.

In Sextum. 85

Ad natalitias dapes uocabar:
Essem cùm tibi, Sexte, non amicus.
Quid factum est, rogo, quid repentè factum,
Post tot pignora nostra, post tot annos,
Quòd sum præteritus uetus sodalis?
Sed causam scio. nulla uenit à me
Argenti tibi libra postulati,
Nec leuis toga, nec rudes lacernæ,
Non est sportula, quæ negotiatur.
Poscis munera, Sexte, non amicos.
Iam dices mihi, uapulet uocator.

De se. 86

Si meus aurita gaudet lagopode Flaccus:
Si fruitur tristi Canius Aethiope:
Publius exiguæ si flagrat amore catellæ:
Si Cronius similem cercopithecon amat:
Delectat Marium si pernicioſus ichneumon:
Pica salutatrix si tibi, Lause, placet:
Si gelidum collo nectit Glacilla draconem:
Luscinię tumulum si Thelesina dedit:

Bland

Blanda cupidinei cur non amet ora Labycæ.
Qui uidet hæc dominis monstra placere suis?

De suis libris, ad Lausum. 87

Fertur habere meos, si uera est fama, libellos
Inter delicias pulchra Vienna suas.
Me legit omnis ibi senior, iuuenisq;, puerq;,
Et coram tetrico casta puella uiro.
Hoc ego maluerim, quàm si mea carmina cantent,
Qui Nilum ex ipso protinus ore bibunt:
Quàm meus Hispano si me Tagus impleat auro:
Pascat & Hybla meas, pascat Hymettos apes.
Non nihil ergo sumus, nec blandæ murmure linguæ
Decipimur. credam iam puto, Lausæ, tibi.

Ad Rosam. 88

O felix Rosa, mollibusq; sertis
Nostri cinge comas Apollinaris.
Quas tu nectere candidas sed olim,
Sic te semper amet Venus, memento.

Ad Creticum, de Mathone. 89

Iactat inæqualem Matho me fecisse libellum.
Si uerum est, laudat carmina nostra Matho.
Aequales scribit libros Caluinus, & Vmber.
Aequalis liber est Cretice, qui malus est.

Ad Iuuenalem. 90

De nostro facunde tibi Iuuenalis agello
Saturnalitias mittimus ecce nuces.
Cætera lasciuis donauit poma puellis
Mentula custodis luxuriosa Dei.

In Baccharam. 91

Si quid opus fuerit, scis me non esse rogandum:
Bis nobis dicis, Bacchara, terq; die.

Appellat rigida tristis me uoce Secundus.
Audis: sed nescis, Bacchara, quid sit opus.
Pensio te coram petitur clareq; palamq;.
Audis: sed nescis, Bacchara, quid sit opus.
Esse queror gelidas, mihi, tritasq; lacernas.
Audis: sed nescis, Bacchara, quid sit opus.
Hoc opus est, subitò fias ut sidere mutus:
Dicere ne possis, Bacchara quid sit opus.

Ad Narniam. 92

Narnia, sulphureo quam gurgite candidus amnis
Circuit, ancipiti uix adeunda iugo,
Quid tam sæpe meum nobis abducere Quintum
Te iuuat, & lenta detinuisse mora?
Quid Nomentani causam mihi perdis agelli,
Propter uicinum, qui pretiosus erat?
Sed iam parce mihi, nec abutere Narnia Quinto:
Perpetuo liceat sic tibi ponte frui.

De Papilo. 93

Vnguentum fuerat, quod onyx modò parua gerebat:
Olfecit postquam Papilus, ecce garum est.

In Linum. 94

Bruma est, & riget horridus December:
Audes tu tamen osculo niuali
Omnes obuius hinc, & hinc tenere:
Et totam, Line, basiare Romam.
Quid possis grauiusq;, sæuiusq;
Percussus facere, atq; uerberatus?
Hoc me frigore basiet nec uxor,
Blandis filia nec rudis labellis.
Sed tu dulcior, elegantiorq;,
Cuius liuida naribus caninis

Dep

Dependet glacies, rigetq; barba,
Qualem forcipibus metit supinis
Tonsor Cyniphio Cilix marito.
Centum occurrere malo cunnilingis.
Et Gallum timeo minus recentem.
Quare, si tibi sensus est, pudorq;
Hybernas, Line, basiationes
In mensem, rogo, differas Aprilem.

Epitaphium Vrbici pueri. 95

Conditus hîc ego sum Basi dolor Vrbicus infans:
Cui genus, & nomen maxima Roma dedit.
Sex mihi de prima deerant trieteride menses,
Ruperunt tetricæ cum mala pensa Deæ.
Quid species, quid lingua mihi, quid profuit ætas?
Da lacrymas tumulo, qui legis ista, meo:
Sic ad Lethæas, nisi Nestore serior, undas
Non eat, optabis quem superesse tibi.

Ad librum suum. 96

Nosti si bene Cæsium, libelle,
Montane decus Vmbriæ Sabinum,
Auli municipem mei Pudentis:
Illi tu dabis hæc uel occupato.
Instent mille licet, premantq; curæ.
Nostris carminibus tamen uacabit:
Nam me diligit ille, proximumq;
Turni nobilibus leget libellis.
O quantum mihi nominis paratur?
O quæ gloria, quàm frequens amator?
Te conuiuia, te forum sonabit,
Aedes, compositæ, porticus, tabernæ.
Vni mitteris, omnibus legêris.

Ad

Ad Castorem. 97

Omnia, Castor, emis: sic fiet, ut omnia uendas.

Ad Crispinum. 98

Sic placidum uideas semper, Crispine, Tonantem:
Nec te Roma minus, quàm tua Memphis amet:
Carmina Parrhasia si nostra legentur in aula,
(Namq; solent sacra Cæsaris aure frui)
Dicere de nobis, ut lector candidus, aude:
Temporibus præstat nonnihil iste tuis:
Nec Marso nimium minor est, doctoq; Catullo.
Hoc satis est ipsi, cætera mando Deo.

M. VAL. MARTIALIS EPIGRAMMATON LIBER VIII.

IMPERATORI Domitiano Cæsari Augusto, Germanico, Dacio, Valerius Martialis salutem. Omnes quidem libelli mei, domine, quibus tu famam, id est, uitam, dedisti, tibi supplicant: &, puto, propter hoc legentur. Hic tamen, qui operis nostri Octauus inscribitur, occasione pietatis frequentius fruitur. Minus itaq; ingenio laborandum fuit, in cuius locum materia successerat: quam quidem subinde aliqua iocorum mistura uaria tentauimus: ne cœlesti uerecundiæ tuæ laudes suas, quæ facilius te fatigare possunt, quàm nos satiare, omnes uersus ingererent. Quamuis autem Epigrammata seuerissimis quoq;, & supremæ fortunæ uiris ita scripta sint, ut nimiam uerborum licentiam affectasse uideantur: ego tamen illis non permisi, tam lasciuè loqui, quàm solent, cùm pars libri

&

& maior, & melior ad maiestatem sacri nominis tui allegata sit. Meminerit, non, nisi religionis purificatione lustratus, accedere ad templa debere. Quod ut custoditurum me lecturi sciant, in ipso libello huius nomine, profiteri breuissimo placuit Epigrammate.

Ad librum suum. 1

Laurigeros Domini liber intrature penates,
Disce, uerecundo sanctius ore loqui.
Nuda recede Venus: non est tuus iste libellus.
Tu mihi, tu Pallas Cæsariana ueni.

Ad Ianum. 2

Pastorum genitor, parensq; Ianus
Victorem modo cùm uideret Istri,
Tot uultus sibi non satis putauit,
Optauitq; oculos habere plures.
Et lingua pariter locutus omni
Terrarum domino, Deoq; rerum
Promisit Pyliam quater senectam.
Addas, Iane pater tuam, rogamus.

Ad Musam. 3

Quinq; satis fuerant, uel sex, septemq; libelli,
Et nimium: quid adhuc ludere, Musa, iuuat?
Sit pudor, & finis. Iam plus nihil addere nobis
Fama potest: teritur noster ubiq; liber.
Et cùm rupta situ Messalæ saxa iacebunt,
Altaq; cum Licini marmora puluis erunt:
Me tamen ora legent: & secum plurimus hospes
Ad patrias sedes carmina nostra feret.
Finieram: cùm sic respondit nona sororum,
Cui coma, & unguento sordida uestis erat:
Tu'ne potes dulces, ingrate, relinquere nugas?

Dic

Dic mihi, quid melius desidiosus ages?
An iuuat ad tragicos soccum transferre cothurnos,
Aspera uel paribus bella tonare modis?
Perlegat ut tumidus rauca te uoce magister,
Oderit & grandis Virgo, bonusq; puer?
Scribant ista graues nimium, nimiumq; scueri,
Quos media miseros nocte lucerna uidet.
At tu Romano lepidos sale tinge libellos:
Agnoscat mores uita, legatq; suos.
Angusta cantare licet uidearis auena,
Dum tua multorum uincat auena tubam.

Ad Cæsarem Domitianum. 4

Quantus Io Latias mundi conuentus ad aras
Suscipit, & soluit pro duce uota suo?
Nam non hæc hominum, Germanice, gaudia tantum,
Sed faciunt ipsi nunc puto sacra Dei.

Ad Macrum. 5

Dum donas, Macer, annulos puellis:
Desisti, Macer, annulos habere.

In Eutum. 6

Archetypis uetuli nihil est odiosius Eucti.
Picta Saguntino cymbia mala luto:
Argenti furiosa sui cùm stemmata narrat
Garrulus, & uerbis mucida uina facit:
Laomedontææ fuerant hæc pocula mensæ:
Ferret ut hæc, muros struxit Apollo lyra:
Hoc cratere ferox commisit prælia Rhetus
Cum Lapythis, pugna debile cernis opus:
Hi duo longæuo censentur Nestore fundi:
Pollice de Pylio trita columna nitet:
Hic scyphus est, in quo misceri iussit amicis

Larg

Largius Aeacides, & bibit ipse merum:
Hac propinauit Bitiæ pulcherrima Dido
In patera, Phrygio cùm data cœna uiro est.
Miratus fueris cùm prisca toreumata multum:
In Priami cyathis Astyanacta bibes.

In Cinnam. 7

Hoc agere est causas, hoc dicere, Cinna, diserte:
Horis Cinna decem dicere uerba nouem?
Sed modò clepsydras ingenti uoce petisti
Quattuor: ò quantum, Cinna, tacere potes.

Ad Ianum. 8

Principium des, Iane, licet uelocibus annis,
Et reuoces uultu secula longa tuo:
Te primum pia thura rogent, te uoce salutent:
Purpura te felix, te colat omnis honos:
Tu tamen hoc mauis, Latiæ quod contingit urbi,
Mense tuo reducem, Iane, uidere Deum.

Ad Quintum. 9

Soluere dodrantem nuper tibi, Quinte, uolebat
Lippus Hylas: luscus uult dare dimidium.
Accipe quamprimum: breuis est occasio lucri.
Si fuerit cæcus, nil tibi soluet Hylas.

De Bassо. 10

Emit lacernas millibus decem Bassus
Tyrias coloris optimi. lucrifecit.
Adeò bene emit? inquis. imò non soluit.

Ad Cæsarem Domitianum. 11

Peruenisse tuam iam te scit Rhenus in urbem:
Nam populi uoces audit & ille tui.
Sarmaticas etiam gentes, Istrumq;, Getasq;
Lætitiæ clamor terruit ipse nouæ.

Dum

Dum te longa ſacro uenerantur gaudia circo,
Nemo quater miſſos currere ſenſit equos.
Nullum Roma ducem, nec te, ſic Cæſar, amauit.
Te quoq; iam non plus, ut uelit ipſa, poteſt.

Ad Priſcum. 12

Vxorem quare locupletem ducere nolim,
Quæritis? uxori nubere nolo meæ.
Inferior matrona ſuo fit, Priſce, marito:
Non aliter fiunt fœmina, uirq; pares.

Ad Gargilianum. 13

Morio dictus erat: uiginti millibus emi.
Redde mihi nummos, Gargiliane: ſapit.

In crudelem amicum. 14

Pallida ne Cilicum timeant pomaria brumam,
Mordeat & tenerum fortior aura nemus:
Hybernis obiecta notis ſpecularia puros
Admittunt ſoles, & ſine fœce diem.
At mihi cella datur, non tota clauſa feneſtra,
In qua nec Boreas ipſe manere uelit.
Sic habitare iubes ueterem crudelis amicum?
Arboris ergo tuæ tutior hoſpes ero.

Ad Domitianum. 15

Dum noua Pannonici narratur gloria belli,
Omnis & ad reducem dum litat * ora Iouem:
*ara
Dat populus, dat gratus eques, dat thura ſenatus,
Et ditat Latias tertia dona tribus.
Hos quoq; ſecretos memorabit Roma triumphos,
Nec minor iſta tuæ laurea pacis erit.
Quid tibi de ſancta credis pietate tuorum?
Principis eſt uirtus maxima, noſſe ſuos.

In Ciperum. 16

Piſtor qui fueras diu, Cipere,

Nunc causas agis, & ducenta quæris:
Sed consumis, & usq; mutuaris.
A pistore, Cipere, non recedis,
Et panem facis, & facis farinam.

Ad Sextum. 17

Egi, Sexte, tuam pactus duo millia causam.
Misisti nummos quot mihi? mille. quid est?
Narrasti nihil inquis: & à te prodita causa est.
Tanto plus debes, Sexte: quòd erubui.

Ad Cirinium. 18

Sic tua, Cirini, promas epigrammata uulgo,
Vt mecum possis uel prior ipse legi.
Sed tibi tantus ineſt ueteris respectus amici:
Charior ut mea sit, quàm tua fama tibi.
Sic Maro nec Calabri tentauit carmina Flacci,
Pindaricos posset cùm superare modos.
Et Vario cessit Romani laude cothurni,
Cùm posset tragico fortius ore loqui.
Aurum, & opes & rura frequens donabit amicus.
Qui uelit ingenio cedere, rarus erit.

De Cinna. 19

Pauper uideri Cinna uult: & est pauper.

Ad Varum. 20

Cùm facias uersus nulla non luce ducentos:
Vare, nihil recitas: non sapis, atq; sapis.

Ad Luciferum. 21

Phosphore redde diem. quid gaudia nostra moraris?
Cæsare ueniente, Phosphore, redde diem.
Roma rogat, placidi nunquid te pigra Bootæ
Plaustra uehunt, lento quòd nimis * igne uenis? *axe
Ledæo poteras abducere Cyllaron astro,

Ipſe ſuo cedet nunc tibi Caſtor equo.
Quid cupidum titana tenes? iam Xanthus, & Aethon
Fræna uolunt: uigilat Memnonis alma parens.
Tarda tamen nitidæ non cedunt ſydera luci.
Et cupit Auſonium luna uidere ducem.
Iam, Cæſar, uel nocte ueni, ſint aſtra licebit:
Non deerit populo, te ueniente, dies.

In Gallicum. 22

Inuitas ad aprum: ponis mihi, Gallice, porcum.
Hibrida ſum: ſi das, Gallice, uerba mihi.

Ad Ruſticum. 23

Eſſe tibi uideor ſæuus, nimiumq; guloſus,
Qui propter cœnam, Ruſtice, cædo cocum?
Si leuis iſta tibi flagrorum cauſa uidetur:
Ex qua uis cauſa uapulet ergo cocus?

Ad Cæſarem Domitianum. 24

Si quid forte petam timido, gracilique libello,
Improba non fuerit ſi mea charta dato.
Et ſi non dederis, Cæſar, permitte rogari.
Offendunt nunquam thura, precesq; Iouem.
Qui fingit ſacros auro, uel marmore uultus,
Non facit ille deos: qui rogat, ille facit.

In Oppianum. 25

Vidiſti ſemel, Oppiane, tantum
Aegrum me male: ſæpe te uidebo.

Ad Cæſarem Domitianum. 26

Non tot in Eois timuit Gangeticus aruis
Raptor, in Hircano qui fugit albus equo,
Quot tua Roma nouas uidit, Germanice, tigres,
Delicias potuit nec numerare ſuas.
Vicit Erythræos tua, Cæſar, arena, triumphos,

Et

Et uictoris opes, diuitiasq; Dei.
Nam cùm captiuos ageret sub curribus Indos,
Contentus gemina tigride Bacchus erat.

Ad Gaurum. 27

Munera qui tibi dat locupleti, Gaure, seniq;:
Si sapis, & sentis, hic tibi ait, morere.

De Partheniana toga. 28

Dic toga, facundi gratum mihi munus amici,
Esse uelis cuius fama, decusq; gregis?
Appula Ledæi tibi floruit herba Phalanthi,
Quam saturat Calabris culta Galesus aquis?
An Tartesiacus stabuli nutritor Hiberi
Betis in Hesperia te quoq; lauit aqua?
An tua multifidum numerauit lana Timauum,
Quem prius astrifero Cillarus ore bibit?
Te nec Amyclæo decuit liuere ueneno,
Nec Miletus erat uellere digna tuo.
Lilia tu uincis, nec adhuc dilapsa ligustra,
Et Tyburtino monte quod albet ebur.
Spartanus tibi cedet olor, Paphiæq; columbæ,
Cedet Erythræis eruta gemma uadis.
Sed licet hæc primis niuibus sint æmula dona,
Non sunt Parthenio candidiora suo.
Non ego prætulerim Babylonica picta superbè,
Texta Semiramia quæ uariantur acu.
Non Athamantæo potius me mirer in auro:
Aeolium dones si mihi, Phryxe, decus.
O quantos risus pariter spectata mouebit,
Tritina Palatina*uestra lacerna toga. *nostra

De distichis. 29

Disticha qui scribit (puto) uult breuitate placere:

Quid prodeſt breuitas, dic mihi, ſi liber eſt?

De ſpectaculo Scæuolæ. 30

Qui nunc Cæſareæ luſus ſpectantur arenæ,
Temporibus Bruti gloria ſumma fuit.
Aſpicis, ut teneat flammas, pœnaq; fruatur
Fortis, & attonito regnet in igne manus.
Ipſe ſui ſpectator adeſt, & nobile dextræ
Funus amat, totis paſcitur illa ſacris.
Quòd niſi rapta foret nolenti pœna, parabat
Sæuior in laxos ire ſiniſtra focos.
Scire piget poſt tale decus, quid fecerit antè:
Quam uidi, ſatis eſt hanc mihi noſſe manum.

In Dentonem. 31

Neſcio quid de te non bellè, Dento, fateris:
Coniuge qui ducta iura paterna petis.
Sed iam ſupplicibus dominum laſſare libellis
Deſine, & in patriam ſerus ab urbe redi.
Nam dum tu, longè deſerta uxore, diuq;
Tres quæris natos, quattuor inuenies.

De Columba Aretullæ. 32

Aëra per tacitum delapſa ſedentis in ipſos
Fluxit Aretullæ blanda columba ſinus.
Luſerat hoc caſus: niſi inobſeruata maneret,
Permiſſaq; ſibi nollet abire fuga.
Si meliora piæ fas eſt ſperare ſorori,
Et dominum mundi flectere uota ualent:
Hæc à Sardois tibi forſitan exulis oris,
Fratre reuerſuro, nuntia uenit auis.

Ad Paulum de phiala. 33

De prætoritia filium mihi, Paule, corona
Mittis: & hoc phialæ nomen habere iubes.
Hac fuerat nuper nebula tibi pægma perunctum,

Pallida quam rubri diluit unda croci?
An magis astuti derasa est ungue ministri
Bractea, de fulcro *quod reor esse tuo? *quam
Illa potest culicem longè sentire uolantem,
Et minimi penna papilionis agi.
Exiguæ uolitat suspensa uapore lucernæ,
Et leuiter fusco rumpitur icta mero.
Hoc linitur sputo Iani cariota calendis,
Quam fert cum paruo sordidus esse cliens.
Lenta minus gracili crescunt colocasia filo:
Plena magis nimio Lilia Sole cadunt.
Nec uaga tam tenui discursat aranea tela,
Tam leue nec bombyx pendulus urget opus.
Crassior in face uetulæ stat creta Fabullæ:
Crassior *offensæ bulla tumescit aquæ. *inflatæ
Fortior intortos seruat uesica capillos,
Et mutat Latias spuma Batana comas.
Hac cute Ledæo uestitur pullus in ouo,
Talia lunata splenia fronte sedent.
Qui tibi cum phiala, ligulam cùm mittere posses?
Mittere cùm posses uel cocleare mihi?
Magna nimis loquimur: cocleam cùm mittere posses,
Deniq; cùm posses mittere Paule nihil.

In iactatorem. 34

Archetypum Myos argentum te dicis habere.
Quod sine te factum est, hoc magis archetypum est.

Ad pessimos coniuges. 35

Cùm sitis similes, paresq; uita:
Vxor pessima, pessimus maritus:
Miror, non bene conuenire uobis.

Ad Cæsarem Domitianum. 36

Regia pyramidum, Cæsar, miracula ride.

Iam tacet Eoum barbara Memphis opus.
Pars quota Parrhasiæ labor est Mareoticus aulæ:
Clarius in toto nil uidet orbe dies.
Septenos pariter credas assurgere montes,
Thessalicum breuior Pelion Ossa tulit.
Aethera sic intrat, nitidis ut conditus astris
Inferiore tonet nube serenus apex.
Et prius arcano satietur lumine Phœbi,
Nascentis Circæ quam uidet ora patris,
Hæc, Auguste, tamen quæ uertice sydera pulsat,
Par domus est cœlo, sed minor est domino.

Ad Polycarmum. 37

Quòd Caietano reddis, Polycarme, tabellas:
Millia te centum non tribuisse putas?
Debuit hæc, inquis. Tibi habe, Polycarme, tabellas:
Et Caietano millia crede duo.

Ad Meliorem. 38

Qui præstat pietate pertinaci
Sensuro bona liberalitatis,
Captet forsitan, aut uicem reposcat.
At si quis dare nomini relicto
Post manes, tumulumq; perseueret,
Quærit quid nisi parcius dolere?
Refert sis bonus, an uelis uideri.
Præstas hoc, Melior, sciente fama,
Qui solennibus anxius sepulti
Nomen non sinis interire Blæsi,
Et de munifica profusus arca
Ad natalitium diem colendum
Scribarum memori, piæq; turbæ
Quod donas, facis ipse Blæsianum.
Hoc longum, tibi uita dum manebit,

Hoc & post cineres erit tributum.

Ad Domitianum. 39

Qui Palatinæ caperet conuiuia mensæ,
Ambrosiasq; dapes non erat ante locus.
Hìc haurire decet sacrum, Germanice, nectar,
Et Ganymedæa pocula mista manu.
Esse uelìs (oro) seruus conuiua Tonantis.
At tu si properas Iuppiter, ipse ueni.

Ad Priapum. 40

Non horti, neq; palmitis beati,
Sed rari nemoris, Priape, custos,
Ex quo natus es, & potes renasci,
Furaces, moneo, manus repellas,
Et syluam domini focis reserues.
Si defecerit hoc, & ipse lignum es.

Ad Faustinum. 41

Tristis Athenagoras non misit munera nobis,
Quæ medio brumæ mittere mense solet.
An sit Athenagoras tristis, Faustine, uidebo:
Me certè tristem fecit Athenagoras.

Ad Mathonem. 42

Si te sportula maior ad beatos
Non corruperit, ut solet: licebit
De nostro, Matho, centies laueris.

In Fabium, & Cristillam. 43

Effert uxores Fabius, Christilla maritos,
Funereamq; toris quassat uterq; facem.
Victores committe, Venus: quos iste manebit
Exitus, una duos ut Libitina ferat.

Ad Titullum. 44

Titulle, moneo, uiue semper: hoc serum est:

Sub pædadogo cœperis licet, ſerum eſt:
At tu miſer, Titulle, nec ſenex uiuis,
Sed omne limen conteris ſalutator,
Et mane ſudas urbis oſculis udus,
Foroq; triplici ſparſus ante equos omneis,
Aedemq; Martis, & coloſſon Auguſti
Curris per omnes tertiasq;, quintasq;.
Rape, congere, auſer, poſside, relinquendum eſt.
Superba denſis arca palleat nummis,
Centum explicentur paginæ Calendarum:
Iurabit hæres, te nihil reliquiſſe.
Supraq; pluteum te iacente, uel ſaxum.
Fartus papyro dum tibi torus creſcit,
Flentes ſuperbus baſiabit eunuchos,
Tuoq; triſtis filius (uelis nolis)
Cum concubino nocte dormiet prima.

Ad Flaccum. 45

Priſcus ab Aetnæis mihi, Flacce, Terentius oris
Redditur: hanc lucem lactea gemma notet.
Defluat, & lento ſplendeſcat turbida limo
Amphora centeno conſule facta minor.
Continget nox quando meis tam candida menſis?
Tam iuſto dabitur quando calere mero?
Cùm te, Flacce, mihi reddet Cytherea Cypros,
Luxuriæ fiet, tam bona cauſa meæ.

Ad Ceſtum. 46

Quanta tua eſt probitas, quanta eſt præſtantia formæ,
Ceſte puer, puero caſtior Hippolyto:
Te ſecum Diana uelit, doceatq; natare,
Te Cybele ſecum uellet habere Phryga:
Tu Ganymedæo poteras ſuccedere lecto,

Secur

Securus domino basia sola dares.
Felix quæ tenerum uexabit sponsa maritum,
Et quæ te faciet prima puella uirum.

In uarie se tondentem. 47

Pars maxillarum tonsa est tibi, pars tibi rasa est,
Pars uulsa est: unum quis putet esse caput?

De abolla Crispini. 48

Nescit cui dederit Tyriam Crispinus abollam,
Dum mutat cultus, induiturq; togam.
Quisquis habes, humeris sua munera redde precamur:
Non hoc Crispinus te, sed abolla rogat.
Non quicunq; capit saturatas murice uestes,
Nec nisi delicijs conuenit iste color.
Si te præda iuuat, fœdiq; insania lucri:
Quo possis melius fallere, sume togam.

De Aspro. 49

Formosam plane, sed cæcus diligit Asper.
Plus ergo, ut res est, quàm uidet Asper, amat.

Ad Cæsarem Domitianum. 50

Quanta Gigantæi memoratur mensa triumphi,
Quantaq; nox superis omnibus illa fuit,
Qua bonus accubuit genitor cum plebe deorum,
Et licuit Faunis poscere uina Iouem:
Tanta tuas celebrant, Cæsar, conuiuia laurus,
Exhilarant ipsos gaudia nostra Deos.
Vescitur omnis eques tecum, populusq;, patresq;:
Et capit ambrosias cum duce Roma dapes.
Grandia pollicitis quanto maiora dedisti?
Promissa est nobis sportula, recta data est.

De phiala Ruffi. 51

Quis labor in phiala? docti Myos? an'ne Myronis?

Mentoris hæc manus est? an Polyclete tua?
Liuescit nulla caligine fusca, nec odit
Exploratores nubila massa focos.
Vera minus flauo radiant electra metallo,
Et nimium felix pustula uincit ebur.
Materiæ non cedit opus: sic alligat orbem,
Plurima cùm tota lampada luna nitet.
Stat caper Aeolio Thebani uellere Phryxi
Cultus: ab hoc mallet uecta fuisse soror.
Hunc nec Cinyphius tonsor uiolauerit: & tu
Ipse tua pasci uite Lyæe uelis.
Terga premit pecoris geminis Amor aureus alis:
Palladius tenero lotos ab ore sonat.
Sic Methymnæo gauisus Arione delphin
Languida non tacitum per freta uexit onus.
Imbuat egregium digno mihi nectare munus,
Non grege de domini, sed tua, Ceste, manus.
Ceste decus mensæ, misce Setina: uidetur
Ipse puer nobis, ipse sitire caper.
Det numerum cyathis instantis littera Ruffi.
Autor enim tanti muneris ille mihi.
Si Theletusa uenit, promissaq; gaudia portat:
Seruabor dominæ, Ruffe, triente tuo.
Si dubia est: septunce trahar. si fallit amantem:
Vt iugulem curas, nomen utrunq; bibam.

Ad Ceditianum. 51

Tonsorem puerum, sed arte talem,
Qualis nec thalamis fuit Neronis,
Drusorum cui contigere barbæ,
Aequandas semel in genas rogatus
Ruffo, Ceditiane, commodaui.

Dum

Dum iussus repetit pilos eosdem,
Censura speculi manum regente:
Expungitq; cutem, facitq; longam
Detonsis epaphæresim capillis:
Barbatus mihi tonsor est reuersus.

In Catullam. 52

Formosissima quæ fuere, uel sunt,
Sed uilissima quæ fuere, uel sunt:
O quàm te fieri, Catulla, uellem
Formosam minus, *aut magis pudicam. *al

Ad Cæsarem Domitianum. 53

Magna licet toties tribuas, maiora daturus
Dona ducum uictor, uictor & ipse tui:
Diligeris populo, non propter præmia, Cæsar:
Propter te populus, præmia, Cæsar, amat.

Ad eundem de Leone. 54

Auditur quantum Mosila per auia murmur,
Innumero quoties sylua Leone furit,
Pallidus attonitos ad plena mapalia pastor
Cùm reuocat tauros, & sine mente pecus:
Tantus in Ausonia fremuit modò terror arena,
Quis non esse gregem crederet? unus erat:
Sed cuius tremerent ipsi quoq; iura leones,
Cui diadema daret marmore picta Nomas.
O quantum per colla decus, quem spargit honorem,
Aurea lunatæ cùm stetit unda iubæ.
Grandia quàm decuit latum uenabula pectus?
Quantaq; de magna gaudia morte tulit?
Vnde tuis Libyæ tam felix gloria syluis?
A Cybeles nunquid uenerat ille iugis?
An magis Herculeo, Germanice, misit ab astro

Hanc

Hanc tibi uel frater, uel pater ipſe feram?

Ad Flaccum. 55

Temporibus noſtris ætas cùm cedat auorum,
Creuerit & maior cum duce Roma ſuo:
Ingenium ſacri miraris abeſſe Maronis,
Nec quenquam tanta bella ſonare tuba.
Sint Mecœnates, non deerunt, Flacce, Marones:
Vergiliumq; tibi, uel tua rura dabunt.
Iugera perdiderat miſeræ uicina Cremonæ,
Flebat & abductas Tityrus æger oues:
Riſit Thuſcus eques, paupertatemq; malignam
Reppulit, & celebri iußit abire fuga.
Accipe diuitias, & uatum maximus eſto:
Tu licet & noſtrum, dixit, Alexin ames.
Aſtabat domini menſis pulcherrimus ille,
Marmorea fundens nigra falerna manu:
Et libata dabat roſeis carcheſia labris,
Quæ poterant ipſum ſollicitare Iouem.
Excidit attonito pinguis Galathea poëtæ,
Theſtylis & rubras meßibus uſta genas,
Protinus Italiam concepit, & Arma, uirumq;,
Qui modo uix culicem fleuerat ore rudi.
Quid Varios, Marſoſq; loquar, ditataq; uatum
Nomina, magnus erit quos numerare labor?
Ergo ero Vergilius, ſi munera Mecœnatis
Des mihi: Vergilius non ero, Marcus ero.

De Picente. 56

Treis habuit dentes, pariter quos expuit omnes,
Ad tumulum Picens dum ſedet ipſe ſuum.
Collegitq; ſinu fragmenta nouiſſima fracti
Oris, & aggeſta contumulauit humo.
Oſſa licet quondam defuncti non legat hæres,

Hoc sibi iam Picens præstitit officium.

In Artemidorum. 57

Cùm tibi tam crassæ sint, Artemidore, lacernæ:
Possum te Sagarim iure uocare meum.

In luscum furem. 58

Aspicis hunc uno contentum lumine, cuius
Lippa sub attrita fronte lacuna patet:
Ne contemne caput, nihil est furacius illo.
Non fuit Autolyci tam piceata manus:
Hunc tu conuiuam cautus uitare memento:
Tunc furit, atq; oculo luscus utroq; uidet.
Pocula solliciti perdunt, ligulasq; ministri,
Et latet in tepido plurima mappa sinu:
Lapsa nec à cubito subducere pallia nescit,
Et tectus lenis sæpe duabus abit:
Nec dormitantem uernam fraudare lucerna
Erubuit fallax, ardeat illa licet.
Si nihil inuasit, puerum tunc arte dolosa
Circuit, & soleas surripit ipse suas.

In Claudiam. 59

Summa Palatini poteras æquare colossi,
Si fieres breuior, Claudia, sesquipede.

De Carino ad Seuerum. 60

Liuet Carinus, rumpitur, furit, plorat:
Et quærit altos, unde pendeat, ramos.
Non iam quòd orbe cantor, & legor toto:
Nec umbilicis quòd decorus, & cedro,
Spargor per omnes, Roma quas tenet, gentes:
Sed quòd sub urbe rus habemus æstiuum,
Vehimurq; mulis non, ut antè, conductis.
Quid imprecabor, ô Seuere, liuenti?

Hoc opto, mulas habeat, & ſuburbanum.

De Picente. 61

Scribit in auerſa Picens epigrammata charta:
Et dolet, auerſo quòd facit illa Deo.

De Aulo. 62

Theſtylon Aulus amat, ſed nec minus ardet Alexin:
Forſitan & noſtrum ſic Hyacinthon amat.
I nunc, & dubita, uates an diligat ipſos:
Delicias uatum cùm meus Aulus amet.

In Clytum. 63

Vt poſcas, Clyte, munus exigasq́;,
Vno naſceris octies in anno:
Et ſolas puto, treśue quattuoŕue,
Non natalitias habes calendas.
Sit uultus tibi leuior licebit
Triſtis littoris aridi lapillis,
Sit moro coma nigrior caduco.
Vincas mollitie tremente plumas,
Aut maſſam modo lactis alligati:
Et talis tumor excitet papillas,
Quales cruda uiro puella ſeruat:
Tu nobis Clyte iam ſenex uideris.
Tam multos, quis enim fuiſſe credat
Natales Priamíue, Neſtoriśue?
Sit tandem pudor, & modus rapinis.
Quòd ſi ludis adhuc, ſemelq́; naſci
Vno iam tibi non ſat eſt in anno:
Natum te, Clyte, nec ſemel putabo.

Ad Domitianum. 64

Hîc ubi fortunæ reducis fulgentia late
Templa nitent, felix area nuper erat.

Hic stetit Arctoi formosus puluere belli
Purpureum fundens Cæsar ab ore iubar:
Hîc lauro comas, & candida uultu
Roma salutauit uoce, manuq; ducem.
Grande loci meritum testantur & altera dona:
Stat sacer edomitis gentibus arcus ouans.
Hic gemini currus numerant elephanta frequenter:
Sufficit immensis aureus ipse iugis.
Hæc est digna tuis, Germanice, porta triumphis:
Hoc aditus urbem Martis habere decet.

De Cos. Silio. 65

Augusto pia thura, uictimasq;
Pro nostro datæ Silio, Camœnæ.
Bissenos iubet en redire fasces
Nato consule, nobiliq; uirga
Vatis Castaliam domum sonare,
Rerum prima salus, & una Cæsar,
Gaudenti superest adhuc, quod optet
Felix purpura, tertiusq; consul?
Pompeio dederit licet senatus,
Et Cæsar genero sacros honores,
Quorum pacificus ter ampliauit
Ianus nomina: Silius frequentes
Mauult sic numerare consulatus.

In Cæcilianum. 66

Horas quinq; puer nondum tibi nuntiat: & tum
Iam conuiua mihi, Cæciliane, uenis.
Cùm modo distulerint raucæ uadimonia chartæ,
Et Floralitias lacet arena feras:
Curre: age: & illotos reuoca, Calliste, ministros,
Sternantur lecti: Cæciliane, sede.

Caldam poscis aquam: sed nondum frigida uenit,
Alget adhuc nudo clausa culina foco.
Mane ueni potius. nam cur te quinta moretur?
Aut cur non serò, Cæcilianæ, uenis?

Ad Entellum. 67

Qui Corcyræi uidit pomaria regis:
Rus, Entelle, tuæ præferat ille domus.
Inuida purpureos urat ne bruma racemos,
Et gelidum Bacchi munera frigus edat:
Condita perspicua uiuit uindemia gemma:
Et tegitur felix, nec tamen uua latet.
Fœmineum lucet sic per bombycina corpus:
Calculus in nitida sic numeratur aqua.
Quid non ingenio uoluit natura licere?
Autumnum sterilis ferre iubetur hyems.

In Vacerram. 68

Miraris ueteres, Vacerra, solos:
Nec laudas, nisi mortuos, poëtas.
Ignoscas petimus, Vacerra: tanti
Non est, ut placeam tibi, perire.

De Nerua. 69

Quanta quies placidi, tanta est facundia Neruæ:
Sed cohibet uires, ingeniumq; pudor.
Cùm siccare sacrum largo Permessida posset
Ore, uerecundam maluit esse sitim.
Pieriam tenui frontem redimere corona
Contentus, famæ nec dare uela suæ.
Sed tamen hunc nostri sit temporis esse Tibullum,
Carmina qui docti nota Neronis habet.

In Posthumianum. 70

Quattuor argenti libras mihi tempore brumæ

Misisti

Misisti ante annos, Posthumiane, decem.
Speranti plures (nam stare, aut crescere debent
Munera) uenerunt plus'ue minus'ue duæ.
Tertius, & quartus multò inferiora tulerunt.
Libra fuit quinto Septitiana quidem.
Bessalem ad scutulam sexto peruenimus anno.
Post hunc in cotula rasa selibra data est.
Octauus ligulam misit sextante minorem,
Nonus aculeolos in cocleare tulit.
Quod mittat nobis decimus iam non habet annus,
Quattuor ad libras, Posthumiane redi.

Ad librum suum. 71

Nondum murice cultus, asperoq;
Morsu pumicis aridi politus,
Artanum properas sequi libelle:
Quem pulcherrima iam redire Narbo,
Docti patria Narbo Votieni
Ad leges iubet, annuosq; fasces:
Votis quod paribus tibi petendum est,
Continget locus ille, & hic amicus.
Quàm uellem fieri meus libellus.

Ad Instantium. 72

Instanti quo nec syncerior alter habetur
Pectore, niuea simplicitate prior:
Si dare uis nostræ uires: animosq; Thaliæ,
Et uictura petis carmina: da quod amem.
Cynthia te uatem fecit lasciue Properti:
Ingenium Galli pulchra Lycoris erat.
Fama est arguti Nemesis formosa Tibulli:
Lesbia dictauit, docte Catulle, tibi.
Non me Pelignus, nec spernet, Mantua uatem,

Si qua Corynna mihi si quis Alexis erit.

In malum medicum. 73

Hoplomachus nunc es: fueras ophthalmicus, antè.
Fecisti medicus, quod facis hoplomachus.

De Gallo Lingone. 74

Dum repetit sera conductos nocte penates
Lingonis à recta, flaminiaq; recens:
Expulit offenso uitiatum pollice talum,
Et iacuit toto corpore fusus humi.
Quid faceret Gallus? qua se ratione moueret?
Ingenti domino seruulus unus erat,
*laternam Tam macer, ut minimam posset uix ferre *lacernam.
Succurrit misero casus, opemq; tulit.
Quattuor inscripti portabant uile cadauer,
Accipit infelix qualia mille rogus.
Hos comes inualidus submissa uoce precatur:
Vt quocunq; uelint, corpus inane ferant.
Permutatur onus, stipataq; tollitur altè
Grandis in angusta sarcina sandapila.
Hic mihi de multis unus, Lucane, uidetur:
Cui merito dici, mortue Galle, potest.

In Gallicum. 75

Dic uerum mihi, Marce: dic amabò
Nil est quod magis audiam libenter:
Sic, & cùm recitas tuos libellos,
Et causam quoties agis clientis,
Oras, Gallice, me rogasq; semper.
Durum est me tibi, quod petis, negare.
Vero uerius ergo quid sit audi:
Verum, Gallice, non libenter audis.

Ad Liberum amicum. 76

Liber amicorum dulcissima cura tuorum,

Liber in æterna uiuere digne rosa:
Si sapis, Assyrio semper tibi crinis amomo
Splendeat, & cingant florea serta caput:
Candida nigrescant uetulo crystalla falerno,
Et caleat blando mollis amore torus.
Qui sic uel medio finitus uixit in æuo,
Longior huic facta est, quàm data uita fuit.

De ludis Stellæ, ad Cæsarem. 77

Quos cuperet Phlegræa suos uictoria ludos:
Indica quos cuperet poma, Lyæe, tuos:
Fecit Hyperborei celebrator Stella triumphi:
O pudor, ò pietas, & putat esse parum.
Non illi satis est turbato sordidus auro
Hermus, & Hesperio qui sonat orbe Tagus:
Omnis habet sua dona dies, nec linea diues
Cessat, & in * populum multa rapina cadit. *patulum
Nunc ueniunt subitis lasciua nomismata nimbis,
Nunc dat spectatas tessera larga feras.
Nunc implere sinus securos gaudet, & absens
Sortitur dominos, nec laceratur auis.
Quid numerem currus, terdenaq; præmia palmæ,
Quæ dare non semper consul uterq; solet?
Omnia sed, Cæsar, tanto superantur honore:
Quòd spectatorem te tua laurus habet.

In Fabullam. 78

Omnes aut uetulas habes amicas,
Aut turpes, uetulisq; fœdiores.
Has ducis comites, trahisq; tecum
Per conuiuia, porticus, theatra.
Sic formosa, Fabulla, sic puella es.

Ad Domitianum. 79

Sanctorum nobis miracula reddis auorum:
Nec pateris, Cæsar, secula cana mori:
Cùm ueteres Latiæ ritus renouentur arenæ,
Et pugnet uirtus simpliciore manu.
Sic priscis seruatur honos, te præside, templis:
Et casa, tam culto sub Ioue, numen habet.
Sic noua dum condis, renouas, Auguste, priora:
Debentur quæ sunt, quæq; fuere tibi.

In Gelliam. 80

Non per mystica sacra Dindymenes,
Nec per Niliacæ bouem iuuencæ,
Nullos deniq; per deos deasq;
Iurat Gellia: sed per uniones.
Hos amplectitur, hos deosculatur:
Hos fratres uocat, & uocat sorores:
Hos natis amat acrius duobus.
His si quo careat misella casu,
Victuram negat esse se nec horam.
Heu quàm bene nunc, Papyriane,
Annei faceret manus Sereni.

Ad Domitianum. 81

Dante tibi turba querulos, Auguste, libellos,
Nos quoq; quòd domino carmina parua damus:
Posse Deûm rebus pariter, musisq; uacare
Scimus, & hæc etiam serta placere tibi.
Fer uates, Auguste, tuos: nos gloria dulcis,
Nos tua cura prior, deliciæq; sumus.
Non quercus te sola decet, nec laurea Phœbi:
Fiat & ex hedera ciuica nostra tibi.

M. V A

M. VAL. MARTIALIS EPIGRAMMATON LIBER IX.

AVE mi Toranni, frater charißime, Epigramma, quod extra ordinem paginarum eſt, ad Stertinium clariſſimum uirum ſcripſimus, qui imaginem meam ponere in bibliotheca ſua uoluit. De quo ſcribendum tibi putaui: ne ignorares, Auitus iſte quis uocaretur. Vale, & para hoſpitium.

Ad Auitum. 1

Non te celabis, ſublimi pectore uates,
Cui referet ſerus præmia digna cinis.
Hoc tibi ſub noſtra breue carmen imagine uiuat.
Quam non obſcuris iungis, Auite, uiris.
Ille ego ſum nulli nugarum laude ſecundus:
Quem non miraris, ſed, puto, lector, amas.
Maiores maiora ſonent: mihi parua loquuto
Sufficit in ueſtras ſæpe redire manus.

De templo Flauiæ gentis. 2

Dum Ianus hyemes, Domitianus autumnos,
Auguſtus annis commodabit æſtates:
Dum grande famuli nomen aſſeret Rheni
Germanicorum magna lux calendarum:
Tarpeia ſummi ſaxa dum patris ſtabunt:
Dum uoce ſupplex, dumq; thure placabit
Matrona diues dulce Iulium numen:
Manebit altum Flauiæ decus gentis:
Cum Sole, & aſtris, cumq; luce Romana.

Inuicta quicquid condidit manus, cœlum est.

In Lupum. 3

Pauper amicitiæ cùm sis Lupe: non es amicæ:
Et queritur de te [illegible] læsa nihil.
Illa siligineis pingueſcit adultera [illegible]:
Conuiuam paſcit nigra farina tuum.
Incenſura niues dominæ Setina liquantur:
Nos bibimus torti pulla uenena cadi.
Empta tibi nox eſt fundis non tota paternis:
Haud ſua deſertus rura ſoladis arat.
Splendet Erythræis perlucida mœcha lapillis:
Ducitur addictus, te futuente, cliens.
Octo Syris ſuffulta datur lectica puellæ:
Nondum ſandapilæ pondus amicus erit.
I nunc, & miſeros Cybele præcide cinædos.
Hæc erat, hæc cultris [illegible] digna tuis.

Ad Domitianum. 4

Quantum iam ſuperis, Cæſar, cœloq; dediſti,
Si repetas, & ſi creditor eſſe uelis:
Grandis in ætherio licet auctio fiat olympo,
Coganturq; Dei uendere quicquid habent:
Conturbabit Atlas, & non erit uncia tota,
Decìdat tecum qua pater ipſe Deûm.
Pro Capitolinis quid enim tibi ſoluere templis,
Quid pro Tarpeiæ frondis honore poteſt?
Quid pro culminibus geminis matrona Tonantis?
Pallada prætereo: res agit illa tuas.
Quid loquar Alciden, Phœbumq;, pios q; Laconas,
Addita quid Latio Flauia templa polo?
Expectes, & ſuſtineas, Auguſte, neceſſe eſt.
quo Nam tibi quod ſoluat, non habet arca Iouis.

In

In Aeschilum. 5

Aureolis futui cùm posſit Galla duobus,
Et plusquam futui, si totidem addideris:
Aureolos à te cur accipit, Aeschile, denos?
Non sellat tanti Galla. quid ergo? tacet.

In Paulam. 6

Nubere uis Prisco, non miror Paula: sapisti.
Ducere te non uult Priscus: & ille sapit.

Ad Domitianum. 7

Tibi summe Rheni domitor: & parens orbis,
Pudice princeps, gratias agunt urbes.
Populos habebunt: parere iam scelus non est.
Non puer auari sectus arte mangonis
Virilitatis damna mœret ereptæ.
Nec quam superbus computet stipem leno,
Dat prostituto misera mater infanti.
Qui nec cubili fuerat, ante te, quondam
Pudor, esse per te cœpit & lupanari.

In Afrum. 8

Dicere de Libycis reduci tibi gentibus, Afer,
Continuis uolui quinq; diebus aue.
Non uacat, aut dormit dictum bis, terq; reuerso.
Iam satis est: non uis, Afer, auere. Vale.

Ad Domitianum. 9

Tanquam parua foret sexus iniuria nostri,
Fœdandos populo prostituisse mares:
Iam cunæ *lenonis erant, ut ab ubere raptus* *curæ
Sordida uagitu posceret æra puer.
Immatura dabant infandas corpora pœnas.
Non tulit Ausonius talia monstra pater:
Idem qui teneris nuper succurit ephebis,

Ne faceret steriles sæua libido uiros.
Dilexere prius pueri, iuuenesq́; senesq́;,
At nunc infantes te quoq́;, Cæsar, amant.

Ad Bithinicum. 10

Nil tibi legauit Fabius, Bithinice: cui tu
Annua, si memini, millia sena dabas.
Plus nulli dedit ille: queri, Bithinice noli.
Annua legauit millia sena tibi.

In Cantarum. 11

Cœnes, Cantare, cùm foris libenter:
Clamas, & maledicis, & minaris.
De ponas animos truces, monemus:
Liber non potes, & gulosus esse.

De Earino Domitiani. 12

Nomen cum uiolis, rosisq́; uatum,
Quo pars optima nuncupatur anni,
Hyblam quod sapit, Atticosq́; flores,
Quod nidos olet alitis superbæ?
Nomen nectare dulcius beato,
Quo mallet Cybeles puer uocari,
Et qui pocula temperat tonanti:
Quòd si Parrhasia sones in aula,
Respondent Veneres, Cupidinesq́;:
Nomen nobile, molle, delicatum
Versu dicere non rudi uolebam,
Sed tu syllaba contumax repugnas.
Dicunt Earinon tamen poëtæ:
Sed Græci: quibus est nihil negatum:
Et quos ἄρες ἄρες decet sonare.
Nobis non licet esse tam disertis,
Qui musas colimus seueriores.

De

De eodem. 13

Si daret autumnus mihi nomen, ὀπωρινὸς essem:
Horrida si brumæ sydera, χειμερινός.
Dictus ab æstiuo θερινὸς, mihi mense uocarer.
Tempora cui nomen uerna dedere, quis est?

De eodem. 14

Nomen habes, teneri quod tempora nuncupat anni,
Cùm breue Cecropiæ uer populantur apes.
Nomen, Acidalia meruit quod arundine pingi,
Quod Cytherea sua scribere gaudet acu:
Nomen, Erythræis quod littera facta lapillis,
Gemma quod Heliadum pollice trita notet.
Quod penna * scribente grues ad sydera tollant, *stridente
Quod decet in sola Cæsaris esse domo.

In fictos amicos. 15

Hunc, quem cœna tibi, quem mensa parauit amicum,
Esse putas fide pectus amicitiæ?
Aprum amat, & mullos, & sumen, & ostrea: non te.
Tam bene si cœnem, noster amicus eris.

De Cloë. 16

Inscripsit tumulo septem celebrata uirorum
Se fecisse, Cloë: quid pote simplicius?

De coma Earini. 17

Consilium formæ speculum, dulceisq; capillos
Pergameo posuit dona sacrata Deo,
Ille puer tantæ domino gratissimus aulæ,
Nomine qui signat tempora uerna suo.
Felix, quæ tali censetur munere tellus,
Nec Ganymedæas mallet habere comas.

Ad Aesculapium. 18

Latonæ uenerandæ nepos, qui mitibus herbis

Parcarum exoras pensa, breuesq; colos:
Hos tibi laudatos dominorum uoce capillos
Ille tuus Latia misit ab urbe puer.
Addidit & nitidum sacratis crinibus orbem,
Quo felix facies iudice tota fuit.
Tu iuuenile decus serua: ne pulchrior ille
In longa fuerit, quàm breuiore coma.

Ad Cæsarem Domitianum. 19

Est mihi, sitq; precor longum, te præside Cæsar,
Rus minimum: parui sunt & in urbe lares.
Sed de ualle breui, quas det sitientibus hortis,
*Curta *Cura laboratas antlia tollit aquas.
Sicca domus queritur nullo se rore foueri,
Cùm mihi uicino Martia fonte sonet.
Quam dederis nostris Auguste penatibus undam,
Castalis hæc nobis, aut Iouis imber erit.

In Sabellum. 20

Laudas balnea uersibus trecentis
Cœnantis bene Pontici, Sabelle.
Vis cœnare, Sabelle, non lauari.

Ad Domitianum. 21

Hæc quæ tota patet: tegiturq; & marmore, & auro,
Infantis domini conscia terra fuit.
Felix, quæ tantis sonuit uagitibus: & quæ
Vidit reptantes, sustinuitq; manus.
Hîc steterat ueneranda domus, quæ prestitit orbi,
Quod Rhodos: astrifero quod pia Creta polo:
Cretenses texere Iouem crepitantibus armis.
Semiuiri poterant qualia ferre Phryges.
At te protexit superûm pater: & tibi, Cæsar,
Pro iaculo, & parma, fulmen, & ægis erat.

Ad

Ad Auctum. 22

Artemidorus habet puerum: sed uendidit agrum.
Agrum pro puero Calliodorus habet.
Dic uter ex istis melius rem gesserit, Aucte?
Artemidorus amat, Calliodorus arat.

Ad Pastorem. 23

Credis, ob hoc me, Pastor, opes fortasse rogare,
Propter quod uulgus, crassaq; turba rogat:
Vt Setina meos consumat gleba ligones,
Et sonet innumera compede Tuscus ager:
Vt Mauri Libycis centum stent dentibus orbes,
Et crepet in nostris aurea lamma toris:
Nec labris nisi magna meis crystalla terantur,
Et faciant nigras nostra falerna niues:
Vt Canusinatus nostro Syrus assere sudet,
Et mea sit culto sella cliente frequens:
Aestuet ut nostro madidus conuiua ministro,
Quem permutatum nec Ganymede uelim:
Vt lutulenta linat Tyrias mihi mula lacernas,
Et Massileum uirga gubernet equum.
Est nihil ex istis: superos ac sydera testor.
Ergo quid? ut donem, Pastor: & ædificem.

Ad Charum. 24

O cui uirgineo flauescere contigit auro,
Dic ubi palladium sit tibi, Chare, decus?
Aspicis en domini fulgentes marmore uultus?
Venit ad has ultro nostra corona comas.
Albanæ liuere potest pia quercus oliuæ:
Cinxerit inuictum quòd prior illa caput.

Ad eundem. 25

Quis pallatinos imitatus imagine uultus

Phidiacum Latio marmore uicit ebur?
Hæc mundi facies, hæc sunt Iouis ora sereni:
Sic tonat ille Deus, cùm sine nube tonat.
Non solùm tribuit Pallas tibi, Chare, coronam:
Effigiem domini, quam colis, illa dedit.

In Afrum. 26

Dantem uina tuum quoties aspeximus Hylum,
Lumine nos, Afer, turbidiore notas.
Quid rogo? quod scelus est, mollem spectare ministrum?
Aspicimus Solem, sydera, templa, Deos.
Auertam uultus tanquam mihi pocula Gorgon
Porrigat? atq; oculos, oraq; nostra tegam?
Trux erat Alcydes, sed Hylan spectare licebat:
Ludere Mercurio cum Ganymede licet.
Si non uis teneros spectet conuiua ministros:
Phineas inuites, Afer, & Oedipodas.

De Nerua. 27

Audet facundo qui carmina mittere Neruæ,
Pallia donabit Glaucina Cosme tibi:
Pæstano uiolas, & cana ligustra colono,
Hyblæis apibus Corsica mella dabit.
Sed tamen & paruæ nonnulla est gratia musæ:
Appetitur posito uilis oliua lupo.
Nec tibi sit mirum, modici quòd conscia uatis
Iudicium metuat nostra Thalia tuum
Ipse tuas etiam ueritus Nero dicitur aures,
Lasciuum iuuenis cùm tibi lusit opus.

In Crestum. 28

Cùm depilatos, Creste, coleos portes,
Et uulturino mentulam parem collo,
Et prostitutis leuius caput culis,

Nec

Nec uiuat ullus in tuo pilus crure,
Purgentq; sæuæ cana labra uolsellæ:
Curios, Camillos, Quintios, Numas, Ancos,
Et quicquid usquam legimus pilosorum
Loqueris, sonasq; grandibus minax uerbis,
Et cum hoc theatro, seculoq; rixaris.
Occurrit aliquis inter ista * draucus, & * draucorum
Iam pædagogo liberatus, & cuius
Refibulauit turgidum faber penem:
Nutu uocatum ducis, & pudet fari,
Catoniana, Creste, quod facis, lingua.

Epitaphium Latini. 29

Dulce decus scenæ, ludorum fama, Latinus
Ille ego sum, plausus, deliciæq; tuæ:
Qui spectatorem potui feciſſe Catonem:
Soluere qui Curios, Fabriciosq; graues.
Sed nihil à nostro sumpsit mea uita theatro:
Et sola tantum scenicus arte feror:
Nec poteram gratus domino sine moribus esse:
Interius mentes suspicit ille Deus.
Vos me laurigeri parasitum dicite Phœbi:
Roma sui famulum dum sciat esse Iouis.

Epitaphium Philenis. 30

Secula Nestoreæ permensa, Phileni, senectæ
Rapta es ad infernas tam citò Ditis aquas?
Euboicæ nondum numerabas longa Sibyllæ
Tempora, maior erat mensibus illa tribus.
Heu quæ lingua silet, non illam mille catastæ
Vincebant, nec quæ turba Serapin amat:
Nec matutini cirrata caterua magistri,
Nec quæ Strymonio de grege ripa sonat.

Quæ

Quæ nunc Theſſalico lunam deducere rhombo,
Quæ ſciet hos, illos uendere lena toros?
Sit tibi terra leuis, molliq; tegaris arena,
Ne tua non poßint eruere oſſa canes.

De Ruſtico Antiſtio. 31

Cappadocum ſæuis Antiſtius occidit oris
Ruſticus, ò triſti crimine terra nocens.
Rettulit oſſa ſinu chari Nigrina mariti:
Et quæſta eſt longas non ſatis eſſe uias.
Cumq; daret ſanctam tumulis, quibus inuidet, urnam:
Viſa ſibi eſt rapto bis uiduata uiro.

De Vibÿ uoto. 32

Dum comes Arctois hæreret Cæſaris armis
Vibius, hanc Marti pro duce uouit auem.
Luna quater binos non tota peregerat orbes,
Debita poſcebat iam ſibi uota Deus.
Ipſe ſuas anſer lætus properauit ad aras:
Et cecidit ſanctis hoſtia parua focis.
Octo uides patulo pendere nomiſmata roſtro
Alitis? hæc extis condita nuper erant.
Quæ litat argento pro te, non ſanguine, Cæſar,
Victima: iam ferro non opus eſſe docet.

Qualem uelit amicam. 33

Hanc uolo, quæ facilis, quæ palliolata uagatur.
Hanc uolo, quæ puero iam dedit antè meo.
Hanc uolo, quam redimit totam denarius alter.
Hanc uolo, quæ pariter ſufficit una tribus.
Poſcentem nummos, & grandia uerba ſonantem
Poßideat craßi [illegible] Burdigali.

Ad Flaccum. 34

Audieris in quo, Flacce, balneo plauſum,

Morion

*Morionis illic esse mentulam scito. *Mathonis

In laudem Domitiani. 35

Iuppiter Idæi risit mendacia busti,
Dum uidet Augusti Flauia templa poli.
Atque inter mensas largo iam nectare fusus,
Pocula cùm Marti traderet ipse suo.
Respiciens Phœbum pariter, Phœbiq; sororem,
Cum quibus Alcides, & pius Arcas erat:
Gnosia uos, inquit, nobis monnumenta dedistis:
Cernite quàm plus sit, Cæsaris esse patrem.

In Philomusum. 36

Artibus his semper cœnam, Philomuse, mereris:
Plurima dum fingis, sed quasi uera refers.
Scis quid in Arsacia Pacorus deliberet aula,
Rhenanam numeras, Sarmaticamq; manum.
Verba ducis Daci Cattis mandata resignas.
Victricem laurum, quàm uenit, ante uides.
Scis quoties Pharios madeat Ioue fusca Syene.
Scis quota de Libyco littore puppis eat.
Cuius Iulææ capiti nascantur oliuæ.
Destinet ætherius cui sua serta pater.
Tolle tuas artes hodie cœnabis apud me:
Hac lege, ut narres nil, Philomuse, noui.

De Ganymede, & Ioue. 37

Viderat Ausonium, posito modo crine, ministrum
Phryx puer alterius gaudia nota Iouis
Quod tuus ecce suo Cæsar permisit Ephebo,
Tu permitte tuo, maxime rector, ait.
Iam mihi prima latet longis lanugo capillis:
Iam tua me ridet Iuno, uocatq; uirum.
Cui pater ætherius, Puer ò dulcissime dixit,

Non

Non ego quod poscis, res negat ipsa tibi.
Cæsar habet noster similes tibi mille ministros:
Tantáq; sydereos uix capit aula mares.
At tibi si dederit uultus coma tonsa uiriles:
Quis mihi, qui nectar muſceat, alter erit?

In Gallam. 38

*sub umbra Cùm ſis ipſa domi, mediáq; ornere *ſuburra:
Fiant abſentes & tibi, Galla, comæ:
Nec dentes aliter, quàm ſerica, nocte reponas:
*iaceas Et *lateas centum condita pixidibus:
Nec tecum facies tua dormiat: innuis illo,
Quod tibi prolatum eſt mane ſupercilio:
Et te nulla mouet cani reuerentia [illegible]
Quem potes inter auos iam numerare tuos:
Promittis ſexcenta tamen, ſed [illegible] ſurda eſt:
Et ſit luſca licet, te tamen illa uidet.

Ad Agathinum. 39

Summa licet uelox, Agathine, pericula ludas:
Non tamen efficies, ut tibi parma cadat.
Nolentem ſequitur: tenuesq; reuerſa per auras
Vel pede, uel tergo, clune, uel ungue ſedet.
Lubrica Corycio quamuis ſint pulpita nimbo,
Et rapiant celeres uela negata Noti:
Securos pueri neglecta perambulat artus:
Et nocet artifici uentus, & unda nihil.
Vt peccare uelis, cùm feceris omnia, falli
Non potes: arte opus eſt, ut tibi parma cadat.

De natali Cæſoniæ. 40

Prima Palatino lux eſt hæc orta Tonanti.
Optaſſet Cybele qua peperiſſe Iouem:
Hac & Santonici genita eſt Cæſonia Ruffi,

Plus

Plus debet matri nulla puella suæ.
Lætatur gemina uotorum sorte maritus,
Contigit hunc illi quòd bis amare diem.

De Voto Philænis. 41

Tarpeias Diodorus ad coronas
Romam cùm peteret Pharo relicta,
Vouit pro reditu uiri Philænis,
Illam lingeret ut puella simplex,
Quam castæ quoq; diligant Sabinæ.
Dispersa rate tristibus procellis
Mersus fluctibus, obrutusq; ponto
Ad uotum Diodorus enatauit.
O tardus nimis, & piger maritus.
Hoc à littore si puella uotum
Fecisset mea, protinus redissem.

In Ponticum. 42

Pontice, quòd nunquam futuis, sed pellice læua
Vteris, & Veneri seruit amica manus:
Hoc nihil esse putas? scelus est, mihi crede, sed ingens,
Quantum uix animo concipis ipse tuo.
Nempe semel futuis, generaret Horatius ut tres:
Mars semel, ut geminos Ilia casta daret.
Omnia perdiderat si mas turbatus uterq;
Mandasset manibus gaudia fœda suis.
Ipsam crede tibi naturam dicere rerum:
Istud, quod digitis, Pontice, perdis, homo est.

Ad Apollinem. 43

Campis diues Apollo sic murinis,
Sic semper senibus fruare cygnis,
Doctæ sic tibi seruiant sorores,
Nec Delphis tua mentiatur ulli,

Sic palatia te colant, amentq́;:
Bis senos citò me rogante fasces
Det Stellæ bonus, annuatq́; Cæsar.
Felix tunc ego, debitorq́; uoti
Casurum tibi rusticas ad aras
Ducam cornibus aureis iuuencum.
Nata est hostia, Phœbe: quid moraris?

De statua Herculis. 44

Hic, qui dura sedens porrecto saxa leone
Mitigat exiguo magnus in ære Deus,
Quæq́; tulit, spectat resupino sydera uultu,
Cuius læua calet robore, dextra mero:
Non est fama recens, nec nostri gloria cœli,
Nobile Lysippi munus, opusq́; uides.
Hoc habuit numen Pellæi mensa tyranni,
Qui citò perdomito uictor in orbe iacet.
Hunc puer ad Libycas iurauerat Hannibal aras,
Iusserat hic Syllam ponere regna trucem.
Offensus uariæ tumidis terroribus aulæ
Priuatos gaudet nunc habitare lares.
Vtq́; fuit quondam placidi conuiua Molorchi,
Sic uoluit docti Vindicis esse Deus.

De eadem statua. 45

Alciden modò Vindicis rogabam,
Esset cuius opus, laborq́; felix.
Risit (nam solet hoc) leuiq́; nutu,
Græcè nunquid, ait, poëta nescis?
Inscripta est basis, indicatq́; nomen.
Αυσίππυ lego, Phidiæ putaui.

Ad Marcellinum. 46

Milas Hyperboreos modò Marcelline triones,

Et

Et Getici tuleris sydera pigra poli,
Ecce Promethææ rupes, & fabula montis
Quam prope sunt oculis nunc adeunda tuis.
Videris immensis cùm conclamata querelis
Saxa senis: dices, Durior ille fuit.
Et licet hoc addas, potuit qui talia ferre,
Humanum meritò finxerat ille genus.

In Gellium. 47

Gellius ædificat semper: modo limina ponit:
Nunc foribus claues aptat, emitq; seras:
Nunc has, nunc illas mutat, reficitq; fenestras:
Dum tamen ædificet, quid libet ille facit:
Oranti nummos ut dicere possit amico
Vnum illud uerbum Gellius, ædifico.

In Pannicum. 48

Democritos, Zenonas, inexplicitosq; Platonas,
Quicquid & hirsutis squallet imaginibus,
Sic quasi Pythagoræ loqueris successor, & hæres,
Præpendet mento nec tibi barba minor.
Sed quid & hircosis sæuumq;, turpe pilosis:
In molli rigidum clune libenter habes?
Tu qui sectarum causas, & pondera nosti,
Dic mihi: præcidi, Pannice, dogma quod est?

In Gallicum. 49

Hæredem cùm me partis tibi, Gallice, quartæ
Per tua iurares sacra, caputq; tuum:
Credimus (quis enim damnet sua uota libenter?)
Et spem muneribus fouimus usq; datis:
Inter quæ rari Laurentem ponderis aprum
Misimus, Aetola de Calydone putes.
At tu continuò populumq;, patresq; uocasti,

Ructat adhuc aprum callida Roma meum.
Ipse ego (quis credat) conuiua nec ultimus hæsi:
Sed nec costa data est, cauda'ue missa mihi.
quid De quadrante tuo quî sperem, Gallice? nulla
De nostro nobis uncia uenit apro.

De Partheniana toga. 50

Hæc est illa meis multum cantata libellis,
Quam meus edidicit lector, amatq; togam.
Partheniana fuit quondam memorabile uatis
Munus, in hac ibam conspiciendus eques:
Dum noua, dum nitida fulgebat splendida lana,
Dumq; erat autoris nomine digna sui:
Nunc anus, & tremulo uix accipienda tribuli,
Quam possis niueam dicere iure tuo.
Quid non longa dies, quid non consumitis anni?
Hæc toga iam non est Partheniana, mea est.

In Gaurum. 51

Ingenium mihi, Gaure, probas sic esse pusillum,
Carmina quòd faciam, quæ breuitate placent.
Confiteor, sed tu bis denis grandia libris
Qui scribis Priami prælia, magnus homo es.
Nos facimus Bruti puerum, nos Lagona uiuum.
Tu magnus luteum, Gaure, giganta facis.

De Lucano & Tullo. 52

Quòd semper superos, inuito fratre, rogasti
Hoc, Lucane, tibi contigit, antè mori.
Inuidet ille tibi. Stygias nam Tullus ad undas
Optabat, quamuis sit minor, ire prior.
Tu colis Elysios, nemorisq; habitator amœni
Esse tuo primum nunc sine fratre cupis.

Et

Et si iam nitidis alternus uenit ab astris,
Pro Polluce mones Castora, ne redeat.

Ad Quintum. 53

Si credis mihi, Quinte, quod mereris,
Natales Ouidi tuos Apriles,
Vt nostras amo Martias Calendas.
Felix utraq; lux, diesq; nobis
Signandi melioribus lapillis.
Hic uitam tribuit, sed hic amicum.
Plus dant, Quinte, mihi tuæ Calendæ.

Ad eundem. 54

Natali tibi, Quinte, tuo dare parua uolebam
Munera. tu prohibes: imperiosus homo es.
Parendum est monitis. fiat, quod uterq; iubemus,
Et quod utrunq; iuuat. tu mihi, Quinte, dato.

Ad Cognatum. 55

Si mihi Picena turdus palleret oliua,
Tenderet aut nostras sylua Sabina plagas:
Aut crescente uadis traheretur arundine præda,
Pinguis & implicitas uirga teneret aues:
Chara daret solenne tibi cognatio munus,
Nec frater nobis, nec prior esset auus.
Nunc sturnos inopes, frigillarumq; querelas
Audit, & arguto passere uernat ager.
Inde salutatus picæ respondet arator,
Hinc prope summa rapax miluus in astra uolat.
Mittimus ergo tibi paruæ munuscula cortis:
Qualia si recipis, sæpe propinquus eris.

Ad Flaccum. 56

Luce propinquorum, qua plurima mittitur ales,
Dum Stellæ turdos, dum tibi Flacce paro:

Succurrit nobis ingens, oneroſaq; turba,
In qua ſe primum quiſq;, meumq; putat.
Demeruiſſe duos, uotum eſt: offendere plures,
Vix tutum: multis mittere dona, graue eſt.
Qua poſſum ſola ueniam ratione merebor:
Nec Stellæ turdos, nec tibi, Flacce, dabo.

De Splendophoro. 57

Splendophorus Libycas domini petit armiger urbes:
Quæ puero dones, tela, Cupido, para:
Illa quibus iuuenes figis, molleſq; puellas.
Sit tamen in tenera leuis & haſta manu.
Loricam, clypeumq; tibi, galeamq; remitto.
Tutus ut inuadat prælia, nudus eat.
Non iaculo, non enſe fuit, læſus'ue ſagitta,
Caſside dum liber Parthenopeus erat.
Quiſquis ab hoc fuerit fixus, morietur amore.
O felix, ſi quem tam bona fata manent.
Dum puer es, redeas, dum uultus lubricus: & te
Non Libye faciat, ſed tua Roma uirum.

In Edilum. 58

Nil eſt tritius Edili lacernis,
Non anſæ ueterum Corinthiorum,
Nec crus compede lubricum decenni,
Non ruptæ recutita colla mulæ,
Nec quæ Flamineam ſecant ſalebræ,
Nec qui littoribus nitent lapilli,
Nec Tuſca ligo uinea politus,
Nec pallens toga mortui tribulis,
Nec pigri rota quaſſa mulionis,
Nec raſum cauea latus biſontis,
Nec dens iam ſenior ferocis apri,

Res una est tamen, ipse non negabit,
Culus tritior Edili lacernis.

Ad Nympham. 59

Nympha sacri regina lacus, cui grata Sabinus,
Et mansura pio munere templa dedit,
Sic montana tuos semper colat Vmbria fontes,
Nec tua Baianas Sarsina malit aquas:
Excipe sollicitos placidè, mea dona, libellos.
Tu fueris musis Pegasis unda meis.
Nympharum templis quisquis sua carmina donat,
Quid fieri libris debeat, ipse monet.

In Mamurram. 60

In septis Mamurra diu, multumq; uagatus
Hîc, ubi Roma suas aurea uexat opes,
Inspexit molles pueros, oculisq; comedit,
Non hos, quos primæ prostituere casæ:
Sed quos arcanæ seruant tabulata catastæ,
Et quos non populus, nec mea turba uidet.
Inde satur mensas, & opertos exuit orbes,
Expositumq; alte pingue poposcit ebur.
Et testudineum mensus quater hexaclinon,
Ingemuit citro non satis esse suo.
Consuluit nares, an olerent æra Corinthon:
Culpauit statuas, & Polyclete, tuas.
Et turbata breui quæstus crystallina uitro,
Myrrhina signauit, sepositq; decem.
Expendit ueteres calathos, & si qua fuerunt
Pocula Mentorea nobilitata manu.
Et uirides picto gemmas numerauit in auro,
Quicquid & in niuea grandius aure sonat.
Sardonychas ueros mensæ quæsiuit in omnes,

Et pretium magnis fecit iaſpidibus.
Vndecima laſſus cùm iam diſcederet hora:
Aſſe duos calices emit, & ipſe tulit.

De corona roſea. 61

Seu tu Pæſtanis genita eſt, ſeu Tyburis aruis,
Seu rubuit tellus Tuſcula flore tuo:
Seu Prænestino te uillica legit in horto,
Seu modo Campani gloria ruris eras:
Pulchrior ut noſtro uideare, corona, Sabino,
De Nomentano te pudet eſſe meo.

De platano Cordubenſi. 62

In Tarteſiacis domus eſt notiſſima terris,
Qua diues placidum Corduba Bethin amat:
Vellera natiuo pallent ubi flaua metallo,
Et linit Heſperium bractea uiua pecus:
Aedibus in medijs totos amplexa penates
Stat platanus denſis Cæſariana comis:
Hoſpitis inuicti poſuit quam dextera felix,
Cœpit & ex illa creſcere uirga manu.
Autorem, dominumq; nemus ſentire uidetur:
Sic uiret, & ramis ſydera celſa petit.
Sæpe ſub hac madidi luſerunt arbore Fauni:
Sæpe ſub hac latuit ruſtica fronde Dryas.
Dumq; fugit ſolos nocturnum Pana per agros,
Terruit & tacitam fiſtula ſera domum,
Atq; oluere lares comeſſatore Lyæo,
Creuit & effuſo lætior umbra mero:
Heſternisq; rubens delecta eſt herba coronis,
Atq; ſuas potuit dicere nemo roſas.
O dilecta deis, ò magni Cæſaris arbor,
Ne metuas ferrum, ſacrilegoſq; focos.

Perp

Perpetuos sperare licet tibi frondis honores,
Non Pompeianæ te posuere manus.

De Philæni. 63

Tinctis murice uestibus quòd omni
Et nocte utitur, & die Philænis,
Non est ambitiosa, nec superba:
Delectatur odore, non colore.

In Phœbum. 64

Ad cœnam inuitant omnes te Phœbe, cinædi.
M[illegible] quem pascit, non puto purus homo est.

De statua Domitiani. 65

Herculis in magni uultus descendere Cæsar
Dignatus Latiæ dat noua templa uiæ,
Quà Triuiæ memorosa petit dum regna uiator,
Octauum domina marmor ab Vrbe legit.

De eadem statua. 66

Antè colebatis uotis, & sanguine largo
Maiorem Alciden, nunc minor iste colit.
Hunc magnas rogat alter opes, rogat alter honores.
Illi securus uota minora facit.

Ad Herculem de eadem statua. 67

Alcide Latio nunc agnoscende Tonanti,
Postquam pulchra Dei Cæsaris ora geris,
Si tibi tunc isti uultus, habitusq; fuissent,
Cesserunt manibus cùm fera monstra tuis:
Argolico famulum non te seruire tyranno
Vidissent gentes, sæuaq; regna pati.
Sed tu iussisses Eurystei, nec tibi fallax
Portasset Nessi perfida dona Lichas.
Oetæi sine lege rogi securus adisses
Astra patris summi, quæ tibi pœna dedit.

Lydia nec dominæ traxisses pensa superbæ:
Nec Styga uidisses, tartareumq; canem.
Nunc tibi Iuno fauet, nunc te tua diligit Hebe.
Nunc, te si uideat Nympha, remittet Hylan.

Ad Fabullum. 68

Vxor cùm tibi sit formosa, pudica, puella:
Quid tibi natorum iura, Fabulle, trium?
Quod petis à nostro supplex dominoq;, Deoq;,
Tu dabis ipse tibi: si potes arrigere.

In Aeschilum. 69

Lasciuam tota possedi nocte puellam,
Cuius nequitias uincere nemo potest.
Fessus mille modis illud puerile popposci:
Ante preces totas, primaq; uerba dedit.
Improbius quiddam ridensq;, rubensq; rogaui.
Pollicita est nulla luxuriosa mora.
Sed mihi pura fuit: tibi non erit, Aeschile, si uis,
Accipe & hoc munus conditione mala.

In Magistrum ludi. 70

Quid tibi nobiscum est, ludi scelerate magister:
Inuisum pueris, uirginibusq; caput?
Nondum cristati rupere silentia galli:
Murmure iam sæuo, uerberibusq; tonas.
Tam graue percussis incudibus æra resultant,
Causidicum medio cùm faber aptat equo.
Mitior in magno clamor furit amphitheatro,
Vincenti parmæ cùm sua turba fauet.
Vicini somnum non tota nocte rogamus:
Nam uigilare leue est, peruigilare graue.
Discipulos dimitte tuos. uis garrule quantum
Accipis, ut clames, Accipere ut taceas?

In

In Policarmum. 71

Cùm *futuis*, Policarme, soles in fine cacare.
Cùm *pedicaris*, quid, Policarme, facis?

In Cæcilianum. 72

Dixerat, ò mores, ò tempora, Tullius olim:
Sacrilegum strueret cùm Catilina nefas:
Cùm gener, atq; socer diris concurreret armis,
Mœstáq; ciuili cæde maderet humus.
Cur nunc, ò mores: cur nunc, ò tempora dicis?
Quod tibi non placeat, Cæciliane, quid est?
Nulla ducum feritas, nulla est insania ferri:
Pace frui certa, lætitiáq; licet:
Non nostri faciunt, tibi quod tua tempora sordent,
Sed faciunt mores, Cæciliane, tui.

De leone, & ariete. 73

Massili leo fama iugi, pecorisq; maritus
Lanigeri, mirum qua*posuere fide. *coïere
Ipse licet uideas, cauea stabulantur in una,
Et pariter socias carpit uterq; dapes.
Nec fœtu nemorum gaudent, nec mutibus herbis,
Concordem satiat sed rudis agna feram.
Quid meruit terror Nemees, quid portitor Helles:
Vt niteant celsi lucida signa poli?
Sydera si possent, pecudesq;, feræq; mereri,
Hic aries astris, hic leo dignus erat.

Ad Liberum amicum. 74

Liber Amyclæa frontem redimite corona,
Qui quatis Ausonia uerbera Graia manu,
Clausa mihi texto cùm prandia uimine mittas,
Cur comitata dapes nulla lagœna uenit?
Atqui digna tuo si nomine munera ferres:

Scis

Scis puto debuerint quæ mihi dona dari.

In sutorem. 75

Dentibus antiquas solitus producere pelles,
Et mordere luto putre, uetusq; solum:
Prænestina tenes defuncti rura patroni,
In quibus indignor si tibi sella fuit:
Rumpis & ardenti madidus crystalla falerno,
Et pruris domini cum Ganymede tui.
At me litterulas stulti docuere parentes.
Quid cum Grammaticis, rhetoribusq; mihi?
Frange leues calamos, & scinde Thalia libellos:
Si dare sutori calceus ista potest.

De effigie Camoni. 76

Effigiem pueri tantum pictura Camoni
Seruat & infantis prima figura manet.
Florentes nulla signauit imagine uultus,
Dum timet ora pius muta uidere pater.

De balneo Tuccæ. 77

Non silice duro, structili'ue cæmento,
Nec latere cocto, quo Semiramis longam
Babylona cinxit, Tucca balneum fecit:
Sed strage nemorum, pineaq; compage:
Vt nauigare Tucca balneo possit.
Idem beatas lautus extruit thermas
De marmore omni, quod Caristos inuenit,
Quod Phrygia, Sinas, Afra quod Nomas mittit,
Et quod uirenti fonte lauit Eurotas.
Sed ligna desunt, subijce balneum thermis.

De effigie Camoni. 78

Hæc sunt illa mei, quæ cernitis, ora Camoni:
Hæc pueri facies, primaq; forma fuit.
Creuerat hic uultus bis denis fortior annis,

Gaudebatq; suas pingere barba genas.
Et libata semel summos modò purpura cultus
Sparserat: inuidit de tribus una soror:
Et festinatis incidit stamina pensis,
Absentemq; patri rettulit urna rogum.
Sed ne sola tamen puerum pictura loquatur,
Hæc erit in chartis maior imago meis.

De conuiuio Prisci. 79

Quod optimum sit disputat conuiuium,
Facunda Prisci pagina:
Et multa dulci, multa sublimi refert,
Sed cuncta docto pectore.
Quod optimum sit quæritis conuiuium?
In quod chorales non uenit.

Ad Picentinum. 80

Funera post septem nupsit tibi Galla uirorum,
Picentine: sequi uult puto Galla uiros.

Ad Domitianum. 81

Oderat ante ducum famulos, turbamq; minorem,
E palatinum Roma supercilium.
At nunc tantus amor cunctis, Auguste tuorum est:
Vt sit cuiq; suæ cura secunda domus:
Tam placidæ mentes, tanta est reuerentia nostri:
Tam pacata quies, tantus in ore pudor.
Nemo suos (hæc est aulæ natura potentis)
Sed domini mores Cæsarianus habet.

De Gellio. 82

Duxerat esuriens locupletem pauper, anumq;
Vxorem: pascit Gellius, & fouet.

Ad Aulum. 83

Lector, & auditor nostros probat, Aule, libellos:

Sed

Sed quidam exactos esse poëta negat.
Non nimium curo: nam cœnæ fercula nostræ
Malim conuiuis, quàm placuisse cocis.

In Cinnam. 84

Dixerat astrologus periturum te citò, Cinna:
Nec puto mentitus dixerat ille mihi.
Nam tu dum metuis, ne quid post fata relinquas,
Hausisti patrias luxuriosus opes.
Bis quarto decies, non toto tabuit anno.
Dic mihi, non hoc est, Cinna, perire citò?

Ad Cæsarem Domitianum. 85

Inter tanta tuæ miracula, Cæsar, arenæ,
Quæ uincit ueterum munera clara ducum,
Multum oculi, sed plus aures debere fatentur
Se tibi: quòd spectant, qui recitare solent.

Ad Norbanum. 86

Cùm tua sacrilegos contra, Norbane, furores
Staret pro domuno Cæsare sancta fides:
Hæc ego Pieria ludebam tutus in umbra,
Ille tuæ cultor notus amicitiæ.
Me tibi Vindelicis raptum narrabat in oris,
Nescia nec nostri nominis Arctos erat.
O quoties ueterem non inficiatus amicum
Dixisti, Meus est iste Poëta, meus.
Omne tibi nostrum, quod bis trieteride iuncta
Antè dabat lector, nunc dabit autor opus.

De Paulo. 87

Languidior nostri si quando est Paulus Attili,
Non se conuiuis abstinet ille suis.
Tu languore quidem subito, fictoq; laboras,
Sed mea porrexit sportula, Paule, pedes.

De

De filio Silij. 88

Festinata sui gemeret cùm fata Seueri
Silius, Ausonio non semel ore potens:
Cùm grege Pierio mœstus, Phœboq; querebar.
Ipse meum fleui, dixit Apollo, Linon.
Respexitq; suam, quæ stabat proxima fratri
Calliopen: & ait, Tu quoq; uulnus habes.
Aspice Tarpeium, Palatinumq; Tonantem,
Ausa nefas Lachesis læsit utrunq; Iouem.
Numina cùm uideas duris obnoxia fatis,
Inuidia possis exonerare Deos.

Ad Lupercum. 89

Septem post calices Opimiani
Denso cùm iaceam triente blæsus,
Affers nescio quas mihi tabellas:
Et dicis, Modo liberum esse iussi:
Zenas seruulus est mihi paternus:
Signa. cras melius, Luperce, fiet.
Nunc signat meus annulus lagœnam.

Ad Ruffum. 90

Dum me captares, mittebas munera nobis,
Postquam cepisti, das mihi, Ruffe, nihil.
Vt captum teneas, capto quoq; munera mitte:
De cauea fugiat ne male pastus aper.

Ad Stellam. 91

Lege nimis dura conuiuam scribere uersus
Cogis, Stella: licet scribere, nempe malos.

Ad Flaccum. 92

Sic in gramine floreo recliuis,
Quà gemmantibus hinc, & inde riuis
Curua calculus excitatur unda,

Exclu

Exclusis procul omnibus molestis,
Perfundas glaciem triente nigro
Frontem sutilibus ruber coronis:
Sic uni tibi sit puer cinædus,
Et castissima pruriat puella:
Infamem nimio calore Cypron
Obserues: moneo, precorq; Flacce:
Messes area cùm teret crepantes,
Et fului iuba sæuiet Leonis.
At tu diua Paphi, remitte nostris
Illæsum iuuenem remitte uotis.
Sic Martis tibi seruiant calendæ:
Et cum thure, meroq;, uictimaq;
Libetur tibi candidas ad aras
Secta plurima quadra de placenta.

Adulatur Domitiano. 93

Ad cœnam si me diuersa uocaret in astra
Hinc inuitator Cæsaris, inde Iouis:
Astra licet propius, palatia longius essent:
Responsa ad superos hæc referenda darem:
Quærite qui malit fieri conuiua Tonantis,
Me meus in terris Iuppiter ecce tenet.

Ad Condilum. 94

Quæ mala sunt domini, quæ serui commoda, nescis
Condile: qui seruum te gemis esse diu.
Dat tibi securos uilis lecticula somnos:
Peruigil in pluma Caius ecce iacet.
Caius à prima tremebundus luce salutat
Tot dominos: at tu, Condile, nec dominum.
Quod debes, Cai, redde, inquit Phœbus, & illinc
Cinnamus: hoc dicit, Condile, nemo tibi.
Tortorem metuis? podagra, chiragraq; secatur

Caius, & mallet uerbera mille pati.
Quòd nec mane uomis, nec cunnum, Condile, lingis:
Non mauis, quàm ter Caius esse tuus?

Ad Calatissum puerum. 95

Addere quid cessas, puer immortale falernum?
Quadrantem duplica de seniore cado.
Nunc mihi dic, Quis erit, cui te, Calatisse, Deorum
Sex iubeo cyathos fundere? Cæsar erit.
Sutilis aptetur decies rosa crinibus: ut sit,
Qui posuit sacræ nobile gentis opus.
Nunc bis Quina mihi da basia: fiat ut illud
Nomen, ab Othrysio quod Deus orbe tulit.

De Hippocrate. 96

Santonica medicata dedit mihi procula uirga:
Os hominis mulsum me rogat Hippocrates.
Tam stupidus nunquam nec tu puto, Glauce, fuisti:
Χάλκεα donanti χρύσεα qui dederas.
Dulce aliquis munus pro munere poscit amaro?
Accipiat, sed si potat in helleboro.

De Athenagora. 97

Alphicus antè fuit, cœpit nunc Olficus esse,
Vxorem postquàm duxit, Athenagoras.
Nomen Athenagoræ credis, Callistrate, uerum?
Si scio, dispeream, quis sit Athenagoras.
Sed puto me uerum, Callistrate, dicere nomen:
Non ego, sed uester peccat Athenagoras.

De Herode. 98

Clinicus Herodes trullam subduxerat ægro,
Deprensus dixit, Stulte quid ergo bibis?

Ad Iulium. 99

Rumpitur inuidia quidam, charissime Iuli.

Quòd me Roma legit : rumpitur inuidia.
Rumpitur inuidia, quòd turba semper in omni
Monstramur digito : rumpitur inuidia.
Rumpitur inuidia, tribuit quòd Cæsar uterq;
Ius mihi natorum : rumpitur inuidia.
Rumpitur inuidia, quòd rus mihi dulce sub urbe est,
Paruaq; in urbe domus : rumpitur inuidia.
Rumpitur inuidia, quòd sum iucundus amicis,
Quòd conuiua frequens : rumpitur inuidia.
Rumpitur inuidia quod amamur, quodq; probamur.
Rumpatur, quisquis rumpitur inuidia.

Ad Ouidium. 100

Vindemiarum non ubiq; prouentus
Cessauit, Ouidi : pluuia profluit grandis.
Centum Coranus amphoras aquæ fecit.

Ad Atticum, de Marco Antonio. 101

Marcus amat nostras Antonius, Attice, Musas:
Charta salutatrix si modo uera refert:
Marcus Palladiæ non inficianda Tolosæ
Gloria, quem genuit pacis amica quies.

Ad Librum. 102

Tu, qui longa potes dispendia ferre uiarum,
I liber absentis pignus amicitiæ.
Vilis eras, fateor : si te nunc mittere tento,
Grande tui pretium muneris autor erit.
Multùm (crede mihi) refert, à fonte bibatur,
*quæ Qui fluit, an pigro *quum stupet unda lacu.

In Bassum. 103

Denarijs tribus inuitas : & mane togatum
Obseruare iubes atria, Basse, tua:

Deind

Deinde hærere tuo lateri, præcedere sellam,
Ad uetulas tecum plus minus ire decem.
Trita quidem nobis togula est, uilisq;, putrisq;:
Denarijs tamen hanc non emo Basse tribus.

Adulatur Domitiano. 104

Appia, quam simili uenerandus in Hercule Cæsar
Consecrat, Ausoniæ maxima fama uiæ.
Si cupis Alcidæ cognoscere facta prioris,
Disce: Libyn domuit: Aurea poma tulit:
Peltatam Scythico discinxit Amazona nodo:
Addidit Arcadio terga leonis apro.
Aeripedem syluis ceruum, Stymphalidas undis
Abstulit: à Stygia cum cane uenit aqua:
Fœcundam uetuit reparari mortibus Hydram:
Hesperias Thusco lauit in amne boues.
Hæc minor Alcides. Maior quæ gesserit, audi,
Sextus ab Albana quem colit arce lapis.
Asseruit possessa malis palatia regnis:
Prima suo gessit pro Ioue bella puer:
Solus Iulæas cùm iam retineret habenas,
Tradidit, inq; suo tertius orbe fuit:
Cornua Sarmatici ter perfida contudit Istri:
Sudantem Getica ter niue lauit equum.
Sæpe recusato, Parthos duxisse triumphos,
Victor Hyperboreo nomen ab orbe tulit:
Templa Deis, mores populis, dedit otia ferro,
Astra suis, cœlo sydera, serta Ioui.
Herculeum tantis numen non sufficit actis:
Terpeio Deus hic commodet ora patri.

Ad Phœbum. 105

Quadringentorum reddis mihi, Phœbe, tabellas.

Centum da potius mutua, Phœbe, mihi.
Quære alium, cui te tam uano munere iactes:
Quod tibi non possum soluere, Phœbe, meum est.

De geminis fratribus. 106

Quæ noua tam similes genuit tibi, Leda, ministros?
Quæ capta est cygno nupta Lacæna alio?
Dat faciem Pollux Hiero, dat Castor Asillo:
Atque in utroq; nitet Tyndaris ore soror.
Ista Terapnæis si forma fuisset Amyclis,
Cùm uicere duas dona minora Deas:
Mansisses Helene, Phrygiamq; rediisset in urbem
Dardanius gemino cum Ganymede Paris.

M. VAL. MARTIALIS EPIGRAMMATON LIBER X.

SI NIMIVS uideor, seraq; corona
nide longus
Esse liber: legito pauca, libellus ero.
Terq; quaterq; mihi finitur carmine paruo
Pagina facta, tibi quam cupis esse breuem.

Ad Lectorem. 2

Festinata prior decimi mihi cura libelli
Elapsum manibus nunc reuocauit opus.
Nota leges quædam, sed lima rasa recenti:
Pars noua maior erit: Lector, utriq; faue.
Lector opes nostræ, quem cùm mihi Roma dedisset,
Nil tibi quod demus maius habemus, ait.
Pigra per hunc fugies ingratæ flumina Lethes,

Et

Et meliore tui parte superstes eris:
Marmora Messalæ findit caprificus, & audax
Dimidios Crispi mulio ridet equos.
Ad chartis nec furta nocent, nec secula præsunt:
Solaq; non norunt hæc monumenta mori.

Ad Priscum. 3

Vernaculorum dicta sordidum dentem,
Et fœda linguæ probra circulatricis,
Quæ sulfurato nolit empta ramento
Vatiniorum proxeneta fractorum,
Poëta quidam clancularius spargit:
Et uult uideri nostra. credis hoc Prisce,
Voce ut loquatur psittacus coturnicis?
Et concupiscat esse canus ascaules?
Procul à libellis nigra sit meis fama,
Quos rumor alba gemmeus uehit penna.
Cur ego laborem notus esse tam praue,
Cùm stare gratis cum silentio possim?

Ad Lectorem. 4

Qui legis Oedipodem, caligantemq; Thyesten,
Colchidas, & Scyllas: quid nisi monstra legis?
Quid tibi raptus Hylas, quid Parthenopæus, & Atys,
Quid tibi dormitor proderit Endymion?
Exutus'ue puer pennis labentibus? aut qui
Odit amatrices Hermaphroditus aquas?
Quid te uana iuuant miseræ ludibria chartæ?
Hoc lege, * quod possis dicere iure, Meum est. *quo
Non hîc Centauros, non Gorgonas, Harpyiasq;
Inuenies: hominem pagina nostra sapit.
Sed non uis, Mamurra, tuos cognoscere mores,
Nec te scire: legas Ethia Callimachi.

In maledicum Poëtam. 5

Quiſquis ſtolæ ue, purpuræ ue contemptor,
Quos colere debet, læſit impio uerſu:
Pontes per urbis erret exul, & cliuos,
Interq; raucos ultimus rogatores
Oret canimas panis improbi buccas:
Illi December longus, & madens Bruma
Clauſusq; fornix triſte frigus extendat:
Voce beatos, clamitetq; felices,
Orciniana qui ferūtur in ſponda:
Et, cùm ſupremæ fila uenerint horæ,
Diesq; tardus, ſentiat canum litem,
Abigatq; moto noxias aues panno:
Nec finiantur morte ſupplicis pœnæ,
Sed modo ſeueri ſectus Aeaci loris,
Nunc inquieti monte Siſyphi preſſus,
Nunc inter undas garruli ſenis ſiccus,
Delaſſet omnes fabulas Poëtarum:
Et cùm fateri Furia iuſſerit uerum.
Prodente clamet conſcientia, Scripſi.

De aduentu Cæſaris. 6

Felices, quibus urna dedit ſpectare coruſcum
Solibus Arctois, ſyderibusq; ducem.
Quando erit ille dies, quo campus, & arbor, & omnis
Lucebit Latia culta fenestra nuru?
Quando moræ dulces, longusq; à Cæſare puluis,
Totaq; Flaminia Roma uidenda uia?
Quando eques, & picti tunica Nilotide Mauri
Ibitis? & populi uox erit una, Venit?

Ad Rhenum. 7

Nympharum pater, amniumq; Rhene,
Quicunq; Othryſias bibunt pruinas,

Sic semper liquidis fruaris undis:
Nec te barbara contumelioſi
Calcatum rota conterat bubulci:
Sic & cornibus aureus receptis,
Et Romanus eas utraq; ripa:
Traianum populis ſuis & urbi
Tybris te dominus rogat, remittas.

De Paula. 8

Nubere Paula cupit nobis. ego ducere Paulam
Nolo: anus eſt. uellem, ſi magis eſſet anus.

De ſe. 9

Vndenis pedibusq; ſyllabisq;,
Et multo ſale, nec tamen proteruo,
Notus gentibus ille Martialis,
Et notus populis, quid inuidetis?
Non ſum Andremone notior Caballo.

In Paulum. 10

Cùm tu laurigeris annum qui faſcibus intras,
Manè ſalutator limina mille teras:
Hic ego quid faciam? quid nobis, Paule, relinquis,
Qui de plebe Numæ, denſaq; turba ſumus?
Qui me reſpiciat, dominum regemq; uocabo?
Hoc tu, ſed quanto blandius, ipſe facis.
Lecticam, ſellamq; ſequar? nec ferre recuſo:
Per medium pugnas ſed prior ire lutum.
Sæpius aſſurgam recitanti carmina? tu ſtas,
Et pariter geminas tendis in ora manus.
Quid faciet pauper, cui non licet eſſe clienti?
Diuiſit noſtras purpura ueſtra togas.

In Calliodorum. 11

Nil aliud loqueris, quàm Theſea, Perithoumq;:

Teq; putas Piladi, Calliodore parem.
Dispeream, si tu Piladi praestare matellam
Dignus es, aut porcos pascere Perithoi.
Donaui tamen, inquis, amico millia quinq;:
Et lotam, ut multum, terq;, quaterq; togam.
Quid, quòd nil unquàm Piladi donauit Orestes?
Qui donat, quamuis plurima, plura negat.

Ad Domitium. 12

Aemyliae gentes, & Apollineas Vercellas,
Et Phaëthontæi qui petis arua Padi,
Nec uiuam, nisi te, Domiti, permitto libenter,
Grata licet sine te sit mihi nulla dies.
Sed desiderium tanti est, ut messe uel una
Vrbano reueles colla perusta iugo.
I precor, & totos auida cute combibe soles.
Quàm formosus eris, dum peregrinus eris?
Et uenies albis non agnoscendus amicis,
Libabitq; tuas pallida turba genas.
Sed uia quem dederit, rapiet citò Roma colorem,
Niliaco redeas tu licet ore niger.

Ad Tuccam. 13

Cùm cathedralitios portet tibi rheda ministros,
Et Libys in longo puluere sudet eques.
Strataq; non unas cingant triclinia Baias,
Et Thetis unguento palleat uncta tuo,
Candida Sentini rumpant crystalla trientes,
Dormiat in pluma nec meliore Venus:
Ad nocturna iaces fastosæ limina mœchæ,
Et madet heu lacrymis ianua surda tuis:
Vrere nec miserum cessant suspiria pectus.
Vis dicam, male sit cur tibi Tucca? bene est.

In Crispum. 14

Cedere de nostris nulli te dicis amicis.
Sed, sit ut hoc uerum, quid, rogo Crispe, facis?
Mutua cùm peterem sestertia quinq; negasti:
Non caperet nummos cùm grauis arca tuos.
Quando fabæ nobis modium, farrisq; dedisti?
Cùm tua Niliacus rura colonus aret?
Quando breuis gelidæ missa est toga tempore brumæ?
Argenti* quando missa selibra mihi est?
Nil aliud uideo, quo te credamus amicum:
Quàm quòd me coram pedere, Crispe, soles.

*uenit quando selibra mihi?

De Apro. 15

Dotatæ uxori cor arundine fixit acuta:
Sed, dum ludit Aper, ludere nouit Aper.

In Caium. 16

Si donare uocas promittere, nec dare, Cai:
Vincam te donis, muneribusq; meis.
Accipe Callaicis quicquid fodit Astur in aruis,
Aurea quicquid habet diuitis unda Tagi,
Quicquid Erythræa niger inuenit Indus in alga,
Quicquid & in nidis unica seruat auis,
Quicquid Agenoreo Tyros improba cogit aheno:
Quicquid habent omnes, accipe, quo modo das.

De Macro ad Musam. 17

Saturnalitio Macrum fraudare tributo
Frustra Musa cupis: non licet, ipse petit,
Sl enneisq; iocos, nec tristia carmina poscit:
Et queritur nugas obticuisse meas.
Mensorum longis sed nunc uacat ipse libellis,
Appia quid facies, si leget ista Macer?

De Mario 18

Nec uocat ad cœnam Marius, nec munera mittit,
Nec ſpondet, nec uult credere: ſed nec habet.
Turba tamen non deeſt, ſterilem quæ curet amicum.
Heu quàm perfatuæ ſunt tibi Roma togæ.

Mittit librum ſuum ad Plinium. 19

Nec doctum ſatis, & parum ſeuerum,
Sed non ruſticulum nimis libellum
Facundo mea Plinio Thalia
I, perfer: breuis eſt labor, peractæ
Illic Orphea protinus uidebis
Altum uincere tramitem Suburræ,
Vdi uertice lubricum theatri:
Miranteiſq; feras, auemq; regis,
Raptum quæ Phrygia pertulit Tonanti.
Illic parua tui domus Pedonis
Celata eſt aquilæ minore penna.
Sed ne tempore non tuo diſertam
Pulſes ebria ianuam, uideto.
Totos dat tetricæ dies Mineruæ,
Dum centum ſtudet auribus uirorum
Hoc, quod ſecula, poſteriq; poſſint
Arpinis quoque comparare chartis.
Seras tutior ibis ad lucernas.
Hæc hora eſt tua, dum furit Lyæus,
Cùm regnat roſa, cùm madent capilli.
Tunc me uel rigidi legant Catones.

Ad Manium. 20

Ducit ad auriferas quò me Salo Celtiber oras,
Pendula quòd patriæ uiſere tecta libet:
Tu mihi ſimplicibus Mani dilectus ab annis,
Et prætextatæ cultus amicitiæ,

Tu

Tu facis, in terris quo non est alter Iberis
Dulcior, & uero dignus amore magis.
Tecum ego uel sicci Getula mapalia Pœni,
Et poteram Scythicas hospes amare casas.
Si tibi mens eadem, si nostri mutua cura est:
In quocunq; loci Roma duobus erit.

Ad Sextum. 21

Scribere te, quæ uix intelligat ipse Modestus,
Et uix Claranus, quid rogo, Sexte iuuat?
Non lectore tuis opus est, sed Apolline libris:
Iudice te, maior Cinna Marone fuit.
Sic tua laudentur: sanè mea carmina, Sexte,
Grammaticis placeant, & sine Grammaticis.

In Philenim. 22

Cur spleniato sæpe prodeam mento,
Alba'ue pictus sana labra ceruſa,
Phileni quæris? basiare te nolo.

De M. Antonio. 23

Iam numerat placido felix Antonius æuo
Quindecies actas primus olympiadas:
Præteritosq; dies, & * tutos respicit annos: *totos
Nec metuit Lethes iam propioris aquas.
Nulla recordanti lux est ingrata, grauisq;:
Nulla fuit, cuius non meminisse uelit.
Ampliat ætatis spatium sibi uir bonus: hoc est
Viuere bis: uita posse priore frui.

Ad Calendas Martias. 24

Natales mihi, Martiæ Calendæ,
Lux formosior omnibus Calendis,
Qua mittunt mihi munus & puellæ
Quinquagesima liba, septimamq;

Vestris

Vestris addimus hanc focis acerram.
His uos, si tamen expedit roganti,
Annos addite ter precor nouenos:
Vt nondum nimia piger senecta,
*areis Sed uitæ tribus *aureis peractis
Lucos Elysiæ petam puellæ.
Post hæc tempora, nec diem rogabo.

De Mutio. 25

In matutina nuper spectatus arena
Mutius imposuit qui sua membra focis,
Si patiens, fortisq; tibi, durusq; uidetur:
Abderitanæ pectora plebis habes.
Nam cùm dicatur tunica præsente molesta,
Vre manum: plus est dicere, non facio.

De Varo. 26

Vare Parethonias, Latias modo rite per urbes
Nobilis, & centum dux memorande uiris:
At nunc Ausonio frustra promissa Quirino
Hospita Lagæi littoris umbra iaces.
Spargere non licuit frigentia fletibus ora,
Pinguia nec mœstis addere thura rogis:
Sed datur æterno uicturum carmine nomen.
Nunquid & hoc, fallax Nile, negare potes?

Ad Diodorum. 27

Natali, Diodore, tuo conuiua senatus
Accubat, & rarus non adhibetur Eques:
Et tua tricenos largitur sportula nummos.
Nemo tamen natum te, Diodore, putat.

Ad Ianum. 28

Annorum, nitidiq; sator pulcherrime mundi,
Publica quem primum uota precesq; canunt:

Peruius

Peruius exiguos habitabas antè penates,
Plurima quà medium Roma terebat iter.
Nunc tua Cæsareis cinguntur limina donis,
Et fora tot numeras Iane, quot ora geris.
At tu sancte pater, tanto pro munere gratus,
Ferrea perpetua claustra tuere sera.

Ad Sextilianum. 29

Quam mihi mittebas Saturni tempore lancem,
Misisti dominæ, Sextiliane, tuæ.
Et quam donabas dictis à Marte Calendis,
De nostra prasina est syntheſis empta toga.
Iam constare tibi gratis cœpere puellæ.
Muneribus futuis, Sextiliane, meis.

De Littore Formiano. 30

O temperatæ dulce Formiæ littus,
Vos, cùm seueri fugit oppidum Martis,
Et inquietas fessus exuit curas,
Apollinaris omnibus locis præfert.
Non ille sanctæ dulce Tybur uxoris,
Nec Tusculanos, Algidos'ue secessus
Præneste nec sic, Antium'ue miratur.
Non blanda Circe, Dardanis'ue Caieta
Desiderantur, nec Marica, nec Lyris,
Nec in Lucrina lota Salmacis uena.
Hîc summa leni stringitur Thetis uento.
Nec languet æquor: uiua sed quies ponti
Pictam phaselon adiuuante fert aura.
Sicut puellæ non amantis ætatem
Multa salubre purpura uenit frigus,
Nec seta longo quærit in mari prædam,
Sed à cubiculo, lectuloq; iactatam

Specta

Spectatus altè lineam trahit piscis.
Si quando Nereus sentit Aeoli regnum.
Ridens procellas tuta de sua mensa
Piscina, rhombum pascit, & lupos uernas.
Natat ad magistrum delicata murena,
Nomenculator mugilem citat notum.
Et adesse iussi prodeunt senes muli.
Frui sed istis quando, Roma, permittis?
Quot Formianos imputat dies annus
Negotiosis rebus urbis hærenti?
O uinitores, uilliciq; felices,
Dominis parantur ista, seruiunt uobis.

In Calliodorum. 31

Addixti seruum nummis here mille ducentis:
Vt bene cœnares, Calliodore, semel:
Nec bene cœnasti. mullus tibi quatuor emptus
Librarum, cœnæ pompa, caputq; fuit.
Exclamare libet, Non est hic, improbe, non est
*comes Piscis: homo est. hominem, Calliodore, *uoras.

De imagine M. Antonij. 32

Hæc mihi quæ colitur uiolis pictura, rosisq;,
Quos referat uultus, Cæciliane, rogas?
Talis erat Marcus medijs Antonius annis,
Primus in hoc iuuenem se uidet ora senex.
posset Ars utinam mores, animumq; effingere posses:
Pulchrior in terris nulla tabella foret.

Ad Numacium Gallum. 33

Simplicior priscis, Numaci Galle, Sabinis,
Cecropium superas qui bonitate senem:
Sic tibi cum soceri claros retinere penates
Perpetua natæ det face casta Venus,

Vt

Vt tu, si uiridi tinctos ærugine uersus
Forte malus liuor dixerit esse meos,
Vt facis, à nobis abigas: nec scribere quenquam
Talia contendas carmina, qui legitur.
Hunc seruare modum nostri nouere libelli,
Parcere personis, dicere de uitijs.

Ad Traianum. 34

Dij tibi dent quicquid princeps Traiane mereris:
Et rata perpetuò: quæ tribuêre, uelint:
Qui sua restituis spoliato iura patrono,
Libertis exul non erit ille suis.
Dignus es, ut possis totum seruare clientem:
Vt liceat tantum uera probare, potes.

De Sulpitia. 35

Omnes Sulpitiam legant puellæ,
Vni quæ cupiunt uiro placere:
Omnes Sulpitiam legant mariti,
Vni qui cupiunt placere nuptæ.
Non hæc Colchidos asserit furorem,
Diri prandia nec refert Thyestæ.
Scyllam, Biblida nec fuisse credit.
Sed castos docet, & pios amores.
Lusus, delicias, facetiasq;.
Cuius carmina qui bene æstimarit,
Nullam dixerit esse sanctiorem.
Tales Aegeriæ iocos fuisse
Vdo crediderim Numæ sub antro.
Hac condiscipula, uel hac magistra
Esses doctior, & pudica Sappho:
Sed tecum pariter, simulq; uisam
Durus Sulpitiam Phaon amaret.

Frust

Frustra nanq; ea nec Tonantis uxor,
Non Bacchi, nec Apollinis puella
Erepto sibi uiueret Caleno.

In Munnam. 36

Improba Maßiliæ quicquid fumaria cogunt,
Accipit ætatem quisquis ab igne cadus,
A te Munna uenit. miseris tu mittis amicis
Per freta, per longas toxica sæua uias.
Nec facili pretio, sed quo contenta falerni
Testa sit, aut cellis Setia chara suis,
Non uenias quare tam longo tempore Romam,
Hæc puto causa tibi est, ne tua uina bibas.

Ad Maternum. 37

Iuris, & æquarum cultor sanctißime legum,
Veridico Latium qui regis ore forum:
Municipi Materne tuo, ueteriq; sodali
Callaicum mandas si quid ad Oceauum,
An Laurentino turpes in littore ranas,
Et satius tenues ducere credis acos?
Ad sua captiuum quàm saxa remittere mullum
Visus erit libris qui minor esse tribus?
Et fatuam summa cœnare pelorida mensa,
Quosq; tegit leui cortice concha breuis.
Ostrea Baianis quàm non liuentia testis,
Quæ domino pueri non prohibente uorent?
Hîc olidam clamosus ages in retia uulpem,
Mordebitq; tuos sordida præda canes.
Illic piscoso modò uix educta profundo
Impedient lepores humida lina meos.
Dum loquor, ecce redit sporta piscator inani.
Venator capta matre superbus adest.

Omnis

Omnis ab urbano uenit ad mare cœna macello
Callaicum mandas siquid ad Oceanum.

Ad Calenum. 38

O molles tibi quindecim, Calene,
Quos cum Sulpitia tua iugales
Indulsit Deus, & peregit annos.
O nox omnis, & hora, quæ notata est
Charis littoris Indici lapillis.
O quæ prælia, quas utrinq; pugnas
Felix lectulus, & lucerna uidit
Nymbis ebria Nicerotianis.
Vixisti tribus ô Calene lustris.
Aetas hæc tibi tota computatur,
Et solos numeras dies mariti.
Ex illis, tibi si diu rogatam
Lucem redderet Atropos, uel unam:
Malles, quàm Pyliam quater senectam.

In Lesbiam. 39

Consule te Bruto quid iuras, Lesbia, natam?
Mentiris: nata es, Lesbia, rege Numa.
Sic quoq; mentiris. nanq; ut tua secula narrant,
Ficta Promethæo diceris esse luto.

Ad Lupum, de Polla. 40

Semper cùm mihi diceretur esse
Secreto mea Polla cum cinædo:
Irrupi, Lupe. non erat cinædus.

In Proculeiam. 41

Mense nouo Iani ueterem Proculeia maritum
Deseris: atq; iubes, res sibi habere suas.
Quid rogo, quid factum est? subiti quæ causa doloris?
Nil mihi respondes? dicam ego, Prætor erat.

Constatura fuit Megalensis purpura centum
Millibus, ut nimium munera parca dares:
Et populare sacrum bis millia dena tulisset.
Dissidium non est hoc, Proculeia: lucrum est.

Ad Dindymum. 42

Tam dubia est lanugo tibi, tam mollis: ut illam
Halitus, & soles, & leuis dura terat.
Celantur simili uentura cydonia lana,
Pollice uirgineo quæ spoliata nitent.
Fortius impressi quoties tibi basia quinq;:
Barbatus labris, Dindyme, fio tuis.

Ad Philerotem. 43

Septima iam, Phileros, tibi conditur uxor in agro.
Plus nulli, Phileros, quàm tibi, reddit ager.

Ad Q. Ouidium. 44

Quinte Cadidonios Ouidi uisure Britannos,
Et uiridem Tethym, Oceanumq; patrem:
Ergo Numæ colles, & Nomentana relinques
Otia? nec retinent rusq;, focusq; senem?
Gaudia tu differs: at non & stamina differt
Atropos, atq; omnis scribitur hora tibi.
Præstiteris charo, quis non hoc laudet, amico,
Vt potior uita sit tibi sancta fides.
Sed reddare tuis tandem mansure Sabinis:
Teq; tuas numeres inter amicitias.

In delicatum lectorem. 45

Si quid lene mei dicunt, & dulce libelli:
Si quid honorificum pagina blanda sonat:
Hoc tu pingue putas, & costam rodere mauis
Ilia Laurentis cùm tibi demus apri.
Vaticana bibas, si delectaris aceto:

Non

Non facit ad stomachum nostra lagœna tuum.

In Mathonem. 46

Omnia uis belle, Matho, dicere: dic aliquando
Et bene: dic neutrum, dic aliquando malé.

Ad seipsum. 47

Vitam quæ faciunt beatiorem,
Iucundissime Martialis, hæc sunt:
Res non parta labore, sed relicta:
Non ingratus ager, focus perennis,
Lis nunquam, toga rara, mens quieta,
Vires ingenuæ, salubre corpus,
Prudens simplicitas, pares amici,
Conuictus facilis, sine arte mensa:
Nox non ebria, sed soluta curis:
Non tristis torus, attamen pudicus:
Somnus, qui faciat breues tenebras:
Quod sis esse uelis, nihilq; malis:
Summum nec metuas diem, nec optes.

Parat conuiuium. 48

Nuntiat octauam Phariæ sua turba iuuencæ:
Et pilata redit iamq;, subitq; cohors.
Temperat hæc thermas, nimios prior hora uapores
Halat, & immodico sexta Nerone calet.
Stella, Nepos, Cani, Cerealis, Flacce uenitis?
Septem signa capit, sex sumus, adde lupum,
Exoneraturas uentrem mihi uillica maluas
Attulit: & uarias, quas habet hortus, opes.
In quibus est lactuca sedens, & sectile porrum,
Nec deest ructatrix menta, nec herba salax.
Secta coronabunt rutatos oua lacertos,
Et madidum thynni de sale sumen erit.

Paruus onyx una ponetur cœnula mensa,
Hœdus inhumani raptus ab ore lupi.
Et, quæ non egeant ferro structoris ofellæ,
Et faba fabrorum, prototomq; rudes.
Pullus ad hæc, cœnisq; tribus iam perna superstes
Addetur, saturis mitia poma dabo.
De Nomentana uinum sine fæce lagœna
Quæ bis Frontino consule prima fuit.
Accedent sine felle ioci, nec manè timenda
Libertas, & nil quod tacuisse uelis.
De prasino conuiua meus, uenetoq; loquetur,
Nec facient quenquam pocula nostra reum.

In Cottam. 49

Cùm potes amethystinos trientes,
Et nigro madeas Opimiano:
Propinas modo conditum Sabinum:
Et dicis mihi Cotta, Vis in auro?
Quisquam plumbea uina uult in auro?

De Scorpo. 50

Frangat Idumæas tristis uictoria palmas:
Plange fauor sæua pectora nuda manu.
Mutet honor cultus, & iniquis munera flammis:
Mitte coronatas gloria mœsta comas.
Heu facinus, prima fraudatus, Scorpe, iuuenta
Occidis: & nigros tam citò iungis equos.
Curribus illa tuis semper properata, breuisq;
Cur fuit, & uitæ tam propè meta tuæ?

Ad Faustinum. 51

Sydera iam Tyrius Phryxæi respicit agni
Taurus, & alternum Castora fugit hyems.
Ridet ager, uestitur humus, uestitur & arbos,

Ismar

Ismarium pellex Attica plorat Ityn.
Quos, Faustine, dies, qualem tibi Roma Rauennam
Abstulit? ô soles, ô tunicata quies,
O nemus, ô fontes, solidumq; madentis arenæ
Littus, & æquoreis splendidus Anxur aquis,
Et non unius spectator lectulus undæ,
Qui uidet hinc puppes fluminis, inde maris.
Sed nec Marcelli, Pompeianumq;, nec illic
Sunt triplices thermæ, nec fora iuncta quater:
Nec capitolini summum penetrale Tonantis,
Quæq; nitent cœlo proxima templa suo.
Dicere te lassum quoties ego credo Quirino?
Quæ tua sunt, tibi habe: quæ mea, redde mihi.

De Theli spadone. 52

Thelin uiderat in toga spadonem,
Damnatam Numa dixit esse mœcham.

Epitaphium Scorpi. 53

Ille ego sum Scorpus, clamosi gloria Circi,
Plausus Roma tui, deliciæq; breues:
Inuida quem Lachesis raptum trieteride noua,
Dum numerat palmas, credidit esse senem.

In Olum. 54

Mensas, Ole, bonas ponis: sed ponis opertas.
Ridiculum est. possum sic ego habere bonas.

In Marullam. 55

Arrectum quoties Marulla penem
Pensauit digitis, diuq; mensa est:
Libras, scrupula, sextulasq; dicit.
Idem post opus, & suas palæstras,
Loro cùm similis iacet remissus:
Quanto sit leuior Marulla dicit.

Non ergo est manus ista, sed statera.

In Gallum. 56

Totis, Galle, iubes tibi me seruire diebus:
Et per Auentinum ter, quater ire tuum.
Eximit, aut reficit dentem Casellius ægrum,
Infestos oculis uris Higine pilos.
Non secat, & tollit stillantem Fannius uuam,
Tristia saxorum stigmata delet Heros.
Enterocelarum fertur Podalyrius Hermes,
Qui sanet ruptos, dic mihi, Galle, quis est?

Ad Sextum. 57

Argenti libram mittebas, facta selibra est,
Sed piperis, tanti non emo, Sexte, piper.

Ad Frontinum. 58

Anxuris æquoreis placidos, Frontine, recessus,
Et propius Baias, littoreamq; domum:
Et quod inhumanæ Cancro feruente cicadæ
Non nouere nemus, flumineosq; lacus:
Dum colui, doctas tecum celebrare uacabat
Pieridas, nunc nos maxima Roma terit.
Hic mihi quando dies meus est, iactamur in alto
Vrbis, & in sterili uita labore perit.
Dura suburbani dum iugera pascimus agri,
Vicinosq; tibi sancte Quirine lares.
Sed non solus amat, qui nocte, dieq; frequentat
Limina, nec uatem talia damna decent.
Per ueneranda mihi Musarum sacra, per omnes
*ut Iuro Deos, * & non officiosus amo.

In delicatum lectorem. 59

Consumpta est uno si lemmate pagina, transis,
Et breuiora tibi, non meliora, placent.

Diues

Diues, & ex omni posita est instructa macello
Cœna tibi, sed te mattya sola iuuant.
Non opus est nobis nimium lectore guloso.
Hunc uolo, qui fiat non sine pane, satur.

De Munna. 60

Iura trium petijt à Cæsare discipulorum,
Assuetus semper Munna docere duos.

Epitaphium Herotionis. 61

Hic festinata requiescit Herotion umbra,
Crimine quam fati sexta peremit hyems.
Quisquis eris nostri post me regnator agelli,
Manibus exiguis annua iusta dato:
Sic lare perpetuo, sic turba sospite solus
Flebilis in terra sit lapis iste tua.

Ad magistrum ludi. 62

Ludi magister, parce simplici turbæ:
Si te frequentes audiant capillati,
Et delicatæ diligat chorus mensæ:
Nec calculator, nec notarius uelox
Maiore quisquam circulo coronetur.
Albæ Leone flammeo calent luces,
Tostamq; feruens Iulius coquit messem.
Scuticaq; loris horridis Scythæ pellis,
Qua uapulauit Marsias Celenæus,
Ferulæq; tristes, sceptra pædagogorum
Cessent, & idus dormiant in Octobris.
Aestate pueri si ualent, satis discunt.

Epitaphium nobilis matronæ. 63

Marmora parua quidem, sed non cessura, uiator,
Mausolei saxis, pyramidumq; leges.
Bis mea Romano spectata est uita Terento,

Et nihil extremos perdidit ante rogos.
Quinq; dedit pueros, totidem mihi Iuno puellas:
Clauserunt omnes lumina nostra manus.
Contigit & thalami mihi gloria rara: fuitq;
Vna pudicitiæ ~~uxoribus~~ nota meæ.

Ad Pollam. 64

Contigeris regina meos si, Polla, libellos:
Non tetrica nostros excipe fronte iocos.
Ille tuus uates, Heliconis gloria nostri,
Pieria caneret cùm fera bella tuba,
Non tamen erubuit lasciuo dicere uersu,
Si nec pædicor, Cotta: quid hîc facio?

In Carmenionem. 65

Cùm te municipem Corinthiorum
Iactes, Carmenion, negante nullo:
Cur frater tibi dicor ex Iberis,
Et Celtis genitus, Tagiq; ciuis?
An uultu similes uidemur esse?
Tu flexa nitidus coma uagaris:
Hispanis ego contumax capillis.
Læuis dropacæ tu quotidiano:
Hirsutis ego cruribus, genisq;.
Os blæsum tibi, debilisq; lingua est:
Nobis filia fortius loquetur.
Tam dispar aquilæ columba non est,
Nec dorcas rigido fugax leoni.
Quare desine, me uocare fratrem:
Ne te, Carmenion, uocem sororem.

De Theopompo. 66

Quis rogo tam durus, quis tam fuit ille superbus,
Qui iussit fieri te, Theopompe, cocum?
Hanc aliquis faciem nigra uiolare culina

Sustinet? has uncto polluit ungue comas?
Quis potius cyathos, aut quis crystalla tenebit?
Qua sapient melius mista falerna manu?
Si tam sydereos manet exitus iste ministros:
Iuppiter utatur iam Ganymede coco.

Epitaphium uetulæ. 67

Pyrrhæ filia, Nestoris nouerca:
Quam uidit Niobe puella canam,
Laërtes auiam senex uocauit,
Nutricem Priamus, socrum Thyestes,
Iam cornicibus omnibus superstes,
Hoc tandem sita prurit in sepulcro
Caluo Plotia cum Melanthione.

In Læliam. 68

Cùm tibi non Ephesos, nec sit Rhodos, aut Mitylene,
Sed domus in uico, Lælia, patritio:
Decq; coloratis nunquam lita mater Hetruscis,
Durus Aricina de regione pater:
Ζωὴ καὶ ψυχὴ, lasciuum congeris usq;,
Prò pudor Hersiliæ ciuis, & Aegeriæ.
Lectulus has uoces, nec lectulus audiat omnis:
Sed quem lasciuo strauit amica uiro.
Scire cupis, quo casta modo matrona loquaris?
Nunquid cùm crissas, blandior esse potes?
Tu licet ediscas totam, referasq; Corinthon:
Non tamen omnino, Lælia, Thais eris.

De Polla. 69

Custodes das, Polla, uiro, nec accipis ipsa:
Hoc est uxorem ducere Polla uirum.

Ad Potitum. 70

Quòd mihi uix unus toto liber exeat anno:

Desidiæ tibi sum, docte Potite, reus.
Iustius at quanto mirere, quòd exeat unus:
Labantur toti cùm mihi sæpe dies.
Nunc resalutanteis uideo nocturnus amicos:
Gratulor & multis, nemo, Potite, mihi.
Nunc ad luciferam signat mea gemma Dianam,
Nunc me prima sibi, nunc sibi quinta rapit.
Nunc consul, prætor'ue tenet, reducesq; choreæ:
Auditur toto sæpe poëta die.
Sed ne causidico possis impunè negare:
Nec si te rhetor, Grammaticus'ue rogent.
Balnea post decimam lasso, centumq; petuntur
Quadrantes. fiet quando, Potite, liber?

De Rabirio. 71

Quisquis læta tuis, & sera parentibus optas
Fata, breuem titulum marmoris huius ama.
Condidit hac charas tellure Rabirius umbras:
Nulli sorte iacent candidiore senes.
Bis sex lustra tori, nos mitis, & ultima clausit.
Arserunt uno funera bina rogo.
Hos tamen, ut primis raptos sibi quærit in annis:
Improbius nihil his fletibus esse potest.

Adulatorium. 72

Frustra blanditiæ uenitis ad me
Attritis miserabiles labellis,
Dicturus dominum, deumq; non sum.
Iam non est locus hac in urbe uobis,
Ad Parthos procul ite pileatos:
Et turpes, humilesq;, supplicesq;
Pictorum sola basiate regum.
Non est hic dominus, sed imperator,
Sed iustissimus omnium senator:

Per quem de Stygia domo reducta est
Siccis rustica Veritas capillis.
Hoc sub principe, si sapis, caueto,
Verbis, Roma, prioribus loquaris.

Ad Marcum. 73

Littera facundi gratum mihi pignus amici
Pertulit, Ausoniæ dona seuera togæ:
Qua non Fabricius, sed uellet Apitius uti,
Vellet Mecœnas Cæsarianus eques.
Vilior hæc nobis, alio mittente fuisset.
Non quacunq; manu uictima cæsa litat.
A te missa, uenit, possem nisi munus amare,
Marce, tuum: poteram nomen amare meum.
Munere sed plus est, & nomine gratius ipso,
Officium docti, iudiciumq; uiri.

Ad Romam. 74

Iam parce lasso, Roma, gratulatori:
Lasso clienti. quandiu salutator
Anteambulones, & togatulos inter
Centum merebor plumbeos die toto:
Cum Scorpus una quindecim graues hora
Ferentis auri uictor afferat saccos:
Non ego meorum præmium libellorum?
Quid enim merentur? Apulos uelim campos.
Non Hybla, non me spicifer capit Nilus,
Nec quæ paludes delicata Pontinas
Ex arce cliui spectat uua Setini.
Quid concupiscam, quæris ergo? dormire.

De Galla. 75

Millia uiginti quondam me Galla poposcit:
Et fateor, magni non erat illa nimis.

Annus

Annus abit: bis quina dabis sestertia, dixit.
Poscere plus uisa est, quàm prius, illa mihi.
Iam duo poscenti post sextum millia mensem,
Mille dabam nummos: noluit accipere.
Transierant binæ forsan, trinæue Calendæ,
Aureolos ultro quattuor ipsa petit.
Non dedimus: centum iussit me mittere nummos:
Sed uisa est nobis hæc quoq; summa grauis.
Sportula nos iunxit quadrantibus arida centum:
Hanc uoluit: puero diximus esse datam.
Inferius nunquid potuit descendere? fecit.
Dat gratis: ultro dat mihi Galla, nego.

De Meuio. 76

Hoc fortuna tibi uidetur æquum?
Ciuis non Syriæue, Parthiæue,
Nec de Cappadocis eques catastis,
Sed de plebe Remi, Numæq; uerna,
Iucundus, probus, innocens, amicus,
Lingua doctus utraq; (cuius unum est,
Sed magnum uitium, quòd est Poëta)
Pullo Meuius alget in cucullo,
Cocco mulio fulget Incitatus?

De Caro medico. 77

Nequius à Caro nihil unquam, Maxime, factum est:
Quàm quòd febre perit, fecit & illa nefas.
Sæua nocens febris saltem quartana fuisset,
Seruari medico debuit illa suo.

Ad Macrum. 78

Ibis littoreas, Macer, Salonas.
Ibit rara fides, amorq; recti:
Et secum comitem trahet pudorem.

Semp

Semper pauperior redit potestas.
Felix auriferæ colone terræ,
Rectorem uacuo sinu remittes:
Optabisq; moras, & exeuntem
Vdo Dalmata gaudio sequêris.
Nos Celtas Macer, & truces Iberos
Cum desiderio tui petemus.
Sed quæcunq; tamen feretur illic
Piscosi calamo Tagi notata,
Macrum pagina nostra nominabit.
Sic inter ueteres legar poëtas,
Nec multos mihi præferas priores,
Vno sed tibi sim minor Catullo.

De Torquato, & Otacilio. 79

Ad lapidem Torquatus habet prætoria quartum:
Ad quartum breue rus emit Otacilius.
Torquatus nitidas uario de marmore thermas
Extruxit: cucumam fecit Otacilius.
Disposuit daphnona suo Torquatus in agro:
Castaneas centum seuit Otacilius.
Consul Torquatus: uici fuit ille magister,
Nec minor in tanto uisus honore sibi.
Grandis ut exiguam bos ranam ruperat olim:
Sic, puto, Torquatus rumpet Otacilium.

De Erote. 80

Plorat Eros quoties maculosæ pocula myrrhæ
Inspicit, aut pueros, nobilius'ue citrum.
Et gemitus imo promit de pectore, quòd non
Tota miser cœnat septa, feratq; domum.
Quàm multi faciunt, quod Eros sed lumine sicco?
Pars maior lacrymas ridet, & intus habet.

De

De Phyllide. 81

Cùm duo uenissent ad Phyllida manè salutum:
Et nudam cuperet sumere uterq; prior:
Promsit pariter se Phyllis utriq; daturam:
Et dedit. ille pedem sustulit, hic tunicam.

Ad Gallum. 82

*addit Si quid nostra tuis *adicit uexatio rebus:
Manè, uel à media nocte togatus ero:
Stridentesq; feram flatus Aquilonis iniqui,
Et patiar nimbos, excipiamq; niues.
Sed si non fias quadrante beatior uno,
Per gemitus nostros, ingenuasq; cruces,
Parce precor lasso, uanosq; remitte labores,
Qui tibi non prosunt, & mihi, Galle, nocent.

Ad Marinum. 83

Raros colligis hinc, & hinc capillos:
Et latum nitidæ, Marine, caluæ
Campum temporibus tegis comatis.
Sed moti redeunt iubente uento,
Reddunturq; sibi, caputq; nudum
Cirris grandibus hinc, & inde cingunt.
Inter Splendophorum, Telesphorumq;
Cidæ stare putabis Halmyroten.
Vis te simplicius senem fateri?
Vt tandem uidearis unus esse:
Tonsor iam reliquos petat capillos.
Caluo turpius est nihil comato.

De Afro. 84

Miraris, quare dormitum non eat Afer?
Accubat cum qua, Cæciliane, uides.

De Ladonte, nauta. 85

Iam senior Ladon, Tyberinæ nauta carinæ,

Proxima dilectis rura parauit aquis.
Quæ cùm sæpe uagus premeret*torrentibus undis *terrentibus
Tybris, & hyberno rumperet arua lacu:
Emeritam puppim, ripa quæ stabat in alta,
Impleuit saxis, oppositq; uadis.
Sic nimias auertit aquas. quis credere posset?
Auxilium domino mersa carina tulit.

De Lauro. 86

Nemo uoua caluit sic inflammatus amica,
Flagrauit quanto Laurus amore pilæ.
Sed qui primus erat lusor, dum floruit ætas:
Nunc postquam desit ludere, prima pila est.

De natali Restituti. 87

Octobres, age, sentiat Calendas
Facundi pia Roma Restituti,
Linguis, omnibus & fauete uotis:
Natalem colimus, tacete lites.
Absit cæreus aridi clientis:
Et uanni triplices, breuesq; mappæ,
Expectant gelidi iocos Decembris.
Certent muneribus beatiores.
Agrippæ tumidus negotiator
Cadmi municipes ferat lacernas:
Pugnorum reus, ebriæq; noctis
Cœnatoria mittat aduocato.
Infamata uirum puella uicit,
Veros sardonychas sed ipsa tradat.
Mirator ueterum senex auorum
Donet Phidiaci toreuma cæli.
Venator leporem, colonus hœdum,
Piscator ferat æquorum rapinas.

Si mittit ſua quiſq; : quid poëtam
Miſſurum tibi, Reſtitute, credis?

Ad Cottam. 88

Omnes perſequeris prætorum, Cotta, locellos.
Accipis & cæras. officioſus homo es.

De ſtatua Iunonis, ad Polycletum. 89

Iuno labor, Polyclete, tuus, & gloria felix,
Phidiacæ cuperent quam meruiſſe manus,
Ore nitet tanto : quanto ſuperaſſet in Ida
Iudice conuictas non dubitante deas.
Iunonem, Polyclete, ſuam niſi frater amaret:
Iunonem poterat frater amare tuam.

In Ligellam. 90

Quid uellis uetulum Ligella cunnum?
Quid buſti cineres tui laceſſis?
Tales munditiæ decent puellas:
Nam tu iam nec anus potes uideri.
Iſtud crede mihi, Ligella bellè
Non mater facit Hectoris, ſed uxor.
Erras, ſi tibi cunnus hic uidetur,
Ad quem mentula pertinere deſit.
Quare, ſi pudor eſt, Ligella, noli
Barbam uellere mortuo leoni.

De Almone. 91

Omnes eunuchos habet Almo, nec arrigit ipſe,
Et queritur, pariat quòd ſua Polla nihil.

Ad Marium. 92

Mari quietæ cultor, & comes uitæ,
Quo ciue priſca gloriatur Atina:
Has tibi gemellas barbari decus luci
Commendo pinus, ilicesq; Faunorum,

Et

Et semidocta uillici manu structas
Tonantis aras, horridiq; Syluani,
Quas tinxit agni sæpe sanguis, & hœdi,
Domunamq; sancti uirginem deam templi,
Et quem sororis hospitem uides castæ
Martem mearum principem Calendarum,
Et delicatæ laureum nemus Floræ,
In quod Priapo persequente confugit.
Hoc omne agelli mite paruuli numen
Seu tu cruore, siue thure placabis:
Vbicunque noster Martialis est dices,
Hac ecce mecum dextera litat uobis
Absens sacerdos, uos putate præsentem:
Et date duobus, quicquid alter optarit.

Ad Clementem. 93

Si prior Euganeas, Clemens, Heliconis in oras,
Pictaq; pampineis uideris arua iugis:
Perfer Atestinæ nondum uulgata Sabinæ
Carmina, purpurea sed modo suta toga.
Vt rosa delectat, metitur quæ pollice primo:
Si noua, nec mento sordida, charta iuuat.

Munusculum pomorum. 94.

Non mea Massylus seruat pomaria serpens,
Regius Alcinoi nec mihi seruit ager:
Sed Nomentana securus germinat hortus
Arbore, nec furem plumbea mala timent.
Hæc igitur, media quæ sunt mihi nata Suburra,
Mittimus, autumni, cærea poma mei.

Ad Gallam. 95

Infantem tibi uir, tibi, Galla, remisit adulter.
Hi puto non dubiè se fecisse negant.

Ad Auitum. 96

Sæpe loquar nimium gentes quòd, Auite, remotas:
Miraris, Latia factus in urbe senex:
Auriferumq; Tagum sitiam, patriumq; Salonem,
Et repetam saturæ sordida rura casæ.
Illa placet tellus, in qua res parua beatum
Me facit, & tenues luxuriantur opes.
Pascitur hic, tibi pascit ager: tepet igne maligno
Hic focus, ingenti lumine lucet tibi.
Hic pretiosa fames, conturbatorq; Macellus,
Mensa ibi diuitijs ruris operta sui.
Quattuor hic æstate togæ, plures ue teruntur,
Autumnos ibi me quattuor una tegit.
I, cole nunc reges: quicquid non præstat amicus,
Cùm præstare tibi possit, Auite, locus.

De Numa. 97

Dum leuis arsura struitur Libitina papyro:
Dum myrrham, & casiam flebilis uxor emit:
Iam scrobe, iam lecto, iam pollinctore parato:
Hæredem scripsit me Numa, conualuit.

In Publium. 98

Addat cùm mihi cæcubum minister
Idæo resolutior cinædo,
Quo nec filia cultior, nec uxor,
Nec mater tua, nec soror recumbit:
Vis spectem potius tuas lacernas,
Et citrum uetus, Indicosq; dentes?
Suspectus tibi ne tamen recumbam,
Præsta de grege, sordidaq; uilla
Tonsos, horridulos, rudes, pusillos,
Hircosi mihi filios subulci.

Perd

Perdet te pudor hic: habere, Publi,
Mores non potes hos, & hos ministros.

De figura Socratis. 99

Si Romana forent hæc Socratis ora: fuissent,
Iulius in satyris qualia Ruffus habet.

In commiscentem uersus
operi suo. 100

Quid, stulte, nostris uersibus tuos misces?
Cum litigante quid tibi miser libro?
Quid congregare cum leonibus uulpes,
Aquilisq; simileis facere noctuas quæris?
Habeas licebit alterum pedem Ladæ,
Inepte frustra crure ligneo curres.

De Capitolino 101

Elysio redeat si fortè remissus ab agro
Ille suo felix Cæsare Galba uetus:
Qui Capitolinum pariter, Galbamq; iocantes
Audierit: dicet, rustice Galba tace.

De Phileno. 102

Qua factus ratione sit, requiris,
Qui nunquam futuit, pater Philenus?
Gaditanus Auite dicat istud:
Qui scribit nihil, & tamen poëta est.

Ad Bilbilitanos. 103

Municipes, augusta mihi quos Bilbilis agri
Monte creat, rapidis quos Salo cingit aquis:
Ecquid læta iuuat uestri uos gloria uatis?
Nam decus & nomen, famaq; uestra sumus:
Nec sua plus debet tenui Verona Catullo,
Meq; uelit dici non minus illa suum.
Quattuor acceßit trigesima meßibus æstas,

Vt sine me Cereri rustica liba datis.
Mœnia dum colimus dominæ pulcherrima Romæ,
Mutauere meas Itala regna comas.
Excipitis reducem: placida si mente, uenimus:
Aspera si geritis corda, redire licet.

Ad librum. 104

I nostro comes, i libelle Flauo,
Longum per mare sed fauentis undæ:
Et cursu facili tuisq; uentis
Hispanæ pete Tarraconis arces.
Illinc te rota tollet, & citatus
Altam Bilbilin, & tuum Salonem
Quinto forsitan essedo uidebis.
Quid mandem tibi quæris? ut sodales
Paucos, & ueteres, & ante brumas,
Triginta mihi, quatuorq; uisos
Ipsa protinus à uia salutes:
Et nostrum admoneas subinde Flauum,
Iucundos mihi nec laborioſos
Secessus spatio paret salubri.
Qui pigrum faciant tuum parentem,
Hæc sunt. iam tumidus uocat magister,
Castigatq; moras, & aura portum
Laxauit melior: Vale libelle.
Nauem, scis puto, non moratur unus.

M. VAL

M. VAL. MARTIALIS EPIGRAMMATON LIBER XI.

I

QVO tu, quò liber otioſe tendis,
Cultus ſindone non quotidiana?
Nunquid Parthenium uidere tentas?
Vadas, & redeas irreuolutus.
Libros non legit ille, ſed libellos:
Nec muſis uacat, aut ſuis uacaret.
Ecquid te ſatis æſtimas beatum,
Contingunt tibi ſi manus minores?
Vicini pete porticum Quirini:
Turbam non habet otioſiorem
Pompeius, uel Agenoris puella,
Vel primæ dominus leuis carinæ.
Sunt illic duo tres ue, qui reuoluant
Noſtrarum tineas ineptiarum.
Sed cùm ſponſio, fabulæq; laſſæ
De Scorpo fuerint & Incitato.

Ad Lectores. 2

Triſte ſupercilium, duriq; ſeuera Catonis
Frons, & aratoris filia Fabricij,
Et perſonati faſtus, & regula morum,
Quicquid & in tenebris non ſumus: ite foras.
Clamant ecce mei, Iò Saturnalia, uerſus:
Et licet, & ſub te præſide, Nerua, licet.

Ad eoſdem. 3

Lectores tetrici ſalebroſum ediſcite Sanctram.
Nil mihi uobiſcum eſt, iſte liber meus eſt.

De suis libellis. 4

Non urbana mea tantum Pimpleïde gaudent
Otia, nec uacuis auribus ista damus:
Sed meus in Geticis ad Martia signa pruinis
A rigido teritur Centurione liber.
Dicitur & nostros cantare Britannia uersus.
Quid prodest? nescit sacculus ista meus.
At quàm uicturas poteramus pangere chartas,
Quantáq; Pieria prælia flare tuba?
Cùm pia reddiderint Augustum numina terris,
Et Mecœnatem si mihi Roma daret.

Precatur Deos pro Nerua Traiano. 5

Sacra, Laresq; Phrygum, quos Troiæ maluit hæres,
Quàm rapere arsuras Laomedontis opes:
Scriptus es æterno nunc primum Iuppiter auro,
Et soror, & summi filia tota patris:
Et qui purpureis iam tertia nomina fastis
Iane refers Neruæ, uos precor ore pio,
Hunc omnes seruate ducem, seruate senatum:
Moribus hic uiuat principis, ille suis.

In laudem Neruæ Traiani. 6

Tanta tibi est recti reuerentia, Cæsar, & æqui:
Quanta Numæ fuerat: sed Numa pauper erat.
Ardua res hæc est, opibus non tradere mores:
Et cùm tot Crœsos uiceris, esse Numam.
Si redeant ueteres, ingentia nomina patres:
Elysium liceat si uacuare nemus:
Te uolet inuictus pro libertate Camillus,
Aurum Fabricius te tribuente uolet.
Te duce, gaudebit Brutus: tibi Sylla cruentus

Imp

Imperium tradet, cùm positurus erit.
Et te priuato, cum Cæsare, magnus amabit:
Donabit totas & tibi Crassus opes.
Ipse quoq; infernis reuocatus Ditis ab umbris
Si Cato reddatur, Cæsarianus erit.

Ad Romam, & Dindymum. 7

Vnctis falciferi senis diebus,
Regnator quibus imperat fritillus,
Versu ludere non laborioso
Permittis puto pileata Roma.
Risisti, licet ergo, nec uetamur.
Pallentes procul hinc abite curæ,
Quicquid uenerit obuium, loquamur
Morosa sine cogitatione.
Misce dimidios puer trientes,
Quales Pythagoras dabat Neroni:
Misce Dindyme sed frequentiores.
Possum nil ego sobrius: bibenti
Succurrunt mihi quindecim poëtæ.
Da nunc basia, sed Catulliana.
Quæ si tot fuerint, quot ille dixit:
Donabo tibi passerem Catulli.

In Paulam. 8

Iam certè stupido non dices, Paula, marito,
Ad mœchum quoties longius ire uoles:
Cæsar in Albanum iussit me mane uenire,
Cæsar Circæos. Iam stropha talis abit.
Penelope licet esse tibi, sub principe Nerua:
Sed prohibet scabies, ingeniumq; uetus.
Infelix quid ages: ægram simulabis amicam?
Hærebit dominæ uir comes ipse suæ;

Ibit & ad fratrem tecum, matremq́, patremq́.
Quas igitur fraudes ingeniosa paras?
Dicet & hictericam se forsitan altera mœcha
In Sinuessano uelle sedere lacu.
Quanto tu melius, quoties placet ire [illegible],
Quæ uerum mauis dicere Paula uiro?

De basijs sui pueri. 9

*Lapsa Lassa*quod externi spirant opobalsama drauci,
Vltima Coricio quæ cadit aura croco:
Poma quod hyberna matureſcentia capsa:
Arbore quod uerna luxuriosus ager:
De palatinis dominæ quod serica prælis:
Succina uirginea quod relegata manu:
Amphora quod nigri, sed longè fracta, falerni:
Quod qui Sicanias detinet hortus apes:
Quod Cosmi redolent alabastra, sociq; Deorum:
Quod modo diuitibus lapsa corona comis:
(Singula quid dicam? non sunt satis: omnia misce)
Hoc fragrant pueri basia manè mei.
Scire cupis nomen: nil præter basia, dicam:
Iuro tibi nimium scire, Sabine, cupis.

De statua Memoris. 10

Clarus fronde Iouis, Romani fama cothurni
Spirat Appellæa redditus arte Memor.

De Turno. 11

Contulit ad satyras ingentia pectora Turnus.
Cur non ad Memoris carmina? frater erat.

Ad puerum suum. 12

Tolle puer calices, tepidiq́; toreumata Nili:
Et mihi secura pocula trade manu,
Trita patrum labris, & tonso pura ministro:

Antiq

Antiquus menſis reſtituatur honor.
Te potare decet gemma, qui Mentora frangis
In ſcaphium mœchæ, Sardanapale, tuæ.

In Zoilum. 13

Ius tibi natorum uel ſeptem, Zoile, detur:
Dum matrem nemo det tibi, nemo patrem.

Epitaphium Paridis. 14

Quiſquis Flaminiam teris uiator,
Noli nobile præterire marmor.
Vrbis deliciæ, ſalesq; Nili,
Ars, & gratia, luſus & uoluptas,
Romani decus, & dolor theatri,
Atque omnes Veneres, Cupidinesq;,
Hoc ſunt condita, quo Paris, ſepulcro.

De colono. 15

Hæredes, nolite breuem ſepelire colonum.
Nam terra eſt illi quantulacunq; grauis.

De libro ſuo, ad Apollinarem. 16

Sunt chartæ mihi, quas Catonis uxor,
Et quas horribiles legant Sabinæ.
Hic totus uolo rideat libellus,
Et ſit nequior omnibus libellis:
Quin uino madeat: nec erubeſcat,
Pingui ſordidus eſſe Coſmiano.
Ludat cum pueris, amet puellas,
Nec per circuitus loquatur illam,
Ex qua naſcimur, omnium parentem,
Quam ſanctus Numa mentulam uocabat.
Verſus hos tamen eſſe tu memento
Saturnalitios, Apollinaris.
Mores non habet hic meus libellus.

Ad Lectorem. 17

Qui grauis es nimium, potes hinc iam, Lector, abire
Quò libet: urbanæ ſcripſimus iſta togæ.
Nam mea Lampſacio laſciuit pagina uerſu,
Et Tarteſiaca concrepat æra manu.
O' quoties rigida pulſabis pallia uena:
Sis grauior Curio, Fabricioq; licet!
Tu quoq; nequitias noſtri, luſuſq; libelli
Vda puella legas: ſis Patauina licet.
Erubuit, poſuitq; meum Lucretia librum:
Sed coram Bruto, Brute recede, leget.

Ad Sabinum. 18

Non omnis noſtri nocturna eſt pagina libri:
Inuenies, & quod manè, Sabine, legas.

In Lupum. 19

Donaſti, Lupe, rus ſub urbe nobis:
Sed rus eſt mihi maius in fenestra.
Rus hoc dicere, rus potes uocare?
In quo ruta facit nemus Dianæ,
Argutæ tegit ala quod cicadæ,
Quod formica die comedit uno,
Clauſæ cui ſolium roſæ corona eſt:
In quo non magis inuenitur herba,
Quàm coſti ſolium, piper'ue crudum:
In quo nec cucumis iacere rectus,
Nec ſerpens habitare tota poſſit.
Erucam malè paſcit hortus unam.
Conſumpto moritur culex ſalicto.
Et talpa eſt mihi foſſor, atq; arator.
Non boletus hiare, non mariſcæ
Ridere, aut uiolæ patere poſſunt.

Fines

Fines mus populatur, & colono,
Tanquam ſus Calydonius timetur:
Et ſublata uolantis ungue Prognes
In nido ſeges eſt hirundinino:
Et cùm ſtet ſine falce, mentulaq;,
Non eſt dimidio locus Priapo:
Vix implet cocleam peracta meſſis,
Et muſtum nuce condimus picata.
Erraſti, Lupe, littera ſed una.
Nam quo tempore prædium dediſti,
Mallem tu mihi prandium dediſſes.

In Gallam. 20

Quæris, cur nolim te ducere, Galla? diſerta es.
Sæpe ſolœciſmum [illegible] noſtra facit.

Ad lectorem grauem. 21

Cæſaris Auguſti laſciuos liuide uerſus
Sex lege: qui triſtis uerba Latina legis.
Quòd [illegible] Glaphyran Antonius: hanc mihi pœnam
Fuluia conſtituit, ſe quoq; uti [illegible].
Fuluiam ego ut [illegible]? quid ſi me Manius oret,
[illegible]: faciam? non puto, ſi ſapiam.
Aut [illegible], aut pugnemus ait. quid, quòd mihi uita
Charior eſt ipſa [illegible]? ſigna canant.
Abſoluis lepidos nimirum, Auguſte, libellos,
Qui ſcis Romana ſimplicitate loqui.

In Lydiam. 22

Lydia tam laxa eſt, equitis quàm culus aheni:
Quàm celer arguto qui ſonat ære trochus:
Quàm rota tranſmiſſo toties impacta petauro:
Quàm uetus à craſſa calceus udus aqua:
Quàm quæ rara uagos expectant retia turdos:

Quàm

Quam Pompeiano uela negata Noto:
Quàm quæ Delphitico lapſa eſt armilla cinædo:
Culcitra Leuconico quàm uiduata ſuo:
Quàm ueteres brachæ Britonis pauperis, & quàm
Turpe Rauennatis guttur onocrotali.
Hanc in piſcina dicor futuiſſe marina:
Neſcio, piſcinam me futuiſſe puto.

In Pædiconem maſturbantem. 23

Mollia quòd niuei duro teris ore Galeſi
Baſia: quòd nudo cum Ganymede iaces:
Quis negat hoc nimium? ſed ſit ſatis: inguina ſaltem
Parce fututrici ſollicitare manu.
Læuibus in pueris plus hæc, quàm mentula, peccat:
Et faciunt digiti, præcipitantq; uirum.
Inde tragus, celeresq; pili, mirandaq; matri
Barba, nec in clara balnea luce placent.
Diuiſit natura mares: pars una puellis,
Vna uiris genita eſt. Vtere parte tua.

In Syllam. 24

Nubere Sylla mihi nulla non lege parata eſt:
Sed Syllam nulla ducere lege uolo.
Cùm tamen inſtaret, decies mihi dotis in auro
Sponſa dabis, dixi: quid minus eſſe poteſt?
Nec futuam quamuis prima te nocte maritus,
Communis tecum nec mihi lectus erit:
Complectarq; meam, nec tu prohibebis, amicam:
Ancillam mittes, ſed mihi iuſſa, tuam:
Te ſpectante, dabit nobis laſciua miniſter
Baſia, ſiue meus, ſiue erit ille tuus:
Ad cœnam uenies: ſed ſic diuiſa recumbes,
Vt non tangantur pallia noſtra tuis:

Oſcula

Oscula rara dabis nobis, & non dabis ultro:
Nec quasi nupta dabis, sed quasi mater anus.
Si potes ista pati, si nil perferre recusas:
Inuenies qui te ducere, Sylla, uelit.

Ad Labullum. 25

Dum te prosequor, & domum reduco:
Aurem dum tibi præsto garrienti:
Et quicquid loqueris, facisq; laudo:
Quot uersus poterant Labulle nasci?
Hoc damnum tibi non uidetur esse,
Si quod Roma legit, requirit hospes,
Non deridet Eques, tenet senator,
Laudat causidicus, poëta carpit,
Propter te perit. Hoc, Labulle, uerum est?
Hoc quisquam ferat, ut tibi tuorum
Sit maior numerus togatulorum:
Librorum mihi sit minor meorum?
Triginta propè iam diebus una est
Nobis pagina uix peracta: sic est,
Cùm cœnare domi poëta non uult.

In Linum. 26

Illa salax nimium, nec paucis nota puellis,
Stare Lino desit [illegible]: lingua caue.

Ad Telesphorum. 27

O mihi grata quies: ò blanda, Telesphore, cura,
Qualis in amplexu non fuit ante meo:
Basia da nobis uetulo puer uda falerno:
Pocula da labris facta nouora tuis.
Addideris super hæc Veneris si gaudia uera,
Esse negem melius cum Ganymede Ioui.

Ad Flaccum. 28

Ferreus es, si stare potest tibi [illegible], Flacce:

*gari Cùm te ſex cyathos orat amica * dare:
Vel duo fruſtra rogat cybij, tenuem'ue lacertum:
Nec dignam toto ſe botryone putat:
Cui portat gaudens ancilla paropſide rubra
Alecem, ſed quam protinus illa uoret:
Aut cùm perfricuit frontem, poſuitq; pudorem,
Succida palliolo uellera quinq; petit.
At mea me libram foliati poſcat amica,
Aut uirides gemmas, ſardonychas'ue pares:
Nec niſi prima uelit de Thuſco ſerica uico:
Aut centum aureolos, ſic uelut æra roget.
Nunc tu uelle putas hæc me dare dona puellæ?
Nolo, ſed his ut ſit digna puella, uolo.

De phrenetico medico. 29

Inuaſit medicus ſica phreneticus Eucli,
Et præcîdit Hylam: hic puto ſanus erat.

Ad Phyllidem. 30

Languida cùm uetula tractare uirilia dextra
Cœpiſti: iugulor pollice, Phylli, tuo.
Nam cùm me uitam, cùm me tua lumina dicis:
Horis me refici uix puto poſſe decem.
Blanditias neſcis: dabo, dic, tibi millia centum:
Et, dabo Setini iugera culta ſoli.
Accipe uina, domum, pueros, chryſendeta, menſas:
Nil opus eſt digitis: ſic mihi Phylli frica.

In Zoilum. 31

Os male cauſidicis, & dicis olere poëtis.
Sed fellatori, Zoile, peius olet.

In Cæcilium. 32

Atreus Cæcilius cucurbitarum,
Sic illas quaſi filios Thyeſtæ

In

In partes lacerat, secatq; mille.
Gustu protinus has edes in ipso:
Has prima feret, altera'ue cœna,
Has cœna tibi tertia reponet.
Hinc seras epidipnidas parabit:
Hinc pistor fatuas facit placentas:
Hinc & multiplices struit tabellas,
Et notas cariotidas theatris:
Hinc exit uarium coco minutal:
Vt lentem positam, fabamq; credas.
Boletos imitatur, & botellos,
Et caudam cybij breuesq; mænas:
Hinc cellarius experitur artes,
Vt condat uario uafer sapore
In ruta folium capelliana.
Sit implet gabatas, poropsidasq;,
Et leues scutulas, cauasq; lances,
Hoc lautum uocat, hoc putat uenustum,
Vnum ponere ferculis tot assem.

In Nestorem. 33

Nec toga, nec focus est, nec tritus cimice lectus,
Nec tibi de bibula sarta palude teges:
Nec puer, aut senior, nulla est ancilla, nec infans,
Nec sera, nec clauis, nec canis, atq; calix.
Tu tamen affectas, Nestor, dici, atq; uideri
Pauper, & in populo quæris habere locum.
Mentiris, uanoq; tibi blandiris honore:
Non est paupertas, Nestor, habere nihil.

De Prasino. 34

Sæpius ad palmam Prasinus, post fata Neronis,
Peruenit: & uictor præmia plura refert.

I nunc

I nunc liuor edax: dic tu ceßiſſe Neroni.
Vicit nimirum, non Nero, ſed Praſinus.

De Apro. 35

Aedes emit Aper, ſed quas nec noctua uellet
Eſſe ſuas: adeo nigra, uetuſq; caſa eſt.
Vicinos illis nitidus Maro poßidet hortos.
Cœnabit bellè, non habitabit Aper.

Ad Fabullum. 36

Ignotos mihi cùm uoces trecentos,
Quare non ueniam uocatus à te
Miraris, quereriſq;, litigaſq;.
Solus cœno, Fabulle, non libenter.

De Caio Proculo. 37

Caius hanc lucem gemma mihi Iulius alba
Signat, Iò uotis redditus ecce meis.
Deſperaſſe iuuat: ueluti iam rupta ſororum
Fila minus gaudent, qui timuere nihil.
Hypne quid expectas piger? immortale falernum
Funde: ſenem poſcunt talia uota cadum.
Quincunces, & ſex cyathos, beſſemq; bibamus:
Caius ut fiat Iulius, & Proculus.

In Zoilum. 38

Zoile, quid tota gemmam præcingere libra
Te iuuat, & miſerum perdere ſardonycha?
Anulus iſte tuis fuerat modo cruribus aptus:
Non eadem digitis pondera conueniunt.

De mulione ſurdo. 39

Mulio uiginti uenit modò millibus, Aule.
Miraris pretium tam graue? ſurdus erat.

In Charidemum. 40

Cunarum fueras motor, Charideme, mearum:

Et

Et pueri custos, assiduusq; comes.
Iam mihi nigrescunt tonsa sudaria barba,
Et queritur labris puncta puella meis.
Sed tibi non creui: te noster uillicus horret:
Te dispensator, te domus ipsa pauet.
Ludere nec nobis, nec tu permittis amare:
Nil mihi uis, & uis cuncta licere tibi.
Corripis, obseruas, quereris, suspiria ducis:
Et uix à ferulis *abstinet ira manum. *temperat
Si Tyrios sumpsi cultus, unxi'ue capillos:
Exclamas, Nunquam fecerat ista pater:
Et numeras nostros astricta fronte trientes,
Tanquam de cella sit cadus ille tua.
Desine: non possum libertum ferre Catonem.
Esse uirum iam me, dicet amica tibi.

De Luperco. 41

Formosam Glyceren amat Lupercus,
Et solus tenet, imperatq; solus:
Quam toto sibi mense non [illegible]
Cùm tristis quereretur, & roganti
Causam reddere uellet Aeliano:
Respondet, Glyceræ dolere dentes.

De Amynta, ad Lygdum. 42

Indulget pecori nimium dum pastor Amyntas:
Et gaudet fama, luxuriaq; gregis:
Cedentes oneri ramos, syluamq; fluentem
Vicit, concussas ipse secutus opes.
Triste nemus diræ uetuit superesse rapinæ,
Damnauitq; rogis noxia ligna pater.
Pingues, Lygde, sues habeat uicinus Iolas:
Te satis est nobis annumerare pecus.

In Cæcilianum. 43

Viuida cùm poſcas epigrammata, mortua ponis
Lemmata, quî fieri Cæciliane poteſt?
Mella iubes Hyblæa tibi, uel Hymettia naſci:
Et thyma Cecropiæ Corſica ponis api.

In uxorem. 44

Deprenſum in puero tetricis me uocibus uxor,
Corripis: & culum te quoq; habere refers.
Dixit idem quoties laſciuo Iuno Tonanti?
Ille tamen gracili cum Ganymede iacet.
Incuruabat Hylan poſito Tyrinthius arcu.
Tu Megaram credis non habuiſſe nates?
Torquebat Phœbum Daphne fugitiua: ſed illas
Oebalius flammas iuſſit abire puer.
Bryſeis multum quamuis auerſa iaceret,
Aeacidæ propior læuis amicus erat.
Parce tuis igitur dare maſcula nomina rebus:
Teq; puta [illegible] uxor habere duos.

Ad ſenem orbum. 45

Orbus es, & locuples, & Bruto Conſule natus:
Eſſe tibi ueras credis amicitias?
Sunt ueræ: ſed quas iuuenis, quas pauper habebas.
Qui nouus eſt, mortem diligit ille tuam.

In Cantarum. 46

Intrasti quoties inſcriptæ limina cellæ,
Seu puer arriſit, ſiue puella tibi:
Contentus non es foribus, uelóq;, ſeráq;,
Secretumq; iubes grandius eſſe tibi.
Oblinitur minimæ ſi qua eſt ſuſpicio rimæ,
Punctaq; laſciua quæ terebrantur acu.
Nemo eſt tam teneri, tam ſollicitiq; pudoris,

Qui

Qui uel [illegible], Cantare, uel [illegible].

In Meuium. 47

Iam, nisi per somnum, non arrigis: & tibi, Meui,
Incipit in medios meiere uerpa pedes:
Truditur & digitis pannucea mentula lassis,
Nec leuat extinctum sollicitata caput.
Quid miseros frustra cunnos, culosq; lacessis?
Summa petas, illic mentula uiuit anus.

In Blataram. 48

Omnia fœmineis quare dilecta cateruis
Balnea deuitat Blatara? ne futuat.
Cur nec Pompeia lentus spatiatur in umbra,
Nec petit Inachidos limina? ne futuat.
Cur Lacedæmonio luteum ceromate corpus
Perfundit gelida uirgine? ne futuat.
Cùm sic fœminei generis contagia uitet,
Cur lingit [illegible] Blatara? ne futuat.

De Silio. 49

Silius hîc magni celebrat monumenta Maronis,
Iugera facundi qui Ciceronis habet.
Hæredem, dominumq; sui tumuliq;, larisq;
Non alium mallet, nec Maro, nec Cicero.

In Phyllida. 50

Nulla est hora tibi, qua non me, Phylli, furentem
Despolies: tanta calliditate rapis.
Nunc plorat speculo fallax ancilla relicto:
Gemma uel à digito uel cadit aure lapis:
Nunc furtiua lucri fieri bombycina possunt:
Profertur Cosmi nunc mihi siccus onyx.
Amphora nunc petitur nigri cariosa Falerni,
Expiet ut somnos garrula saga tuos.

Nunc ut emam grandem'ue lupum, mullum'ue bilibrem,
Indixit cœnam diues amica tibi.
Sit pudor, & tandem ueri respectus, & æqui.
Nil tibi, Phylli, nego: nihil mihi, Phylli, nega.

De Silio. 51.

Iam propè desertos cineres, & sancta Maronis
Nomina qui coleret, pauper & unus erat.
Silius Arpino tandem succurrit agello:
Silius & uatem non minus ipse tulit.

De Titio. 52

Tanta est, quæ Titio columna pendet,
Quantam Lampsaciæ colunt puellæ:
Hic nullo comitante, nec molesto,
Thermis grandibus, & suis lauatur.
Angustè Titius tamen lauatur.

Ad Iulium Cerealem. 53

Cœnabis bellè, Iuli Cerealis, apud me:
Conditio melior si tibi nulla, ueni.
Octauam poteris seruare, lauabimur unà:
Scis quàm sint Stephani balnea iuncta mihi.
Prima tibi dabitur uentri lactuca mouendo
Vtilis, & porris fila resecta suis.
Mox uetus, & tenui maior cordilla lacerto,
Sed quam cum rutæ frondibus oua tegant.
Altera non deerunt tenui uersata fauilla,
Et Velabrensi massa recocta foco.
Et quæ Picenum senserunt frigus oliuæ:
Hæc satis in gustu: cætera nosse cupis?
Mentiar ut uenias: pisces, conchilia, sumen,
Et cortis saturas, atq; paludis aues.
Quæ nec Stella solet rara nisi ponere cœna:

Plus

Plus ego polliceor, nil recitabo tibi.
Ipse tuos nobis relegas licet usq; Gigantas,
Rara uel æterno proxima Vergilio.

De Claudia Ruffina. 54

Claudia cæruleis cùm sit Ruffina Britannis
Edita, cur Latiæ pecora plebis habet?
Quale decus formæ: Romanam credere matres
Italides possunt, Atthides esse suam.
Dij bene, quòd sancto peperit fœcunda marito:
Quot sperat generos, quotq; puella nurus?
Sic placeat superis, ut coniuge gaudeat uno,
Et semper natis gaudeat illa tribus.

In Zoilum. 55

Vnguenta, & casias, & olentem funera myrrham,
Thuraq; de medio semicremata rogo,
Et quæ de Stygio raptisti cinnama lecto,
Improbe de turpi, Zoile, redde sinu.
A pedibus didicere manus peccare proteruæ.
Non miror furem, qui fugitiuus *erat. *erat

Ad Vrbicum, de Lupo. 56

Hortatur fieri quòd te Lupus, Vrbice, patrem:
Nec credas. nihil est, quod minus ille uelit.
Ars est captandi: quod nolis, uelle uideri.
Ne facias optat, quod rogat, ut facias.
Dicat prægnantem tua se Cosconia tantum:
Pallidior fiet iam pariente Lupus.
At tu consilio uidearis ut usus amici:
Sic morere, ut factum te putet esse patrem.

In Cheremontem. 57

Quod nimium laudas, Cheremon Stoice, mortem:
Vis animum mirer, suspiciamq; tuum.

Hanc tibi uirtutem fracta facit urceus ansa,
Et tristis nullo qui tepet igne focus:
Et teges, atq; cimex, & nudi sponda grabati:
Et breuis, atq; eadem nocte, dieq; toga.
O quàm magnus homo es, qui fæce rubentis aceti,
Et stupula, & nigro pane carere potes.
Lingonicis, agedum, tumeat tibi culcitra lanis,
*pexa Constringatq; tuos purpura*texta toros:
Dormiat & tecum, qui cùm modò cæcuba miscet,
Conuiuas roseo torserat ore puer:
O quàm tu cupies, ter uiuere Nestoris annos:
Et nihil ex ulla perdere luce uoles.
Rebus in angustis, facilè est contemnere uitam:
Fortiter ille facit, qui miser esse potest.

Ad Seuerum. 58

Miraris, docto quòd carmina mitto Seuero:
Ad cœnam quòd te, docte Seuere, uocem.
Iuppiter ambrosia satur est, & nectare uiuit:
Nos tamen exta Ioui, thura, merumq; damus.
Omnia cùm tibi sint dono concessa Deorum:
Si quod habes, non uis, ergo quid accipies?

In Telesphorum. 59

*tensumq; Cùm me uelle uides, *tecumq;, Telesphore, sentis:
Magna rogas, puto me uelle negare licet.
Et nisi iuratus dixi dabo, subtrahis illas,
Permittunt in me quæ tibi multa, nates.
Quid si me tonsor, cùm stricta nouacula suprà est,
Tunc libertatem, diuitiasq; roget?
Promittam: nec enim rogat illo tempore tonsor,
Latro rogat, res est imperiosa, timor.
Sed fuerit curua cùm tuta nouacula theca:

Frang

Frangam tonsori crura, manusq; simul.
At tibi nil faciam: sed lota mentula lana
Διπάζειν cupidæ dicet auaritiæ.

De Charino. 60

Senos Charinus omnibus digitis gerit,
Nec nocte ponit anulos,
Nec cùm lauatur, causa quæ sit, quæritis?
Dactylothecam non habet.

De Chione & Phlogide. 61

Sit Phlogis, an Chione Veneri magis apta, requiris?
Pulchrior est Chione, sed Phlogis ulcus habet.
Vlcus habet, Priami quod tendere posit alutam,
Quodq; senem Pylium non sinat esse senem.
Vlcus habet, quod habere suam uult quisq; puellam,
Quod sanare Criton, non quod Hygea potest.
At Chione non sentit opus, nec uocibus ullis
Adiuuat: absentem marmoream'ue putes.
Exorare, Dei, si uos tam magna liceret:
Et bona uelletis tam pretiosa dare:
Hoc quod habet Chione corpus, faceretis haberet
Vt Phlogis: & Chione, quod Phlogis ulcus habet.

De Maneio. 62

Lingua maritus, mœchus ore Maneius
Summœnianis inquinatior buccis:
Quem cùm fenestra uidit à Suburrana
Obscœna nudum lena, fornicem clausit:
Mediumq; mauult basiare, quàm summum:
Modò qui per omnes uiscerum tubos ibat:
Et uoce certa, conscia dicebat,
Puer, an puella matris esset in uentre:
Gaudete cunni, uestra nanq; res acta est)

Arrigere linguam non potest fututricem.
Nam, dum tumenti mersus hæret in uulua,
Et uagientes intus audit infantes,
Partem gulosam soluit indecens morbus.
Nec purus esse nunc potest, nec impurus.

De Lesbia. 63

Lesbia se iurat, gratis nunquam esse fututum.
Verum est: cùm fatui uult, numerare solet.

In Philomusum. 64

Spectas nos, Philomuse, cùm lauamur:
Et quare mihi tam mutoniati
Sint læues pueri, subinde quæris.
Dicam simpliciter tibi roganti.
Pædicant, Philomuse, curiosos.

In Faustum. 65

Nescio tam multis quid scribas, Fauste, puellis.
Hoc scio, quòd scribit nulla puella tibi.

In Iustinum. 66

Sexcenti cœnant à te, Iustine, uocati
Lucis ad officium, quæ tibi prima fuit:
Inter quos, memini, non ultimus esse solebam:
Nec locus hic nobis inuidiosus erat.
Postera sed festæ reddis solennia mensæ:
Sexcentis hodie, cras mihi natus eris.

In Vacerram. 67

Et delator es, & calumniator:
Et fraudator es, & negotiator:
Et fellator es, & lanista. miror
Quare non habeas, Vacerra, nummos.

In Maronem. 68

Nil mihi das uiuus: dicis post fata daturum.

Si

Si non es stultus, scis Maro quid cupiam.

Ad Mathonem. 69

Parua rogas magnos: sed non dant hæc quoq; magni.
Vt pudeat leuius te, Matho: magna roga.

Epitaphium canis Lydiæ. 70

Amphitheatrales inter nutrita magistros
Venatrix, syluis aspera, blanda domi,
Lydia dicebar, domino fidissima dextra:
Qui non Erigones mallet habere canem,
Nec qui Dictæa Cephalum de gente secutus
Luciferæ pariter uenit ad astra Deæ.
Non me longa dies, nec inutilis abstulit ætas,
Qualia Dulichio fata fuere cani:
Pulmineo spumantis apri sum dente perempta,
Quantus erat Calydon, aut Erymanthe tuus.
Nec queror, infernas quamuis citò rapta sub umbras:
Non potui fato nobiliore mori.

In Tuccam. 71

Vendere Tucca potes centenis millibus emptos?
Plorantes dominos uendere Tucca potes?
Nec te blanditiæ, nec uerba, rudesq; querelæ,
Nec te dente tuo saucia colla mouent?
Ah facinus, tunica patet inguen utrinq; leuata:
Inspicitur q; tua mentula facta manu.
Si te delectat numerata pecunia: uende
Argentum, mensas, myrrhina, rura, domum:
Vende senes seruos, agros & uende paternos:
Ne pueros uendas, omnia uende miser.
Luxuria est emere hos (quis enim dubitat'ue, negat'ue?)
Sed multò maior uendere luxuria est.

De Leda. 72

Hictericam uetulo se dixerat esse marito:
Et queritur, futui Leda necesse sibi.
Sed flens, atq; gemens, tanti negat esse salutem:
Seq; refert, potius proposuisse mori.
Vir rogat, ut uiuat uirides nec deserat annos:
Et fieri, quod iam non facit ipse, finit.
Protinus accedunt medici, medicæq; recedunt.
Tolluntur q; pedes, ô medicina grauis.

De Nata. 73

*uepenem Drauci Nata sui uocat*pipinnam,
Collatus cui gallus est Priapus.

In Lygdum. 74

Ventorum iuras semper mihi, Lygde, roganti:
Constituisq; horam, constituisq; locum,
Cùm frustra iacui longa prurigine tentus:
Succurrit pro te sæpe sinistra mihi.
Quid precer, ô fallax, meritis, & moribus istis?
Vmbellam luscæ Lygde feras dominæ.

De Bacchara. 75

Curandum penem commisit Bacchara Græcus
Riuali medico: Bacchara Gallus erit.

In Cæliam. 76

Theca tectus ahenea lauatur
Tecum, Cælia seruus. ut quid oro,
Non sit cùm citharœdus, aut choraules?
Non uis, ut puto, mentulam uidere.
Quare cum populo lauaris ergo?
Omnes an tibi nos sumus spadones?
Ergo, ne uidearis inuidere,
Seruo, Cælia, fibulam remitte.

Ad

Ad Pætum. 77

Soluere, Pæte, decem tibi me sestertia cogis:
Perdiderat quoniam Bucco ducenta tibi.
Ne noceant, oro, mihi non mea crimina: tu qui
Bis centena potes perdere, perde decem.

In Vacerram. 78

In omnibus Vacerra quòd conclauibus
Consumit horas, & die tota sedet:
Cœnaturit Vacerra, non cacaturit.

Ad Victorem. 79

Vtere fœmineis complexibus, utere, Victor:
Ignotumq; sibi mentula discat opus.
Flammea texuntur sponsæ, iam uirgo parata est,
Tondebit pueros iam noua nupta tuos.
Pedicare semel cupido dabit illa marito,
Dum metuit teli uulnera prima noui.
Sæpius hoc fieri nutrix, materq; uetabunt:
Et dicent, Vxor, non puer ista tibi est.
Heu quantos æstus, quantos patiere labores:
Si fuerit cunnus res peregrina tibi?
Ergo *Suburranæ tyronem trade magistræ. *suburbanæ
Illa uirum faciet: non bene uirgo docet.

Ad Pætum. 80

Ad primum decima lapidem quòd uenimus hora,
Arguimur lentæ crimine pigritiæ.
Non est ista quidem, non est mea, sed tua culpa:
Misisti mulas qui mihi, Pæte, tuas.

De Baijs, ad Flaccum. 81

Littus beatæ Veneris aureum Baias,
Baias superbæ blanda dona Naturæ,
Vt mille laudem. Flacce, uersibus: Baias

Laud

Laudabo digne non satis tamen Baias.
Sed Martialem malo, Flacce, quàm Baias.
Optare utrunq; pariter improbi uotum est.
Quòd si Deorum munere hoc tibi detur:
Quid gaudiorum est, Martialis, & Baiæ?

De spadone, & sene. 82

Cum sene communem uexat spado Dindymus Aeglen,
Et iacet in medio sicca puella toro.
Viribus hìc operi non est, hic utilis annis:
Ergo sine effectu prurit uterq; labor.
Supplex illa rogat pro se, miserisq; duobus:
Hunc iuuenem facias, hunc Citherea uirum.

De Philostrato, ad Nymphas. 83

A Sinuessanis conuiua Philostratus undis
Conductum repetens, nocte iubente, larem,
Penè imitatus obit sæuis Elpenora fatis:
Præceps per longos dum ruit usq; gradus.
Non esset, Nymphæ, tam magna pericula passus:
Si potius uestras ille bibisset aquas.

Ad Sosibianum. 84

Nemo habitat gratis, nisi diues, & orbus apud te.
Nemo domum pluris, Sosibiane, locat.

Ad Antiochum tonsorem. 85

Qui nondum Stygias descendere quærit ad undas,
Tonsorem fugiat, si sapit, Antiochum.
Alba minus sæuis lacerantur brachia cultris,
Cùm furit ad Phrygios Enthea turba modos.
*Mitius *Mitior implicitas Alcon secat enterocelas,
Fractaq; fabrili dedolat ossa manu.
Tondeat hic inopes Cynicos: & Stoica menta,
Collaq; puluerea nudet equina iuba.
Hic miserum Scythica sub rupe Promethea radat:

Carnificem nudo pectore poscet auem.
Ad matrem fugiet Pentheus, ad Mænadas Orpheus:
Antiochi tantum barbara tela sonent.
Hæc quæcunq; meo *numerasti stigmata mento, *numeratis
In uetuli picta qualia fronte sedent,
Non iracundis fecit grauis unguibus uxor:
Antiochi ferrum est, & scelerata manus.
Vnus de cunctis *animalibus hircus habet cor: *animantibus
Barbatus uiuit, ne ferat Antiochum.

In Zoilum. 86

Sydere percussa est subitò tibi, Zoile, lingua,
Dum lingis cunnum: Zoile, nunc [illegible]

In Parthenopæum. 87

Leniat ut fauces medicus, quas aspera uexat
Assiduè tussis, Parthenopæe, tibi:
Mella dari, nucleosq; iubet, dulcesq; placentas,
Et quicquid pueros non sinit esse truces.
At tu non cessas totis tussire diebus.
Non est hæc tussis, Parthenopæe: gula est.

Ad Charidemum. 88

Diues eras, quondam: sed tunc pædico fuisti,
Et tibi nulla diu fœmina nota fuit.
Nunc sectaris anus. O quantum cogit egestas!
Illa fututorem te, Charideme, facit.

De Carisiano, ad Lupum. 89

Multis iam, Lupe, posse se diebus
Pædicare negat Carisianus.
Causam cùm modò quærerent sodales:
Ventrem dixit habere se solutum.

Ad Pollam. 90

Intactas quare mittis mihi, Polla, coronas?

A te

A te uexatas malo tenere rosas.

In Chrestillum. 91

Carmina nulla probas, molli quæ limite currunt:
Sed quæ per salebras, altaq; saxa cadunt.
Et tibi Mæonio quod carmine maius habetur
Lucilli Columela hic situs Metrophanes:
Attonitusq; legis, Terrai, Frugifarai,
Accius & quicquid, Pacuiusq; uomunt:
Vis imiter ueteres, Chrestille, tuosq; poëtas?
Dispeream si scis, mentula quid sapiat.

Epitaphium Canaces. 92

Aeolidum Canacen iacet hoc tumulata sepulcro,
Vltima cui paruæ septima uenit hyems.
Ah scelus, ah facinus, properas quid flere uiator?
Non licet hîc uitæ de breuitate queri.
Tristius est letho lethi genus: horrida uultus
Abstulit, & tenero sedit in ore lues:
Ipsaq; crudeles ederunt oscula morbi,
Nec data sunt nigris tota labella rogis.
Si tam præcipiti fuerant uentura uolatu,
Debuerant alia fata uenire uia.
Sed mors uocis iter properauit claudere blandæ:
Ne posset duras flectere lingua Deas.

In Zoilum. 93

Mentitur, qui te uitiosum, Zoile, dixit.
Non uitiosus homo es, Zoile, sed uitium.

De Theodoro. 94

Pierios uatis Theodori flamma penates
Abstulit. hoc musis, hoc tibi, Phœbe, placet?
O scelus, ô magnum facinus, crimenq; Deorum:
Non arsit pariter quòd domus, & dominus.

In Verpum æmulum. 95

Quòd nimium liues, nostris & ubiq; libellis
Detrahis: ignosco. Verpe poëta, sapis.
Hoc quoq; non curo, quòd tu mea carmina carpas,
Corripias, & sic Verpe poëta sapis.
Illud me cruciat, Solymis quòd natus in ipsis
Pædicas puerum, Verpe poëta, meum.
Ecce negas, iurasq; mihi per templa Tonantis.
Non credo iura Verpe per Anchialum.

Ad Flaccum. 96

Incideris quoties in basia fellatorum:
In solio puto te mergere, Flacce, caput.

In Germanum. 97

Martia non Rhenus salit hìc, Germane, quid obstas?
Et puerum prohibes diuitis imbre lacus?
Barbare, non debet submoto ciue ministro,
Captiuam uictrix unda leuare sitim.

In Thelesinam. 98

Vna nocte quater possum: sed quattuor annis
Si possum, peream, te Thelesina semel.

Ad Bassum. 99

Effugere non est, Basse, basiatores.
Instant, morantur, persequuntur, occurrunt:
Et hinc & illinc, usquequaq;, quacunq;.
Non ulcus acre, pustulæue lucentes,
Nec triste mentum, sordidiq; lichenes,
Nec labra pingui delibuta ceroto,
Nec congelati gutta proderit nasi
Et æstuantem basiant, & algentem,
Et nuptiale basium reseruantem.
Non te cucullis asseret caput tectum,
Lectica nec te tuta pelle, ueloq;:

Nec uendicabit sella sæpius clausa.
Rimas per omneis basiator intrabit.
Non consulatus ipse, non tribunatus,
Sæuiq; fasces, nec superba clamosi
Lictoris abiget uirga basiatorem.
Sedeas in alto tu licet tribunali,
Et è curuli iura gentibus reddas:
Ascendet illà basiator, atq; illà
Febricitantem basiabit & flentem.
Dabit oscitanti basium, natantiq;,
Dabit & cacanti, Remedium mali solum est,
Facias amicum, basiare quem nolis.

Ad Lesbiam. 100

De cathedra quoties surgis (iam sæpe notaui)
Pædicant miseram, Lesbia, te tunicæ.
Quas cùm conata es dextra, conata sinistra
Vellere, cum lacrymis, eximis & gemitu.
Si constringantur gemina symplegade culi,
Et Minyas intrant, Cyaneasq; nates.
Emendare cupis uitium deforme? docebo,
Lesbia nec surgas censeo, nec sedeas.

Ad Flaccum. 101

Habere amicam nolo, Flacce, subtilem,
Cuius lacertos anuli mei cingant:
Quæ clune nudo radat, & genu pungat:
Cui serra lumbis, cuspis eminet culo.
Sed idem amicam nolo mille librarum.
Carnarius sum, pinguiarius non sum.

Ad Flaccum. 102

Thaida tam tenuem potuisti, Flacce, uidere?
Tu puto, quod non est, Flacce, uidere potes.

In

In Lydiam. 103

Non eſt mentitus, qui te mihi dixit habere
Formoſam carnem, Lydia, non faciem.
Eſt ita, ſi taceas: & ſi tam muta recumbas,
Quàm ſilet in cera uultus, & in tabula.
Sed quoties loqueris: carnem quoq;, Lydia, perdis.
Et ſua plus nulli, quàm tibi lingua, nocet.
Audiat Aedilis ne te, uideatq; caueto.
Portentum eſt quoties cœpit imago loqui.

Ad Sophronium. 104

Tanta tibi eſt animi probitas, orisq;, Sophroni:
Vt mirer, fieri te potuiſſe patrem.

In Vxorem. 105

Vxor uade foras: aut moribus utere noſtris.
Non ſum ego nec Curius, nec Numa, nec Tatius:
Me iucunda iuuant tractæ per pocula noctes:
Tu properas pota ſurgere triſtis aqua.
Tu tenebris gaudes: me ludere teſte lucerna,
Et iuuat admiſſa rumpere luce latus.
Faſcia te, tunicæq; tegunt, obſcuraq; palla:
At mihi nuda ſatis nulla puella patet.
Baſia me capiunt, blandas imitata columbas:
Tu mihi das, auiæ qualia manè ſoles.
Nec motu dignaris opus, nec uoce iuuare,
Nec digitis: tanquàm thura, merumq; pares.
Maſturbabantur Phrygij poſt oſtia ſerui,
Hectoreo quoties federat uxor equo.
Et quamuis, Ithaco ſtertente, pudica ſolebat
Illic Penelope ſemper habere manum.
Pædicare negas: dabat hoc Cornelia Gracho,
Iulia Pompeio, Portia Brute tibi.

Dulcia Dardanio nondum miscente ministro
Pocula, Iuno fuit pro Ganymede Ioui.
Si te delectat grauitas: Lucretia toto
Sis licet usq; die: Thaida nocte uolo.

Ad Garricum. 106

Mittebas libram: quadrantem, Garrice, mittis.
Saltem semissem, Garrice, solue mihi.

Ad Albium Maximum. 107

Albi Maxime, si uacabit hora:
Hoc tantum lege. nanque & occupatus,
Et non es nimium laboriosus.
Transis hos quoq; quattuor. sapisti.

Ad Septitianum. 108

Explicitum nobis usq; ad sua cornua librum,
Et quasi perfectum, Septitiane, refers.
Omnia legisti: credo, scio, gaudeo: uerum est.
Perlegi libros sic ego quinq; tuos.

Ad lectorem. 109

Quamuis tam longo possis satur esse libello,
Lector: adhuc à me disticha pauca petis.
Sed Lupus usuram, puerisq; diaria poscunt:
Lector solue. taces, dissimulasq;: uale.

M. VAL. MARTIALIS EPIGRAMMATON LIBER XII.

SCIO me patrocinium debere contumacissimæ triennij desidiæ: quæ absoluenda non esset inter illas quoque occupationes urbicas, quibus facilius consequimur, ut molesti potius, quàm officiosi esse uideamur: nedum in hac prouinciali solitudine, ubi nisi etiam intemperanter studeamus, & sine

solatio, & sine excusatione secessimus. Accipe ergo rationem, in qua hoc maximum, & primum est, quòd ciuitatis aures, quibus assueueram, quæro, & uideor mihi in alieno foro litigare. Si quid est enim in libellis meis quod placeat, dictauit auditor illam iudiciorum subtilitatem. Illud materiarum ingenium, bibliothecas, theatra, conuentus, in quibus studere se uoluptatibus non sentiunt: ad summã omnium, ea quæ delicatè reliquimus, desideramus quasi destituti. Accedit his municipalium rubigo dentium, & iudicij loco liuor, & unus, aut alter mali, in pusillo loco multi, aduersus quos difficile est habere quotidie bonum stomachum. Ne mireris igitur adiecta ab indignante, quæ à gestiente fieri solebant. ne quid tamen & aduenienti tibi ab urbe, & exigenti negarem (cui non refero gratiam, si tantum ea præsto, quæ possim) imperabo mihi, cui indulgere consueueram: & statui pauciſsimis diebus, ut familiariſsimas mihi aures tuas exciperem aduentoria sua. Te uelim ista, quæ tantum apud te non periclitantur, diligenter æstimare, & excutere non graueris, & quod tibi difficilimum est, de nugis nostris iudices nitore sepositio: ne Romam, si ita decreueris, non Hiſpaniensem librum mittamus, sed Hiſpanum.

Ad Priscum. 1

Retia dum cessant, latratoresq; Molossi:
Et non inuento sylua quiescit apro:
Otia, Prisce, breui poteris donare libello.
Hora nec æstiua est, nec tibi tota perit.

Ad sua carmina. 2

Quæ modo littoreos ibatis carmina Pyrgos,
Ite sacra, iam non puluerulenta uia est.

Ad librum suum. 3

Ad populos mitti qui nuper ab urbe solebas,

Ibis tu Romam nunc peregrine liber,
Auriferi de gente Tagi, tetricíq; Salonis:
Dat patrios manes, quæ mihi terra potens.
Non tamen hospes eris, nec iam potes aduena dici,
Cuius habet fratres tot domus alta Remi.
Iure tuo, ueneranda noui pete limina templi,
Reddita Pierio sunt ubi templa choro.
Vel si malueris prima gradiere Suburra,
Atria sunt illic Consulis alta mei.
Laurigeros habitat facundus Stella penates.
Clarus Hiantææ Stella petitor aquæ.
Fons ibi Castalius uitreo torrente superbit,
Vnde nouem dominas sæpe bibisse ferunt.
Ille dabit populo, patribusq;, Equitiq; legendum:
Nec nimium siccis perleget ipse genis.
Quid titulum poscis? uersus duo, tresue legantur:
Clamabunt omnes te liber esse meum.

Ad Priscum Terentium. 4

Quòd Flacco, Varioq; fuit, summoq; Maroni,
Mecœnas, atauis regibus ortus eques:
Gentibus, & populis hoc te mihi, Prisce Terenti,
Fama fuisse loquax, chartaq; dicet anus.
Tu facis ingenium: tu, si quid posse uidemur,
Tu das ingenuæ munera pigritiæ.

Ad Cæsarem. 5

Longior undecimi nobis, decimiq; libelli
Arctatus labor est, & breue rasit opus.
Plura legant uacui, quibus otia tuta dedisti:
Hæc lege tu, Cæsar: forsan & illa leges.

In commendationem Neruæ. 6

Contigit Ausoniæ procerum mitissimus aulæ
Nerua: licet toto nunc Helicone frui.

Recta Fides, hilaris Clementia, cauta Potestas
Iam redeunt: longi terga dedere metus.
Hoc populi, gentesq; tuæ, pia Roma, precantur:
Dux tibi sit semper talis, & iste diu.
Macte animi, quem rarus habet, morumq; tuorum
Quos Numa, quos hilaris posset habere Cato.
Largiri, præstare, breues extendere census,
Et dare quæ faciles uix tribuere Dei,
Nunc licet, & fas est sed tu sub principe duro,
Temporibusq; malis, ausus es esse bonus.

De Lygeia. 7

Toto uertice quod gerit capillos,
Annos si tot habet Lygeia, trima est.

In commendationem Traiani. 8

Terrarum Dea, gentiumq; Roma,
Cui par est nihil, & nihil secundum:
Traiani modò læta cùm futuros
Tot per secula computaret annos,
Et fortem, iuuenemq;, Martiumq;
In tanto duce militem uideret:
Dixit præside gloriosa tali,
Parthorum proceres, ducesq; Serum,
Thraces, Sauromatæ, Getæ, Britanni,
Possum ostendere Cæsarem, uenite.

Ad Cæsarem. 9

Palma regit nostros, mitissime Cæsar, Hiberos:
Et placido fruitur pax peregrina iugo.
Ergo agimus læti tanto pro munere grates:
Misisti mores in loca nostra tuos.

De Africano. 10

Habet Africanus millies, tamen captat.

Fortuna multis dat nimis, satis nulli.

Mittit librum ad Parthenium. 11

Parthenio dic, Musa, tuo, nostroq; salutem:
Nam quis ab Aonio largius amne bibit?
Cuius Pymplæo lyra clarior exit ab antro?
Quem plus Pierio de grege Phœbus amat?
Et si forte, sed hoc uix est sperare, uacabit:
Tradat ut ipse duci carmina nostra, roga,
Quattuor & tantùm timidumq; breuemq; libellum
Commendet uerbis: Hunc tua Roma legit.

In Posthumum. 12

Omnia promittis, cùm tota nocte bibisti,
Manè nihil præstas: Posthume, manè bibe.

Ad Auctum. 13

Genus Aucte lucri diuites habent iram.
Odisse, quàm donare, uilius constat.

Ad Priscum. 14

Partius utaris, moneo, rapiente ueredo
Prisce: nec in lepores tam uiolentus eas.
Sæpe satis fecit prædæ uenator, & acri
Decidit excussus, nec rediturus equo.
Insidias & campus habet: nec fossa, nec agger,
Nec sint saxa licet, fallere plana solent.
Non deerunt qui tanta tibi spectacula præstent:
Inuidia fati sed leuiore cadunt.
Si te delectant animosa pericula: Tuscis,
(Tutior est uirtus) insidiemur apris.
Quid te fræna iuuant temeraria? sæpius illis,
Prisce, datum est equitem rumpere, quàm leporem.

Adulatorium. 15

Quicquid Parrhasia nitebat aula,
Donatum est oculis, deisq; nostris.

Miratur Scythicas uirentis auri
Flammas Iuppiter: & ſtupet ſuperbas
Regis delicias graueſq; luſus.
Hæc ſunt pocula, quæ decent Tonantem:
Hæc ſunt, quæ Phrygium decent miniſtrum.
Omnes cum Ioue nunc ſumus beati.
At nuper (pudet, ac pudet fateri)
Omnes cum Ioue pauperes eramus.

In Labienum. 16

Addixti, Labiene, treis agellos:
Emiſti, Labiene, treis cinædos:
Pædicas, Labiene, treis agellos.

In Lentinum. 17

Quare tam multis à te, Lentine, diebus
Non abeat febris, quæris, & uſq; gemis.
Geſtatur tecum ſella, pariterq; lauatur:
Cœnat boletos, oſtrea, ſumen, aprum:
Ebria Setino fit ſæpe, ſæpe falerno:
Nec niſi poſt niueam cæcuba potat aquam:
Circunfuſa roſis, & nigra recumbit amomo:
Dormit & in pluma, purpureoq; toro.
Cùm ſic tam pulchrè, tam bellè uiuat apud te,
Ad Dammam potius uis tua febris eat?

Ad Iuuenalem. 18

Dum tu forſitan inquietus erras
Clamoſa, Iuuenalis, in Suburra,
Aut collem dominæ teris Dianæ,
Dum per limina te potentiorum
Sudatrix toga uentilat: uagumq;
Maior Cælius, & minor fatigant:
Me multos repetita poſt Decembres

Accepit mea, rusticumq; fecit
Auro Bilbilis, & superba ferro.
Hic pigri colimus labore dulci
Botrodum, Plateamq; : Celtiberis
Hæc sunt nomina crassiora terris,
Ingenti fruor, improboq; somno,
Quem nec tertia sæpe rumpit hora.
Et totum mihi nunc repono, quicquid
Terdenos uigilaueram per annos.
Ignota est toga, sed datur petenti
Rupta proxima uestris. è cathedra
Surgentem focus excipit superba
Vicini strue cultus iliceti,
Multa uillica quem coronat olla.
Venator sequitur, sed ille, quem tu
Secreta cupias habere sylua.
Dispensat pueris, rogatq; longos
Læuis ponere uillicus capillos,
Sic me uiuere, sic iuuat perire.

De Aemylio. 19

In thermis sumit lactucas, oua, lacertum:
Et cœnare foris se negat Aemylius.

Ad Fabullum, de Themisonte. 20

Quare non habeat, Fabulle, quæris
Vxorem Themison? habet sororem.

Ad Marcellam. 21

Municipem rigidi quis te, Marcella, Salonis,
Et genitam nostris quis putet esse locis?
Tam rarum, tam dulce sapis: palatia dicent,
Audierint si te uel semel, esse suam.
Nulla nec in media certabit nata Suburra,
Nec Capitolini collis alumna tibi.

Nec citò ridebit peregrini gloria partus,
Romanam ducat quam magis esse nurum.
Tu desiderium dominæ mihi mitius urbis
Esse iubes: Romam tu mihi sola facis.

De Philenide. 22

Quàm sit lusca Philenis indecenter,
Vis dicam tibi breuiter, Fabulle?
Esset cæca decentior Philenis.

In Læliam. 23

Dentibus, atq; comis (nec te pudet) uteris emptis:
Quid faciet oculo, Lælia? non emitur.

Ad Iuuencum de couinno curru. 24

O iucunda: couinne, solitudo,
Carruca magis, essedoq;, gratum
Facundi mihi munus Heliani:
Hîc mecum licet hîc Iuuence, quicquid
In buccam tibi uenerit, loquaris.
Non uector Libyci niger caballi,
Succinctus neq; cursor antecedit.
Nusquam est mulio, mannuli tacebunt.
O si conscius esset hic Auitus,
Aurem non ego tertiam timerem.
Totus quàm bene sic dies abiret.

In Thelesinum. 25

Cùm rogo te nummos, sine pignore: Non habeo, inquis.
Idem si pro me spondet agellus, habes.
Quod mihi non credis ueteri, Thelesine, sodali:
Credis colliculis, arboribusq; meis?
Ecce reum Carus te detulit: adsit agellus.
Exilij comitem quæris? agellus eat.

In auarum amicum. 26

Sexaginta teras cùm limina manè Senator,
Esse tibi uideor desidiosus eques:
Quòd non à prima discurram luce per urbem,
Et referam lassus basia mille domum.
Sed tu purpureis ut des noua nomina fastis,
Ad Numidûm gentes, Cappadocumue petas.
At mihi, quem cogis medios abrumpere somnos,
Et matutinum ferre, patiq; lutum,
Quid petitur? rupta cùm pes uagus exit aluta,
Et subitus crassæ decidit imber aquæ:
Nec uenit ablatis clamator uerna lacernis,
Accedit gelidam seruus ad auriculam:
Et, rogat ut cœnes secum Lætorius, inquit,
Viginti nummis, non ego malo famem?
Quòd sit cœna mihi, tibi sit prouincia merces?
Et faciamus idem, nec mereamur idem?

In Seniam. 27

A latronibus esse te fututam
Dicis, Senia: sed negant latrones.

In Cinnam. 28

Poto ego sextantes: tu potas, Cinna, deunces.
Et quereris quòd non, Cinna, bibamus idem.

De Hermogene fure, ad Ponticum. 29

Hermogenes tantus mapparum, Pontice, fur est:
Quantus nummorum uix, puto, Massa fuit.
Tu licet obserues dextram, teneasq; sinistram:
Iuueniet, mappam qua ratione trahat.
Ceruinus gelidum sorbet sic halitus anguem:
Casuras altè sic rapit Iris aquas.
Nuper cùm Myrino peteretur missio læso,
Subduxit mappas quattuor Hermogenes.

Cretatam Prætor cùm uellet mittere mappam,
Prætori mappam surripit Hermogenes.
Attulerat mappam nemo, dum furta timentur:
Mantile è mensa surripit Hermogenes.
Hoc quoq; si deerit: medios distringere lectos,
Mensarumq; pedes non timet Hermogenes.
Quamuis non modico caleant spectacula Sole:
Vela reducuntur, cùm uenit Hermogenes.
Festinant trepidi substringere carbasa nautæ,
Ad portum quoties paruit Hermogenes.
Linigere fugiunt calui, sistrataq; turba:
Inter adorantes cùm stetit Hermogenes.
Ad cœnam Hermogenes mappam non attulit unquam:
A cœna semper rettulit Hermogenes.

De Apro. 30

Siccus, sobrius est Aper: quid ad me?
Seruum sic ego laudo, non amicum.

De hortis Marcellæ uxoris. 31

Hoc nemus, hi fontes, hæc textilis umbra supini
Palmitis, hoc riguæ ductile flumen aquæ,
Prataq; nec bifero cessura rosaria Pæsto,
Quodq; uiret Iani mense, nec alget olus,
Quæq; natat clusis anguilla domestica lymphis,
Quæq; gerit similes candida turris aues,
Munera sunt dominæ: post septima lustra reuerso
Has Marcella domos, paruaq; regna dedit.
Si mihi Nausicaê patrios concederet hortos,
Alcinoo possem dicere, malo meos.

In Vacerram. 32

O Iuliarum dedecus Calendarum,
Vidi Vacerra sarcinas tuas, uidi:

Quas

Quas non retentas pensione pro bima
Portabat uxor Ruffa crinibus septem,
Et cum sorore cana mater ingenti,
Furias putaui nocte Ditis emersas.
Has tu priores frigore, & fame siccus,
Et non recenti pallidus magis buxo
Irus tuorum temporum sequebaris.
Migrare cliuum crederes Aricinum.
Ibat tripes grabatus, & bipes mensa:
Et cum lucerna, corneoq; cratere,
Matella curto rupta latere meiebat.
Focum ferentis suberat amphoræ ceruix.
Fuisse gerres, aut inutiles mænas
Odor impudicus urcei fatebatur,
Qualem marinæ misit aura pascinæ.
Nec quadra deerat casei Tolosatis,
Quadrima nigri nec corona pulei,
Caluæq; restes allioq;, cepisq;,
Nec plena turpi matris olla resina,
Summœnianæ qua pilantur uxores.
Quid quæris ædes, uillicosq; derides?
Habitare gratis, ô Vacerra, cùm possis.
Hæc sarcinarum pompa conuenit ponti.

De Labieno. 33

Vt pueros emeret, Labienus uendidit hortos.
Nil nisi ficetum nunc Labienus habet.

Ad Iulium. 34

Triginta mihi, quattuorq; messes
Tecum, si memini, fuere, Iuli:
Quarum dulcia mista sunt amaris,
Sed iucunda tamen fuere plura.
Etsi calculus omnis huc, & illuc

Diuersus, bicolorq; digeratur:
Vincet candida turba nigriorem.
Si uitare * uelis acerba quædam, *uoles
Et tristes animi cauere morsus:
Nulli te facias nimis sodalem.
Gaudebis * minus, & minus dolebis. *magis

Ad Callistracum. 35

Tanquam simpliciter mecum, Callistrate, uiuas:
Dicere præcisum te mihi sæpe soles.
Non es tam simplex, quàm uis, Callistrate, credi.
Nam quisquis narrat talia, plura tacet.

In Labullum. 36

Libras quattuor, aut duas amico,
Algentemq; togam, breuemq; lenam,
Interdum aureolos manu crepantes,
Possint ducere qui duas Calendas,
Quòd nemo, nisi tu Labulle, donas:
Non es, crede mihi bonus. quid ergo?
Vt uerum loquar, optimus malorum.
Pisones, Senecasq;, Memmiosq;
Et Crispos mihi redde, sed priores.
Fies protinus ultimus bonorum.
Vis cursu, pedibusq; gloriari?
Tigrim uince, leuemq; Passerinum.
Nulla est gloria præterire asellos.

In Nasutum. 37

Nasutus nimium cupis uideri.
Nasutum uolo, nolo polyposum.

Ad Candidum. 38

Hunc, qui fœmineis noctesq; diesq; cathedris
Incedit tota notus in urbe nimis,

Crine

Crine nitens, niger unguento, perlucidus ostro,
Ore tener, latus pectore, crure glaber:
Vxori qui sæpe tuæ comes improbus hæret:
Non est quod timeas, Candide: non fututt.

In Sabellum. 39

Odi te, quia bellus es, Sabelle.
Res est putida bellus, & Sabellus.
Bellum deniq; malo, quàm Sabellum.
Tabescas utinam, Sabelle, belle.

In Pontilianum. 40

Mentiris, credo: recitas mala carmina, laudo:
Cantas, canto: bibis, Pontiliane, bibo.
Pedis, dissimulo: gemma uis ludere, uincor.
Res una est, sine me quam facis, & taceo.
Nil tamen omnino præstas mihi. mortuus, inquis,
Accipiam bene te. nil uolo, sed morere.

In Tuccam. 41

Non est, Tucca, satis, quòd es gulosus:
Et dici cupis, & cupis uideri.

De Callistrato, & Aphro. 42

Barbatus rigido nupsit Callistratus Aphro:
Hac, qua lege uiro nubere uirgo solet.
Præluxere faces, uelarunt flammea uultus,
Nec tua defuerant uerba Thalasse tibi.
Dos etiam dicta est. nondum tibi Roma uidetur
Hoc satis? expectas nunquid & ut pariat?

In Sabellum. 43

Facundos mihi de libidinosis
Legisti nimium, Sabelle, uersus:
Quales nec Didymi sciunt puellæ,
Nec molles Elephantidos libelli.
Sunt illic Veneris nouæ figuræ,

Quales perditus audiat fututor.
Præstent, & taceant quid exoleti,
Quo symplemate quinq; copulentur,
Qua plures teneantur à catena,
Extinctam liceat quid ad lucernam.
Tanti non erat, esse te disertum.

Ad M. Vnicum. 44

Vnice, cognato iunctum mihi sanguine nomen,
Quicq; geris studijs corda propinqua meis:
Carmina cùm facias soli cedentia fratri,
Pectore non minor es, sed pietate prior.
Lesbia cum tenero te posset amare Catullo:
Te post Nasonem blanda Corynna sequi.
Nec deerant Zephyri, si te dare uela iuuaret,
Sed tu littus amas. hæc quoq; fratris habes.

Ad Phœbum. 45

Hœdina tibi pelle contegenti
Nudæ tempora, uerticemq; caluæ,
Festiuè tibi, Phœbe, dixit ille,
Qui dixit, caput esse calciatum.

Ad Classicum 46

Vendunt carmina Gallus, & Lupercus.
Sanos, Classice, nunc nega poëtas.

In habentem uarios mores. 47

Difficilis, facilis, iucundus, acerbus es idem,
Nec tecum possum uiuere, nec sine te.

In lautum inuitatorem. 48

Boletos, & aprum si tanquam uilia ponis,
Et non esse putas hæc mea uota: uolo.
Si fortunatum fieri me credis: & hæres
Vis scribi, propter quinq; Mucrina: uale.

Lauta

Lauta tamen cœna est: fateor lautissima: sed cras
Nil erit: immo hodie, protinus immo nihil,
Quod sciat infelix damnatæ spongia uirgæ,
Vel quicunq; canis, iunctaq; testa uiæ.
Mullorum, leporumq;, & suminis exitus hic est:
Sulfureusq; color, carnificesq; pedes.
Non Albana mihi sit comessatio tanti,
Nec Capitolinæ, pontificumq; dapes.
Imputet ipse Deus nectar mihi, fiet acetum:
Et Vaticani perfida uappa cadi.
Conuiuas alios cœnarum quære magister,
Quos capiant mensæ regna superba tuæ.
Me meus ad subitas inuitet amicus ofellas:
Hæc mihi quam possum reddere, cœna placet.

Ad Pedagogum. 49

Crinitæ, Line, pædagoge turbæ,
Rerum quem domunum uocat suarum:
Et credit cui Posthumilla diues
Gemmas, aurea, uina, concubinas:
Sic te, perpetua fide probatum,
Nulli non tua præferat patrona:
Succurras misero precor furori,
Et serues aliquando negligenter
Illos, qui malè cor meum perurunt:
Quos & noctibus, & diebus opto
In nostro cupidus sinu uidere,
Formosos, niueos, pares, gemellos,
Grandes, non pueros, sed uniones.

In habentem amœnas ædes. 50

Daphnonas, platanos, ac aërias cypariſſos,
Et non unius balnea solus habes.
*tibi Et *tua centenis stat porticus alta columnis,

Calcatusq; tuo sub pede lucet onyx.
Puluereumq; fugax hippodromon ungula plaudit,
Et pereuntis aquæ fluctus ubiq; sonat.
Atria longa patent: sed nec cœnantibus usquam,
Nec somno locus est, quàm bene non habitas.

De Fabullo. 51

Tam sæpe nostrum decipit Fabullum, quid
Miraris, Aule? semper bonus homo tyro est.

Ad Semproniam. 52

Tempora Pieria solitus redimire corona,
Nec minus attonitis uox celebrata reis,
Hic situs est, hic ille tuus, Sempronia, Ruffus:
Cuius & ipse tui flagrat amore cinis.
Dulcis in Elysio narraris fabula campo:
Et stupet ad raptus Tyndaris ipsa tuos.
Tu melior, quæ deserto raptore rediisti:
Illa uirum uoluit nec repetita sequi.
Ridet: & Iliacos audit Menelaus amores:
Absoluit Phrygium uestra rapina Parin.
Accipient olim cùm te loca læta piorum,
Non erit in stygia notior umbra domo.
Non aliena uidet, sed amat Proserpina raptas:
Iste tibi dominam conciliauit amor.

In Paternum. 53

Nummi cùm tibi sint, opesq; tantæ,
Quantas ciuis habet, Paterne, rarus:
Largiris nihil, incubasq; gazæ:
Vt magnus draco, quem canunt Poëtæ
Custodem Scythici fuisse luci.
Sed causa ut memoras, & ipse iactas,
Diræ filius est rapacitatis.
Et quid tu fatuos, rudesq; quæris,

Illudas quibus, auferasq; mentem?
Huic semper uitio pater fuisti.

In Zoilum. 54

Crine ruber, niger ore, breuis pede, lumine læsus,
Rem magnam præstas, Zoile, si bonus es.

Ad puellas. 55

Gratis qui dare uos iubet, puellæ:
Insulsissimus, improbissimusq; est.
Gratis ne date, basiate gratis.
Hoc Aegle negat, hoc auara uendit.
Sed uendat bene, basiare quantum est?
Hoc uendit quoq;, nec leui rapina:
Aut libram petit illa Cosmiani,
Aut binos quater à noua moneta:
Ne sint basia multa, nec maligna,
Nec clusis aditum neget labellis.
Humanè facit hoc tamen, sed unum est,
Gratis quæ dare basium recusat,
Gratis lingere nec recusat Aegle.

In Polycarmum. 56

Aegrotas uno decies, aut sæpius anno:
Nec tibi, sed nobis, hoc Polycarme, nocet.
Nam quoties surgis, soteria poscis amicos,
Sit pudor: ægrota iam, Polycarme, semel.

Ad Sparsum. 57

Cur sæpe sicci parua rura Nomenti,
Laremq; uillæ sordidum petam, quæris:
Nec cogitandi spatia, nec quiescendi
In urbe locus est pauper. Negant uitam
Ludi magistri manè, nocte pistores,
Aerarium marculi die toto.
Hinc otiosus sordidam quatit mensam

Neroniana numularius massa.
Illinc paludis malleator Hispanæ
Tritum nitenti fuste uerberat saxum.
Nec turba cassat entheata Bellonæ,
Nec fasciato naufragus loquax trunco,
A matre doctus nec rogare Iudæus,
Nec sulphuratæ lippus institor mercis.
Numerare pigri damna qui potest somni,
Dicet quot æra uerberent manus urbis:
Cùm secta Colcho luna uapulat rhombo.
Tu, Sparse, nescis ista, nec potes scire,
Petilianis delicatus in regnis,
Cui plana summos despicit domus montes,
Et rus in urbe est, uinitorq; Romanus.
Nec in Falerno monte maior autumnus,
Intraq; limen clausus essedo cursus,
Et in profundo somnus, & quies nullis
Offensa linguis, nec dies nisi admissus.
Nos transeuntis risus excitat turbæ,
Et ad cubile est Roma: tædio fessis
Dormire quoties libuit, imus ad uillam.

Ad Alaudam. 58

Ancillariolum tua te uocat uxor, & ipsa
Lecticariola est: estis, Alauda, pares.

De importunis basiatoribus. 59

Tantum dat tibi Roma basiorum
Post annos modo quindecim reuerso,
Quantum Lesbia non dedit Catullo:
Te uicinia tota, te pilosus
Hircoso premit osculo colonus.
Hinc instat tibi textor, inde fullo,
Hinc sutor modo pelle basiata,

Hinc menti dominus pediculosi,
Hinc defioculusq; & inde lippus,
Fellatorq;, recensq; cunnilingus.
Iam tanti tibi non fuit redire.

Ad suum natalem. 60

Martis alumne dies, roseam quo lampada primum,
Magnaq; syderei uidimus ora dei:
Si te rure coli, uiridesq; pigebit ad aras,
Qui fueras Latia cultus in urbe mihi:
Da ueniam seruire tuis quòd nolo Calendis:
Et qua sum genitus, uiuere luce uolo.

De Sabello. 61

Natali pallere suo ne calda Sabello
Desit, & ut liquidum potet Alauda merum:
Turbida sollicito transmittere cæcuba sacco,
Atque inter mensas ire, redire, suas:
Excipere hos, illos, & tota surgere cœna
Marmora calcantem frigidiora gelu:
Quæ ratio est, hæc sponte tua perferre, patiq;:
Quæ te si iubeat rex, dominusq;, neges?

De Ligurra. 62

Versus, & breue, uiuidumq; carmen
In te ne faciam, times Ligurra:
Et dignus cupis hoc metu uideri.
Sed frustra metuis, cupisq; frustra.
In tauros Libyci ruunt leones,
Non sunt papilionibus molesti.
Quæras censeo, si legi laboras,
Nigri fornicis ebrium poëtam,
Qui carbone rudi, putriq; creta
Scribit carmina, quæ legunt cacantes.
Frons hæc stigmate non meo notanda est.

Ad Saturnum. 63

Antiqui rex magne poli, mundiq; prioris,
Sub quo pigra quies, nec labor ullus erat:
Nec regale nimis fulmen, nec fulmine digna,
Scissa nec ad manes, sed sita diues humus:
Lætus ad hæc, facilisq; ueni, solennia Prisci
Gaudia, cum sacris te decet esse tuis.
Tu reducem patriæ sexta, pater optime, bruma
Pacifici Latia reddis ab urbe Numæ.
Cernis ut Ausonio similis tibi pompa macello
Pendeat? & quantus luxurietur honos?
Quàm non parca manus, largaeq; numismata mensæ?
Quæ Saturne tibi pernumerentur opes?
Vt sit bis pretium meritis, & gratia maior,
Et pater, & frugi, sic tua sacra colit.
At tu sancte, tuo sic semper amere Decembri:
Hos illi iubeas sæpe redire dies.

Ad Cordubam. 64

Vncto Corduba lætior Venafro,
Histra nec minus absoluta testa,
Albi quæ superas oues Galesi:
Nullo murice, nec cruore mendax,
Sed tinctis gregibus colore uiuo:
Dic uestro, rogo, sit pudor poëtæ,
Ne gratis recitet meos libellos.
Ferrem, si faceret bonus poëta,
Cui possem dare mutuos honores.
Corrumpit, sine talione, cælebs.
Cæcus perdere non potest, quod aufert.
Nil est deterius, latrone nudo.
Nil securius est, malo poëta.

De Cinna. 65

Vincentem roſeos facieq́;, comaq́; miniſtros
Cinna cocum fecit: Cinna guloſus homo eſt.

De Phyllide. 66

Formoſa Phyllis nocte cùm mihi tota,
Se præſtitiſſet omnibus modis largam:
Et cogitarem manè quod darem munus:
Vtrum'ne Coſmi, Nicerotis an libram,
An Bæticarum pondus ære lanarum,
An de moneta Cæſaris decem flauos:
Amplexa collum, baſioq́; tam longo
Blandita, quàm ſunt nuptiæ columbarum,
Rogare cœpit Phyllis amphoram uini.

Ad Amœnum. 67

Bis quinquagenis domus eſt tibi millibus empta,
Vendere quam ſumma uel breuiore cupis.
Arte ſed emptorem uafra corrumpis, Amœne:
Et caſa diuitijs ambitioſa latet.
Gemmantes prima fulgent teſtudine lecti,
Et Mauruſiaci pondera rara citri.
Argentum, atq; aurum non ſimplex delphica portat:
Stant pueri, dominos quos precer eſſe meos.
Deinde ducenta ſonas: & ais, non eſſe minoris.
Inſtructam uili uendis, Amœne, domum.

De Idibus Maronis. 68

Maiæ Mercurium creaſtis Idus.
Auguſtis redit Idibus Diana.
Octobres Maro conſecrauit Idus.
Idus ſæpe colas & has, & illas,
Qui magni celebras Maronis Idus.

Ad clientes. 69

Matutine cliens, urbis mihi cauſa relictæ,

Atria, si sapias, ambitiosa colas.
Non sum ego causidicus, nec amaris litibus aptus:
Sed piger, * & senior, Pieridumq; comes. *ut
Otia me, somnusq; iuuant, quæ magna negauit
Roma mihi: redeo, si uigilatur & hic.

Ad Paulum. 70

Sic tanquam tabulas, scyphosq;, Paule,
Omneis archetypos habes amicos.

De Apro. 71

Lintea ferret Apro uacuus cùm uernula nuper,
Et supra togulam lusca sederet anus:
Aeque olei stillam donaret Opelicus unctor:
Nudorum tetricus censor &, asper erat.
Frangendos calices, effundendumq; falernum
Clamabat biberet qui modo lotus eques.
A sene sed postquam nummi uenere trecenti,
Sobrius à thermis nescit abire domum.
O quantum diatheca ualent & quinq; comati?
Tunc, cùm pauper erat, non sitiebat Aper.

Ad Lygdum. 72

Nil non, Lygde, mihi negas roganti:
At quondam mihi, Lygde, nil negabas.

Ad Pannicum. 73

Iugera mercatus prope busta latentis agelli,
Et male compactæ culmina fulta casæ,
Deseris urbanas, tua prædia, Pannice, lites:
Paruaq;, sed tritæ præmia certa togæ.
Frumentum, milium, ptisanamq;, fabamq; solebas
Vendere pragmaticus: nunc emis agricola.

Ad Catullum. 74

Hæredem tibi me, Catulle, dicis:

Non credam, nisi legero, Catulle.

Ad Flaccum. 75

Cùm tibi Niliacus portet crystalla cataſtus,
Accipe de circo pocula Flaminio.
Hi magis audaces, an ſunt qui talia mittunt
Munera? ſed gemmis utilis uſus ineſt.
Nullum ſolicitant hæc, Flacce, toreumata furem:
Et nimium calidis non uitiantur aquis.
Quid, quòd ſecuro potat conuiua miniſtro,
Et caſum tremulæ non timuere manus?
Hoc quoq; nonnihil eſt: quod propinabis in iſtis,
Frangendus fuerit ſi tibi, Flacce, calix.

De pueris. 76

Feſtinat Polytimus ad puellas.
Inuitus puerum fatetur Hymnus.
Paſtas glande nates habet Secundus.
Mollis Dindymus eſt, ſed eſſe non uult.
Amphion potuit puella naſci.
Horum delicias, ſuperbiamq;,
Et faſtus querulos, amice, malo,
Quàm dotis mihi quinquies ducena.

De caritate uini. 77

Amphora uigeſſis, modius datur æræ quaterno.
Ebrius, & crudus nil habet agricola.

De Aethonte. 78

Multis dum precibus Iouem ſalutat
Stans ſummos reſupinus uſq; in ungueis
Aethon in Capitolio pepedit.
Riſerunt comites: ſed ipſe diuûm
Offenſus genitor trinoctiali
Affecit dormucœnio clientem.
Poſt hoc flagitium miſellus Aethon,

Cùm uult in Capitolium uenire,
Stellas antè petit Patroclianas:
Et pedit decies q̃;, uicies q̃;.
Sed quamuis sibi cauerit crepando,
Compreßis natibus Iouem salutat.

Ad Bithynicum. 79

Nil in te scripsi, Bithynice: credere non uis,
Et iurare iubes: malo satisfacere.

Ad Atticillam. 80

Donaui tibi multa, quæ rogasti
Donaui tibi plura, quàm rogasti,
Nec cessas tamen usque me rogare.
Quisquis nil negat, Atticilla, fellat.

De Callistrato. 81

Ne laudet dignos, laudat Callistratus omnes.
Cui malus est nemo, quis bonus esse potest?

De Vmbro. 82

Brumæ diebus, ferijs q̃; Saturni
Mittebat Vmber aliculam mihi pauper.
Nunc mittit alicam: factus est enim diues.

De Menogene. 83

Effugere è thermis, & circa balnea non est
Menogenem, omni tu licet arte uelis.
Captabit tepidum dextra, læuaq̃; trigonem:
Imputet exceptas ut tibi sæpe pilas.
Colliget, & referet lapsum de puluere follem:
Etsi iam lotus, iam soleatus erit.
Lintea si sumas: niue condidiora loquetur,
Sint licet infantis sordidiora sinu.
Exiguos secto comentem dente capillos,
Dicet Achillæas disposuisse comas.
Fumosæ feret ipse tropin de fæce lagœnæ,

Frontis & humorem colligit usq; tuæ.
Omnia laudabit, mirabitur omnia: donec
Perpessus dicas tædia mille, ueni.

De Fabiano. 84

Derisor Fabianus herniarum,
Omnes quem modo colei timebant,
Dicentem tumidas in hydrocelas,
Quantum nec duo dicerent Catulli,
In thermis subitò Neronianis
Vidit se miser: & tacere cœpit.

Ad Polytimum. 85

Nolueram, Polytime, tuos uiolare capillos:
Sed iuuat hoc precibus me tribuisse tuis.
Talis eras modò, tonse Pelops, positisq; nitebas
Crinibus, ut totum sponsa uideret ebur.

In Fabullum. 86

Pædiconibus os olere, dicis,
Hoc si sic, ut dis, Fabulle, uerum est:
Quid tu credis, olere cunnilingis?

In non arrigentem. 87

Triginta tibi sunt pueri, totidemq; puellæ.
Vna est, nec surgit mentula: quid facies?

De Cotta. 88

Bis Cotta soleas perdidisse se questus
Dum negligentem ducit ad pedes uernam,
Qui solus inopi præstat, & facit turbam:
Excogitauit homo sagax, & astutus,
Ne facere posset tale sæpius damnum:
Excalceatus ire cœpit ad cœnam.

De Tongiliano. 89

Tongilianus habet nasum: scio, non nego. sed iam
Nil, præter nasum, Tongilianus habet.

Ad Charinum. 90

Quòd lana caput alligas, Charine:
Non aures tibi, sed dolent capilli.

De Marone. 91

Prosene, sed charo, uotum Maro fecit amico,
Cui grauis, & feruens hemitritæos erat:
Si Stygias æger non esset missus ad undas,
Vt caderet magno uictima grata Ioui.
Cœperunt certam medici spondere salutem:
Ne uotum soluat, nunc Maro uota facit.

In Magullam. 92

Communis tibi cum uiro, Magulla,
Cùm sit lectulus, & sit exoletus:
Quare, dic mihi, non sit & minister?
Suspiras: ratio est, times lagœnam.

Ad Priscum. 93

Sæpe rogare soles qualis sim, Prisce, futurus,
Si fiam locuples, simq; repentè potens.
Quenquam posse putas, mores narrare futuros?
Dic mihi, si fias tu leo: qualis eris?

De Fabulla. 94

Qua mœchum ratione basiaret
Coram coniuge, repperit Fabulla.
Paruum basiat usque morionem:
Hunc multis rapit osculis madentem
Mœchus protinus, & suis repletum
Ridenti dominæ statim remittit.
Quantò morio maior est maritus.

In Tuccam. 95

Scribebamus epos, cœpisti scribere: cessi,
Aemula ne starent carmina nostra tuis.
Transtulit ad tragicos se nostra Thalia cothurnos:

Aptasti longum tu quoq; syrma tibi.
Fila lyræ moui doctis exculta Camœnis:
Plectra rapis nobis ambitione noua.
Audemus satyras: Lucilius esse laboras.
Ludo leues elegos: tu quoq; ludis idem.
Quid minus esse potest? epigrammata fingere cœpi:
Hinc etiam petitur iam mea fama tibi.
Elige quid nolis: quis enim est pudor, omnia uelle?
Et si quid non uis., Tucca: relinque mihi.

Ad Ruffum Instantium. 96

Musæi paticissimos libellos,
Qui certant Sybariticis libellis,
Et tinctas sale pruriente chartas
Instanti lege Ruffe: sed puella
Sit tecum tua: ne Thalassionem
Indicas manibus libidinosis:
Et fias sine fœmina maritus.

In Zelotypam. 97

Cùm tibi nota tui sit uita, fidesq; mariti:
Nec premat ulla tuos, sollicitetq; toros:
Quid quasi pellicibus torqueris inepta ministris,
In quibus & breuis est, & fugitiua Venus?
Plus tibi quàm domino pueros præstare probabo:
Hi faciunt, ut sis fœmina sola uiro.
Hi dant, quod non uis uxor dare. Do tamen, inquis:
Ne uagus à thalamis coniugis erret amor.
Non eadem res est: Chiam uolo, nolo mariscam.
Ne dubites, quæ sit chia, mariscа tua est.
Scire suos fines matrona, & fœmina debet.
Cede sua pueris, utere parte tua.

In Bassum. 98

Vxor cùm tibi sit puella, qualem

Votis uix petat improbus maritus,
Diues, nobilis, erudita, casta:
Rumpis, Basse, latus. sed in comatis,
Vxoris tibi dote quos parasti.
Et sic ad dominam reuersa languet
Multis mentula millibus redempta:
Sed nec uocibus excitata blandis,
Molli pollice nec rogata surgit.
Sit tandem pudor, aut eamus in ius.
Non est hæc tua, Basse: uendidisti.

Ad Bætim. 99

Bætis oliuifera crinem redimite corona,
Aurea qui nitidis uellera tingis aquis:
Quem Bromius, quem Pallas amat, cui rector aquarum
Albula nauigerum per freta pandit iter:
Ominibus lætis nostras Instantius oras
Intret: & hic populis, ut prior annus, eat.
Non ignorat, onus quod sit succedere Macro.
Qui sua metitur pondera, ferre potest.

M. VAL. MARTIALIS EPIGRAMMATON LIB. XIII. CVI NOMEN INDITVM XENIA.

I

NE toga cordillis, & penula desit oliuis,
Aut inopem metuat sordida blatta famem:
Perdite Niliacas Musæ mea damna papyros,
Postulat ecce nouos ebria bruma sales.

Non

Non mea magnanimo depugnat tessera talo,
Senio nec nostrum cum cane quassat ebur.
Hæc charta nuces, hæc est mihi charta fritillus:
Alea nec damnum, nec facit ista lucrum.

In detractorem. 2

Nasutus sis usq; licet, sis deniq; nasus,
Quantum noluerit ferre rogatus Atlas:
Et posßis ipsum tu deridere Latinum:
Non potes in nugas dicere plura meas,
Ipse ego quàm dixi. quid dentem dente iuuabit
Rodere? carne opus est, si satur esse uelis:
Ne perdas operam: qui se mirantur, in illos
Virus habe: nos hæc nouimus esse nihil.
Non tamen hoc nimium nihil est: si candidus aure,
Nec matutina si mihi fronte uenis.

Ad Lectorem. 3

Omnis in hoc gracili xeniorum turba libello
Constabit nummis quattuor empta tibi.
Quattuor est nimium? poterit constare duobus:
Et faciet lucrum bibliopola Triphon.
Hæc licet hospitibus pro munere disticha mittas:
Si tibi tam rarus, quàm mihi nummus erit.
Addita per titulos sua nomina rebus habebis:
Prætereas, si quid non facit ad stomachum.

Thus. 4

Serus ut ætherea Germanicus imperet aula,
Vtq; diu terris: da pia thura Ioui.

Piper. 5

Cærea quæ patulo lucet ficedula lumbo,
Cùm tibi forte datur, si sapis, adde piper.

Alica. 6

Nos alicam, mulsum poterit tibi mittere diues.

Si

Si tibi noluerit mittere diues: eme.

Conchis faba. 7

Si ſpumet rubra conchis tibi pallida teſta,
Lautorum cœnis ſæpe negare potes.

Far. 8

Imbue plebeias Cluſinis pultibus ollas:
Vt ſatur in uacuis dulcia muſta bibas:

Lens. 9

Accipe Niliacam Peluſia munera lentem:
Vilior eſt alica, carior illa faba.

Simila ex tritico. 10

Nec poteris ſimilæ dotes numerare, nec uſus:
Piſtori toties cùm ſit & apta coco.

Ordeum. 11

Mulio quod non des tacituris accipe mulis.
Hæc ego coponi, non tibi dona dedi.

Frumentm triticeum. 12

Tercentum Libyci modios de meſſe coloni
Sume: ſuburbanus ne moriatur ager.

Betæ. 13

Vt ſapiant fatuæ fabrorum prandia betæ:
O quàm ſæpe petet, uina piperq; cocus:

Lactuca. 14

Claudere quæ cœnas lactuca ſolabat auorum:
Dic mihi, cur noſtras inchoat illa dapes?

Ligna acapna. 15

Si uicina tibi Nomente rura coluntur:
Ad uillam moneo, ruſtice, ligna feras:

Rapa. 16

Hæc tibi brumali gaudenti frigore rapa
Quæ damus, in cœlo Romulus eſſe ſolet.

Colic

Coliculi. 17

Ne tibi pallentes moueant fastidia caules,
Nitrata uiridis brassica fiat aqua.

Porri sectiui. 18

Fila Tarentini grauiter redolentia porri
Edisti quoties oscula clausa dato.

Porri capitati. 19

Mittit præcipuos nemoralis Aricia porros:
In niueo uirides stipite cerne comas.

Napi. 20

Nos Amiternus ager felicibus educat hortis:
Nursinas poteris parcius esse pilas.

Asparagi. 21

Mollis in æquorea quæ creuit spina Rauenna,
Non erit incultis gratior asparagis.

Vua duracina. 22

Non habilis cyathis, & inutilis uua Lyæo,
Sed non potanti me, tibi nectar ero.

Chia ficus. 23

Chia seni similis Baccho, quam Setia misit,
Ipsa merum secum portat, & ipsa salem.

Cydonia. 24

Si tibi Cecropio saturata Cydonia melle
Ponentur: dicas hæc melimela licet.

Nuces pineæ. 25

Poma sumus Cybeles: procul hinc discede uiator,
Ne cadat in miserum nostra ruina caput.

Sorba. 26

Sorba sumus, molles nimium durantia uentres:
Aptius hæc puero, quàm tibi poma dabis.

Spatalion cariotarum. 27

Aurea porrigitur Iani cariota Calendis.

Sed

Sed tamen hoc munus pauperis esse solet.

Coctana. 28

Hæc tibi quæ torta uenerunt condita menta,
Si maiora forent coctana, ficus erat.

Pruna Damascena. 29

Pruna peregrinæ carie rugosa senectæ
Sume: solent duri soluere uentris onus.

Caseus Lunensis. 30

Caseus Etruscæ signatus imagine Lunæ
Præstabit pueris prandia mille tuis.

Caseus Vestinus. 31

Si sine carne uoles ientacula sumere frugi:
Hæc tibi Vestino de grege massa uenit.

Caseus Velabrensis. 32

Non quencunq; focum, nec fumum caseus omnem:
*Sed Velabrensem qui bibit, * ipse sapit.* *ille

Casei Trebulani. 33

Trebula nos genuit, commendat gratia duplex:
Siue leui flamma, siue domamur aqua.

Bulbi. 34

Cùm sit anus coniux, & sint tibi mortua membra:
Nil aliud bulbis quàm satur esse potes.

Lucanicæ. 35

Filia Picenæ uenio Lucanica porcæ:
Pultibus hinc niueis grata corona datur.

Oliuæ. 36

Hæc quæ Picenis uenit subducta trapetis,
Inchoat, atq; eadem finit oliua dapes.

Mala citrea. 37

Aut Corcyræi sunt hæc de frondibus horti,
Aut hæc Maßyli poma draconis erant.

Coloſtrum. 38

Surripuit paſtor quæ nondum ſtantibus hœdis,
De primo matrum lacte coloſtra damus.

Hœdi. 39

Laſciuum pecus, & uiridi non utile Baccho,
Dat pœnas: nocuit iam tener ille Deo.

Oua. 40

Candida ſi croceos circunfluit unda uitellos,
Heſperius ſcombri temperet oua liquor.

Porcellus lacteus. 41

Lacte mero paſtum pigræ mihi matris alumnum
Ponat: & Aetolo de ſue diues edat.

Apyrina, & tuberes. 42

Non tibi de Libycis tuberes, & apyrina ramis:
De Nomentanis ſed damus arboribus.

Idem. 43

Lecta ſuburbanis mittuntur apyrina ramis,
Et uernæ tuberes: quid tibi cum Libycis?

Sumen. 44

Eſſe putes nondum ſumen: ſic ubere largo
Effluit, & uiuo lacte papilla tumet.

Pulli gallinacei. 45

Si Libycæ nobis uolucres, & Phaſides eſſent,
Acciperes: at nunc accipe cortis aues.

Perſica. 46

Vilia maternis fueramus præcoqua ramis:
Nunc in adoptiuis Perſica cara ſumus.

Panes Picentini. 47

Picentina Ceres niueo ſic nectare creſcit:
Vt leuis accepta ſpongia turget aqua.

Boleti. 48

Argentum, atq; aurum facile eſt, lænamq;, togamq;

Mittere: boletos mittere, difficile est.

Ficedula. 49

Cùm me ficus alat, cùm pascar dulcibus uuis:
Cur potius nomen non dedit uua mihi?

Tubera. 50

Rumpimus altricem tenero de uertice terram
Tubera: boletis poma secunda sumus.

Turdorum corona. 51

Texta rosis fortasse tibi, uel diuite nardo,
At mihi de turdis facta corona placet.

Anas. 52

Tota quidem ponatur anas: sed pectore tantùm,
Et ceruice sapit: cætera redde coco.

Turtur. 53

Dum pinguis mihi turtur erit, lactuca ualebis:
Et cocleas tibi habe, perdere nolo famem.

Perna. 54

Ceretana mihi fiet, uel massa licebit
De Menapis: lauti de petasone uorent.

Petaso. 55

Mustcus est: propera, charos nec differ amicos,
Nam mihi cum uetulo sit petasone nihil.

Vulua. 56

Te fortasse magis capiet de uirgine porca,
Me materna graui de sue uulua capit.

Colocasia. 57

Niliacum ridebis olus, lanasq; sequaces:
Improba cum morsu fila, manuq; trahes.

Iecur anseris. 58

Aspice quàm tumeat magno iecur anseremaius,
Miratus dices: Hoc, rogo, creuit ubi?

Glires. 59

Tota mihi dormitur hyems: & pinguior illo
Tempore ſum, quo me nil niſi ſomnus alit.

Cuniculus. 60

Gaudet in effoſsis habitare cuniculus antris,
Monſtrauit tacitas hoſtibus ille uias.

Atagenæ. 61

Inter ſapores fertur alitum primus
Ionicarum guſtus atagenarum.

Gallina altilis. 62

Paſcitur & dulci facilis gallina farina,
Paſcitur & tenebris: ingenioſa gula eſt.

Capo. 63

Ne nimis exhauſto macreſceret inguine gallus,
Amiſit teſtes: nunc mihi gallus erit.

Idem. 64

Succumbit ſterili fruſtra gallina marito:
Hanc matris Cybeles eſſe decebat auem.

Perdix. 65

Ponitur Auſonijs auis hæc rariſsima menſis.
Hanc in lautorum mandere ſæpe ſoles.

Columbæ. 66

Ne uioles teneras præduro dente columbas.
Tradita ſi Gnidiæ ſunt tibi ſacra Deæ.

Palumbus torquatus. 67

Inguina torquati tardant, hebetantq; palumbi:
Non edat hanc uolucrem, qui cupit eſſe ſalax.

Galbula. 68

Galbula decipitur calamis, & retibus ales:
Turget adhuc uiridi cùm rudis uua mero.

Cattæ. 69

Pannonias nobis nunquam dedit Vmbria cattas.

Mauult hæc domino mittere dona pudens.
Pauo. 70

Miraris, quoties gemmates explicat alas.
Et potes hunc sæuo tradere dure coco?
Phœnicopterus. 71

Dat mihi penna rubens nomen: sed lingua guloſis
Noſtra ſapit. quid, ſi garrula lingua foret.
Phaſianus. 72

Argiua primum ſum tranſportata carina.
Antè mihi notum nil niſi Phaſis erat.
Numidicæ. 73

Anſere Romano quamuis ſatur Hannibal eſſet:
Ipſe ſuas nunquam barbarus edit aues.
Anſer. 74

Hæc ſeruauit auis, Tarpeij templa Tonantis.
Miraris? nondum fecerat illa Deus.
Grues. 75

Turbabis uerſus, nec littera tota uolabit,
Vnam perdideris ſi Palamedis auem.
Ruſticula. 76

Ruſtica ſum perdix: quid refert, ſi ſapor idem eſt?
Carior eſt perdix: ſic ſapit illa magis.
Cygnus. 77

Dulcia defecta modulatur carmina lingua
Cantator cygnus funeris ipſe ſui.
Porphyriones. 78

Nomen habet magni uolucris tam parua gigantis.
Et nomen Praſini Porphyrionis habet.
Mullus. 79

Spirat in aduecto, ſed iam piger æquore mullus
Langueſcit: uiuum da mare, fortis erit.

Muræna. 80

Quæ natat in Siculo grandis muræna profundo,
Non ualet exustam megere Sole cutem.

Rhombus. 81

Quamuis lata gerat patella rhombum:
Rhombus latiore est tamen patella.

Ostrea. 82

Ebria Baiano ueni modò concha Lucrino:
Nobile nunc sitio luxuriosa garum.

Squillæ. 83

Cæruleus nos Lyris amat, quem sylua Maricæ
Protegit: hinc Squillæ maxima turba sumus.

Scarus. 84

Hic Scarus, æquoreis qui uenit obesus ab undis,
Visceribus bonus est: cætera uile sapit.

Coracinus. 85

Princeps Niliacis raperis coracine macellis:
Pellææ prior est gloria nulla gulæ.

Echinus. 86

Iste licet digitos testudine pungat acuta:
Cortice depositò mollis Echinus erit.

Muríces. 87

Sanguine de nostro tinctas, ingrate, lacernas
Induis: & non est hoc satis, esca sumus.

Gobius. 88

In Venetis sint lauta licet conuiuia terris,
Principium cœnæ gobius esse solet.

Lupus. 89

Laneus Euganei lupus excipit ora Timaui,
Aequoreo dulces cum sale pastus aquas.

Aurata. 90

Non omnis laudem, prætiumq; aurata meretur:

Sed cui ſolus erit concha Lucrina cibus.

Acipenſis. 91

Ad palatinas acipenſem mittite menſas,
Ambroſias ornent munera rara dapes.

Lepus. 92

Inter aues turdus, ſi quis me iudice certet:
Inter quadrupedes gloria prima lepus.

Aper. 93

Qui Diomedæis metuendus ſetiger agris
Aetola cecidit cuſpide, talis erat.

Damæ. 94

Dente timetur aper, defendunt cornua ceruum:
Imbelles damæ quid niſi præda ſumus?

Oryx. 95

Matutinarum non ultima præda ferarum
Sæuus Oryx: conſtat quod mihi morte canum.

Ceruus. 96

Hic erat ille tuis domitus Cypariſſe capiſtris?
An magis iſte tuus Syluia ceruus erat?

Laliſio. 97

Cùm tener eſt onager, ſolaq; laliſio matre
Paſcitur: hoc infans, ſed breue nomen habet.

Oleum Venafranum. 98

Hoc tibi Campani ſudauit bacca Venafri:
Vnguentum, quoties ſumis, & iſtud olet.

Dorcas. 99

Delicium paruo donabis dorcada nato:
Iactatis ſolet hanc mittere turba togis.

Caprea. 100

Pedentem ſumma capream de rupe uidebis:
Caſuram ſperes: decipit illa canes.

Onager. 101

Pulcher adeſt onager: mitti uenatio debet
Dentis Erythræi: iam remouete ſinus.

Garum ſcombrorum. 102

Expirantis adhuc ſcombri de ſanguine primo,
Accipe fæcoſum munera chara garum.

Muria. 103

Antipolitani fateor ſum filia thynni.
Eſſem ſi ſcombri, non tibi miſſa forem.

Mel Atticum. 104

Hoc tibi Theſæi populatrix miſit Hymetti
Pallados à ſyluis nobile nectar apis.

Fauí Siculí. 105

Cùm dederis Siculos medijs de collibus Hyblæ:
Cecropios dicis tu licet eſſe fauos.

Paſſum. 106

Gnoßia Minoæ genuit uindemia Cretæ
Hoc tibi, quod mulſum pauperis eſſe ſolet.

Picatum uínum. 107

Hæc de uitifera ueniſſe picata Vienna
Ne dubites: miſit Romulus ipſe mihi.

Mulſum. 108

Attica nectareum turbatis mella falernum:
Miſceri decet hoc à Ganymede merum.

Albanum. 109

Hoc de Cæſareis mitis uindemia cellis
Miſit, Iulæo quæ ſibi monte placet.

Surrentinum. 110

Surrentina bibis: nec myrrhina picta, nec aurum
Sume: dabunt calices hæc tibi uina ſuos.

Falernum. 111

De Sinueſſanis uenerunt Maßica prælis:

Condita quo quæris consule? nullus erat.

Setinum. 112

Pendula Pontinos quæ spectat Setia campos,
Exigua uetulos misit ab urbe cados.

Fundanum. 113

Hæc Fundana tulit felix autumnus Opimi:
Expreßit mulsum consul, & ipse bibit.

Trifolinum. 114

Non sum de primo, fateor, Trifolina Lyæo,
Inter uina tamen septima uitis ero.

Cæcubum. 115

Cæcuba Fundanis generosa*coquuntur Amyclis *coluntur
Vitis & in media nata palude uiret.

Signinum. 116

Potabis liquidum Signina morantia uentrem.
Ne nimium sistant, sit tibi parca sitis.

Mamertinum. 117

Amphora Nestorea tibi Mamertina senecta
Si detur, quoduis nomen habere potest.

Tarraconense. 118

Tarraco, Campano tantum cessura Lyæo,
Hæc genuit Thuscis æmula uina cadis.

Nomentanum. 119

Nomentana meum tibi dat uindemia Bacchum:
Si te Quintus amat, commodiora bibes.

Spoletinum. 120

De Spoletinis quæ sunt carioſa lagœnis
Malueris, quàm si musta falerna bibas.

Pelignum. 121

Maßica Peligni mittunt turbata coloni.
Non tu, libertus sed bibat illa tuus.

Acetum. 122

Amphora Niliaci non ſit tibi uilis aceti:
Eſſet cùm uinum, uilior illa fuit.

Maſsilianum. 123

Cùm tua centenos expugnet ſportula ciues,
Fumea Maſsiliæ ponere uina potes.

Ceretanum. 124

Ceretana Nepos ponat, Setina putabis.
Non ponit turbæ, cum tribus illa bibet.

Tarentinum uinum. 125

Nobilis & lanis, & felix uitibus Aulon
Det pretioſa tibi uellera, uina mihi.

Vnguentum. 126

Vnguentum hæredi nunquam, nec uina relinquas.
Ille habeat nummos, hæc tibi tota dato.

Corona roſea. 127

Dat feſtinatas Cæſar tibi bruma coronas,
Quondam ueris erant, nunc tua facta roſa eſt.

M. VAL. MARTIALIS EPIGRAMMATON LIB. XIIII. CVI NOMEN INDITVM APOPHORETA.

I

SYNTHESIBVS dum gaudet eques, dominuſq; ſenatus:
Dumq; decent noſtrum pilea ſumpta Iouem:
Nec timet ædilem moto ſpectare fritillo,
Cùm uideat gelidos iam prope uerna lacus:

Diuit

Diuitis alternas, & pauperis accipe sortes.
Præmia conuiuæ det sua quisq; suo.
Sunt apinæ, tricæq;, & si quid uilius istis.
Quis nescit? uel quis tam manifesta negat?
Sed quid agam potius madidis, Saturne, diebus
Quos tibi pro cœlo filius ipse dedit?
Vis scribam Thebas, Troiamq;, malasq; Mycenas?
Lude, inquis, nucibus: perdere nolo nuces.
Quouiscunq; loco potes hunc finire libellum:
Versibus explicitum est omne duobus opus.

Apophoreta. 2

Lemmata si quæris cur sint adscripta, docebo:
Vt si malueris, lemmata sola legas.

Pugillares citrei. 3

Secta nisi in tenueis essemus ligna tabellas,
Essemus Libyci nobile dentis onus.

Quincuplices. 4

Cæde iuuencorum domini calet area felix,
Quincuplici cera cùm datur altus honor.

Pugillares eburnei. 5

Languida ne tristes obscurent lumina ceræ,
Nigra tibi niueum littera pingat ebur.

Triplices. 6

Tunc triplices nostros non uilia dona putabis,
Cùm se uenturam scribet amica tibi.

Pugillares membranei. 7

Esse putas ceras, licet hæc membrana uocetur:
Delebis, quoties scripta nouare uoles.

Vitelliani. 8

Nondum legerit hos licet puella,
Nouit quid cupiant uitelliani.

Iidem

Iidem Vitelliani. 9

Quòd nummos cernis, mitti nos credis amicæ:
Falleris, & nummos ista tabella rogat.

Chartæ maiores. 10

Non sunt munera, quæ putas puella,
Cùm donat uacuas poëta chartas.

Chartæ epistolares. 11

Seu leuiter noto, seu charo missa sodali:
Omnes ista solet charta uocare suos.

Loculi eburnei. 12

Hos nisi de fulua loculos implere moneta
Non decet. argentum uilia ligna ferant.

Loculi lignei. 13

Si quid adhuc supereſt in nostri fæce locelli,
Munus erit: nihil eſt, ipſe locellus erit.

Tali eborei. 14

Cùm ſteterit nullus uultu tibi talus eodem,
Munera me dices magna dediſſe tibi.

Teſſera. 15

Non ſim talorum numero par teſſera: dum ſit,
Maior, quàm talis alea ſæpe mihi.

Turricula. 16

Quærit compoſitos manus improba mittere talos?
Si per me miſit, nil niſi uota facit.

Tabula luſoria. 17

Hæc mihi biſſeno numeratur teſſera puncto,
Calculus hic gemino diſcolor hoſte perit.

Nuces. 18

Alea parua nuces, & non damnoſa uidetur:
Sæpe tamen pueris abſtulit illa nates.

Theca calamaria. 19

Sortitus thecam calamis armare memento:

Cætera nos dedimus, tu leuiora para.

Calculi. 20

Insidiosorum si ludis bella latronum,
Gemmeus iste tibi miles, & hostis erit.

Graphiarium. 21

Hæc tibi erunt armata suo graphiaria ferro:
Si puero dones, non leue munus erit.

Dentiscalpium. 22

Lentiscum melius: sed si tibi frondea cuspis
Defuerit, dentes penna leuare potest.

Auriscalpium. 23

Si tibi morosa prurigine uerminat auris,
Arma damus tantis apta libidinibus.

Acus aurea. 24

Tenuia ne madidos uiolent bombycina crines,
Figat acus tortas, sustineatq; comas.

Pecten, ad caluum. 25

Quid faciet nullos hîc inuentura capillos,
Multifido buxus quæ tibi dente datur?

Sapo. 26

Caustica Teutonicos accendit spuma capillos.
Captiuis poteris cultior esse comis.

Mattyacæ pilæ. 27

Si mutare paras longæuos cana capillos,
Accipe mattyacas (quo tibi calua?) pilas.

Vmbella. 28

Accipe quæ nimios uincant umbracula soles:
Sit licet & uentus, te tua uela tegent.

Gausapa. 29

In Pompeiano tectus spectabo theatro,
Nam uentus populo uela negare solet.

Ven

Venabula. 30

Excipient apros, expectabuntq; leones.
Intrabunt ursos: sit modò firma manus.

Culter uenatorius. 31

Si deiecta geres longo uenabula rostro,
Hic breuis in grandem comminus ibit aprum.

Parazonium. 32

Militiæ decus hoc, & grati nomen honoris:
Arma Tribunitium cingere digna latus.

Pugio. 33

Pugio, quem curuis signat breuis orbita uenis,
Stridentem gelidis hunc Salo tinxit aquis.

Falx ex ense. 34

Pax me certa ducis placidos curuauit in usus.
Agricolæ nunc sum, militis antè fui.

Securicula. 35

Cùm fieret tristis soluendis auctio nummis,
Hæc quadringentis millibus empta fuit.

Ferramenta tonsoria. 36

Tondendis hæc arma tibi sunt apta capillis:
Vnguibus hæc longis, utilis illa genis.

Scrinium. 37

Constrictos nisi das mihi libellos:
Admittam tineas, trucesq; blattas.

Fasces calamorum. 38

Dat chartis habiles calamos Memphitica tellus,
Texantur reliqua tecta palude tibi.

Lucerna cubicularia. 39

Dulcis conscia lectuli lucerna,
Quicquid uis facias, licet, tacebo.

Candela. 40

Ancillam tibi sors dedit lucernæ,

Tutas quæ uigil exigit tenebras.

Lucerna polymyxos. 41

Illustrem cùm tota meis conuiuia flammis,
Totq; geram myxos, una lucerna uocor.

Cereus. 42

Hic tibi nocturnos præstabit cereus ignes,
Subducta est puero nanq; lucerna tuo.

Candelabrum Corinthium. 43

Nomina candelæ nobis antiqua dederunt.
Non norat parcos uncta lucerna patres.

Candelabrum ligneum. 44

Esse uides lignum: serues nisi lumina: fiet
De candelabro magna lucerna tibi.

Pila Paganica. 45

Hæc quæ difficili turget Paganica pluma,
Folle minus laxa est, & minus arcta pila.* *apta

Pila trigonalis. 46

Si me nobilibus scis expulsare sinistris,
Sum tua: si nescis, rustice: redde pilam.

Follis. 47

Ite procul iuuenes: mitis mihi conuenit ætas:
Folle decet pueros ludere, folle senes.

Harpasta. 48

Hæc rapit Antei uelox in puluere draucus,
Grandia qui uano colla labore facit.

Alteres. 49

Quid pereunt stulto fortes altere lacerti?
Exercet melius uinea fossa uiros.

Galericulum. 50

Ne lutet immundum nitidos ceroma capillos,
Hac poteris madidas condere pelle comas.

Stri

Strigiles. 51

Pergamus has misit, curuo distringere ferro.
Non tam sæpe teret lintea fullo tibi.

Guttus corneus. 52

Gestauit modò fronte me iuuencus.
Verum Rhinocerota *me putabis.*

Rhinoceros. 53

Nuper in Ausonia *domini spectatus arena*
Hic erit ille tibi, cui pila taurus erat.

Crepitaculum. 54

Si quis plorator collo tibi uernula pendet,
Hæc quatiat tenera garrula sistra manu.

Flagellum. 55

Proficies nihil hoc, cedas licet usq;, flagello:
Si tibi purpureo de grege currit equus.

Dentifricium, ad edentulum. 56

Quid mecum est tibi? me puella sumat.
Emptos non soleo polire dentes.

Myrobalanum. 57

Quod nec Vergilius, *nec carmine dixit* Homerus,
Hoc ex unguento constat, & ex balano.

Aphronitrum. 58

Rusticus es, nescis quid Græco nomine dicar:
Spuma uocor nitri, dicor & aphronitrum.

Opobalsama. 59

Balsama me capiunt, hæc sunt unguenta uirorum.
Delicias Nini *uos redolete nurus.*

Lomentum. 60

Gratum munus erit, scisso nec inutile uentri,
Si clara Stephani *balnea luce petes.*

Laterna cornea. 61

Dux laterna uiæ clausis feror aurea flammis:

Et tuta est gremio parua lucerna meo.

Laterna ex uesica. 62

Cornea si non sum, nunquid sum fuscior? aut me
Vesicam contrà qui uenit esse putat?

Fistula. 63

Quid me compactam ceris, & arundine rides?
Quæ primum extructa est fistula, talis erat.

Tibiæ. 64

Ebria nos madidis rumpit tibicina buccis:
Sæpe duas pariter, sæpe monaulon habet.

Soleæ lanatæ. 65

Defuerit si forte puer, soleasq; libebit
Sumere: pro puero proderit ipse sibi.

Mamillare. 66

Tauriuo poteras pectus constringere tergo:
Nam pellis mammas non capit ista tuas.

Muscaria pauonina. 67

Lambere quæ turpes prohibet tua prandia muscas,
Alitis eximiæ cauda superba fuit.

Copta Rhodia. 68

Peccantis famuli pugno ne percute dentes:
Clara Rhodos coptam, quam tibi misit, edat.

Priapus siligineus. 69

Si uis esse satur, nostrum potes esse Priapum:
Ipsa licet rodas inguina, purus eris.

Porcus. 70

Iste tibi faciet bona Saturnalia porcus,
Inter spumantes ilice pastus apros.

Muscarium bubulum. 71

Sordida si flauo fuerit tibi puluere uestis,
Colligat hunc tenui uerbere cauda leuis.

Botulus 72

Qui uenit botulus medio tibi tempore brumæ,
Saturni ſeptem uenerat ánte dies.

Pſittacus. 73

Pſittacus à uobis aliorum nomina diſcam:
Hoc didici per me dicere, Cæſar aue.

Coruus. 74

Corue ſalutator, quare fellator haberis?
In caput intrauit mentula nulla tuum.

Luſcinia. 75

Flet Philomela nefas inceſti Tereos: & quæ
Muta puella fuit, garrula fertur auis.

Pica. 76

Pica loquax, certa dominum te uoce ſaluto:
Si me non uideas, eſſe negabis auem.

Cauea. 77

Si tibi talis erit, qualem dilecta Catullo
Leſbia plorabat, hîc habitare potes.

Narthesium. 78

Artis ebur medicæ narthesia cernis habere
Munera, quæ cuperet Pactius eſſe ſua.

Flagra. 79

Ludite laſciui, ſed tantum ludite ſerui:
Hæc ſignata mihi quinq; diebus erunt.

Ferulæ. 80

Inuiſæ nimium pueris, gratæq; magiſtris,
Clara Promethæo munere ligna ſumus.

Pera. 81

Ne mendica ferat barbati prandia nudi,
Dormiat & tetrico cum cane, pera rogat.

Scopæ. 82

In pretio ſcopas teſtatur palma fuiſſe,

Sed pretium ſcopis nunc analecta dabunt.
Scalptorium. 83

Defendet manus hæc ſcapulas, mordente moleſto
Pulice, uel ſi quid pulice ſordidius.
Manuale. 84

Ne toga barbatos faciat, uel penula libros:
Hæc abies chartis tempora longa dabit.
Lectus pauonius. 85

Nomina dat ſpondæ pictis pulcherrima pennis
Nunc Iunonis auis, ſed prius Argus erat.
Ephippium. 86

Stragula ſuccincti uenator ſume ueredi,
Nam ſolet à nudo ſurgere ficus equo.
Stibadium. 87

Accipe lunata ſcriptum teſtudine ſignum:
Octo capit, ueniat quiſquis amicus erit.
Guſtatorium. 88

Fœmineam nobis Cherſon ſi credis ineſſe,
Deciperis: pelagi maſcula præda ſumus.
Menſa citrea. 89

Accipe felices Atlantica munera ſyluas:
Aurea qui dederit dona, minora dabit.
Menſa acerna. 90

Non ſum criſpa quidem, nec ſyluæ filia Maurę:
Sed norunt lautas & mea ligna dapes.
Dentes eborei. 91

Grandia taurorum portant qui corpora, quæris
An Libycas poſſint ſuſtinuiſſe trabes?
Quincupedal. 92

Puncta notis ilex, & acuta cuſpide clauſa,
Sæpe redemptoris prodere furta ſolet.

Pocula archetypa. 93

Non eſt iſta recens, nec noſtri gloria cæli:
Primus in his Mentor, *dum facit illa, bibit.*

Calices. 94

Non ſumus audacis plebeia toreumata uitri:
Noſtra nec ardenti gemma feritur aqua.

Phiala aurea cælata. 95

Quamuis Callaico rubeam generoſa metallo,
Clarior arte magis: nam meus iſte labor.

Calices Vatinij. 96

Vilia ſutoris calicem monumenta Vatini
Accipe: ſed naſus longior ille fuit.

Lances chryſendetæ. 97

Grandia ne uiola paruo chryſendeta mulſo:
Vt minimum, libras debet habere duas.

Vaſa Aretina. 98

Aretina nimis ne ſpernas uaſa, monemus:
Lautus erat Thuſcis *Porſena fictilibus.*

Baſcauda. 99

Barbara de pictis ueni baſcauda Britannis,
Sed me iam maulit dicere Roma *ſuam.*

Panaca Veronenſis. 100

Si non ignota eſt docti tibi terra Catulli,
Potaſti teſta Rhetica *uina mea.*

Boletaria. 101

Cùm mihi boleti dederint tam nobile nomen,
Prototomis (pudet heu) ſeruio cauliculis.

Calices Surrentini. 102

Accipe non uili calices de puluere natos,
Sed Surrentinæ læuæ toreuma rotæ.

Colum niuarium. 103

Setinos moneo noſtra niue frange trientes,

Pauperiore mero tingere lina potes.

Saccus niuarius. 104

Attenuare niues norunt & lintea nostra:
Frigidior colo non salit unda tuo.

Vrceoli ministratorij. 105

Frigida non desit, non deerit calda petenti:
Sed tu morosa ludere parce siti.

Vrceus fictilis. 106

Hîc tibi donatur panda ruber urceus ansa:
Stoicus hoc gelidam Fronto petebat aquam.

Calathi. 107

Nos Satyrus, nos Bacchus amat, nos ebria tigris,
Perfusos domini lambere docta pedes.

Calices Saguntini. 108

Quæ non sollicitus teneat, seruetq; minister,
Summe Saguntino pocula ficta luto.

Calices gemmati. 109

Gemmatum Scythicis ut luceat ignibus aurum,
Aspice quot digitos exuit iste calix.

Ampula potoria. 110

Hac licet in gemma, quæ seruat nomina Cosmi,
Luxuriose bibas, si foliata sitis.

Crystallina. 111

Frangere dum metuis, frangis crystallina: peccant
Securæ nimium sollicitæq; manus.

Nimbus uitreus. 112

Ab Ioue qui ueniet miscenda ad pocula, largas
Fundet nimbus aquas: hic tibi uina dabit.

Myrrhina. 113

Si calidum potas, ardenti myrrha falerno
Conuenit: & melior fit sapor inde mero.

Patella Cumana. 114

Hanc tibi Cumano rubicundam puluere testam
Municipem misit casta Sibylla suam.

Calices uitrei. 115

Aspicis ingenium Nili: quibus addere plura
Dum cupit, ab quoties perdidit autor opus.

Lagena niuaria. 116

Spoletina bibis, uel Marsis condita cellis:
Quò tibi decoctæ nobile frigus aquæ?

Niues. 117

Non potare niuem, sed aquam potare rigentem
De niue, commenta est ingeniosa sitis.

Idem. 118

Massiliæ fumos miscere niualibus undis
Parce puer: constet ne tibi pluris aqua.

Matella fictilis. 119

Dum poscor crepitu digitorum, & uerna moratur:
O quoties pellex culcitra facta mea est?

Ligula argentea. 120

Quamuis me ligulam dicant, equitesq; , patresq;:
Dicor ab indoctis lingula Grammaticis.

Cochlearia. 121

Sum cochleis habilis, sed nec minus utilis ouis:
Nunquid scis potius cur cochleare uocer?

Annuli. 122

Antè frequens, sed nunc rarus nos donat amicus:
Felix, cui comes est non alienus eques.

Dactylotheca. 123

Sæpe grauis digitis elabitur annulus unctis:
Tuta mea fiet sed tua gemma fide.

Toga. 124

Romanos rerum dominos, gentemq; togatam

Ille facit, magno qui dedit astra patri.

Idem. 125

Si matutinos facile est tibi rumpere somnos:
Attrita ueniet sportula sæpe toga.

Endromis. 126

Pauperis est munus, sed non est pauperis usus:
Hanc tibi pro togula mittimus endromidem.

Carnusinæ fuscæ. 127

Hæc tibi turbato canusina simillima mulso
Munus erit. gaude: non citò fiet anus.

Bardocuculus. 128

Gallia Santonico uestit te bardocucullo,
Cercopithecorum penula nuper erat.

Canusinæ ruffæ. 129

Roma magis fuscis uestitur, Gallia ruffis:
Et placet hic pueris, militibusq; color.

Penula scortea. 130.

Ingrediare uiam cœlo licet usq; sereno,
Ad subitas nusquam scortea desit aquas.

Lacernæ coccineæ. 131

Si ueneto, prasino ue faues, * quî coccina sumis? *quid
Ne fias ista transfuga sorte, uide.

Pileus. 132.

Si possem, totas cuperem misisse lacernas:
Nunc tantum capiti munera mitte tuo.

Lacernæ Beticæ. 133

Non est lana mihi mendax, nec mutor aheno:
Sic placeant Tyriæ, me mea tinxit ouis.

Fascia pectoralis. 134.

Fascia crescentes dominæ compesce papillas.
Vt sit quod cupiat nostra, tegatq; manus.

Cœnatoria. 135

Nec fora ſunt nobis, nec ſunt uadimonia nota:
Hîc opus eſt pictis accubuiſſe toris.

Lena. 136

Tempore brumali non multum leuia proſunt:
Calfaciunt uilli pallia ueſtra mei.

Lacernæ. 137

Amphitheatrales nos commendamur ad uſus,
Cùm tegit algentes noſtra lacerna togas.

Gauſapa uilloſa, uel mantile. 138

Nobilius uilloſa tegant tibi lintea citrum,
Orbibus in noſtris circulus eſſe poteſt.

Cuculli Liburnici. 139

Iungere neſciſti nobis, ô ſtulte, lacernas:
Indueras albas, exue Callaicas.

Vdones Cilicij. 140

Non hos lana dedit, ſed olentis barba mariti,
Cinyphio poterit planta latere ſinu.

Sintheſis. 141

Dum toga per quinas gaudet requieſcere luces,
Hoc poteris cultus ſumere iure tuo.

Focale. 142

Si recitaturus dedero tibi fortè libellum,
Hoc fŏcale tuas aſſerat auriculas.

Tunicæ Patauinæ. 143

Vellera cùm ſumant Patauinæ multa trilices,
Et pingues tunicas ſerra ſecare poteſt.

Spongia. 144

Hæc tibi ſorte datur tergendis ſpongia menſis
Vtilis, expreſſo cùm leuis imbre tumet.

Penula gauſapina. 145

Is mihi candor ineſt, uillorum gratia tanta eſt:

Vt me uel media sumere messe uelis.

Ceruical. 146

Tinge caput nardi folio, ceruical olebit:
Perdidit unguentum cùm coma, pluma tenet.

Cubicularia gausapina. 147

Stragula purpureis lucent uillosa tapetis:
Quid prodest, si te congelat uxor anus?

Lodices. 148

Nudo stragula ne toro paterent,
Iunctæ nos tibi uenimus sorores.

Amictorium. 149

Mammosas metuo, teneræ me trade puellæ,
Vt possint niueo pectore lina frui.

Cubicularia polymita. 150

Hæc tibi Memphitis tellus dat munera: uicta est
Pectine Niliaco iam Babylonis acus.

Zona. 151

Longa satis nunc sum: dulci sed pondere uenter
Si tumeat, fiam tunc tibi zona breuis.

Gausape quadratum. 152

Lodices mittet docti tibi terra Catulli:
Nos Elicaonia de regione sumus.

Semicinctium. 153

Det tunicam diues: ego te præcingere possum.
Essem si locuples, munus utrunq; darem.

Lanæ Amethystinæ. 154

Ebria Sidoniæ cùm sim de sanguine conchæ:
Non uideo, quare sobria lana uocer.

Lanæ albæ. 155

Velleribus primis Appulia, Parma secundis
Nobilis: Altinum tertia laudat ouis.

Lanæ Tyriæ. 156

Nos Lacedæmoniæ paſtor donauit amicæ.
Deterior Ledæ purpura matris erat.

Lanæ Polentinæ. 157

Non tantum pullo lugentes uellere lanas,
Sed ſolet ut calices hæc dare terra ſuos.

Idem. 158

Lana quidem triſtis, ſed tonſis apta miniſtris,
Quales non primo de grege menſa uocat.

Tomentum Lingonicum. 159

Oppreſſæ nimium uicina eſt faſcia plumæ,
Vellera Lingonicis accipe raſa ſagis.

Tomentum Circenſe. 160

Tomentum conciſa palus Circenſe uocatur,
Hoc pro Lingonico ſtramine pauper emit.

Pluma. 161

Laſſus Amyclæa poteris requieſcere pluma,
Interior cygni quam tibi lana dedit.

Fœnum. 162

Fraudata tumeat facilis tibi culcitra pluma.
Non uenit ad duros pallida cura toros.

Tintinabulum. 163

Redde pilam, ſonat æs thermarum: lude re pergis?
Virgine uis ſola lotus abire domum.

Diſcus. 164

Splendida cùm uolitent Spartani pondera diſci,
Eſte procul pueri, ſit ſemel ille nocens.

Cithara. 165

Reddidit Euridicen uati: ſed perdidit ipſe,
Dum ſibi non credit, nec patienter amat.

Idem. 166

De Pompeiano ſæpe eſt electa theatro,

Quæ duxit syluas, detinuitq; feras.

Plectra. 167

Feruida ne trito tibi pollice pustula surgat,
Exornent docilem garrula plectra lyram.

Trochus. 168

Inducenda rota est: das nobis utile munus.
Iste trochus pueris, at mihi cantus erit.

Idem. 169

Garrulus in laxo cur annulus orbe uagatur,
Cedat ut argutis obuia turba trochis?

Signum uictoriæ. 170

Hæc illi sine sorte datur, cui nomina Rhenus
Vera dedit: decies adde falerna puer.

Βρότυ παιδίου. 171

Gloria tam parui non est obscura sigilli:
Istius pueri Brutus amator erat.

Sauroctonos Corinthius. 172

Ad te reptanti puer insidiose lacertæ
Parce, cupit digitis illa perire tuis.

Hyacinthus in tabula pictus. 173

Flectit ab inuiso morientia lumina disco
Oebalius Phœbi culpa, doloráq; puer.

Hermaphroditus marmoreus. 174

Masculus intrauit fontes, emersit utrunq;:
Pars est una patris, cætera matris habet.

Danaë picta. 175

Cur à te pretium Danaë regnator olympi
Accepit: gratis si tibi Leda dedit?

Persona Germanica. 176

Sum figuli lusus Rufi persona Bataui:
*Quæ tu derides, hæc timet ora * pater.*

*puer

Herc

Hercules Corinthius. 177

Elidit geminos infans, nec respicit angues:
*tales Iam poterat * teneras hydra timere manus.

Hercules fictilis. 178

Sum fragilis: sed tu moneo ne sperne sigillum.
Non pudet Alciden nomen habere meum.

Minerua argentea. 179

Dic mihi uirgo ferox, cùm sit tibi cassis, & hasta:
Quare non habeas ægida? Cæsar habet.

Europa picta. 180

Mutari melius tauro, pater optime diuûm,
Tunc poteras, Iò cùm tibi uacca fuit.

Leander marmoreus. 181

Clamabat tumidis audax Leander in undis:
Mergite me fluctus, cùm rediturus ero.

Sigillum Giberi fictile. 182

Ebrius hæc fecit terris, puto, monstra Prometheus:
Saturnalitio lusit & ipse luto.

Homeri Batrachomyomachia. 183

Perlege Mæonio cantatas carmine ranas:
Et frontem nugis soluere disce meis.

Homerus in membranis. 184

Ilias, & Priami regnis inimicus Vlysses,
Multiplici pariter condita pelle latent.

Vergilij Culex. 185

Accipe facundi culicem, studiose, Maronis:
Ne nugis positis, arma, uirumq; canas.

Vergilius in membrana. 186

Quàm breuis immensum cepit membrana Maronem,
Ipsius uultus prima tabella gerit.

Menandri Thais. 187

Hæc primum inuentum lasciuos lusit amores,

Nec * Glycere, uere Thais amica fuit. *Hæc

Ccero in membranis. 188

Si comes ista tibi fuerit membrana: putato,
Carpere te longas cum Cicerone uias.

Propertius. 189

Cinthia facundi carmem iuuenile Properti
Accepit, famam nec minus ipsa dedit.

Liuius in membranis. 190

Pellibus exiguis arctatur Liuius ingens,
Quem mea non totum bibliotheca capit.

Sallustius. 191

Hic erit ut perbibent doctorum corda uirorum,
Primus Romana Crispus in historia.

Ouidij Metamorphosis in membranis. 192

Hæc tibi multiplici quæ structa est massa tabella,
Carmina Nasonis quinq;, decemq; gerit.

Tibullus. 193

Vsit amatorem Nemesis lasciua Tibullum:
In tota iuuit quem nihil esse domo.

Lucanus. 194

Sunt quidam, qui me dicunt non esse poëtam:
Sed qui me uendit bibilopola, putat.

Catullus. 195

Tantum magna suo debet Verona Catullo,
Quantum parua suo Mantua Vergilio.

Calda, & frigida aqua. 196

Hæc tibi quæ fuerit caldarum nomina dicunt,
Ipse suas melius charta * natabit aquas. *notabit

Mulæ pomiliæ. 197

His tibi de mulis non est metuenda ruina:
Altius in terra * pene sedere soles. *sæpe

Catel

Catella Gallicana. 198

Delicias paruæ si uis audire catellæ,
Narranti breuis est pagina tota mihi.

Asturco. 199

Hic breuis, ad numerum rapidos qui colligit ungues,
Venit ab auriferis gentibus, Astur equus.

Canis uertagus. 200

Non sibi, sed domino uenatur uertagus acer,
Illæsum leporem qui tibi dente feret.

Palæstrita. 201

Non amo, qui uincit, sed qui succumbere nouit:
Et didicit melius τῷ ἀνακλινόπαλιν.

Simius. 202

Callidus immissas eludere simius hastas,
Si mihi cauda foret, cercopithecus eram.

Puella Gaditana. 203

Tam tremulum crissat, tam blandum prurit, ut ipsum
Masturbatorem fecerit Hippolytum.

Cymbala. 204

Aera Celenæos lugentia matris amores
Esuriens Gallus uendere sæpe solet.

Puer cinædus. 205

Sit nobis ætate puer, non pumice lævis:
Propter quem placeat nulla puella mihi.

Cestos. 206

Collo necte puer meros amores.
Cestos, de Veneris sinu calentem.

Idem. 207

Sume Cytheriaco medicatum nectare cestos:
Vsit amatorem balteus iste Iouem.

Notarius. 208

Currant uerba licet, manus est uelocior illis:

Nondum lingua suum, dextra peregit opus:

Concha. 209

Læuis ab æquorea cortex Mareotica concha
Fiat: inoffensa curret arundo uia.

Morio. 210

Non mendax stupor est, nec fingitur arte dolosa:
Quisquis plus iusto non sapit, ille sapit.

Caput arietinum. 211

Mollia Phryxæi secuisti colla mariti:
Hoc meruit, tunicam qui tibi sæpe dedit?

Pumilio. 212

Si solum spectes hominis caput, Hectora credas:
Si stantem uideas, Astyanacta putes.

Parma. 213

Hæc quæ sæpe solet uinci, quæ uincere raro,
Parma tibi, scutum pumilionis erit.

Pueri comœdi. 214

Non erit in turba quisquam μισόυμον ista,
Sed poterit quiuis esse διοξάτοθ.

Fibula. 215

Dic mihi simpliciter comœdis, & citharœdis,
Fibula quid præstat? carius ut futuant.

Accipiter. 216

Prædo fuit uolucrum, famulus nunc aucupis: idem
Decipit, & captas non sibi mœret aues.

Obsonator. 217

Dic quotus es, quanti cupias cœnare: nec unum
Addideris uerbum: cœna parata tibi est.

Calami aucupatorij. 218

Non tantum calamus, sed cantu fallitur ales
Pallida* dum tacita crescit arundo manu.

*Callida

Corc

Corculum. 219

Pauper causidicus nullos referentia nummos
Carmina cùm scribas: accipe cor, quod habes.

Cocus. 220

Non satis est ars sola coco, seruire palato:
Nanq; cocus domini debet habere gulam.

Craticula cum ueru. 221

Parua tibi curua craticula sudet ofella,
Spumeus in longa cuspide fumet aper.

Pistor dulciarius. 222

Mille tibi dulces operum manus ista figuras
Extruet. huic uni parca: laborat apis.

Ientacula. 223

Surgite, iam uendit pueris ientacula pistor:
Cristataeq; sonant undiq; lucis aues.

FINIS.

QVum Martialis epigrammata etiamdum in incude uersarentur impressoria, gratificari uolens studiosis, dictiones Græcanicas quæ toto opere continentur, statim Latinas feci, ne Latialis lector qui Latinas tantum nosceret (si modò eum rectè Latinum dixeris qui Græcas prorsus neglexerit) fructu lectionis frustraretur. Satis superq; mercedis relaturus, si hæc qualiacunq; sint cognouero placuisse. Vale.

LIBRO I.

Ad Procillum, Pagina 34

Μισῶ μνήμονα συμπότην, id est, Odi memorem compotorem. Prouerbium est in eos qui, quæ inter amicos & inter pocula dicuntur liberius, foras eliminant.

Erasmus Chiliade 1. Centuria 7. prouerbio 1. explanat hunc locum.

De libro suo, Pagina 39

Dicatur potius τὸν δὲ ἀπαμειβόμενον, id est, quo contrà huic respondes. Est autem sensus, Si uidebitur ad ostentationem ingenij pertinere, ut magna opera absoluas, cur mihi non liceat, quo opus excrescat, eandem sentẽtiam ijsdem uerbis sæpius inculcare? exemplo Homeri, qui hoc uno eodemq; uocum contextu sæpe usus est, τὸν δὲ ἀπαμείβομενον.

LIB. II.

Ad Seuerum, Pagina 59

Spectas ἐσχατοκωλικὸν, id est, extremam partem, ultimam libri paginam. Arguit autem Lectoris oscitantis inconstantiam.

In Candidum, Pagina 67

Candide κοινὰ φίλων hæc sunt tua Candide πάντα, id est, communia amicorum omnia. Notißimum iam omnibus ex Eraſmi noſtri explanatione iſtud eſt Græcorum adagium, & etiam à Luca in Actis apoſtolicis repetitum, Multitudinis credentium, inquit, erat cor unum & anima una.

LIB. III.

In Beticum, Pagina 87

Saprophagis, σαπροφάγοις, id eſt, comedis res fœtidas. σαπρὸν putidum, φάγω, comedo.

LIB. IIII.

In Labullam, Pagina 95

Et donas, & amas, ἔσχεις ἀσώτως. Alluſio eſt uocabulorum. Nam ſi Latinè dixeris à Sota es, ſignificat Sote filia es. Si Græcè, rerum prodiga haberis: quo carpit mulieris impudentiam, quæ deſerto marito mœchi amorem muneribus ſollicitabat.

LIB. V.

In Calliodorum, Pagina 116

Quadringenta ſecat, qui dicit σῦκα μέριζε, id eſt, diuide ficos. Eſt autem ſenſus: cùm fratres ab hæreditatem paternam admißi etiam ficos diuidant, ut hoc notatur prouerbio, utputa rem minimam, quadringenta profectò non minus æqualiter partientur. quo ioco notatur is qui in equeſtrem ordinem conſcribi optabat, non ſuppetente cenſu, ob portionem æquam fratri debitam: cui ſuadet ut alternis uicibus equitem agat & peditem, exemplo Caſtoris & Pollucis, qui uiciſſim oriuntur & occidunt.

Ad

Ad Ruffum, Pagina 119

Aue Latinum, χαῖρε non poteſt Græcum. Satis iam nota eſt hæc uox Græca Latinis, uel ex illo Perſiano uerſiculo, Quis expediuit pſittaco ſuum χαῖρε, id eſt, ſalue, aue.

Ad Toranium, Pagina 135

Non deerunt tibi ſi ſoles προοίνειν, id eſt, præbibere, præguſtare, & proprie cibum extra ſtatutum ordinem ſumere, quod à Græcorum ſympoſijs tractum uidetur, in quibus combibones amici ex uno poculo, quod in orbem ibat, hausto uino inuicem uiciſſim quaſi amicitiæ quodam argumento potum præbebant. Vnde & Propino Latinum uerbum deductum. Terent. Hunc ego uobis comedendum & bibendum propino. Hunc morem paucis exactis annis nos dum in ternis illis moraremur, non ſine moleſtia ſenſimus obſeruari, quippe cùm liberum non erat bibere in cœtu conuiuarum cum qui ſitiret, ſed qui ab alio præbibente poculum acciperet, beſtiarum quarundam ritu, quæ nil tentant agminatim, ſed expectant prius audentem. Notatum eſt à quodam hoc potationis genus hoc uerſu,

Vnus dum ſitiat tota corona bibit.

LIB. VI.

Ad Lupecrum, Pag. 139

Quatuor, & καφὸν Paula πρόσωπον amat, id eſt, mutam perſonam. Petulantiam carpit mulieris, quæ comœdos deperibat, etiam ultra numerum progreſſa: nam cùm in comœdia tres tantum perſonæ loquentes introducantur, illa ad quartam uſque amorem protendebat, quam aliquando Comici inducunt, ſed auſcultantem & mutum.

LIB. IX.

De Earino, Pag. 216

Et quos ἄρες ἄρες decet sonare. Impeditum se dicit quo minus Earinum in carmine nominet, repugnantia syllabæ, nec Latinis eam esse licentiam pro arbitrio producendi syllabas, aut breuiandi, ut Græcis. Citat autem Homericum carmen, in quo ἄρες primam corripit quam prius produxerat, non nisi summa licentia. Carmen sic habet Iliad. ε.

Ἄρες ἄρες βροτολοιγὲ, μιαιφόνε, τειχεσιπλῆτα.

Mars Mars occisor muros qui concutis amplos.

Verba sunt Palladis inclamantis Mauortem, ut à pugna aduersus Græcos abstineat.

De eodem, Pag. 217

Si daret Autumnus mihi nomen, ὀπωρινὸς essem, id est, autumnalis. χειμερινὸς, id est, hyemalis. θερινὸς, id est, æstiuus. Conqueritur autem, ut prius, ἐαρινὸς, id est, uernus à uere, eò quòd ex quatuor constet breuibus, in uersum non posse assumi.

LIB. X.

In Læliam, Pag. 265

Ζωὴ καὶ ψυχὴ lasciuum congeris usque: Blanditiæ sunt muliebres erga amatores suos, Vita mea, & anima, cùm illis rebus nihil sit homini charius. Videtur autem à Laide meretricula Corinthia sumptum, quæ sic amasios compellabat eximia planè forma. Verùm Lælia hæc, cùm deformis esset, Græcè Laidis tantum uerba imitata est. Carpitur & à Iuuenale hic mos assentandi.

Ζωὴ καὶ ψυχὴ modo sub lodice relictis
Vteris in turba.

LIB

LIB. XI.

In Telesphorum. Pag. 295

Δειχάξειν cupidæ dicet auaritiæ. Irrumationem hoc uerbo significat, rem prorsus fœdam, quæ tamen petendi quiduis potestatem eripiat, ueluti impedito ore & obstruso.

LIB. XIIII.

Βρότε παιδίον. Pag. 363

Id est, Bruti pusio. Is à Bruto qui in Philippicis occubuit amatus, statua insigni primùm ærea, deinde fictili conspicuus fuit, autore Plinio.

Palæstrita. Pag. 366

Et didicit melius τὴν ἀναλινόπαλιν, id est, reflexionem, qua palæstrita reducto pectore aduersarium retrahit, ac ictum eius deuitat.

Pueri comœdi. Pagina eadem.

Non erit in turba quisquam μισόμυν & ista, id est, odio dignus. δυσεξάτοθ &, id est, iucundissimus & qui placare possit.

FINIS.